

Το έγγραφο αυτό συνιστά βοήθημα τεκμηρίωσης και δεν δεσμεύει τα κοινοτικά όργανα

► **B** ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ, ΕΥΡΑΤΟΜ) αριθ. 2342/2002 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
της 23ης Δεκεμβρίου 2002

για τη θέσπιση των κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου, για τη θέσπιση του Δημοσιονομικού Κανονισμού που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

(ΕΕ L 357 της 31.12.2002, σ. 1)

Τροποποιείται από:

		Επίσημη Εφημερίδα		
		αριθ.	σελίδα	ημερομηνία
► <u>M1</u>	Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1261/2005 της Επιτροπής της 20ής Ιουλίου 2005	L 201	3	2.8.2005
► <u>M2</u>	Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1248/2006 της Επιτροπής της 7ης Αυγούστου 2006	L 227	3	19.8.2006
► <u>M3</u>	Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 478/2007 της Επιτροπής της 23ης Απριλίου 2007	L 111	13	28.4.2007

Διορθώνεται από:

- **C1** Διορθωτικό ΕΕ L 345 της 28.12.2005, σ. 35 (2342/2002)

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ, ΕΥΡΑΤΟΜ) αριθ. 2342/2002 ΤΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**

της 23ης Δεκεμβρίου 2002

για τη θέσπιση των κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου, για τη θέσπιση του Δημοσιονομικού Κανονισμού που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ I	ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
ΤΙΤΛΟΣ I	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
ΤΙΤΛΟΣ II	ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
Κεφάλαιο 1	Αρχή της ενότητας και της αυθεντικότητας του προϋπολογισμού
Κεφάλαιο 2	Αρχή της ετήσιας διάρκειας
Κεφάλαιο 3	(Κεφάλαιο 4 του Δημοσιονομικού Κανονισμού) Αρχή της ενιαίας νομισματικής μονάδας
Κεφάλαιο 4	(Κεφάλαιο 5 Δημοσιονομικού Κανονισμού) Αρχή της καθολικότητας
Κεφάλαιο 5	(Κεφάλαιο 6 Δημοσιονομικού Κανονισμού) Αρχή της ειδικότητας
Κεφάλαιο 6	(Κεφάλαιο 7 Δημοσιονομικού Κανονισμού) Αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης
Κεφάλαιο 7	(Κεφάλαιο 8 Δημοσιονομικού Κανονισμού) Αρχή της διαφάνειας
ΤΙΤΛΟΣ III	ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
Κεφάλαιο 1	Κατάρτιση του προϋπολογισμού
Κεφάλαιο 2	Διάρθρωση και παρουσίαση του προϋπολογισμού
ΤΙΤΛΟΣ IV	ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
Κεφάλαιο 1	Γενικές διατάξεις
Κεφάλαιο 2	Τρόποι εκτέλεσης
Τμήμα 1	Γενικές διατάξεις
Τμήμα 2	Ειδικές διατάξεις
Κεφάλαιο 3	Δημοσιονομικοί παράγοντες
Τμήμα 1	Δικαιώματα και υποχρεώσεις των δημοσιονομικών παραγόντων

▼ B

Τμήμα 2	Διατάκτης
Τμήμα 3	Υπόλογος
Τμήμα 4	Υπόλογος παγίων προκαταβολών
Κεφάλαιο 4	Ευθύνη των δημοσιονομικών παραγόντων
Τμήμα 1	Γενικοί κανόνες
Τμήμα 2	Κανόνες που εφαρμόζονται για τους κύριους και τους δευτερεύοντες διατάκτες
Κεφάλαιο 5	Πράξεις εσόδων
Τμήμα 1	Ίδιοι πόροι
Τμήμα 2	Πρόβλεψη απαιτήσεων
Τμήμα 3	Βεβαίωση των απαιτήσεων
Τμήμα 4	Εντολή είσπραξης
Τμήμα 5	Είσπραξη
Κεφάλαιο 6	Πράξεις δαπανών
Τμήμα 1	Ανάληψη των δαπανών
Τμήμα 2	Εκκαθάριση των δαπανών
Τμήμα 3	Εντολή πληρωμής
Τμήμα 4	Πληρωμή των δαπανών
Τμήμα 5	Προθεσμίες των πράξεων δαπανών
Κεφάλαιο 7	Συστήματα πληροφορικής
Κεφάλαιο 8	Εσωτερικός ελεγκτής
ΤΙΤΛΟΣ V	ΑΝΑΘΕΣΗ/ΣΥΝΑΨΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
Κεφάλαιο 1	Γενικές διατάξεις
Τμήμα 1	Πεδίο εφαρμογής και αρχές ανάθεσης
Τμήμα 2	Δημοσιότητα
Τμήμα 3	Διαδικασίες σύναψης συμβάσεων
Τμήμα 4	Εγγυήσεις και έλεγχος
Κεφάλαιο 2	Διατάξεις εφαρμοζόμενες στις συμβάσεις που συνάπτονται από τα κοινοτικά θεσμικά όργανα

▼ B

	για ίδιο λογαριασμό
ΤΙΤΛΟΣ VI	ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ
Κεφάλαιο 1	Πεδίο εφαρμογής
Κεφάλαιο 2	Αρχές χορήγησης
Κεφάλαιο 3	Διαδικασία χορήγησης
Κεφάλαιο 4	Πληρωμή και έλεγχος
Κεφάλαιο 5	Υλοποίηση
ΤΙΤΛΟΣ VII	ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ
Κεφάλαιο 1	Απόδοση των λογαριασμών
Κεφάλαιο 2	(Κεφάλαιο 3 του Δημοσιονομικού Κανονισμού) Λογιστική
Τμήμα 1	Οργάνωση της λογιστικής
Τμήμα 2	Λογιστικά βιβλία
Τμήμα 3	Λογιστικό σχέδιο
Τμήμα 4	Καταχώρηση
Τμήμα 5	Συμφωνία και επαλήθευση
Τμήμα 6	Λογιστική του προϋπολογισμού
Κεφάλαιο 3	(Κεφάλαιο 4 του Δημοσιονομικού Κανονισμού) Απογραφή των ακινητοποιήσεων
ΜΕΡΟΣ II	ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
ΤΙΤΛΟΣ I	(ΤΙΤΛΟΣ II ΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ II ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ) ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ, ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΤΙΤΛΟΣ II	(ΤΙΤΛΟΣ III ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ) ΕΡΕΥΝΑ
ΤΙΤΛΟΣ III	(ΤΙΤΛΟΣ IV ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ) ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ
Κεφάλαιο 1	Γενικές διατάξεις
Κεφάλαιο 2	Υλοποίηση των ενεργειών
Κεφάλαιο 3	Σύναψη/Ανάθεση των συμβάσεων
Κεφάλαιο 4	Χορήγηση επιδοτήσεων

▼ B

Κεφάλαιο 5	Πάγιες προκαταβολές και βιβλία απογραφής
ΤΙΤΛΟΣ IV	(ΤΙΤΛΟΣ V ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ) ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
ΤΙΤΛΟΣ V	(ΤΙΤΛΟΣ VI ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ) ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΤΙΤΛΟΣ VI	(ΤΙΤΛΟΣ VII ΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ II ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ) ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΕΣ
ΜΕΡΟΣ III	ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
ΤΙΤΛΟΣ I	ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
ΤΙΤΛΟΣ II	ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας,

τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2002, για τη θέσπιση του Δημοσιονομικού Κανονισμού που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 183,

μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, το Ελεγκτικό Συνέδριο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών, το Διαμεσολαβητή και τον Ευρωπαϊκό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων,

Εκτιμώντας τα εξής:

- (1) Οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 (εφεξής: «Δημοσιονομικός Κανονισμός») απλουστεύθηκαν και περιορίζονται στις ουσιώδεις αρχές και ορισμούς που αφορούν την κατάρτιση, την εκτέλεση και τον έλεγχο του γενικού προϋπολογισμού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (εφεξής: «προϋπολογισμός»).
- (2) Οι παρόντες κανόνες εφαρμογής πρέπει συνεπώς όχι μόνο να συμπληρώσουν το Δημοσιονομικό Κανονισμό σχετικά με τις διατάξεις του που παραπέμπουν ρητά σε κανόνες εφαρμογής αλλά επίσης και σχετικά με τις διατάξεις των οποίων η εφαρμογή απαιτεί τον εκ των προτέρων ορισμό μέτρων εφαρμογής. Για λόγους σαφήνειας, είναι σκόπιμο να αντικατασταθεί ο κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΚ) αριθ. 3418/93, της Επιτροπής της 9ης Δεκεμβρίου 1993 περί λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή ορισμένων διατάξεων του Δημοσιονομικού Κανονισμού της

⁽¹⁾ ΕΕ L 248 της 16.9.2002, σ. 1.

▼ B

21ης Δεκεμβρίου 1977 ⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1687/2001 ⁽²⁾.

- (3) Προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση της τομεακής ρύθμισης με τις αρχές του προϋπολογισμού που ορίζονται στον Δημοσιονομικό Κανονισμό, είναι σκόπιμο να καταγραφούν όλες οι κανονιστικές πράξεις που αφορούν την εκτέλεση του προϋπολογισμού και να προβλεφθεί ότι αυτή η καταγραφή θα καταρτιστεί από την Επιτροπή και θα διαβιβαστεί στην αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή.
- (4) Όσον αφορά τις αρχές του προϋπολογισμού, και ειδικότερα την αρχή της ενότητας, η υποχρέωση εντοπισμού των τόκων επί των προχρηματοδοτήσεων που πρέπει να επανακαταβληθούν στον προϋπολογισμό επιβάλλει τον εντοπισμό των προχρηματοδοτήσεων που εξακολουθούν να ανήκουν στην κυριότητα των Κοινοτήτων. Αυτές οι προχρηματοδοτήσεις παραμένουν στην κυριότητα του οργάνου εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στη βασική πράξη κατά την έννοια του άρθρου 49 του Δημοσιονομικού Κανονισμού και εκτός αν πρόκειται για προχρηματοδοτήσεις καταβαλλόμενες για την εκτέλεση σύμβασης, ή καταβαλλόμενες στο προσωπικό, στα μέλη των οργάνων ή στα κράτη μέλη. Ο κανόνας αυτός πρέπει να διευκρινιστεί ανάλογα με τους διάφορους τύπους διαχείρισης (κεντρική, απευθείας και έμμεση, και επιμερισμένη). Ο κανόνας δεν εφαρμόζεται στην από κοινού διαχείριση, εφόσον στην περίπτωση αυτή οι κοινοτικοί πόροι αναμειγνύονται με τους πόρους του διεθνούς οργανισμού. Όταν οι προχρηματοδοτήσεις που παραμένουν στην κυριότητα των Κοινοτήτων παράγουν τόκους, οι τόκοι καταβάλλονται στον προϋπολογισμό ως διάφορα έσοδα.
- (5) Όσον αφορά την αρχή της ετήσιας διάρκειας, πρέπει να διευκρινιστεί η έννοια των πιστώσεων του οικονομικού έτους καθώς και η έννοια των προπαρασκευαστικών σταδίων της πράξης δέσμευσης τα οποία, εφόσον έχουν ολοκληρωθεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου, μπορούν να παρέχουν δικαίωμα μεταφοράς των πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων οι οποίες πρέπει να χρησιμοποιούνται πριν από τις 31 Μαρτίου του επόμενου οικονομικού έτους.
- (6) Όσον αφορά την αρχή της ενιαίας νομισματικής μονάδας, πρέπει να διευκρινιστούν οι ισοτιμίες και τιμές που πρέπει να χρησιμοποιούνται για την μετατροπή μεταξύ ευρώ και άλλων νομισμάτων για τις ανάγκες της ταμειακής διαχείρισης και της λογιστικής.
- (7) Όσον αφορά τις παρεκκλίσεις από την αρχή της καθολικότητας, πρέπει να διευκρινιστούν, αφενός, η δημοσιονομική μεταχείριση που πρέπει να εφαρμόζεται στα έσοδα για ειδικό προορισμό και ειδικότερα στις συνεισφορές κρατών μελών ή τρίτων χωρών σε ορισμένα κοινοτικά προγράμματα και, αφετέρου, τα όρια που υπάρχουν όσον αφορά τον συμψηφισμό μεταξύ δαπανών και εσόδων.
- (8) Όσον αφορά την αρχή της ειδικότητας, πρέπει να οριστεί επακριβώς ο υπολογισμός των ποσοστών πιστώσεων τα οποία επιτρέπεται να μεταφέρουν τα όργανα δυνάμει της αυτονομίας τους και να εξασφαλιστεί η πλήρης ενημέρωση της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής με την λεπτομερή αιτιολόγηση των αιτήσεων μεταφοράς πιστώσεων οι οποίες πρέπει να της υποβάλλονται.
- (9) Όσον αφορά τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, πρέπει να εντοπιστούν οι στόχοι και η ελάχιστη περιοδικότητα των εκ των προτέρων, των ενδιάμεσων και των εκ των υστέρων αξιολογήσεων των προγραμμάτων και δραστηριοτήτων, καθώς και οι

⁽¹⁾ ΕΕ L 315 της 16.12.1993, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 228 της 24.8.2001, σ. 8.

▼B

πληροφορίες που πρέπει να εμφανίζονται στο νομοθετικό δημοσιονομικό δελτίο.

- (10) Όσον αφορά την κατάρτιση και την παρουσίαση του προϋπολογισμού, πρέπει να διευκρινιστεί το περιεχόμενο της γενικής εισαγωγής του προϋπολογισμού, των εγγράφων εργασίας που πρέπει να προσκομίζονται προς στήριξη του προϋπολογισμού και των παρατηρήσεων του προϋπολογισμού προκειμένου να εξασφαλίζεται η πλήρης ενημέρωση της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής. Στο πλαίσιο της νέας παρουσίασης του προϋπολογισμού βάσει δραστηριοτήτων (ΠΒΔ), διευκρινίζονται εξάλλου ο ορισμός και η κατάταξη των διοικητικών πιστώσεων.
- (11) Όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού, πρέπει καταρχήν να διευκρινιστούν οι δυνατοί τύποι της βασικής πράξης στον κοινοτικό τομέα και άλλους τομείς που υπάγονται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Πρέπει επίσης να καθοριστούν τα ανώτατα ποσά των πιστώσεων που μπορούν να εκτελούνται χωρίς προηγούμενη βασική πράξη για τις προπαρασκευαστικές ενέργειες και τα δοκιμαστικά σχέδια, καθώς και ο κατάλογος των διατάξεων των συνθηκών που αναθέτουν απευθείας στην Επιτροπή συγκεκριμένες αρμοδιότητες.
- (12) Πρέπει εξάλλου να οριστούν οι πράξεις που ενδέχεται να συνιστούν σύγκρουση συμφερόντων, καθώς και η διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται στην περίπτωση αυτή.
- (13) Όσον αφορά τους διάφορους τρόπους εκτέλεσης του προϋπολογισμού, πρέπει να διευκρινιστεί ότι, όταν η Επιτροπή δεν εκτελεί απευθείας τον προϋπολογισμό στις υπηρεσίες της, πρέπει να βεβαιώνεται προηγουμένως ότι οι οντότητες στις οποίες προτίθεται να αναθέσει καθήκοντα εκτέλεσης διαθέτουν κατάλληλες και ενδεδειγμένες, σε σχέση με τις απαιτήσεις της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, διαδικασίες διαχείρισης και συστήματα ελέγχου και λογιστικής.
- (14) Όσον αφορά την έμμεση κεντρική διαχείριση, δηλαδή αυτήν που αναθέτει η Επιτροπή είτε σε εκτελεστικούς οργανισμούς ή σε οργανισμούς κοινοτικού δικαίου, είτε σε δημόσιους εθνικούς οργανισμούς ή επιφορτισμένους με δημόσια υπηρεσία, πρέπει να διευκρινιστούν επιπλέον η πλαισίωση και οι λεπτομέρειες υλοποίησης αυτής της μεταβίβασης αρμοδιοτήτων, μέσω πράξης μεταβίβασης ή σύμβασης. Στους εκτελεστικούς οργανισμούς, τον έλεγχο των οποίων διατηρεί η Επιτροπή, πρέπει να αναγνωρίζεται η ιδιότητα των κύριων διατακτών αυτού του οργάνου για τον κοινοτικό προϋπολογισμό. Οι εθνικοί οργανισμοί, στο μέτρο που πραγματοποιούν πράξεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού, πρέπει να παρέχουν επαρκείς χρηματικές εγγυήσεις και να επιλέγονται με διαφάνεια, μετά από ανάλυση κόστους-αποτελεσματικότητας που δικαιολογεί την επιλογή της μεταβιβαζόμενης σε παρόμοιο οργανισμό διαχείρισης. Η Επιτροπή ζητεί τη γνώμη της αρμόδιας επιτροπής, σύμφωνα με τη βασική πράξη για την εκτέλεση των οικείων πιστώσεων, πριν να προβεί στην υλοποίηση της μεταβίβασης αρμοδιοτήτων σε εθνικούς οργανισμούς. Όσον αφορά τις οντότητες ιδιωτικού δικαίου που εκτελούν προπαρασκευαστικές ή δευτερεύουσες εργασίες για λογαριασμό της Επιτροπής, πρέπει να επιλέγονται σύμφωνα με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων.
- (15) Όσον αφορά την επιμερισμένη διαχείριση με τα κράτη μέλη ή την αποκεντρωμένη διαχείριση με τρίτες χώρες, πρέπει να διευκρινιστούν τα στάδια και οι στόχοι της διαδικασίας εκκαθάρισης λογαριασμών, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων που περιλαμβάνονται στους οικείους τομεακούς κανονισμούς.
- (16) Όσον αφορά, τέλος, την από κοινού διαχείριση, πρέπει να διευκρινιστεί ότι, στην περίπτωση διαχείρισης αυτού του είδους, το μερίδιο συνεισφοράς κάθε δωρητή σε κάθε είδος δαπάνης δεν είναι προσδιορισμένο και ότι ωστόσο οι επιδοτούμενες ενέργειες

▼ B

πρέπει να ελέγχονται συνολικά· πρέπει να προσδιοριστούν οι διεθνείς οργανισμοί που είναι επιλέξιμοι γι' αυτό τον τύπο διαχείρισης.

- (17) Όσον αφορά το ρόλο των δημοσιονομικών παραγόντων, η μεταρρύθμιση της δημοσιονομικής διαχείρισης, συνοδευόμενη από την κατάργηση των εκ των προτέρων κεντρικών ελέγχων, ενισχύει τις ευθύνες των διατακτών σχετικά με όλες τις πράξεις εσόδων και δαπανών, συμπεριλαμβανομένων και των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου. Η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή θα ενημερώνεται στο εξής για τα μέτρα διορισμού ή παύσης των καθηκόντων που αφορούν τους κύριους διατάκτες. Επιπλέον πρέπει να οριστούν οι αποστολές, οι ευθύνες και οι αρχές των προς τήρηση διαδικασιών. Η ενδοϋπηρεσιακή διεξαγωγή των εκ των προτέρων ελέγχων προϋποθέτει ειδικότερα σαφή διαχωρισμό μεταξύ καθηκόντων έναρξης και επαλήθευσης των πράξεων εκτέλεσης του προϋπολογισμού, ενώ κάθε όργανο πρέπει επιπλέον να θεσπίζει κώδικα επαγγελματικών προτύπων εφαρμοζόμενο στους υπαλλήλους που είναι επιφορτισμένοι με τις εκ των προτέρων και εκ των υστέρων επαληθεύσεις. Στη συνέχεια πρέπει να προβλέπεται λογοδοσία σχετικά με τις αναληφθείσες ευθύνες μέσω ετήσιας έκθεσης προς το οικείο όργανο η οποία πρέπει ιδίως να περιλαμβάνει τα αποτελέσματα των εκ των υστέρων επαληθεύσεων· επίσης πρέπει να οργανωθεί η διατήρηση των δικαιολογητικών εγγράφων που αφορούν τις εκτελεσθείσες πράξεις. Τέλος, δεδομένου ότι αποτελούν παρέκκλιση, όλοι οι τύποι διαδικασιών με διαπραγμάτευση για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων θα πρέπει να αποτελούν αντικείμενο ιδιαίτερης έκθεσης προς το οικείο όργανο και διαβίβασης στην αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή.
- (18) Με την προοπτική διευκρίνισης των ευθυνών, θα πρέπει επίσης να οριστούν επακριβώς οι αποστολές και ευθύνες του υπόλογου που αφορούν τα λογιστικά συστήματα, την ταμειακή διαχείριση και τους τραπεζικούς λογαριασμούς καθώς και τα αρχεία τρίτων. Επίσης θα πρέπει να διευκρινιστούν οι λεπτομέρειες παύσης των καθηκόντων του υπόλογου.
- (19) Οι όροι προσφυγής στις πάγιες προκαταβολές, κατά παρέκκλιση σύστημα διαχείρισης σε σχέση με τις συνήθεις διαδικασίες, πλαισιώνονται ενώ θα πρέπει να διευκρινιστούν επίσης οι αποστολές και οι ευθύνες των υπολόγων παγίων προκαταβολών, αλλά και των διατακτών και των υπολόγων όσον αφορά τον έλεγχο των παγίων προκαταβολών η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή θα πρέπει να ενημερώνεται για κάθε μέτρο διορισμού ή παύσης των καθηκόντων.
- (20) Αφού ορίστηκαν οι αποστολές και οι ευθύνες κάθε δημοσιονομικού παράγοντα, η επίκληση της ευθύνης τους μπορεί πάντως να γίνεται μόνο υπό τους όρους που προβλέπονται στον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και στο καθεστώς που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού των εν λόγω Κοινοτήτων. Ωστόσο πρέπει να συσταθεί μία νέα ειδικευμένη υπηρεσία, υπό τους όρους που ορίζει κάθε όργανο, προκειμένου να αποφαινεται σχετικά με την ύπαρξη παρατυπίας δημοσιονομικής φύσης. Επιπλέον θα πρέπει να διευκρινιστούν οι λεπτομέρειες σύμφωνα με τις οποίες ένας διατάκτης μπορεί να ζητήσει την επικύρωση μιας εντολής και κατ' αυτόν τον τρόπο να απαλλαγεί από την ευθύνη του.
- (21) Όσον αφορά τα έσοδα, εκτός από την ιδιαίτερη περίπτωση των ιδίων πόρων που διέπονται από τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1150/2000 του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 2000 για την εφαρμογή της απόφασης 94/728/ΕΚ Ευρατόμ, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων⁽¹⁾, θα πρέπει να διευκρινιστούν τα καθήκοντα και οι έλεγχοι που υπάγονται στην ευθύνη

(¹) ΕΕ L 130 της 31.5.2000, σ. 1.

▼ B

των διατακτών κατά τα διάφορα στάδια της διαδικασίας: κατάρτιση της πρόβλεψης απαίτησης, στη συνέχεια κατάρτιση του εντάλματος είσπραξης και αποστολή του χρεωστικού σημειώματος που ενημερώνει τον οφειλέτη για τη βεβαίωση των απαιτήσεων, υπολογισμός των ενδεχόμενων τόκων υπερημερίας και τέλος, εφόσον συντρέχει περίπτωση, απόφαση παραίτησης από την απαίτηση, με τήρηση των κριτηρίων που διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση. Ο ρόλος του υπόλογου στην είσπραξη των εσόδων και την πιθανή χορήγηση προθεσμιών πληρωμής πρέπει επίσης να διευκρινιστεί.

- (22) Όσον αφορά τις δαπάνες, πρέπει καταρχήν να οριστεί ο συσχετισμός μεταξύ απόφασης χρηματοδότησης, συνολικής δέσμευσης και ατομικής δέσμευσης, καθώς και τα χαρακτηριστικά των διαφόρων αυτών σταδίων. Η διάκριση μεταξύ συνολικής δέσμευσης και ατομικής δέσμευσης εξαρτάται από το βαθμό προσδιορισμού των δικαιούχων και των οικείων ποσών. Οι προσωρινές δεσμεύσεις προορίζονται αποκλειστικά για τις τρέχουσες διοικητικές δαπάνες και τις δαπάνες του ΕΓΤΠΕ. Προκειμένου να περιοριστεί το ποσό των αδρανών δεσμεύσεων, προβλέπεται η αποδέσμευση των πιστώσεων που αντιστοιχούν σε δεσμεύσεις οι οποίες δεν οδήγησαν σε καμία πληρωμή επί τριετία.
- (23) Πρέπει στη συνέχεια να διευκρινιστεί ο συσχετισμός μεταξύ των πράξεων εκκαθάρισης, εντολής πληρωμής και πληρωμής και οι έλεγχοι τους οποίους πρέπει να πραγματοποιούν οι διατάκτες, κατά την εκκαθάριση των δαπανών, με την επίθεση της ένδειξης «έγκριση πληρωμής», και, κατά την εντολή πληρωμής, με την επαλήθευση της εξοφλητικής ισχύος, για την οποία ο διατάκτης είναι πλέον ο μόνος υπεύθυνος. Πρέπει να αναφερθούν τα δικαιολογητικά έγγραφα προς στήριξη των πληρωμών καθώς και οι κανόνες εκκαθάρισης των προχρηματοδοτήσεων και των ενδιάμεσων πληρωμών. Τέλος πρέπει να διευκρινιστούν οι προθεσμίες σχετικά με τις πράξεις εκκαθάρισης και πληρωμής, λαμβάνοντας υπόψη την οδηγία 2000/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 2000 για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές ⁽¹⁾.
- (24) Όσον αφορά τον εσωτερικό έλεγχο, θα πρέπει να προσδιοριστούν οι κανόνες διορισμού του ελεγκτή και διασφάλισης της ανεξαρτησίας του στο πλαίσιο του οικείου οργάνου, το οποίο τον διόρισε και στο οποίο πρέπει να λογοδοτεί για τις εργασίες του· η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή θα ενημερώνεται για κάθε μέτρο διορισμού ή παύσης των καθηκόντων.
- (25) Ως προς τις δημόσιες συμβάσεις, επελέγη η ενσωμάτωση στον παρόντα κανονισμό των οδηγιών 92/50/ΕΟΚ ⁽²⁾, 93/36/ΕΟΚ ⁽³⁾ και 93/37/ΕΟΚ ⁽⁴⁾ του Συμβουλίου, όπως αυτές τροποποιήθηκαν τελευταία με την οδηγία 2001/78/ΕΚ της Επιτροπής ⁽⁵⁾, σχετικά με τις διαδικασίες ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών, προμηθειών και έργων, αντίστοιχα. Τούτο προϋποθέτει πρωτίστως τον ορισμό των διαφόρων κατηγοριών συμβάσεων, των μέτρων δημοσιότητας που τους αντιστοιχούν, των περιπτώσεων προσφυγής στις ισχύουσες διαδικασίες και των κυριότερων χαρακτηριστικών τους, τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής και των πιθανών λεπτομερειών ανάθεσης, των λεπτομερειών πρόσβασης στα έγγραφα του διαγωνισμού και επικοινωνίας με τους προσφέροντες ή υποψήφιους, καθώς και, οσάκις η Επιτροπή αναθέτει συμβάσεις για δικό της λογαριασμό, των διαφόρων εφαρμοστέων κατώτατων ορίων και των λεπτομερειών εκτίμησης του ύψους των προς ανάθεση συμβάσεων.

⁽¹⁾ ΕΕ L 200 της 8.8.2000, σ. 35.

⁽²⁾ ΕΕ L 209 της 24.7.1992, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ L 199 της 9.8.1993, σ. 1.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 199 της 9.8.1993, σ. 54.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 285 της 29.10.2001, σ. 1.

▼B

- (26) Οι διαδικασίες ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων έχουν ως στόχο να ικανοποιούν, με τους καλύτερους δυνατούς όρους, τις ανάγκες των οργάνων με τήρηση της ίσης πρόσβασης στις δημόσιες συμβάσεις, καθώς και των αρχών της διαφάνειας και της απαγόρευσης των διακρίσεων. Με μέλημα τη διαφάνεια και την ίση μεταχείριση των υποψηφίων, αλλά και την πλήρη ευθύνη των διατακτών κατά την τελική επιλογή, θα πρέπει να γίνεται η έναρξη της διαδικασίας και στη συνέχεια η αξιολόγηση των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών, καλύπτοντας όλο το φάσμα από τον διορισμό της επιτροπής αξιολόγησης μέχρι την απόφαση κατακύρωσης, η οποία, αιτιολογημένη και τεκμηριωμένη, ανήκει σε κάθε περίπτωση στην αναθέτουσα αρχή. Οι χρηματικές εγγυήσεις που απαιτούνται με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Κοινοτήτων θα πρέπει να αποσαφηνισθούν επίσης.
- (27) Τέλος, οι εξουσίες επιβολής διοικητικών κυρώσεων της αναθέτουσας αρχής πρέπει να οριοθετούνται, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ο ανάλογος και αποτρεπτικός χαρακτήρας της κύρωσης, καθώς και η ίση μεταχείριση μεταξύ των διαφόρων θεσμικών οργάνων και υπηρεσιών.
- (28) Το πεδίο εφαρμογής του τίτλου που αναφέρεται στις επιδοτήσεις πρέπει επίσης να αποσαφηνισθεί, ιδίως ως προς τους διάφορους τρόπους εκτέλεσης του προϋπολογισμού αλλά και ως προς το είδος της ενέργειας ή του ευρωπαϊκού οργανισμού γενικού συμφέροντος που είναι δυνατόν να τύχει επιδότησης. Τα χαρακτηριστικά του ετήσιου προγράμματος εργασίας και των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων πρέπει να αποσαφηνισθούν, όπως και οι πιθανές εξαιρέσεις σχετικά με το σημείο αυτό και με την αναδρομικότητα, ιδίως στους τομείς της ανθρωπιστικής βοήθειας και της διαχείρισης καταστάσεων κρίσης, όπου οι περιορισμοί είναι έντονα ιδιάζοντες.
- (29) Πάντοτε με γνώμονα τις απαιτήσεις διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης των αιτούντων και υπευθυνότητας των διατακτών, η διαδικασία χορήγησης πρέπει να διεξάγεται, από την υποβολή της αίτησης επιδότησης μέχρι την αξιολόγησή της, από αρμόδια επιτροπή, με γνώμονα εκ των προτέρων καθορισμένα κριτήρια επιλογής και χορήγησης, πριν ο διατάκτης εκδώσει την τελική του απόφαση, δεόντως τεκμηριωμένη.
- (30) Μετά, η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση επιβάλλει, η Επιτροπή να εξασφαλίζει εγγυήσεις, κατ' αρχάς στη φάση των αιτήσεων επιδότησης, με την παρουσίαση χρηματοοικονομικών ελέγχων για τις αιτήσεις που αφορούν τα μεγαλύτερα ποσά, στη συνέχεια, κατά την καταβολή των προχρηματοδοτήσεων, με την απαίτηση εκ των προτέρων χρηματικών εγγυήσεων, και, τέλος, κατά την τελική πληρωμή, με την παρουσίαση χρηματοοικονομικών ελέγχων για τις αιτήσεις που αφορούν τα μεγαλύτερα ποσά και που παρουσιάζουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο. Η χρηστή διαχείριση και η επαλήθευση των αρχών της μη παροχής κέρδους και της συγχρηματοδότησης προϋποθέτουν, επιπλέον, την πλαισίωση των δυνατοτήτων προσφυγής σε πληρωμές κατ' αποκοπή. Τέλος, η χρηστή διαχείριση των κοινοτικών κονδυλίων απαιτεί την τήρηση, από τους ίδιους τους δικαιούχους των επιδοτήσεων, των αρχών της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των δυνητικών αντισυμβαλλομένων, καθώς και της αρχής της κατακύρωσης στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά σε περίπτωση μερικής υπεργοληπτικής εκτέλεσης της ενέργειας.
- (31) Τέλος, οι εξουσίες επιβολής κυρώσεων πρέπει να ευθυγραμμίζονται με εκείνες που υφίστανται ήδη στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων.
- (32) Όσον αφορά τη λογιστική και την απόδοση των λογαριασμών, ενδείκνυται να οριστεί καθεμία από τις γενικά παραδεκτές λογιστικές αρχές βάσει των οποίων πρέπει να συντάσσονται οι δημο-

▼B

σιονομικές καταστάσεις. Ακόμη, ενδείκνυται να διευκρινισθούν οι όροι που είναι αναγκαίοι για τον καταλογισμό μιας πράξης, καθώς και οι κανόνες αποτίμησης των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, και σύστασης των προβλέψεων.

- (33) Θα πρέπει να διευκρινισθεί ότι οι λογαριασμοί των θεσμικών οργάνων πρέπει να συνοδεύονται από έκθεση επί της δημοσιονομικής και χρηματοοικονομικής διαχείρισης, καθώς και να εξειδικευθεί το περιεχόμενο και η παρουσίαση των στοιχείων που συνθέτουν αφενός τις δημοσιονομικές καταστάσεις (ισολογισμός, λογαριασμός οικονομικού αποτελέσματος, πίνακας ταμειακών ροών, παράρτημα) και αφετέρου τις καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού (λογαριασμός αποτελέσματος εκτέλεσης του προϋπολογισμού και παράρτημά του).
- (34) Όσον αφορά τη λογιστική, πρέπει να διευκρινισθεί ότι ο υπόλογος κάθε θεσμικού οργάνου οφείλει να τεκμηριώνει τη λογιστική οργάνωση και διαδικασία του οργάνου του και να καθορίζει τους όρους που πρέπει να τηρούνται από τα μηχανογραφικά συστήματα λογιστικής, ειδικότερα όσον αφορά την ασφάλεια των προσβάσεων και τη διαδρομή του ελέγχου σχετικά με τις τροποποιήσεις που διενεργούνται στα συστήματα.
- (35) Ως προς την τήρηση της λογιστικής, θα πρέπει να αποσαφηνισθούν οι αρχές οι εφαρμοστέες στην τήρηση των λογιστικών βιβλίων, του ισοζυγίου καθολικού, της περιοδικής συμφωνίας των υπολοίπων του ισοζυγίου αυτού, καθώς και του βιβλίου απογραφής, να καθορισθούν δε και τα στοιχεία του λογιστικού σχεδίου που εκδίδει ο υπόλογος της Επιτροπής. Οι κανόνες που εφαρμόζονται ως προς την καταχώρηση των πράξεων, ιδίως η μέθοδος της διπλής εγγραφής, οι κανόνες μετατροπής των πράξεων που δεν αναγράφουν τα ποσά σε ευρώ και τα δικαιολογητικά των λογιστικών εγγραφών πρέπει να διευκρινισθούν και αυτά, όπως και το περιεχόμενο των καταχωρήσεων της λογιστικής του προϋπολογισμού.
- (36) Τέλος, θα πρέπει να καθοριστούν οι κανόνες που αφορούν το βιβλίο απογραφής των ακινητοποιήσεων και αποσαφηνίζονται οι ευθύνες των διατακτών και των υπολόγων στον τομέα αυτόν, όπως και οι κανόνες που ισχύουν για τη μεταπώληση των αγαθών των εγγεγραμμένων στο βιβλίο απογραφής.
- (37) Ως προς το διαρθρωτικά ταμεία, ενδείκνυται να διευκρινισθεί ότι η επιστροφή των προπληρωμών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο μιας παρέμβασης δεν έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της συμμετοχής των εν λόγω ταμείων στην παρέμβαση αυτή.
- (38) Η τυπολογία των ενεργειών, άμεσων και έμμεσων, που μπορούν να χρηματοδοτηθούν στον τομέα της έρευνας πρέπει να αποσαφηνισθεί.
- (39) Στον τομέα των εξωτερικών ενεργειών, οι κανόνες εφαρμογής, όπως και ο ίδιος ο Δημοσιονομικός Κανονισμός, σκοπό έχουν να θεσπίσουν διατάξεις περί παρεκκλίσεων που να λαμβάνουν υπόψη τις επιχειρησιακές ιδιαιτερότητες του εν λόγω τομέα, ιδίως ως προς την ανάθεση των συμβάσεων και τη χορήγηση των επιδοτήσεων.
- (40) Όσον αφορά την ανάθεση των συμβάσεων, οι παρόντες κανόνες εφαρμογής επαναλαμβάνουν κατ' ουσίαν τις διατάξεις της απόφασης της Επιτροπής, της 10ης Νοεμβρίου 1999, για την απλοποίηση των συστημάτων διαχείρισης των συμβάσεων που ανατίθενται στο πλαίσιο των προγραμμάτων συνεργασίας που υλοποιούνται από τις γενικές διευθύνσεις που εμπλέκονται στις εξωτερικές σχέσεις ⁽¹⁾, με αποτέλεσμα την πρόβλεψη κανόνων που διακρίνονται από το κοινό δίκαιο, ιδίως με τα διαφορετικά κατώ-

(¹) SEC(1999) 1801.

▼B

τατα όρια καθώς και με τρόπους διαχείρισης που είναι προσαρμοσμένοι στις εξωτερικές ενέργειες.

- (41) Στον τομέα των επιδοτήσεων, οι παρόντες κανόνες εφαρμογής θα πρέπει να απαριθμούν τα είδη ενεργειών για τα οποία είναι δυνατόν να υπάρξει παρέκκλιση από την υποχρέωση συγχρηματοδότησης του άρθρου 109 του Δημοσιονομικού Κανονισμού. Πρόκειται, πιο συγκεκριμένα, για την ανθρωπιστική βοήθεια και τη βοήθεια σε καταστάσεις κρίσης, καθώς και για τις ενέργειες που αποσκοπούν στην προστασία της υγείας και των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πληθυσμών.
- (42) Για να εξασφαλίζεται η χρηστή διαχείριση των κοινοτικών πιστώσεων, θα πρέπει επίσης να αποσαφηνισθούν οι προκαταρκτικοί όροι και η συμβατική πλαισίωση που πρέπει να δημιουργείται στην περίπτωση της αποκεντρωμένης διαχείρισης των πιστώσεων αυτών, όπως και στην περίπτωση των παγίων προκαταβολών.
- (43) Οι διατάξεις του Δημοσιονομικού Κανονισμού που αφορούν τις ευρωπαϊκές υπηρεσίες πρέπει να αποσαφηνισθούν με συγκεκριμένους κανόνες για την Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, καθώς και με διατάξεις επιτρέπουσες στον υπόλογο της Επιτροπής να μεταβιβάζει ορισμένες από τις αρμοδιότητές του σε υπαλλήλους των εν λόγω υπηρεσιών. Ακόμη, ενδείκνυται να αποσαφηνισθούν οι λεπτομέρειες λειτουργίας των τραπεζικών λογαριασμών που οι ευρωπαϊκές υπηρεσίες είναι δυνατόν να εξουσιοδοτούνται να ανοίγουν στο όνομα της Επιτροπής.
- (44) Όσον αφορά τις πιστώσεις διοικητικής λειτουργίας, κάθε θεσμικό όργανο οφείλει να ενημερώνει την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή για τις διενεργούμενες σημαντικές πράξεις ακίνητων, δηλαδή για εκείνες που συνεπάγονται αύξηση της ακίνητης περιουσίας.
- (45) Ενδείκνυται να προσδιορισθούν οι οργανισμοί που είναι δυνατόν να τύχουν επιδοτήσεων από τον προϋπολογισμό και οι οποίοι θα πρέπει να αποτελέσουν το αντικείμενο κανονιστικού πλαισίου υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 185 του Δημοσιονομικού Κανονισμού.
- (46) Θα πρέπει τα διάφορα κατώτατα όρια και ποσά που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό να αναπροσαρμόζονται σε τακτά διαστήματα, και τούτο μέσω τιμαριθμικής αναπροσαρμογής βάσει του πληθωρισμού που σημειώνεται στην Κοινότητα, εκτός από τα κατώτατα όρια που εφαρμόζονται στις δημόσιες συμβάσεις,

▼ B

ΜΕΡΟΣ Ι
ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΤΙΤΛΟΣ Ι
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

(Άρθρο 1 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Ο παρών κανονισμός ορίζει τους κανόνες εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 (εφεξής «Δημοσιονομικός Κανονισμός»).

Τα όργανα στα οποία αναφέρεται ο παρών κανονισμός είναι τα θεσμικά όργανα κατά την έννοια Δημοσιονομικού Κανονισμού.

▼ M3

Άρθρο 2

Νομοθετικές πράξεις που αφορούν την εκτέλεση του προϋπολογισμού

(άρθρα 2 και 49 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Η Επιτροπή ενημερώνει ετησίως, στο προσχέδιο προϋπολογισμού, τις πληροφορίες για τις πράξεις στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 2 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Οι προτάσεις και οι τροποποιήσεις προτάσεων που υποβάλλονται στην νομοθετική αρχή περιλαμβάνουν σαφή μνεία των διατάξεων που αφορούν παρεκκλίσεις από τον δημοσιονομικό κανονισμό ή από τον παρόντα κανονισμό και αναφέρουν στη σχετική αιτιολογική έκθεση τους συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους οι εν λόγω παρεκκλίσεις είναι απαραίτητες.

▼ B

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ
ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Αρχή της ενότητας και της αυθεντικότητας του προϋπολογισμού

▼ M3

Άρθρο 3

Πεδίο εφαρμογής της προγραμματοδότησης

(άρθρο 5α του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Στην περίπτωση της άμεσης συγκεντρωτικής διαχείρισης με τη συμμετοχή πολλών εταίρων, της έμμεσης συγκεντρωτικής διαχείρισης και της αποκεντρωμένης διαχείρισης κατά την έννοια του άρθρου 53 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι κανόνες που τίθενται στο άρθρο 5α του δημοσιονομικού κανονισμού εφαρμόζονται μόνο για την οντότητα που δέχεται την προγραμματοδότηση απευθείας από την Επιτροπή.

2. Η προγραμματοδότηση θεωρείται ότι αντιπροσωπεύει σημαντικό ποσό κατά την έννοια του άρθρου 5α παράγραφος 2 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού εάν υπερβαίνει τα 50 000 ευρώ.

▼ **M3**

Ωστόσο, για τις εξωτερικές ενέργειες η προχρηματοδότηση θεωρείται ότι αντιπροσωπεύει σημαντικό ποσό εάν υπερβαίνει τα 250 000 ευρώ. Για τη διαχείριση κρίσεων και για τις επιχειρήσεις ανθρωπιστικής βοήθειας, η προχρηματοδότηση θεωρείται ότι αντιπροσωπεύει σημαντικό ποσό εάν υπερβαίνει, ανά συμφωνία, τα 750 000 ευρώ στο τέλος κάθε οικονομικού έτους και αφορά σχέδια με διάρκεια μεγαλύτερη των 12 μηνών.

*Άρθρο 4***Είσπραξη των τόκων από προχρηματοδότηση**

(άρθρο 5α του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Ο αρμόδιος διατάκτης εισπράττει για κάθε περίοδο αναφοράς, μετά τη θέση σε εφαρμογή της απόφασης ή της συμφωνίας προχρηματοδότησης, τους παραγόμενους τόκους από τις πληρωμές προχρηματοδότησης άνω των 750 000 ευρώ, ανά συμφωνία, στο τέλος κάθε οικονομικού έτους.
2. Ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να εισπράττει τουλάχιστον άπαξ κατ' έτος τους παραγόμενους τόκους από πληρωμές προχρηματοδότησης χαμηλότερες εκείνων στις οποίες αναφέρεται η παράγραφος 1, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους που συναρτώνται με το διαχειριστικό του περιβάλλον και τη φύση των χρηματοδοτούμενων ενεργειών.
3. Ο αρμόδιος διατάκτης εισπράττει το ποσό των παραγόμενων τόκων από πληρωμές προχρηματοδότησης που υπερβαίνει το υπόλοιπο των οφειλόμενων κατά το άρθρο 5α παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού ποσών.

*Άρθρο 4α***Λογιστική των παραγόμενων από προχρηματοδότηση τόκων**

(άρθρο 5α του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι διατάκτες μεριμνούν ώστε, στις αποφάσεις ή τις συμφωνίες επιδότησης που συνάπτονται με δικαιούχους και μεσάζοντες, η προχρηματοδότηση να καταβάλλεται σε τραπεζικούς λογαριασμούς ή υπόλογαριασμούς που να επιτρέπουν τον εντοπισμό των κεφαλαίων και των συναφών τόκων. Σε ενάντια περίπτωση, οι λογιστικές μέθοδοι των δικαιούχων ή των μεσάζοντων πρέπει να επιτρέπουν τον εντοπισμό των κεφαλαίων που καταβάλλονται από την Κοινότητα και των τόκων ή άλλων οφελών που παράγονται από τα κεφάλαια αυτά.
2. Στις περιπτώσεις στις οποίες αναφέρεται το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 5α του δημοσιονομικού κανονισμού, ο αρμόδιος διατάκτης καταρτίζει πριν από τη λήξη κάθε οικονομικού έτους εκτιμήσεις για το ύψος των τόκων ή ισοδύναμων οφελών που ενδεχομένως παράγονται από τα κοινοτικά κεφάλαια και εγγράφει πρόβλεψη για το αντίστοιχο ποσό. Η πρόβλεψη αυτή εγγράφεται στους λογαριασμούς και εκκαθαρίζεται με πραγματική είσπραξη, αφού τεθεί σε εφαρμογή η απόφαση ή η συμφωνία.

Όταν πρόκειται για προχρηματοδοτήσεις καταβαλλόμενες από την ίδια γραμμή του προϋπολογισμού, κατ' εφαρμογή της ίδιας βασικής πράξης και σε δικαιούχους που έλαβαν μέρος στην ίδια διαδικασία ανάθεσης, ο διατάκτης δύναται να καταρτίσει μία και μοναδική εκτίμηση για τα ποσά προς είσπραξη από πολλούς οφειλέτες.

3. Οι διατάξεις των άρθρων 3 και 4, και των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου, δεν θίγουν την εγγραφή των προχρηματοδοτήσεων στο ενεργητικό των δημοσιονομικών καταστάσεων, όπως καθορίζεται στους λογιστικούς κανόνες του άρθρου 133 του δημοσιονομικού κανονισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Αρχή της ετήσιας διάρκειας

Άρθρο 5

Πιστώσεις του οικονομικού έτους

(Άρθρο 8 παράγραφος 3 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Οι πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και πληρωμών, που εγγράφονται στον προϋπολογισμό του οικονομικού έτους και πρέπει να χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια του εν λόγω οικονομικού έτους, αποτελούνται από τις εγκεκριμένες πιστώσεις για το οικονομικό έτος. Είναι εγκεκριμένες για το οικονομικό έτος:

- α) οι πιστώσεις που ανοίγονται στον προϋπολογισμό, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που ανοίγονται μέσω διορθωτικού προϋπολογισμού·
- β) οι μεταφερθείσες πιστώσεις μεταξύ ετών·
- γ) οι ανασυστάσεις πιστώσεων σύμφωνα με τα ► **M3** άρθρα 157 και 160α του δημοσιονομικού κανονισμού· ◀
- δ) οι πιστώσεις που προέρχονται από επιστροφές των προκαταβολών σύμφωνα με το άρθρο 228·
- ε) οι πιστώσεις που ανοίγονται λόγω της είσπραξης εσόδων για ειδικό προορισμό κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους ή κατά τη διάρκεια προηγούμενων οικονομικών ετών και που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί.

Άρθρο 6

Μεταφορές πιστώσεων μεταξύ ετών

(Άρθρο 9 παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Οι πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο α) του Δημοσιονομικού Κανονισμού μπορούν να μεταφερθούν μόνον αν οι δεσμεύσεις δεν ήταν δυνατόν να πραγματοποιηθούν πριν από τις 31 Δεκεμβρίου του οικονομικού έτους για λόγους που δεν μπορούν να καταλογιστούν στο διατάκτη και αν τα προπαρασκευαστικά στάδια έχουν προχωρήσει μέχρι σημείου που επιτρέπει να εκτιμηθεί ευλόγως ότι η δέσμευση μπορεί να πραγματοποιηθεί το αργότερο στις 31 Μαρτίου του επόμενου έτους.

2. Τα προπαρασκευαστικά στάδια που αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο α) του Δημοσιονομικού Κανονισμού, τα οποία θα έπρεπε να έχουν ολοκληρωθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου του οικονομικού έτους με σκοπό τη μεταφορά στο επόμενο οικονομικό έτος, είναι ειδικότερα τα εξής:

- α) για τις συνολικές δεσμεύσεις, κατά την έννοια του άρθρου 76 του Δημοσιονομικού Κανονισμού, η έκδοση απόφασης χρηματοδότησης ή η περάτωση, πριν από την ημερομηνία αυτή, της διαβούλευσης με τις ενδιαφερόμενες υπηρεσίες στο πλαίσιο κάθε οργάνου με σκοπό την έκδοση αυτής της απόφασης·
- β) για τις ατομικές δεσμεύσεις, κατά την έννοια του άρθρου 76 του Δημοσιονομικού Κανονισμού, η προετοιμασία σε προχωρημένο στάδιο των συμβάσεων ή συμφωνιών. Αυτό το στάδιο προόδου των συμβάσεων ή συμφωνιών συνεπάγεται την περάτωση της φάσης επιλογής των πιθανών αντισυμβαλλομένων ή δικαιούχων.

▼ B

3. Οι μεταφερθείσες πιστώσεις, σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο α) του Δημοσιονομικού Κανονισμού, οι οποίες δεν έχουν δεσμευθεί έως τις 31 Μαρτίου του επόμενου οικονομικού έτους, ακυρώνονται αυτόματα.

Η Επιτροπή ενημερώνει πριν από τις ► **M2** 30 Απριλίου ◀ την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή για τις πιστώσεις που ακυρώθηκαν με αυτό τον τρόπο.

4. Οι πιστώσεις που μεταφέρονται, σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο β) του Δημοσιονομικού Κανονισμού, μπορούν να χρησιμοποιηθούν έως τις 31 Δεκεμβρίου του επόμενου οικονομικού έτους.

5. Η λογιστική επιτρέπει τη διάκριση των πιστώσεων που έχουν μεταφερθεί με αυτό τον τρόπο.

6. Οι πιστώσεις που αφορούν δαπάνες προσωπικού, οι αναφερόμενες στο άρθρο 9 παράγραφος 6 του Δημοσιονομικού Κανονισμού, έχουν ως αντικείμενο τις αποδοχές και τις αποζημιώσεις των μελών και του προσωπικού των οργάνων.

▼ M2

Άρθρο 6α

Προσωρινά δωδεκατημόρια

(Άρθρο 13 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Το μέγιστο ύψος των εγγεγραμμένων πιστώσεων του προηγούμενου οικονομικού έτους, κατά το άρθρο 13 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού, νοείται ως αναφερόμενο στις πιστώσεις του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται το άρθρο 5 του παρόντος κανονισμού, αναπροσαρμοσμένες μετά τις μεταφορές χρηματικών ποσών κατά τη διάρκεια αυτού του οικονομικού έτους.

▼ B

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

(Κεφάλαιο 4 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Αρχή της ενιαίας νομισματικής μονάδας

▼ M2

Άρθρο 7

Τιμή μετατροπής μεταξύ ευρώ και άλλου νομίσματος

(Άρθρο 16 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων που απορρέουν από την εφαρμογή των τομεακών ρυθμίσεων, η μετατροπή μεταξύ ευρώ και άλλου νομίσματος από τον αρμόδιο διατάκτη υπολογίζεται με την ημερήσια συναλλαγματική ισοτιμία του ευρώ η οποία δημοσιεύεται στο τεύχος C της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Οσάκις η μετατροπή μεταξύ ευρώ και άλλου νομίσματος πρόκειται να γίνει από τον αντισυμβαλλόμενο ή τον δικαιούχο, εφαρμόζονται οι συγκεκριμένες ρυθμίσεις για τη μετατροπή που περιέχονται στις δημόσιες συμβάσεις, και στις συμβάσεις επιδότησης ή χρηματοδότησης,

▼ M3

1α. Για να μην έχουν οι συναλλαγματικές μετατροπές σημαντική επίδραση στο ύψος της κοινοτικής συγχρηματοδότησης ή αρνητική επίδραση στον κοινοτικό προϋπολογισμό, οι συγκεκριμένες ρυθμίσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 σχετικά με τις μετατροπές αυτές προβλέπουν, εφόσον συντρέχει περίπτωση, συναλλαγματική ισοτιμία

▼ M3

του ευρώ με τα λοιπά νομίσματα που υπολογίζεται με βάση τη μέση ημερήσια τιμή συναλλάγματος μιας δεδομένης περιόδου.

▼ M2

2. Ελλείπει ημερήσιας ισοτιμίας του ευρώ δημοσιευόμενης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* για το εκάστοτε νόμισμα, ο αρμόδιος διατάκτης χρησιμοποιεί τη λογιστική ισοτιμία στην οποία αναφέρεται η παράγραφος 3.

3. Για τις ανάγκες της λογιστικής που προβλέπεται στα άρθρα 132 έως 137 του δημοσιονομικού κανονισμού, και με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 213 του παρόντος κανονισμού, η μετατροπή μεταξύ ευρώ και άλλου νομίσματος πραγματοποιείται βάσει της μηνιαίας λογιστικής ισοτιμίας του ευρώ. Αυτή η λογιστική ισοτιμία καθορίζεται από τον υπόλογο της Επιτροπής μέσω κάθε κατά τη γνώμη του αξιόπιστης πηγής πληροφοριών, βάσει της ισοτιμίας της προτελευταίας εργάσιμης ημέρας του μήνα που προηγείται εκείνου για τον οποίο προσδιορίζεται η ισοτιμία.

*Άρθρο 8***Συναλλαγματική ισοτιμία προς χρήση κατά τη μετατροπή μεταξύ ευρώ και άλλου νομίσματος**

(Άρθρο 16 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Με την επιφύλαξη των συγκεκριμένων διατάξεων που απορρέουν από την εφαρμογή των τομεακών ρυθμίσεων, ή από συγκεκριμένες δημόσιες συμβάσεις, συμβάσεις επιδότησης ή χρηματοδότησης, η συναλλαγματική ισοτιμία που χρησιμοποιείται για τη μετατροπή μεταξύ ευρώ και άλλου νομίσματος, στις περιπτώσεις όπου η μετατροπή αυτή πραγματοποιείται από τον αρμόδιο διατάκτη, είναι εκείνη της ημέρας κατά την οποία συντάσσεται από την υπηρεσία του διατάκτη το ένταλμα πληρωμής ή είσπραξης.

2. Στην περίπτωση των πάγιων προκαταβολών σε ευρώ, η συναλλαγματική ισοτιμία που χρησιμοποιείται για τη μετατροπή μεταξύ ευρώ και άλλου νομίσματος καθορίζεται βάσει της ημερομηνίας καταβολής από την τράπεζα.

3. Για την εκκαθάριση των πάγιων προκαταβολών σε εθνικά νομίσματα, κατά το άρθρο 16 του δημοσιονομικού κανονισμού, η συναλλαγματική ισοτιμία που χρησιμοποιείται για τη μετατροπή μεταξύ ευρώ και άλλου νομίσματος είναι εκείνη του μήνα πραγματοποίησης της δαπάνης από την εκάστοτε πάγια προκαταβολή.

4. Για την επιστροφή των κατ' αποκοπή δαπανών ή των δαπανών που προκύπτουν από τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων και το καθεστώς που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού (εφεξής "ο κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης"), δαπανών για τις οποίες καθορίζεται ανώτατο όριο και οι οποίες καταβάλλονται σε νόμισμα άλλο από το ευρώ, η συναλλαγματική ισοτιμία που χρησιμοποιείται είναι εκείνη που ισχύει όταν θεμελιώνεται το εκάστοτε δικαίωμα είσπραξης.

▼ B*Άρθρο 9***Ενημέρωση σχετική με τις μεταφορές ταμειακών διαθεσίμων που πραγματοποιήθηκαν από την Επιτροπή μεταξύ των διαφόρων νομισμάτων**

(Άρθρο 16 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Η Επιτροπή διαβιβάζει ανά τρίμηνο στα κράτη μέλη κατάσταση των μεταφορών που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ των διαφόρων νομισμάτων.

▼ **B**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

(Κεφάλαιο 5 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Αρχή της καθολικότητας

Άρθρο 10

Δομή υποδοχής των εσόδων για ειδικό προορισμό και άνοιγμα των αντίστοιχων πιστώσεων

(Άρθρο 18 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Με την επιφύλαξη των άρθρων 12 και 13, η δομή υποδοχής στον προϋπολογισμό των εσόδων για ειδικό προορισμό περιλαμβάνει:

α) στην κατάσταση εσόδων του τμήματος κάθε οργάνου μια γραμμή που προορίζεται για την εγγραφή του ποσού αυτών των εσόδων·

▼ **M3**

β) στην κατάσταση δαπανών, οι δημοσιονομικές παρατηρήσεις, συμπεριλαμβανόμενων των γενικών παρατηρήσεων, αναφέρουν τις γραμμές στις οποίες είναι δυνατόν να εγγραφούν οι διαθέσιμες πιστώσεις που αντιστοιχούν στα έσοδα για ειδικό προορισμό.

Στην περίπτωση στην οποία αναφέρεται το στοιχείο α) του πρώτου εδαφίου, πραγματοποιείται ενδεικτική εγγραφή (p.m.), η δε εκτίμηση για τα έσοδα περιλαμβάνεται στις παρατηρήσεις προς ενημέρωση.

▼ **B**

2. Οι πιστώσεις που αντιστοιχούν στα έσοδα για ειδικό προορισμό μπορούν να ανοιχθούν, τόσο σε πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων όσο και σε πιστώσεις πληρωμών, όταν το έσοδο εισπράχθηκε από το όργανο, εκτός από την περίπτωση που προβλέπεται στο ► **M3** άρθρα 160 παράγραφος 1α και 161 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού ◀ Οι πιστώσεις ανοίγονται αυτόματα, εκτός από την περίπτωση των επιστροφών προκαταβολών που αναφέρονται στο άρθρο 156 του Δημοσιονομικού Κανονισμού και την περίπτωση των δημοσιονομικών διορθώσεων στον τομέα των διαρθρωτικών ταμείων.

Άρθρο 11

Συνεισφορές των κρατών μελών για ερευνητικά προγράμματα

(Άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο α) του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Οι συνεισφορές των κρατών μελών για τη χρηματοδότηση ορισμένων συμπληρωματικών ερευνητικών προγραμμάτων, που προβλέπονται στο άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1150/2000, καταβάλλονται ως εξής:

α) επτά δωδεκατημόρια του ποσού το οποίο εμφανίζεται στον προϋπολογισμό, το αργότερο έως τις 31 Ιανουαρίου του τρέχοντος οικονομικού έτους,

β) τα υπόλοιπα πέντε δωδεκατημόρια που οφείλονται, το αργότερο έως τις 15 Ιουλίου του τρέχοντος οικονομικού έτους.

2. Όταν ο προϋπολογισμός δεν έχει εγκριθεί οριστικά πριν από την αρχή του οικονομικού έτους, οι συνεισφορές που προβλέπονται στην παράγραφο 1 πραγματοποιούνται βάσει του ποσού που εμφανίζεται στον προϋπολογισμό του προηγούμενου οικονομικού έτους.

3. Κάθε συνεισφορά ή κάθε συμπληρωματική καταβολή που οφείλεται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του προϋπολογισμού πρέπει να εγγράφεται στον ή στους λογαριασμούς της Επιτροπής εντός τριάντα ημερολογιακών ημερών από την πρόσκληση προς καταβολή.

▼ B

4. Οι πραγματοποιούμενες καταβολές εγγράφονται στο λογαριασμό που προβλέπεται από τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1150/2000 και υπόκεινται στους όρους που διατυπώνονται στον εν λόγω κανονισμό.

Άρθρο 12

Έσοδα για ειδικό προορισμό που προκύπτουν από τη συμμετοχή των χωρών ΕΖΕΣ σε ορισμένα κοινοτικά προγράμματα

(Άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο δ) του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Η δομή υποδοχής στον προϋπολογισμό της συμμετοχής των κρατών ΕΖΕΣ σε ορισμένα κοινοτικά προγράμματα είναι η ακόλουθη:

α) στην κατάσταση εσόδων, ανοίγεται γραμμή «προς υπόμνηση» που προορίζεται για την εγγραφή του συνολικού ποσού της συμμετοχής των κρατών ΕΖΕΣ για το οικείο οικονομικό έτος. Το προβλεπόμενο ποσό αναγράφεται στις παρατηρήσεις του προϋπολογισμού·

β) στην κατάσταση δαπανών:

i) η παρατήρηση για κάθε γραμμή που αφορά τις κοινοτικές δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν τα κράτη ΕΖΕΣ αναφέρει «προς ενημέρωση» το ποσό της προβλεπόμενης συμμετοχής,

ii) ένα παράρτημα, που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του προϋπολογισμού, περιλαμβάνει το σύνολο των γραμμών που αφορούν τις κοινοτικές δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν τα κράτη ΕΖΕΣ.

Το παράρτημα που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, στοιχείο β), σημείο ii) αντιπροσωπεύει και συμπληρώνει τη δομή υποδοχής για το άνοιγμα των πιστώσεων που αντιστοιχούν σε αυτές τις συμμετοχές, όπως αυτό προβλέπεται στην παράγραφο 2, καθώς και για την εκτέλεση των δαπανών.

2. Δυνάμει του άρθρου 82 της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, τα σχετικά με την ετήσια συμμετοχή των κρατών ΕΖΕΣ ποσά —όπως αυτά επιβεβαιώνονται στην Επιτροπή από τη Μικτή Επιτροπή ΕΟΧ σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 5 του πρωτοκόλλου 32 που προσαρτάται στην προαναφερθείσα συμφωνία— οδηγούν στο πλήρες άνοιγμα, από την αρχή του οικονομικού έτους, τόσο των πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων όσο και των αντίστοιχων πιστώσεων πληρωμών.

3. Αν, κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, οι πιστώσεις των γραμμών του προϋπολογισμού στις οποίες συμμετέχουν τα κράτη ΕΖΕΣ ενισχύονται χωρίς να μπορούν τα κράτη ΕΖΕΣ να προσαρμόσουν ανάλογα, κατά τη διάρκεια του εν λόγω οικονομικού έτους, τη συμμετοχή τους προκειμένου να τηρήσουν τη «σχέση αναλογικότητας» που προβλέπεται στο άρθρο 82 της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, η Επιτροπή μπορεί να εξασφαλίζει, προσωρινά και κατ' εξαίρεση, βάσει των ταμειακών διαθεσίμων, την προγραμματοδότηση του μεριδίου των κρατών ΕΖΕΣ. Στη συνέχεια της ενίσχυσης αυτής, η Επιτροπή προβαίνει το συντομότερο δυνατό σε πρόσκληση καταβολής των αντίστοιχων συνεισφορών των κρατών ΕΖΕΣ. Η Επιτροπή ενημερώνει κάθε έτος την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή για τις αποφάσεις που έλαβε κατ' αυτό τον τρόπο.

Η προγραμματοδότηση τακτοποιείται το συντομότερο δυνατό στο πλαίσιο του προϋπολογισμού του επόμενου οικονομικού έτους.

4. Σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο δ) του Δημοσιονομικού Κανονισμού, οι χρηματοδοτικές συμμετοχές των κρατών ΕΖΕΣ αποτελούν έσοδα για ειδικό προορισμό. Ο υπόλογος λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσει τη χωριστή παρακολούθηση

▼B

της χρησιμοποίησης τόσο των εσόδων που προέρχονται από τις συμμετοχές αυτές όσο και των αντίστοιχων πιστώσεων.

Η Επιτροπή, στο πλαίσιο της έκθεσης που προβλέπεται στο άρθρο 131 παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού, παρουσιάζει χωριστά την κατάσταση εκτέλεσης που αντιστοιχεί στη συμμετοχή των κρατών ΕΖΕΣ, τόσο ως προς τα έσοδα όσο και ως προς τις δαπάνες.

*Άρθρο 13***Προϊόν των κυρώσεων που επιβάλλονται στα κράτη μέλη τα οποία κηρύσσονται σε κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος**

(Άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο β) του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Η δομή υλοδοχής στον προϋπολογισμό του προϊόντος των κυρώσεων που αναφέρονται στο τμήμα 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου ⁽¹⁾ είναι η ακόλουθη:

- α) στην κατάσταση εσόδων, ανοίγεται γραμμή «προς υπόμνηση» που προορίζεται για την εγγραφή των τόκων από τα ποσά αυτά·
- β) παράλληλα, και με την επιφύλαξη του άρθρου 74 του Δημοσιονομικού Κανονισμού, η εγγραφή αυτών των ποσών στην κατάσταση εσόδων οδηγεί στο άνοιγμα, σε γραμμή της κατάστασης δαπανών, πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων και πληρωμών. Οι πιστώσεις αυτές εκτελούνται σύμφωνα με το άρθρο 17 του Δημοσιονομικού Κανονισμού.

▼M3*Άρθρο 13α***Επιβαρύνσεις προκύπτουσες από την αποδοχή ελευθεριοτήτων υπέρ των Κοινοτήτων**

(άρθρο 19 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Για τους σκοπούς της έγκρισης από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο που αναφέρεται στο άρθρο 19 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού, η Επιτροπή αποτιμά και επεξηγεί δεόντως τις χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις, περιλαμβανομένων των εξόδων παρακολούθησης, που συνεπάγεται η αποδοχή ελευθεριοτήτων υπέρ των Κοινοτήτων.

*Άρθρο 14***Εντολή πληρωμής του καθαρού ποσού**

(άρθρο 20 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Κατ' εφαρμογή του άρθρου 20 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού, από το ποσό των αιτήσεων πληρωμής, των τιμολογίων και των εκκαθαριστικών καταστάσεων μπορούν να εκπίπτονται, οπότε και εκδίδονται εντάλματα πληρωμής για το καθαρό ποσό:

- α) οι ποινές που επιβάλλονται στα μέρη των δημοσίων συμβάσεων και στους δικαιούχους επιδοτήσεων·
- β) οι προεξοφλήσεις, οι επιστροφές και οι εκπτώσεις σε επιμέρους τιμολόγια και αιτήσεις πληρωμής·
- γ) παραγόμενοι από τις πληρωμές προχρηματοδότησης τόκοι, όπως αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 5α του δημοσιονομικού κανονισμού.

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 6.

▼ B*Άρθρο 15***Λογαριασμοί «Φορολογικές επιβαρύνσεις προς είσπραξη»**

(Άρθρο 20 παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Οι φορολογικές επιβαρύνσεις, τις οποίες ενδεχομένως καλύπτουν οι Κοινότητες κατ' εφαρμογή του άρθρου 20 παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού, εγγράφονται σε εκκρεμή λογαριασμό μέχρι την επιστροφή τους από τα οικεία κράτη.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5***(Κεφάλαιο 6 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)***Αρχή της ειδικότητας*▼ M3*Άρθρο 17***Κανόνες σχετικά με τον υπολογισμό των εκατοστιαίων ποσοστών για τις μεταφορές πιστώσεων των κοινοτικών θεσμικών οργάνων πλην της Επιτροπής**

(άρθρο 22 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Τα ποσοστά στα οποία αναφέρεται το άρθρο 22 του δημοσιονομικού κανονισμού υπολογίζονται κατά την υποβολή της αίτησης μεταφοράς πιστώσεων και με αναφορά στις πιστώσεις που εγγράφονται στον προϋπολογισμό, συμπεριλαμβανόμενων των διορθωτικών προϋπολογισμών.
2. Το ποσό που λαμβάνεται υπόψη είναι το άθροισμα των μεταφορών πιστώσεων που θα πραγματοποιηθούν στη γραμμή του προϋπολογισμού από την οποία γίνονται οι μεταφορές πιστώσεων, αναπροσαρμοζόμενο για προγενέστερες μεταφορές πιστώσεων.

Το ποσό που αντιστοιχεί στις μεταφορές πιστώσεων που μπορούν να πραγματοποιηθούν αυτόνομα από το οικείο θεσμικό όργανο χωρίς απόφαση της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής δεν λαμβάνεται υπόψη.

*Άρθρο 17α***Κανόνες σχετικά με τον υπολογισμό των ποσοστών για τις μεταφορές πιστώσεων της Επιτροπής**

(άρθρο 23 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Τα ποσοστά στα οποία αναφέρεται το άρθρο 23 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού υπολογίζονται κατά την υποβολή της αίτησης μεταφοράς και με αναφορά στις πιστώσεις που εγγράφονται στον προϋπολογισμό, περιλαμβανόμενων των διορθωτικών προϋπολογισμών.
2. Το ποσό που λαμβάνεται υπόψη είναι το άθροισμα των μεταφορών πιστώσεων που θα πραγματοποιηθούν στη γραμμή του προϋπολογισμού από ή προς την οποία γίνονται οι μεταφορές πιστώσεων, αναπροσαρμοζόμενο για προγενέστερες μεταφορές πιστώσεων.

Το ποσό των μεταφορών που μπορούν να πραγματοποιηθούν αυτόματα από την Επιτροπή χωρίς απόφαση της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής δεν λαμβάνεται υπόψη.

▼ **B***Άρθρο 18***Διοικητικές δαπάνες**

(Άρθρο 23 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Οι δαπάνες που αναφέρονται στο άρθρο 23 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) του Δημοσιονομικού Κανονισμού καλύπτουν, για κάθε τομέα πολιτικής, τους τομείς που αναφέρονται στο άρθρο 27.

*Άρθρο 19***Αιτιολόγηση των αιτήσεων μεταφοράς πιστώσεων**

(Άρθρα 22 και 23 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Οι προτάσεις μεταφοράς πιστώσεων και όλες οι πληροφορίες που προορίζονται για την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή και αφορούν τις μεταφορές πιστώσεων που διενεργούνται σύμφωνα με τα άρθρα 22 και 23 του Δημοσιονομικού Κανονισμού, συνοδεύονται από τις ενδεδειγμένες και λεπτομερείς αιτιολογήσεις οι οποίες παρουσιάζουν την εκτέλεση των πιστώσεων και τις προβλέψεις αναγκών μέχρι το τέλος του οικονομικού έτους, τόσο για τις γραμμές που θα ενισχυθούν όσο και για τις γραμμές από τις οποίες γίνεται ανάληψη πιστώσεων.

*Άρθρο 20***Αιτιολόγηση των αιτήσεων μεταφοράς πιστώσεων από το αποθεματικό επείγουσας βοήθειας**

(Άρθρο 26 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Οι προτάσεις μεταφοράς πιστώσεων προς χρησιμοποίηση του αποθεματικού επείγουσας βοήθειας που αναφέρεται ► **M3** στο άρθρο 26 του δημοσιονομικού κανονισμού, ◀ συνοδεύονται από τις ενδεδειγμένες και λεπτομερείς αιτιολογήσεις οι οποίες παρουσιάζουν:

- α) για τη γραμμή που πρόκειται να ενισχυθεί με τη μεταφορά, τις κατά το δυνατόν πιο πρόσφατες πληροφορίες σχετικά με την εκτέλεση των πιστώσεων καθώς και τις προβλέψεις αναγκών μέχρι το τέλος του οικονομικού έτους·
- β) για το σύνολο των γραμμών που αφορούν τις εξωτερικές ενέργειες, την εκτέλεση των πιστώσεων μέχρι το τέλος του μηνός που προηγείται της αίτησης μεταφοράς πιστώσεων, καθώς και τις προβλέψεις αναγκών μέχρι το τέλος του οικονομικού έτους, συνοδευόμενες από σύγκριση με τις αρχικές προβλέψεις·
- γ) την εξέταση των δυνατοτήτων επαναδιάθεσης των πιστώσεων.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6***(Κεφάλαιο 7 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)****Αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης**▼ **M2***Άρθρο 21***Αξιολόγηση**

(Άρθρο 27 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Όλες οι προτάσεις προγραμμάτων ή δραστηριοτήτων που συνεπάγονται δαπάνες εις βάρος του προϋπολογισμού υπόκεινται σε εκ των προτέρων αξιολόγηση, η οποία αφορά:

▼ **M2**

- α) την ανάγκη που πρέπει να ικανοποιηθεί βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα·
- β) την προστιθέμενη αξία της κοινοτικής παρέμβασης·
- γ) τους προς επίτευξη στόχους·
- δ) τις δυνατότητες πολιτικής δράσης, συμπεριλαμβανόμενων των αντίστοιχων κινδύνων·
- ε) τα αναμενόμενα αποτελέσματα και επιπτώσεις, ιδίως τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις, και τους αναγκαίους για τη μέτρησή τους δείκτες και κανόνες αξιολόγησης·
- στ) την καταλληλότερη μέθοδο εφαρμογής των επιλεγόμενων δυνατοτήτων πολιτικής δράσης·
- ζ) την εσωτερική συνέπεια του προτεινόμενου προγράμματος ή δραστηριότητας, και τις σχέσεις του με άλλα συναφή μέσα·
- η) το ύψος των πιστώσεων, των ανθρώπινων πόρων και των λοιπών διοικητικών δαπανών που πρέπει να διατεθούν με γνώμονα την αρχή της αποδοτικότητας·
- θ) τα διδάγματα που αντλούνται από ανάλογες εμπειρίες στο παρελθόν.

2. Κάθε πρόταση περιλαμβάνει τις διατάξεις παρακολούθησης, υποβολής εκθέσεων και αξιολόγησης, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις αντίστοιχες ευθύνες σε όλα τα κυβερνητικά επίπεδα που θα λάβουν μέρος στην εκτέλεση του προτεινόμενου προγράμματος ή δραστηριότητας.

3. Κάθε πρόγραμμα ή δραστηριότητα, συμπεριλαμβανόμενων των πειραματικών σχεδίων και προπαρασκευαστικών ενεργειών, και οσάκις οι διαθέσιμοι πόροι υπερβαίνουν τα 5 000 000 ευρώ, αποτελεί το αντικείμενο ενδιάμεσης ή/και εκ των υστέρων αξιολόγησης όσον αφορά τους ανθρώπινους και δημοσιονομικούς πόρους που διατίθενται και των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται, έτσι ώστε να επαληθευτεί η συμμόρφωσή τους με τους καθορισθέντες στόχους, ως εξής:

- α) πραγματοποιείται περιοδική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται κατά την υλοποίηση πολυετούς προγράμματος, σύμφωνα με χρονοδιάγραμμα που επιτρέπει τη συνεκτίμηση των συμπερασμάτων των αξιολογήσεων αυτών στο πλαίσιο κάθε απόφασης για την παράταση, τροποποίηση ή διακοπή του προγράμματος αυτού·
- β) οι δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται σε ετήσια βάση αποτελούν το αντικείμενο αξιολόγησης ως προς τα αποτελέσματά τους τουλάχιστον μία φορά ανά έξι έτη.

Τα στοιχεία α) και β) της παραγράφου 1 δεν εφαρμόζονται για καθένα από τα σχέδια ή τις ενέργειες που εκτελούνται στο πλαίσιο δραστηριοτήτων για τις οποίες οι αντίστοιχες υποχρεώσεις είναι δυνατόν να εκπληρώνονται με τις τελικές εκθέσεις που διαβιβάζονται από τους οργανισμούς οι οποίοι τις εκτέλεσαν.

4. Οι αξιολογήσεις στις οποίες αναφέρονται οι παράγραφοι 1 και 2 είναι ανάλογες προς τους διατιθέμενους πόρους και τις επιπτώσεις του εκάστοτε προγράμματος ή δραστηριότητας.

▼ **B***Άρθρο 22***Δημοσιονομικό δελτίο**

(Άρθρο 28 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. ► **M3** ◀

Το δημοσιονομικό δελτίο περιλαμβάνει τα δημοσιονομικά και οικονομικά στοιχεία ενόψει της εκτίμησης, από τη νομοθετική αρχή, της ανά-

▼B

γκής παρέμβασης εκ μέρους της Κοινότητας. Το δημοσιονομικό δελτίο παρέχει χρήσιμες πληροφορίες για την ενδεχόμενη συνοχή και συνέργεια με άλλα χρηματοδοτικά μέσα.

Όταν πρόκειται για πολυετείς ενέργειες, το δημοσιονομικό δελτίο περιλαμβάνει το προβλέψιμο χρονοδιάγραμμα των ετήσιων αναγκών σε πιστώσεις και σε προσωπικό, καθώς και αξιολόγηση των επιπτώσεών τους στο μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πεδίο.

2. Για την πρόληψη του κινδύνου απάτης και παρατυπιών, ικανών να θίξουν την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Κοινοτήτων, το δημοσιονομικό δελτίο περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τα υπάρχοντα ή προγραμματιζόμενα μέτρα πρόληψης και προστασίας.

▼M3*Άρθρο 22α***Αποτελεσματικός και αποδοτικός εσωτερικός έλεγχος**

(άρθρο 28α παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Ο αποτελεσματικός εσωτερικός έλεγχος βασίζεται στις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και περιλαμβάνει ιδίως τα ακόλουθα:

- α) διαχωρισμό των καθηκόντων·
- β) κατάλληλη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων και ελέγχου, συμπεριλαμβανόμενων των ελέγχων σε επίπεδο δικαιούχου·
- γ) αποφυγή της σύγκρουσης συμφερόντων·
- δ) κατάλληλες διαδρομές ελέγχου και αξιοπιστία των δεδομένων στις βάσεις δεδομένων·
- ε) διαδικασίες παρακολούθησης των επιδόσεων και των λαμβανόμενων μέτρων μετά τον εντοπισμό των αδυναμιών και των εξαιρέσεων των εσωτερικών ελέγχων·
- στ) περιοδικές αξιολογήσεις της ορθής λειτουργίας των συστημάτων ελέγχου.

2. Ο αποδοτικός εσωτερικός έλεγχος βασίζεται στα ακόλουθα στοιχεία:

- α) εφαρμογή κατάλληλης στρατηγικής διαχείρισης κινδύνων και ελέγχου που συμφωνείται μεταξύ όλων των ενδεδειγμένων παραγόντων της αλυσίδας ελέγχου·
- β) δυνατότητα πρόσβασης όλων των ενδεδειγμένων παραγόντων της αλυσίδας ελέγχου στα αποτελέσματα των ελέγχων·
- γ) έγκαιρη εφαρμογή διορθωτικών μέτρων, συμπεριλαμβανόμενης, εφόσον συντρέχει περίπτωση, της επιβολής αποτρεπτικών ποινών·
- δ) σαφή και μη αμφιλεγόμενη νομοθεσία επί της οποίας στηρίζονται οι πολιτικές·
- ε) εξάλειψη των πολλαπλών ελέγχων·
- στ) την αρχή της βελτίωσης του λόγου κόστους-οφέλους των ελέγχων.

▼ B

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

(Κεφάλαιο 8 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Αρχή της διαφάνειας

▼ M3

Άρθρο 23

Προσωρινή δημοσίευση του προϋπολογισμού

(άρθρο 29 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Το συντομότερο δυνατόν, και το αργότερο εντός τεσσάρων εβδομάδων από την οριστική έγκριση του προϋπολογισμού, δημοσιεύονται, σε όλες τις γλώσσες, στον δικτυακό τόπο των θεσμικών οργάνων, κατόπιν πρωτοβουλίας της Επιτροπής, τα οριστικά λεπτομερή αριθμητικά στοιχεία του προϋπολογισμού, εν αναμονή της επίσημης δημοσίευσης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

▼ B

ΤΙΤΛΟΣ III

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Κατάρτιση του προϋπολογισμού

Άρθρο 24

Γενική εισαγωγή του προσχεδίου προϋπολογισμού

(Άρθρο 33 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Η Επιτροπή συντάσσει τη γενική εισαγωγή του προσχεδίου προϋπολογισμού.

Πριν από κάθε τμήμα του προσχεδίου προϋπολογισμού παρατίθεται εισαγωγή συντασσόμενη από το ενδιαφερόμενο όργανο.

Η γενική εισαγωγή περιλαμβάνει:

- α) δημοσιονομικούς πίνακες του συνόλου του προϋπολογισμού·
- β) όσον αφορά τους τίτλους του τμήματος της Επιτροπής:
 - i) τον ορισμό των πολιτικών που δικαιολογούν τις αιτήσεις πιστώσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές και τις απαιτήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 27 και 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ) του Δημοσιονομικού Κανονισμού,
 - ii) την αιτιολόγηση των μεταβολών πιστώσεων από το ένα οικονομικό έτος στο άλλο.

Άρθρο 25

Έγγραφα εργασίας προς στήριξη του προσχεδίου προϋπολογισμού

(Άρθρα 30 και 33 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Προς στήριξη του προσχεδίου προϋπολογισμού, παρουσιάζονται ως έγγραφα εργασίας:

- α) όσον αφορά το προσωπικό των οργάνων:
 - i) έκθεση για την πολιτική μόνιμου και έκτακτου προσωπικού,

▼M3

- ii) για κάθε κατηγορία προσωπικού, οργανόγραμμα των θέσεων απασχόλησης του προϋπολογισμού και του υφιστάμενου προσωπικού κατά την ημερομηνία παρουσίας του προσχεδίου προϋπολογισμού, με αναφορά της κατανομής του προσωπικού αυτού ανά βαθμό και ανά διοικητική μονάδα,

▼B

- iii) σε περίπτωση μεταβολών στον αριθμό του προσωπικού, κατάσταση που δικαιολογεί αυτές τις μεταβολές,
 - iv) κατανομή του προσωπικού ανά τομέα πολιτικής·
- β) λεπτομερής έκθεση για την πολιτική σύναψης και χορήγησης δανείων·
- γ) όσον αφορά τις επιδοτήσεις που προορίζονται για τους οργανισμούς οι οποίοι αναφέρονται στο άρθρο 32 του Δημοσιονομικού Κανονισμού, κατάσταση προβλέψεων των εσόδων και των δαπανών, της οποίας προηγείται αιτιολογική έκθεση καταρτιζόμενη από τους ενδιαφερόμενους οργανισμούς, και όσον αφορά τα ευρωπαϊκά σχολεία, κατάσταση που περιλαμβάνει τα έσοδα και τις δαπάνες, της οποίας προηγείται αιτιολογική έκθεση.

*Άρθρο 26***Προσχέδια διορθωτικών προϋπολογισμών**

(Άρθρο 37 παράγραφος 1 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Τα προσχέδια διορθωτικών προϋπολογισμών συνοδεύονται από αιτιολογήσεις και από τις πληροφορίες σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους και του τρέχοντος οικονομικού έτους οι οποίες είναι διαθέσιμες κατά το χρόνο κατάρτισής τους.

*Κεφάλαιο 2***Διάρθρωση και παρουσίαση του προϋπολογισμού***Άρθρο 27***Διοικητικές πιστώσεις**

(Άρθρο 41 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Όταν η κατάσταση δαπανών τμήματος του προϋπολογισμού παρουσιάζεται σύμφωνα με ονοματολογία που περιλαμβάνει ταξινόμηση ανά προορισμό, οι διοικητικές πιστώσεις αποτελούν αντικείμενο χωριστών τομέων, ανά τίτλο, σε συνάρτηση ιδίως με την ακόλουθη ταξινόμηση:

- α) δαπάνες σχετικές με το προσωπικό που είναι εγκεκριμένο στον πίνακα προσωπικού: σε αυτές τις ενδείξεις αντιστοιχεί ένα ποσό πιστώσεων και ένας αριθμός θέσεων·
- β) δαπάνες σχετικές με το εξωτερικό προσωπικό (συμπεριλαμβανομένων των επικουρικών υπαλλήλων και του προσωρινού προσωπικού) και άλλες δαπάνες διαχείρισης (συμπεριλαμβανομένων των εξόδων παράστασης και συνεδριάσεων)·
- γ) δαπάνες σχετικές με τα κτίρια και άλλες συναφείς δαπάνες, συμπεριλαμβανομένων του καθαρισμού και της συντήρησης, των μισθώσεων, των τηλεπικοινωνιών, του νερού, του φωταερίου και του ηλεκτρικού ρεύματος·
- δ) δαπάνες στήριξης.

▼B

Οι διοικητικές δαπάνες της Επιτροπής, των οποίων η φύση είναι κοινή για όλους τους τίτλους, περιλαμβάνονται επίσης σε χωριστή συνοπτική κατάσταση ταξινομούμενη ανά φύση.

*Άρθρο 28***Πραγματικές δαπάνες του τελευταίου οικονομικού έτους που έκλεισε**

(Άρθρο 46 παράγραφος 1 στοιχείο 1 ε) του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Για την κατάρτιση του προϋπολογισμού, οι πραγματικές δαπάνες του τελευταίου οικονομικού έτους που έκλεισε καθορίζονται με τον ακόλουθο τρόπο:

- α) σε αναλήψεις υποχρεώσεων: αναλήψεις υποχρεώσεων που καταχωρήθηκαν στη λογιστική κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους από τις πιστώσεις του οικονομικού έτους, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 5·
- β) σε πληρωμές: πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, δηλαδή των οποίων το ένταλμα εκτέλεσης διαβιβάστηκε στην τράπεζα, από τις πιστώσεις του οικονομικού έτους, όπως αυτές ορίζονται στο ίδιο άρθρο.

*Άρθρο 29***Παρατηρήσεις του προϋπολογισμού**

(Άρθρο 46 παράγραφος 1 στοιχείο 1 ζ) του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Οι παρατηρήσεις του προϋπολογισμού περιλαμβάνουν ιδίως τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) τα στοιχεία αναφοράς της βασικής πράξης, εφόσον υπάρχει,
- β) τις ενδεδειγμένες επεξηγήσεις σχετικά με τη φύση και τον προορισμό των πιστώσεων.

*Άρθρο 30***Πίνακας προσωπικού**

(Άρθρο 46 παράγραφος 1 στοιχείο 3 α) του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Το προσωπικό του Οργανισμού Εφοδιασμού εμφανίζεται χωριστά στο πλαίσιο του πίνακα προσωπικού της Επιτροπής.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ*ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1**Γενικές διατάξεις***▼M3**

▼ **B***Άρθρο 32***Ανώτατα ποσά για τα δοκιμαστικά σχέδια και τις προπαρασκευαστικές ενέργειες**

(► **M3** Άρθρο 49 παράγραφος 6 στοιχεία α) και β) ◀ του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Το συνολικό ποσό των πιστώσεων που αφορούν τα δοκιμαστικά σχέδια τα αναφερόμενα στο ► **M3** άρθρο 49 παράγραφος 6 στοιχείο α) ◀ του Δημοσιονομικού Κανονισμού δεν μπορεί να υπερβαίνει τα ► **M3** 40 εκατομμύρια ευρώ ◀ ανά οικονομικό έτος.
2. Το συνολικό ποσό των πιστώσεων που αφορούν τις νέες προπαρασκευαστικές ενέργειες τις αναφερόμενες στο ► **M3** άρθρο 49 παράγραφος 6 στοιχείο β) ◀ του Δημοσιονομικού Κανονισμού δεν μπορεί να υπερβαίνει τα ► **M3** 50 εκατομμύρια ευρώ ◀ ανά οικονομικό έτος και το συνολικό ποσό των πιστώσεων που δεσμεύονται πράγματι για τις προπαρασκευαστικές ενέργειες δεν μπορεί να υπερβαίνει τα ► **M3** 100 εκατομμύρια ευρώ. ◀

▼ **M3***Άρθρο 32a***Προπαρασκευαστικά μέτρα στον τομέα της κοινής εσωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας**

[άρθρο 49 παράγραφος 6 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού]

Η χρηματοδότηση μέτρων τα οποία εγκρίνει το Συμβούλιο για την προπαρασκευή των επιχειρήσεων διαχείρισης κρίσεων της ΕΕ βάσει του τίτλου V της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, καλύπτει τις πρόσθετες δαπάνες που απορρέουν άμεσα από συγκεκριμένη επιτόπια ανάπτυξη αποστολής ή ομάδας στην οποία, συμμετέχει, μεταξύ άλλων, προσωπικό των θεσμικών οργάνων της ΕΕ (που περιλαμβάνει ασφάλιση υψηλού κινδύνου, έξοδα ταξιδιού και διαμονής και ημερήσιες αποζημιώσεις).

▼ **B***Άρθρο 33***Συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Επιτροπής δυνάμει των Συνθηκών**

(► **M3** Άρθρο 49 παράγραφος 6 στοιχείο δ) ◀ του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Τα άρθρα της συνθήκης ΕΚ που αναθέτουν απευθείας στην Επιτροπή συγκεκριμένες αρμοδιότητες είναι τα εξής:
 - α) άρθρο 138 (κοινωνικός διάλογος)·
 - β) άρθρο 140 (μελέτες, γνώμες, διαβουλεύσεις σε κοινωνικά ζητήματα)·
 - γ) άρθρα 143 και 145 (ειδικές εκθέσεις στον κοινωνικό τομέα)·
 - δ) άρθρο 152 παράγραφος 2 (πρωτοβουλίες για την προώθηση του συντονισμού στον τομέα της δημόσιας υγείας)·
 - ε) άρθρο 155 παράγραφος 2 (πρωτοβουλίες για την προώθηση του συντονισμού στον τομέα των διευρωπαϊκών δικτύων)·
 - στ) άρθρο 157 παράγραφος 2 (πρωτοβουλίες για την προώθηση του συντονισμού στον τομέα της βιομηχανίας)·
 - ζ) άρθρο 159 δεύτερο εδάφιο (έκθεση σχετικά με τη σημειωθείσα πρόοδο για την υλοποίηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής)·

▼B

- η) άρθρο 165 παράγραφος 2 (πρωτοβουλίες για την προώθηση του συντονισμού στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης)·
- θ) άρθρο 173 (έκθεση στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης)·
- ι) άρθρο 180 παράγραφος 2 (πρωτοβουλίες για την προώθηση του συντονισμού των πολιτικών στον τομέα της συνεργασίας για την ανάπτυξη).
2. Τα άρθρα της συνθήκης Ευρατόμ που αναθέτουν απευθείας στην Επιτροπή συγκεκριμένες αρμοδιότητες είναι τα εξής:
- α) άρθρο 70 (οικονομικές παρεμβάσεις, εντός των ορίων που προβλέπονται στον προϋπολογισμό, στα προγράμματα μεταλλευτικής έρευνας στα εδάφη των κρατών μελών)·
- β) άρθρα 77 και επόμενα (έλεγχος διασφαλίσεων).
3. Ο κατάλογος που παρατίθεται στις παραγράφους 1 και 2 μπορεί ενδεχομένως να συμπληρώνεται κατά την παρουσίαση του προσχεδίου προϋπολογισμού με την ένδειξη των οικείων άρθρων και ποσών.

*Άρθρο 34***Ορισμός της σύγκρουσης συμφερόντων**

(Άρθρο 52 παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Η πράξη που ενδέχεται να επηρεάζεται από σύγκρουση συμφερόντων, κατά την έννοια του άρθρου 52 παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού, μπορεί να λαμβάνει ιδίως μία από τις ακόλουθες μορφές:
- α) τη χορήγηση στον ίδιο ή σε τρίτο αδικαιολόγητων άμεσων ή έμμεσων πλεονεκτημάτων·
- β) την άρνηση χορήγησης σε δικαιούχο των δικαιωμάτων ή πλεονεκτημάτων τα οποία δικαιούται·
- γ) την εκπλήρωση αδικαιολόγητων ή καταχρηστικών πράξεων ή την παράλειψη εκπλήρωσης των αναγκαίων πράξεων.
2. Η αρμόδια αρχή που αναφέρεται στο άρθρο 52 παράγραφος 1 του Δημοσιονομικού Κανονισμού είναι ο προϊστάμενος του οικείου υπαλλήλου. Βεβαιώνει εγγράφως κατά πόσον υφίσταται ή όχι σύγκρουση συμφερόντων. Σε καταφατική περίπτωση, ο εν λόγω προϊστάμενος λαμβάνει ο ίδιος την δέουσα απόφαση.

▼M3

3. Σύγκρουση συμφερόντων τεκμαίρεται εάν ο αιτών, υποψήφιος ή προσφέρων είναι μέλος του προσωπικού που υπάγεται στον Κανονισμό Υπηρεσιακής Κατάστασης, εκτός αν τη συμμετοχή του στη διαδικασία έχει εκ των προτέρων εγκρίνει ο προϊστάμενός του.

▼ **B**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Τρόποι εκτέλεσης

Τμήμα 1

Γενικές διατάξεις

▼ **M3**

Άρθρο 35

Έλεγχοι διενεργούμενοι από την Επιτροπή

[άρθρο 53δ, άρθρο 54 παράγραφος 2 στοιχείο γ) και άρθρο 56 του δημοσιονομικού κανονισμού]

1. Οι αποφάσεις με τις οποίες ανατίθενται εκτελεστικά καθήκοντα στις οντότητες και στα πρόσωπα στα οποία αναφέρεται το άρθρο 56 του δημοσιονομικού κανονισμού περιλαμβάνουν όλες τις διατάξεις που ενδείκνυται για την εξασφάλιση της διαφάνειας των πραγματοποιούμενων πράξεων.

Η Επιτροπή επανεξετάζει τις διατάξεις αυτές οσάκις τούτο καθίσταται αναγκαίο λόγω ουσιωδών μεταβολών των διαδικασιών ή συστημάτων που εφαρμόζονται από αυτές τις οντότητες και πρόσωπα, με σκοπό να βεβαιώνεται ότι εξακολουθούν να τηρούνται οι όροι που προβλέπονται στο άρθρο 56.

2. Οι εμπλεκόμενες οντότητες και πρόσωπα παρέχουν στην Επιτροπή εντός καθορισμένης προθεσμίας τις πληροφορίες που τους ζητεί και την ενημερώνουν αμελλητί για κάθε ουσιώδη μεταβολή των διαδικασιών ή συστημάτων τους.

Η Επιτροπή ενσωματώνει, κατά περίπτωση, τις υποχρεώσεις στις αποφάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ή στις συμφωνίες που συνάπτει με τις εν λόγω οντότητες και πρόσωπα.

3. Η Επιτροπή μπορεί να δεχθεί ότι οι διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων των οργανισμών στους οποίους αναφέρεται το άρθρο 54 παράγραφος 2 στοιχείο γ) και των δικαιούχων στους οποίους αναφέρεται το άρθρο 166 παράγραφος 1 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού είναι ισοδύναμες με τις δικές της, με τη δέουσα συνεκτίμηση των διεθνώς αποδεκτών προτύπων.

4. Οσάκις η Επιτροπή εκτελεί τον προϋπολογισμό με από κοινού διαχείριση, εφαρμόζονται οι συμφωνίες επαλήθευσης που έχουν συναφθεί με τους οικείους διεθνείς οργανισμούς.

5. Ο ανεξάρτητος εξωτερικός έλεγχος στον οποίο αναφέρεται το άρθρο 56 παράγραφος 1 στοιχείο δ) του δημοσιονομικού κανονισμού διενεργείται τουλάχιστον από ελεγκτική υπηρεσία ανεξάρτητη λειτουργικά από την οντότητα στην οποία η Επιτροπή αναθέτει εκτελεστικά καθήκοντα και η οποία εκτελεί τα καθήκοντά της σύμφωνα με διεθνώς αποδεκτά ελεγκτικά πρότυπα.

Άρθρο 35α

Μέτρα για την προώθηση βέλτιστων πρακτικών

(άρθρο 53β του δημοσιονομικού κανονισμού)

Η Επιτροπή καταρτίζει μητρώο των φορέων που είναι αρμόδιοι για τη διαχείριση, την πιστοποίηση και τον έλεγχο με βάση τους εκάστοτε τομειακούς κανονισμούς. Προκειμένου να διαδοθούν βέλτιστες πρακτικές κατά εκτέλεση των διαρθρωτικών ταμείων και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας, η Επιτροπή θέτει ενημερωτικά στη διάθεση των αρμοδίων για τη διαχείριση και τον έλεγχο, μεθοδολογικό οδηγό στον οποίο επεξηγεί τη δική της στρατηγική και προσέγγιση σε θέματα ελέγχου

▼ **M3**

παρέχοντας φύλλα ελέγχου ενεργειών και παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών που έχουν εντοπισθεί.

▼ **B**

Τμήμα 2

Ειδικές διατάξεις

Άρθρο 36

Απευθείας κεντρική διαχείριση

(► **M3** Άρθρο 53α ◀ του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Όταν η Επιτροπή εκτελεί απευθείας τον προϋπολογισμό στις υπηρεσίες της με κεντρική διαχείριση, τα καθήκοντα εκτέλεσης ασκούνται από τους δημοσιονομικούς παράγοντες κατά την έννοια των άρθρων 58 έως 68 του Δημοσιονομικού Κανονισμού και υπό τους όρους που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 37

Άσκηση της μεταβίβασης καθηκόντων σε εκτελεστικούς οργανισμούς

(Άρθρα 54 παράγραφος 2 στοιχείο α) και 55 παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Οι αποφάσεις μεταβίβασης καθηκόντων στους εκτελεστικούς οργανισμούς επιτρέπουν στους εν λόγω οργανισμούς να εκτελούν, με την ιδιότητα των κύριων διατακτών, τις πιστώσεις που αφορούν το κοινοτικό πρόγραμμα του οποίου τους έχει ανατεθεί η διαχείριση.

▼ **M3**▼ **B**

3. Η πράξη μεταβίβασης καθηκόντων της Επιτροπής περιλαμβάνει τις ίδιες διατάξεις με αυτές που αναφέρονται στο άρθρο 41 παράγραφος 2. Η εν λόγω πράξη αποτελεί αντικείμενο έγγραφης επίσημης αποδοχής από το διευθυντή εξ ονόματος του οικείου εκτελεστικού οργανισμού.

▼ **M3**

Άρθρο 38

Επιλεξιμότητα και όροι για τη μεταβίβαση καθηκόντων προς εθνικούς ή διεθνείς οργανισμούς δημοσίου δικαίου ή οντότητες ιδιωτικού δικαίου επιφορτισμένες με δημόσια υπηρεσία

[άρθρο 54 παράγραφος 2 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού]

1. Η Επιτροπή δύναται να μεταβιβάζει καθήκοντα δημόσιας αρχής σε:

- α) διεθνείς οργανισμούς δημοσίου δικαίου·
- β) εθνικούς οργανισμούς δημοσίου δικαίου ή οντότητες ιδιωτικού δικαίου επιφορτισμένες με δημόσια υπηρεσία, που διέπονται από τη νομοθεσία κράτους μέλους, χώρας του ΕΟΧ ή χώρας υποψήφιας προς ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ή, κατά περίπτωση, από τη νομοθεσία οποιασδήποτε άλλης χώρας.

2. Η Επιτροπή βεβαιώνει ότι οι οργανισμοί και οι οντότητες στις οποίες αναφέρεται η παράγραφος 1 παρέχουν επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις, προερχόμενες κατά προτίμηση από δημόσια αρχή, ιδίως

▼ **M3**

όσον αφορά την πλήρη είσπραξη των οφειλόμενων στην Επιτροπή ποσών.

3. Σε περίπτωση που η Επιτροπή προτίθεται να αναθέσει καθήκοντα δημόσιας αρχής, και ιδίως καθήκοντα εκτέλεσης του προϋπολογισμού, σε οργανισμό του άρθρου 54 παράγραφος 2 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού, προβαίνει σε ανάλυση της τήρησης των αρχών της οικονομίας, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας.

Άρθρο 39

Προσδιορισμός διεθνών και εθνικών οργανισμών δημοσίου δικαίου, καθώς και οντοτήτων ιδιωτικού δικαίου επιφορτισμένων με δημόσια υπηρεσία

[άρθρο 54 παράγραφος 2 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού]

▼ **B**

1. Οι δημόσιοι εθνικοί οργανισμοί ή οι οντότητες ιδιωτικού δικαίου οι επιφορτισμένες με δημόσια υπηρεσία υπόκεινται στο δίκαιο του κράτους μέλους ή της χώρας όπου διέπονται.

2. ► **M3** Η επιλογή των οργανισμών και οντοτήτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, και των διεθνών οργανισμών δημοσίου δικαίου, γίνεται με τρόπο διαφανή και αντικειμενικό, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, με σκοπό την ικανοποίηση των εκτελεστικών απαιτήσεων που προσδιορίζονται από την Επιτροπή. ◀ Η επιλογή αυτή δεν μπορεί να καταλήγει στην εισαγωγή διακρίσεων μεταξύ των διαφόρων κρατών μελών ή ενδιαφερομένων χωρών.

3. Στην περίπτωση διαχείρισης μέσω δικτύου, η οποία συνεπάγεται το διορισμό τουλάχιστον ενός οργανισμού ή μίας οντότητας ανά κράτος μέλος ή ενδιαφερόμενη χώρα, ο διορισμός αυτός γίνεται από το κράτος μέλος ή την ενδιαφερόμενη χώρα σύμφωνα με τις διατάξεις των βασικών πράξεων.

▼ **M3**

Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, η Επιτροπή προσδιορίζει αυτούς τους οργανισμούς και οντότητες σε συμφωνία με τα εμπλεκόμενα κράτη μέλη ή τρίτες χώρες.

4. Όταν η Επιτροπή αναθέτει εκτελεστικά καθήκοντα σε οργανισμούς που αναφέρονται στο στοιχείο γ) της παραγράφου 2 του άρθρου 54 του δημοσιονομικού κανονισμού, ενημερώνει σε ετήσια βάση τη νομοθετική αρχή σχετικά με τις εκάστοτε περιπτώσεις και οργανισμούς παρέχοντας την ανάλογη αιτιολόγηση για την αξιοποίηση τέτοιων οργανισμών.

Άρθρο 39α

Πρόσωπα επιφορτιζόμενα με τη διαχείριση συγκεκριμένων ενεργειών δυνάμει του τίτλου V της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση

[Άρθρο 54 παράγραφος 2 στοιχείο δ) του δημοσιονομικού κανονισμού]

Τα πρόσωπα στα οποία ανατίθεται η διαχείριση συγκεκριμένων ενεργειών όπως αναφέρεται στο άρθρο 54 παράγραφος 2 στοιχείο δ) του δημοσιονομικού κανονισμού, δημιουργούν την κατάλληλη δομή και διαδικασίες με σκοπό την ανάληψη της ευθύνης για τα κεφάλαια που θα διαχειριστούν. Τα πρόσωπα αυτά έχουν το καθεστώς των ειδικών συμβούλων κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας της Επιτροπής, δυνάμει των άρθρων 1 έως 5 του καθεστώτος που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

▼ B*Άρθρο 40***Τήρηση των κανόνων σύναψης των συμβάσεων**

(Άρθρο 57 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Όταν η Επιτροπή αναθέτει καθήκοντα σε οργανισμούς ιδιωτικού δικαίου, σύμφωνα με το άρθρο 57 παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού, συνάπτει σύμβαση σύμφωνα με τις διατάξεις του Μέρους I, Τίτλος V του Δημοσιονομικού Κανονισμού.

▼ M3*Άρθρο 41***Τρόποι υλοποίησης της έμμεσης συγκεντρωτικής διαχείρισης**

[Άρθρο 54 παράγραφος 2 στοιχεία β), γ) και δ) του δημοσιονομικού κανονισμού]

1. Όταν η Επιτροπή αναθέτει εκτελεστικά καθήκοντα σε οργανισμούς, οντότητες ή πρόσωπα που αναφέρονται στα στοιχεία β), γ) και δ) της παραγράφου 2 του άρθρου 54 του δημοσιονομικού κανονισμού, συνάπτει με αυτά συμφωνία, στην οποία τίθενται οι κανόνες διαχείρισης και ελέγχου των κεφαλαίων και προστασίας των οικονομικών συμφερόντων των Κοινοτήτων.

▼ B

2. Η σύμβαση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνει ιδίως τις ακόλουθες διατάξεις:

- α) τον καθορισμό των ανατιθέμενων καθηκόντων·
- β) τους όρους και τους τρόπους εκτέλεσής τους, συμπεριλαμβανομένων και των κατάλληλων διατάξεων για την οριοθέτηση των ευθυνών και τη διοργάνωση των προς δημιουργία ελέγχων·
- γ) τους κανόνες λογοδοσίας στην Επιτροπή σχετικά με την εκτέλεση αυτή·
- δ) τους όρους υπό τους οποίους τερματίζεται η εκτέλεση αυτή·
- ε) τις λεπτομέρειες των ελέγχων που ασκούνται από την Επιτροπή.
- στ) τους όρους χρησιμοποίησης των ξεχωριστών τραπεζικών λογαριασμών, τον προορισμό και τη χρήση των παραγόμενων τόκων·
- ζ) τις διατάξεις που εξασφαλίζουν την προβολή της κοινοτικής δράσης σε σύγκριση ιδίως με τις υπόλοιπες δραστηριότητες του οργανισμού·
- η) τη δέσμευση να απέχουν από κάθε πράξη που οδηγεί σε σύγκρουση συμφερόντων κατά την έννοια του άρθρου 52 παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού·

▼ M3

3. Οι οργανισμοί, οντότητες και πρόσωπα στα οποία αναφέρεται η παράγραφος 1 δεν έχουν την ιδιότητα του κύριου διατάκτη.

▼ B*Άρθρο 42***Διαδικασίες εκκαθάρισης των λογαριασμών κατά την επιμερισμένη ή αποκεντρωμένη διαχείριση**(► **M3** Άρθρα 53β και 53γ ◀ του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Η διαδικασία εκκαθάρισης των λογαριασμών που αναφέρεται στο ► **M3** άρθρα 53β και 53γ ◀ του Δημοσιονομικού Κανονισμού εξασφαλίζει ότι οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν από τα κράτη μέλη

▼B

στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης ή από τις τρίτες χώρες στο πλαίσιο της αποκεντρωμένης διαχείρισης και οι οποίες ενδέχεται να βαρύνουν τον κοινοτικό προϋπολογισμό, πραγματοποιήθηκαν κανονικά και σύμφωνα με την εφαρμοστέα κοινοτική ρύθμιση.

2. Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων που περιέχονται στους τομεακούς κανονισμούς, η διαδικασία εκκαθάρισης των λογαριασμών περιλαμβάνει:

- α) την δήλωση, από τα κράτη μέλη ή τις τρίτες χώρες, των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν, με τη μορφή λογαριασμών πιστοποιημένων από υπηρεσία ή όργανο λειτουργικά ανεξάρτητο από τους οργανισμούς που πραγματοποίησαν τις δαπάνες και το οποίο διαθέτει τις αναγκαίες τεχνικές ικανότητες·
- β) τον έλεγχο, από την Επιτροπή, των λογαριασμών καθώς και των πράξεων που καταγράφονται σε αυτούς, βάσει δικαιολογητικών και ενδεχομένως επιτόπου, χωρίς όρια και περιορισμούς, συμπεριλαμβανομένου και του ελέγχου στους δικαιούχους·
- γ) τον καθορισμό από την Επιτροπή, στο πλαίσιο διαδικασιών αντιπαράθεσης και με κοινοποίηση στα κράτη μέλη ή στις τρίτες χώρες, του ποσού των δαπανών που αναγνωρίζονται ότι βαρύνουν τον προϋπολογισμό·
- δ) τον υπολογισμό της δημοσιονομικής διόρθωσης που προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ των δαπανών που δηλώθηκαν και αυτών που αναγνωρίστηκαν ότι βαρύνουν τον προϋπολογισμό·
- ε) την είσπραξη ή επανακαταβολή του υπολοίπου που προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ των δαπανών που αναγνωρίστηκαν και των ποσών που έχουν ήδη καταβληθεί στα κράτη μέλη ή στις τρίτες χώρες· η είσπραξη γίνεται με συμψηφισμό υπό τους όρους που αναφέρονται στο άρθρο 83.

3. Στο πλαίσιο της αποκεντρωμένης διαχείρισης, η διαδικασία εκκαθάρισης των λογαριασμών που περιγράφεται στις παραγράφους 1 και 2 εφαρμόζεται ανάλογα με τον συμφωνηθέντα βαθμό αποκέντρωσης.

▼M3*Άρθρο 42α***Σύνοψη λογιστικών ελέγχων και δηλώσεων**

(άρθρο 53β παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Η σύνοψη παρέχεται από την ενδεδειγμένη αρχή ή οργανισμό που υποδεικνύεται από το κράτος μέλος για τον εκάστοτε τομέα δαπανών, σύμφωνα με τους τομεακούς κανόνες.

2. Το μέρος που αναφέρεται στους λογιστικούς ελέγχους:

- α) περιλαμβάνει, όσον αφορά τη γεωργία, τα πιστοποιητικά που εκδίδονται από τους οργανισμούς πιστοποίησης, και, όσον αφορά τα διαρθρωτικά και λοιπά παρεμφερή μέτρα, τις ελεγκτικές γνωμοδοτήσεις που εκδίδονται από τις ελεγκτικές αρχές·
- β) υποβάλλεται έως την 15η Φεβρουαρίου του έτους που έπεται εκείνου των ελεγκτικών δραστηριοτήτων για γεωργικές δαπάνες και για διαρθρωτικά και λοιπά παρεμφερή μέτρα.

3. Το μέρος που αναφέρεται στις δηλώσεις:

- α) περιλαμβάνει, όσον αφορά τη γεωργία, τις δηλώσεις αξιοπιστίας που εκδίδονται από τους οργανισμούς πληρωμής, και όσον αφορά τα διορθωτικά και λοιπά παρεμφερή μέτρα, τα πιστοποιητικά των αρχών πιστοποίησης·
- β) υποβάλλεται έως τη 15η Φεβρουαρίου του επόμενου οικονομικού έτους για γεωργικές δαπάνες και για διαρθρωτικά και λοιπά παρεμφερή μέτρα.

▼ M3

Άρθρο 43

Από κοινού διαχείριση

(άρθρα 53δ, 108α και 165 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Η Επιτροπή βεβαιώνεται για την ύπαρξη κατάλληλων μηχανισμών ελέγχου και λογιστικού ελέγχου της ενέργειας στο σύνολό της.

2. Οι διεθνείς οργανισμοί στους οποίους αναφέρεται το άρθρο 53δ του δημοσιονομικού κανονισμού έχουν ως εξής:

α) διεθνείς οργανισμοί δημοσίου δικαίου που ιδρύονται με διακυβερνητικές συμφωνίες, καθώς και εξειδικευμένοι οργανισμοί τους οποίους αυτοί δημιουργούν·

β) η Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού (ΔΕΕΣ)·

γ) η Διεθνής Ομοσπονδία Εθνικών Εταιρειών του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου·

Για τους σκοπούς του άρθρου 53δ του δημοσιονομικού κανονισμού, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων εξομοιώνονται με διεθνείς οργανισμούς.

3. Οσάκις ο προϋπολογισμός εκτελείται με διαχείριση από κοινού με διεθνείς οργανισμούς, σύμφωνα με τα άρθρα 53δ και 165 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι οργανισμοί αυτοί και οι προς χρηματοδότηση ενέργειες επιλέγονται κατά τρόπο αντικειμενικό και διαφανή.

4. Με την επιφύλαξη του άρθρου 35 του παρόντος κανονισμού, οι συμφωνίες που συνάπτονται με τους διεθνείς οργανισμούς στους οποίους αναφέρεται το άρθρο 53δ του δημοσιονομικού κανονισμού περιλαμβάνουν ιδίως τα ακόλουθα:

α) ορισμό της προς κοινή διαχείριση ενέργειας, σχεδίου ή προγράμματος·

β) τους όρους και τους κανόνες υλοποίησής τους, συμπεριλαμβανόμενων ιδίως των αρχών που διέπουν την ανάθεση των συμβάσεων και επιδοτήσεων·

γ) τους κανόνες υποβολής στην Επιτροπή εκθέσεων για την υλοποίησή τους·

δ) διατάξεις που να υποχρεώνουν τον οργανισμό στον οποίο ανατίθενται εκτελεστικά καθήκοντα να αποκλείει από τη συμμετοχή σε διαδικασία ανάθεσης σύμβασης ή χορήγησης επιδότησης τους υποψήφιους ή προσφέροντες που emπίπτουν σε κάποια από τις περιπτώσεις των στοιχείων α), β) και ε) του άρθρου 93 παράγραφος 1 και των στοιχείων α) και β) του άρθρου 94 του δημοσιονομικού κανονισμού·

ε) τους όρους καταβολής της κοινοτικής συνεισφοράς, καθώς και τα δικαιολογητικά που πρέπει να συνοδεύουν τις πληρωμές·

στ) τους όρους υπό τους οποίους τερματίζεται η υλοποίηση·

ζ) τους κανόνες διεξαγωγής των ελέγχων από την Επιτροπή·

η) διατάξεις που παρέχουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο πρόσβαση στις πληροφορίες που απαιτούνται για την εκτέλεση των καθηκόντων του, επιτοπίως, εάν παραστεί ανάγκη, σύμφωνα με τις συμφωνίες επαλήθευσης που έχουν συναφθεί με τους εν λόγω διεθνείς οργανισμούς·

θ) διατάξεις σχετικά με τη χρήση τυχόν γεννώμενων τόκων·

ι) διατάξεις που να εγγυώνται την προβολή της κοινοτικής ενέργειας, σχεδίου ή προγράμματος σε σχέση με τις λοιπές δραστηριότητες του οργανισμού·

▼ **M3**

ια) διατάξεις σχετικά με τη δημοσίευση των ονομάτων των δικαιούχων χρηματοδότησης από τον προϋπολογισμό, οι οποίες επιτάσσουν στους διεθνείς οργανισμούς να δημοσιεύουν τις πληροφορίες βάσει του άρθρου 169 του παρόντος κανονισμού.

5. Τα σχέδια και τα προγράμματα θεωρούνται ότι εκπονούνται από κοινού όταν η Επιτροπή και ο διεθνής οργανισμός δημοσίου δικαίου αξιολογούν από κοινού τη σκοπιμότητά τους και καθορίζουν τις συμφωνίες υλοποίησης.

6. Κατά την υλοποίηση σχεδίων με από κοινού διαχείριση, οι διεθνείς οργανισμοί συμμορφώνονται με τις ακόλουθες τουλάχιστον απαιτήσεις:

α) οι διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων και χορήγησης επιδοτήσεων συμμορφώνονται με τις αρχές της διαφάνειας, της αναλογικότητας, της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, της ίσης και μη διακριτικής μεταχείρισης, της αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων και της τήρησης διεθνώς αποδεκτών προτύπων·

β) οι επιδοτήσεις δεν μπορούν να είναι σωρευτικές ή να χορηγούνται αναδρομικά·

γ) οι επιδοτήσεις πρέπει να συνεπάγονται συγχρηματοδότηση, εκτός εάν άλλως προβλέπεται στο άρθρο 253·

δ) οι επιδοτήσεις δεν δύνανται να έχουν ως σκοπό ή αποτέλεσμα την επίτευξη κέρδους για τον δικαιούχο.

Οι εν λόγω απαιτήσεις περιλαμβάνονται ρητά στις συμφωνίες που συνάπτονται με τους διεθνείς οργανισμούς.

*Άρθρο 43α***Πληροφορίες σχετικά με τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για ελεγκτικούς σκοπούς**

(άρθρο 48 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Σε κάθε διαδικασία που προκηρύσσεται για τη χορήγηση επιδοτήσεων ή την ανάθεση συμβάσεων υπό άμεση κεντρική διαχείριση οι δυνητικοί δικαιούχοι, υποψήφιοι και προσφέροντες, βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, ενημερώνονται ότι, για λόγους προστασίας των οικονομικών συμφερόντων των Κοινοτήτων, τα προσωπικά τους δεδομένα ενδέχεται να διαβιβασθούν σε υπηρεσίες εσωτερικού ελέγχου, στο Ελεγκτικό Συνέδριο, στην υπηρεσία δημοσιονομικών παρατυπιών ή στην Υπηρεσία καταπολέμησης της απάτης (εφεξής «OLAF»).

▼ **B***ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3**Δημοσιονομικοί παράγοντες*

Τμήμα 1

Δικαιώματα και υποχρεώσεις των δημοσιονομικών παραγόντων*Άρθρο 44***Δικαιώματα και υποχρεώσεις των δημοσιονομικών παραγόντων**

(Άρθρο 58 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Κάθε όργανο θέτει στη διάθεση κάθε δημοσιονομικού παράγοντα τους αναγκαίους πόρους για την εκπλήρωση της αποστολής του καθώς και

⁽¹⁾ ΕΕ L 8 της 12.1.2001, σ. 1.

▼ B

χάρτη αποστολής που περιγράφει λεπτομερώς τα καθήκοντα, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του.

Τμήμα 2

Διατάκτης*Άρθρο 45***Συνδρομή στους κύριους και δευτερεύοντες διατάκτες**

(Άρθρο 59 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. ► **M2** Ο αρμόδιος διατάκτης είναι δυνατόν να επικουρείται κατά την άσκηση των καθηκόντων του από πρόσωπα υπαγόμενα στον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης (εφεξής το «προσωπικό»), επιφορτισμένα να πραγματοποιούν, υπό την ευθύνη του, ορισμένες πράξεις αναγκαίες για την εκτέλεση του προϋπολογισμού και για την παρουσίαση των δημοσιονομικών και διαχειριστικών πληροφοριών ◀. Για την πρόληψη κάθε κατάστασης σύγκρουσης συμφερόντων, οι υπάλληλοι που επικουρούν τους κύριους ή δευτερεύοντες διατάκτες υπόκεινται στις υποχρεώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 52 του Δημοσιονομικού Κανονισμού.

▼ M2

2. Κάθε θεσμικό όργανο ενημερώνει την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή κάθε φορά που ένας κύριος διατάκτης αναλαμβάνει καθήκοντα, αλλάζει καθήκοντα ή παύει τα καθήκοντά του.

▼ B*Άρθρο 46***Εσωτερικές διατάξεις για τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων**

(Άρθρο 59 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Δημοσιονομικού Κανονισμού και του παρόντος κανονισμού, κάθε όργανο θεσπίζει στους εσωτερικούς κανόνες του τα μέτρα διαχείρισης των πιστώσεων που του φαίνονται αναγκαία για την ορθή εκτέλεση του τμήματος του προϋπολογισμού που το αφορά.

*Άρθρο 47***Διαχωρισμός των καθηκόντων έναρξης και επαλήθευσης μιας πράξης**

(Άρθρο 60 παράγραφος 4 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Ως έναρξη μιας πράξης νοείται το σύνολο των πράξεων οι οποίες μπορούν να διενεργούνται από τους υπαλλήλους που αναφέρονται στο άρθρο 45 και οι οποίες προετοιμάζουν τη θέσπιση των πράξεων εκτέλεσης του προϋπολογισμού από τους αρμόδιους διατάκτες, κατόχους κύριας ή δευτερεύουσας μεταβίβασης αρμοδιοτήτων.

2. Ως εκ των προτέρων επαλήθευση μιας πράξης νοείται το σύνολο των εκ των προτέρων ελέγχων τους οποίους δημιουργεί ο αρμόδιος διατάκτης προκειμένου να επαληθεύει τις επιχειρησιακές και δημοσιονομικές πτυχές της.

3. Κάθε πράξη αποτελεί αντικείμενο μίας τουλάχιστον εκ των προτέρων επαλήθευσης. Σκοπός της επαλήθευσης αυτής είναι να βεβαιωθούν ιδίως:

α) η κανονικότητα και η συμμόρφωση της δαπάνης και του εσόδου προς τις εφαρμοστέες διατάξεις, ιδίως του προϋπολογισμού και

▼ B

των οικειών ρυθμίσεων, καθώς και προς κάθε πράξη που έχει εκδοθεί κατ' εφαρμογή των συνθηκών και των κανονισμών και, ενδεχομένως προς τους συμβατικούς όρους·

- β) η εφαρμογή των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης που αναφέρονται στον Τίτλο II, κεφάλαιο 7 του Δημοσιονομικού Κανονισμού.

▼ M2

Για τους σκοπούς της εκ των προτέρων επαλήθευσης, παρόμοιες επιμέρους πράξεις που έχουν σχέση με τις συνήθεις δαπάνες μισθοδοσίας, καταβολής συντάξεων, επιστροφής εξόδων αποστολής και ιατρικών εξόδων είναι δυνατόν να θεωρηθούν από τον αρμόδιο διατάκτη ως μία και μοναδική πράξη.

Στην περίπτωση στην οποία αναφέρεται το δεύτερο εδάφιο, ο αρμόδιος διατάκτης, βασιζόμενος στην ανάλυση κινδύνων που πραγματοποιεί, προβαίνει σε κατάλληλη εκ των υστέρων επαλήθευση, σύμφωνα με την παράγραφο 4.

▼ B

4. Οι εκ των υστέρων επαληθεύσεις, βάσει δικαιολογητικών και, εφόσον είναι αναγκαίο, επιτόπου, αποβλέπουν στην επαλήθευση της ορθής εκτέλεσης των πράξεων που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό και ιδίως της τήρησης των κριτηρίων που αναφέρονται στην παράγραφο 3. Οι εν λόγω επαληθεύσεις μπορούν να διοργανώνονται δειγματοληπτικά βάσει ανάλυσης των κινδύνων.

▼ M2

5. Τα μέλη του προσωπικού που είναι επιφορτισμένα με τις επαληθεύσεις στις οποίες αναφέρονται οι παράγραφοι 2 και 4 είναι διαφορετικά από τα μέλη του προσωπικού που εκτελούν τα καθήκοντα έναρξης μιας πράξης και στα οποία αναφέρεται η παράγραφος 1, και δεν είναι υφιστάμενοί τους.

▼ B*Άρθρο 48***Διαδικασίες διαχείρισης και εσωτερικού ελέγχου**

(Άρθρο 60 παράγραφος 4 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Τα συστήματα και οι διαδικασίες διαχείρισης και εσωτερικού ελέγχου αποβλέπουν:

- α) στην υλοποίηση των στόχων των πολιτικών, προγραμμάτων και ενεργειών του οργάνου σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης·
- β) στην τήρηση των κανόνων του κοινοτικού δικαίου καθώς και των ελάχιστων κανόνων ελέγχου οι οποίοι καθορίζονται από το όργανο·
- γ) στη διαφύλαξη των στοιχείων του ενεργητικού του οργάνου και των πληροφοριών·
- δ) στην πρόληψη και την ανίχνευση των παρατυπιών, των σφαλμάτων και της απάτης·

▼ M3

ε) εντοπισμός και πρόληψη διαχειριστικών κινδύνων και αποτελεσματική αντιμετώπιση αυτών·

▼ B

στ) στην αξιόπιστη παρουσίαση των δημοσιονομικών και διαχειριστικών πληροφοριών·

ζ) στη διατήρηση των δικαιολογητικών εγγράφων που συνδέονται με την εκτέλεση του προϋπολογισμού και τα επακόλουθά της και με τις πράξεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού·

▼ B

- η) στη διατήρηση των εγγράφων που αφορούν τις προαπαιτούμενες εγγυήσεις υπέρ του οργάνου και στην κατάρτιση χρονοδιαγράμματος το οποίο επιτρέπει την ενδεδειγμένη παρακολούθηση αυτών των εγγυήσεων.

*Άρθρο 49***Διατήρηση των δικαιολογητικών εγγράφων από τους διατάκτες**

(Άρθρο 60 παράγραφος 4 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Τα συστήματα και οι διαδικασίες διαχείρισης που αφορούν την διατήρηση των πρωτοτύπων δικαιολογητικών εγγράφων προβλέπουν:

- α) την αρίθμησή τους·
- β) τη χρονολόγησή τους·
- γ) την τήρηση μητρώων, ενδεχομένως μηχανογραφικών, που επιτρέπουν τον εντοπισμό της ακριβούς θέσης τους·
- δ) τη διατήρηση των εγγράφων αυτών επί περίοδο τουλάχιστον πέντε ετών από την ημερομηνία χορήγησης της απαλλαγής εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για το οικονομικό έτος στο οποίο αναφέρονται τα έγγραφα αυτά.

Τα έγγραφα που αφορούν πράξεις οι οποίες δεν έχουν κλείσει οριστικά, διατηρούνται πέραν από την περίοδο που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο, στοιχείο δ) και μέχρι το τέλος του έτους που ακολουθεί το έτος κλεισίματος αυτών των πράξεων.

▼ M3

Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται σε δικαιολογητικά έγγραφα αν είναι δυνατόν διαγράφονται, εφόσον δεν είναι απαραίτητα για τη χορήγηση απαλλαγής για την εκτέλεση του προϋπολογισμού, τον εσωτερικό και τον λογιστικό έλεγχο. Σε κάθε περίπτωση, όσον αφορά τη φύλαξη των δεδομένων κίνησης, πρέπει να τηρείται το άρθρο 37 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001.

▼ B*Άρθρο 50***Κώδικας επαγγελματικών προτύπων**

(Άρθρο 60 παράγραφος 5 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Οι υπάλληλοι που ορίζονται από τον αρμόδιο διατάκτη για να επαληθεύουν τις δημοσιονομικές πράξεις επιλέγονται λόγω των γνώσεων, ικανοτήτων και ιδιαίτερων προσόντων τους που πιστοποιούνται με τίτλους ή κατάλληλη επαγγελματική εμπειρία ή μετά από κατάλληλο πρόγραμμα κατάρτισης.

2. Κάθε όργανο θεσπίζει κώδικα επαγγελματικών προτύπων που καθορίζει, στο πεδίο του εσωτερικού ελέγχου:

- α) το επίπεδο τεχνικών και χρηματοοικονομικών προσόντων που απαιτείται από τους υπαλλήλους που αναφέρονται στην παράγραφο 1·
- β) την υποχρέωση των υπαλλήλων αυτών να παρακολουθούν συνεχή κατάρτιση·
- γ) τις αποστολές, το ρόλο και τα καθήκοντα που τους ανατίθενται·
- δ) τους κανόνες συμπεριφοράς και ειδικότερα δεοντολογίας και ακεραιότητας που πρέπει να τηρούν, καθώς και τα δικαιώματα που τους αναγνωρίζονται.

▼B

3. Κάθε όργανο δημιουργεί τις ενδεδειγμένες δομές προκειμένου να διαδίδει στις διατάκτριες υπηρεσίες και να αναπροσαρμόζει περιοδικά τις κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με τα πρότυπα ελέγχου, καθώς και τις διαθέσιμες για το σκοπό αυτό μεθόδους και τεχνικές.

*Άρθρο 51***Αδράνεια του κύριου διατάκτη**

(Άρθρο 60 παράγραφος 6 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Η αδράνεια του κύριου διατάκτη που αναφέρεται στο άρθρο 60 παράγραφος 6 του Δημοσιονομικού Κανονισμού σημαίνει την απουσία οποιασδήποτε απάντησης μέσα σε εύλογη προθεσμία σε συνάρτηση με τη συγκεκριμένη περίπτωση, και οπωσδήποτε μέσα σε προθεσμία που δεν υπερβαίνει τον ένα μήνα.

*Άρθρο 52***Εκ των υστέρων επαλήθευση και ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων**

(Άρθρο 60 παράγραφος 7 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Το αποτέλεσμα των εκ των υστέρων επαληθεύσεων παρουσιάζεται, μεταξύ άλλων στοιχείων, στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσης δραστηριοτήτων που υποβάλλεται από τον κύριο διατάκτη στο οικείο όργανο.

*Άρθρο 53***Διαβίβαση στον υπόλογο των δημοσιονομικών και διαχειριστικών πληροφοριών**

(Άρθρο 60 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Ο κύριος διατάκτης διαβιβάζει στον υπόλογο, με τήρηση των κανόνων που εκδίδει ο τελευταίος, τις δημοσιονομικές και διαχειριστικές πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση των καθηκόντων του.

*Άρθρο 54***Έκθεση για τις διαδικασίες με διαπραγμάτευση**

(Άρθρο 60 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

► **M2** Οι κύριοι διατάκτες καταγράφουν, για κάθε οικονομικό έτος, τις συμβάσεις που συνάπτονται μέσω διαδικασίας με διαπραγμάτευση κατά το άρθρο 126 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ζ), το άρθρο 127 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως δ) και τα άρθρα 242, 244 και 246 ◀. Αν η αναλογία των διαδικασιών με διαπραγμάτευση, σε σχέση με τον αριθμό των συμβάσεων που συνάφθηκαν από τον ίδιο κύριο διατάκτη, αυξάνεται αισθητά σε σύγκριση με τα προηγούμενα οικονομικά έτη, ή αν αυτή η αναλογία είναι σημαντικά υψηλότερη από το μέσο όρο που καταγράφηκε στο επίπεδο του οικείου οργάνου, ο αρμόδιος διατάκτης συντάσσει έκθεση προς το εν λόγω όργανο εκθέτοντας τα μέτρα που έλαβε, ενδεχομένως, για να αναστρέψει αυτή την τάση. Κάθε όργανο διαβιβάζει στην αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή έκθεση για τις διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Στην περίπτωση της Επιτροπής, η έκθεση επισυνάπτεται στη σύνοψη των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων που αναφέρεται στο άρθρο 60 παράγραφος 7 του Δημοσιονομικού Κανονισμού.

▼ B

Τμήμα 3

Υπόλογος

Άρθρο 55

Διορισμός του υπολόγου

(Άρθρο 61 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Ο υπόλογος διορίζεται από κάθε όργανο μεταξύ των υπαλλήλων που υπόκεινται στον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Ο υπόλογος επιλέγεται υποχρεωτικά από το όργανο λόγω των ιδιαίτερων προσόντων του που πιστοποιούνται με τίτλους ή με ισοδύναμη επαγγελματική εμπειρία.

▼ M2

Άρθρο 56

Παύση των καθηκόντων του υπολόγου

(Άρθρο 61 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Σε περίπτωση παύσης των καθηκόντων του υπολόγου, συντάσσεται αμελλητί ισολογισμός του καθολικού.

2. Ο ισολογισμός του καθολικού διαβιβάζεται, μαζί με το σχετικό διαβιβαστικό, από τον υπόλογο που παύει τα καθήκοντά του ή, εφόσον τούτο δεν είναι δυνατόν, από υπάλληλο της υπηρεσίας του, προς τον νέο υπόλογο.

Ο νέος υπόλογος υπογράφει τον ισολογισμό του καθολικού προς αποδοχή εντός ενός μήνα από την ημερομηνία διαβίβασης, είναι δε δυνατόν να διατυπώσει επιφυλάξεις.

Το διαβιβαστικό περιέχει και αυτό το υπόλοιπο του ισολογισμού του καθολικού και τις τυχόν επιφυλάξεις.

3. Κάθε θεσμικό όργανο ενημερώνει την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή σε περίπτωση διορισμού ή παύσης των καθηκόντων του υπολόγου του.

▼ B

Άρθρο 57

Γνώμη για τα λογιστικά συστήματα και τα συστήματα απογραφής

(Άρθρο 61 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Όταν τα συστήματα δημοσιονομικής διαχείρισης που ορίζονται από τον διατάκτη παρέχουν δεδομένα στη λογιστική του οργάνου ή όταν καλούνται να δικαιολογήσουν τα δεδομένα της λογιστικής αυτής, ο υπόλογος πρέπει να συμφωνήσει για τη δημιουργία τους καθώς και για την τροποποίησή τους.

Η γνώμη του υπολόγου ζητείται επίσης σχετικά με τη δημιουργία και την τροποποίηση, από τους αρμόδιους διατάκτες, των συστημάτων απογραφής και αξιολόγησης του ενεργητικού και του παθητικού.

▼ **B***Άρθρο 58***Ταμειακή διαχείριση**

(Άρθρο 61 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Ο υπόλογος φροντίζει ώστε το οικείο όργανο να έχει στη διάθεσή του επαρκή χρηματικά ποσά για την κάλυψη των ταμειακών αναγκών που απορρέουν από την εκτέλεση του προϋπολογισμού.
2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, ο υπόλογος δημιουργεί συστήματα διαχείρισης των μετρητών που του επιτρέπουν να καταρτίζει ταμειακές προβλέψεις.
3. Ο υπόλογος της Επιτροπής κατανέμει τα διαθέσιμα χρηματικά ποσά σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1150/2000.

*Άρθρο 59***Διαχείριση τραπεζικών λογαριασμών**

(Άρθρο 61 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Για τις ανάγκες της ταμειακής διαχείρισης, ο υπόλογος μπορεί να ανοίγει ο ίδιος λογαριασμούς εξ ονόματος του οργάνου σε χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς ή στις εθνικές κεντρικές τράπεζες, ή να δίνει εντολή για το άνοιγμα τέτοιων λογαριασμών. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις μπορεί να ανοίγει λογαριασμούς σε νομίσματα διαφορετικά του ευρώ.
2. Ο υπόλογος διαπραγματεύεται τους όρους λειτουργίας των λογαριασμών που έχουν ανοιχθεί σε χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, της απόδοσης και του ανταγωνισμού.
3. Το αργότερο κάθε πέντε έτη, ο υπόλογος υποβάλλει σε διαδικασία ανταγωνισμού τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς στους οποίους έχουν ανοιχθεί λογαριασμοί.
4. Ο υπόλογος φροντίζει για την αυστηρή τήρηση των όρων λειτουργίας των λογαριασμών που έχουν ανοιχθεί στους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.
5. Ο υπόλογος της Επιτροπής επιφορτίζεται, μετά από διαβούλευση με τους υπολόγους των άλλων οργάνων, με την εναρμόνιση των όρων λειτουργίας των λογαριασμών που έχουν ανοίξει τα διάφορα όργανα.

*Άρθρο 60***Υπογραφές των λογαριασμών**

(Άρθρο 61 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Οι όροι ανοίγματος, τήρησης και χρησιμοποίησης των λογαριασμών προβλέπουν, σε συνάρτηση με τις ανάγκες εσωτερικού ελέγχου, για τις επιταγές, τα εντάλματα εμβάσματος και κάθε άλλη τραπεζική πράξη, την υπογραφή ενός ή περισσότερων δεόντως εξουσιοδοτημένων υπαλλήλων.

▼ **M2**

Για τον σκοπό αυτόν, ο υπόλογος κάθε θεσμικού οργάνου γνωστοποιεί σε όλους τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς στους οποίους έχει ανοίξει λογαριασμούς το ονοματεπώνυμο και το δείγμα υπογραφής των εξουσιοδοτημένων μελών του προσωπικού.

▼ B*Άρθρο 61***Διαχείριση των υπολοίπων των λογαριασμών**

(Άρθρο 61 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Ο υπόλογος βεβαιώνεται ότι το υπόλοιπο των τραπεζικών λογαριασμών που προβλέπονται στο άρθρο 59 δεν αποκλίνει σημαντικά από τις ταμειακές προβλέψεις που αναφέρονται στο άρθρο 58 παράγραφος 2 και, οπωσδήποτε,

- α) ότι κανένα υπόλοιπο των λογαριασμών αυτών δεν είναι χρεωστικό·
- β) ότι, όταν πρόκειται για λογαριασμούς σε ξένα νομίσματα, το υπόλοιπο μετατρέπεται περιοδικά σε ευρώ.

2. Ο υπόλογος δεν μπορεί να διατηρεί, σε λογαριασμούς σε ξένα νομίσματα, υπόλοιπα τα οποία θα μπορούσαν να προξενήσουν στο όργανο υπερβολικές απώλειες λόγω της μεταβολής των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

*Άρθρο 62***Μεταφορές και πράξεις μετατροπής**

(Άρθρο 61 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Με την επιφύλαξη του άρθρου 69, ο υπόλογος πραγματοποιεί μεταφορές μεταξύ λογαριασμών που έχουν ανοιχθεί εξ ονόματος του οργάνου σε χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και τις πράξεις μετατροπής ξένων νομισμάτων.

*Άρθρο 63***Τρόποι πληρωμής**

(Άρθρο 61 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Οι πληρωμές πραγματοποιούνται με έμβασμα ή με επιταγή.

▼ M2*Άρθρο 64***Αρχεία**

(Άρθρο 61 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Ο υπόλογος είναι δυνατόν να πραγματοποιεί πληρωμές με τραπεζικό έμβασμα μόνο εφόσον τα στοιχεία του τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου, τα οποία πρέπει να συμφωνούν με τα στοιχεία ταυτότητάς του, καθώς και κάθε μεταβολή τους έχουν προηγουμένως εγγραφεί σε κοινό αρχείο ανά θεσμικό όργανο.

Κάθε εγγραφή των στοιχείων ταυτότητας και τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου πληρωμής, μαζί με τις τυχόν μεταβολές τους, βασίζεται σε δικαιολογητικά, των οποίων τη μορφή καθορίζει ο υπόλογος της Επιτροπής.

▼ B

2. Ενόψει πληρωμής με έμβασμα, οι διατάκτες δεν μπορούν να δεσμεύσουν το οικείο όργανο έναντι τρίτου παρά μόνο εάν ο τελευταίος τους παρέχει την αναγκαία τεκμηρίωση για την εγγραφή του στο αρχείο.

▼ M2

Οι διατάκτες ενημερώνουν τον υπόλογο για οποιαδήποτε μεταβολή στα στοιχεία ταυτότητας και τραπεζικού λογαριασμού τους γνωστοποιείται

▼ M2

από τον δικαιούχο και επαληθεύουν ότι τα εν λόγω στοιχεία είναι έγκυρα πριν την πληρωμή.

▼ B

Στην περίπτωση των προενταξιακών ενισχύσεων, μπορούν να συνάπτονται ατομικές δεσμεύσεις με τις δημόσιες αρχές στις χώρες που είναι υποψήφιες για προσχώρηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, χωρίς προηγούμενη εγγραφή στο αρχείο τρίτων. Στην περίπτωση αυτή, ο διατάκτης καταβάλλει κάθε προσπάθεια ώστε να γίνεται η εγγραφή το συντομότερο δυνατό. Η σύμβαση προβλέπει ότι η ανακοίνωση στην Επιτροπή των τραπεζικών στοιχείων του δικαιούχου αποτελεί προϋπόθεση για την πρώτη πληρωμή.

*Άρθρο 65***Διατήρηση των δικαιολογητικών εγγράφων από τον υπόλογο**

(Άρθρο 61 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Τα δικαιολογητικά έγγραφα που αφορούν τη λογιστική και την κατάρτιση των λογαριασμών που αναφέρονται στο άρθρο 121 του Δημοσιονομικού Κανονισμού διατηρούνται επί περίοδο πέντε ετών από την ημερομηνία χορήγησης της απαλλαγής εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για το οικονομικό έτος στο οποίο αναφέρονται τα εν λόγω έγγραφα.

Ωστόσο, τα έγγραφα που αφορούν πράξεις οι οποίες δεν έχουν κλείσει οριστικά, διατηρούνται πέραν από την περίοδο αυτή και μέχρι το τέλος του έτους που ακολουθεί το έτος κλεισίματος αυτών των πράξεων.

Κάθε όργανο καθορίζει σε ποιά υπηρεσία διατηρούνται τα δικαιολογητικά έγγραφα.

Τμήμα 4

Υπόλογος παγίων προκαταβολών*Άρθρο 66***Όροι προσφυγής στις πάγιες προκαταβολές**

(Άρθρο 63 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Όταν οι πράξεις πληρωμών μέσω της οδού του προϋπολογισμού είναι υλικά αδύνατες ή αναποτελεσματικές, λόγω ιδίως του περιορισμένου ύψους των ποσών προς πληρωμή, είναι δυνατόν να συσταθούν πάγιες προκαταβολές για την εξασφάλιση της πληρωμής αυτών των δαπανών.

▼ M2

2. Ο υπόλογος παγίων προκαταβολών είναι δυνατόν προσωρινά να εκκαθαρίζει και να καταβάλλει δαπάνες, βάσει λεπτομερούς πλαισίου, που καθορίζεται στις οδηγίες του αρμόδιου διατάκτη. Οι οδηγίες αυτές εξειδικεύουν τους κανόνες και τους όρους υπό τους οποίους εγκρίνεται μια δαπάνη και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, τους όρους υπογραφής νομικών δεσμεύσεων κατά την έννοια του άρθρου 94 παράγραφος 1 στοιχείο ε).

▼ B

3. Η σύσταση πάγιας προκαταβολής και ο διορισμός υπολόγου παγίων προκαταβολών αποτελούν αντικείμενο απόφασης του υπόλογου, κατόπιν δεόντως αιτιολογημένης πρότασης του αρμόδιου διατάκτη. Η απόφαση αυτή υπενθυμίζει τις ευθύνες και τις υποχρεώσεις του υπολόγου παγίων προκαταβολών και του διατάκτη.

Η τροποποίηση των όρων λειτουργίας πάγιας προκαταβολής αποτελεί επίσης αντικείμενο απόφασης του υπόλογου κατόπιν δεόντως αιτιολογημένης πρότασης του αρμόδιου διατάκτη.

▼B*Άρθρο 67***Όροι σύστασης και πληρωμής**

(Άρθρο 63 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Η απόφαση περί σύστασης πάγιας προκαταβολής και διορισμού υπόλογου παγίων προκαταβολών, καθώς και η απόφαση περί τροποποίησης των όρων λειτουργίας πάγιας προκαταβολής, καθορίζουν ιδίως:
 - α) το αντικείμενο και το ανώτατο ποσό της αρχικής προκαταβολής που μπορεί να επιτραπεί·
 - β) το άνοιγμα, ενδεχομένως, τραπεζικού λογαριασμού ή τρεχούμενου ταχυδρομικού λογαριασμού στο όνομα του οργάνου·
 - γ) τη φύση και το ανώτατο ποσό κάθε δαπάνης που μπορεί να πληρωθεί από τον υπόλογο παγίων προκαταβολών σε τρίτους ή να εισπραχθεί από τρίτους·
 - δ) την περιοδικότητα, τις λεπτομέρειες προσκόμισης των δικαιολογητικών εγγράφων και τη διαβίβαση αυτών των δικαιολογητικών εγγράφων στο διατάκτη για τακτοποίηση·
 - ε) τις λεπτομέρειες ενδεχόμενης ανασύστασης της προκαταβολής·
 - στ) ότι οι πράξεις της πάγιας προκαταβολής τακτοποιούνται από το διατάκτη το αργότερο στο τέλος του επόμενου μηνός, προκειμένου να διασφαλίζεται η προσέγγιση μεταξύ λογιστικού και τραπεζικού υπολοίπου·
 - ζ) τη διάρκεια ισχύος της έγκρισης που παρέχεται από τον υπόλογο στον υπόλογο παγίων προκαταβολών·
 - η) την ταυτότητα του διορισθέντος υπόλογου παγίων προκαταβολών.
2. Στις προτάσεις απόφασης περί σύστασης πάγιας προκαταβολής, ο αρμόδιος διατάκτης υποχρεούται να μεριμνά ώστε:
 - α) να χρησιμοποιείται κατά προτεραιότητα η οδός του προϋπολογισμού, όταν υπάρχει πρόσβαση στο κεντρικό μηχανογραφικό σύστημα λογιστικής·
 - β) να μην γίνεται προσφυγή στις πάγιες προκαταβολές παρά μόνο στις αιτιολογημένες περιπτώσεις.

▼M2

Το μέγιστο ποσό που είναι δυνατόν να καταβληθεί από τον υπόλογο παγίων προκαταβολών οσάκις είναι εκ των πραγμάτων αδύνατον ή μη αποδοτικό να πραγματοποιηθεί η πληρωμή μέσω διαδικασίας του προϋπολογισμού, δεν υπερβαίνει τα 60 000 ευρώ για καθεμία δαπάνη.

▼B

3. Οι πληρωμές προς τρίτους μπορούν να πραγματοποιούνται από τον υπόλογο παγίων προκαταβολών βάσει και εντός των ορίων:
 - α) των εκ των προτέρων δημοσιονομικών και νομικών δεσμεύσεων, οι οποίες υπογράφονται από τον αρμόδιο διατάκτη·
 - β) του θετικού υπολοίπου της πάγιας προκαταβολής, στο ταμείο ή στην τράπεζα.

▼M3

4. Οι πληρωμές από πάγιες προκαταβολές μπορούν να πραγματοποιούνται με μεταφορά τραπεζικής πίστωσης, συμπεριλαμβανόμενου του συστήματος άμεσης χρέωσης στο οποίο αναφέρεται το άρθρο 80 του δημοσιονομικού κανονισμού, με επιταγή ή με άλλο μέσο πληρωμής, σύμφωνα με τις οδηγίες που δίδει ο υπόλογος.

▼B

5. Οι διενεργούμενες πληρωμές ακολουθούνται από επίσημες αποφάσεις τελικής εκκαθάρισης ή/και από εντάλματα πληρωμής για τακτοποίηση υπογραφόμενα από τον αρμόδιο διατάκτη.

▼ B*Άρθρο 68***Επιλογή των υπολόγων παγίων προκαταβολών**

(Άρθρο 63 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

► **M2** Οι υπόλογοι παγίων προκαταβολών επιλέγονται μεταξύ των μονίμων υπαλλήλων ή, εφόσον απαιτείται και μόνο σε δεόντως τεκμηριωμένες περιπτώσεις, μεταξύ των μελών του λοιπού προσωπικού ◄. Οι υπόλογοι επιλέγονται λόγω των ιδιαίτερων γνώσεων, ικανοτήτων και προσόντων τους που πιστοποιούνται με τίτλους ή κατάλληλη επαγγελματική εμπειρία ή μετά από κατάλληλο πρόγραμμα κατάρτισης.

*Άρθρο 69***Τροφοδότηση των παγίων προκαταβολών**

(Άρθρο 63 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Ο υπόλογος εκτελεί την πληρωμή τροφοδότησης των παγίων προκαταβολών και διασφαλίζει τη δημοσιονομική παρακολούθησή τους στο επίπεδο τόσο του ανοίγματος των τραπεζικών λογαριασμών και των εξουσιοδοτήσεων υπογραφής όσο και των ελέγχων επιτόπου και στην κεντρική λογιστική. Ο υπόλογος τροφοδοτεί τις πάγιες προκαταβολές. Οι προκαταβολές καταβάλλονται στον τραπεζικό λογαριασμό που ανοίγεται για την πάγια προκαταβολή.

Οι σχετικές πάγιες προκαταβολές μπορούν να τροφοδοτούνται απευθείας από διάφορα τοπικά έσοδα, όπως αυτά που προκύπτουν από:

- α) πωλήσεις υλικών,
- β) δημοσιεύσεις,
- γ) διάφορες επιστροφές,
- δ) προϊόντα τόκων.

Η τακτοποίηση ως προς τις δαπάνες και τα έσοδα, τόσο τα διάφορα έσοδα όσο και τα έσοδα για ειδικό προορισμό, γίνεται σύμφωνα με την απόφαση περί σύστασης που αναφέρεται στο άρθρο 67 και με τις διατάξεις του Δημοσιονομικού Κανονισμού. Τα εν λόγω ποσά αφαιρούνται από τον διατάκτη κατά τη μεταγενέστερη ανασύσταση των ιδίων παγίων προκαταβολών.

2. Προκειμένου ιδίως να αποφεύγονται συναλλαγματικές απώλειες, ο υπόλογος παγίων προκαταβολών μπορεί να προβαίνει σε μεταφορές μεταξύ των διαφόρων τραπεζικών λογαριασμών που αφορούν την ίδια πάγια προκαταβολή.

*Άρθρο 70***Έλεγχοι εκ μέρους των διατακτών και υπολόγων**

(Άρθρο 63 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Ο υπόλογος παγίων προκαταβολών τηρεί λογιστική των χρηματικών ποσών που διαθέτει, στο ταμείο και στην τράπεζα, των πραγματοποιούμενων πληρωμών και των εισπραττόμενων εσόδων, σύμφωνα με τους κανόνες και ακολουθώντας τις οδηγίες που εκδίδονται από τον υπόλογο. ► **M2** Ο αρμόδιος διατάκτης έχει πρόσβαση ανά πάσα στιγμή στις καταστάσεις αυτής της λογιστικής, ο δε υπόλογος παγίων προκαταβολών συντάσσει τουλάχιστον ανά μήνα και διαβιβάζει στον αρμόδιο διατάκτη, εντός του επόμενου μήνα, κατάσταση των πράξεων μαζί με τα αντίστοιχα δικαιολογητικά, για την τακτοποίηση των πράξεων παγίων προκαταβολών ◄.

2. ► **M2** Ο υπόλογος διενεργεί ο ίδιος, ή αναθέτει σε ειδικά εξουσιοδοτημένο για τον σκοπό αυτό μέλος του προσωπικού των υπηρεσιών

▼B

του ή των υπηρεσιών του διατάκτη, επαλήθευση, κατά κανόνα επιτόπου και απρόοπτα, της ύπαρξης των χρηματικών ποσών που έχουν ανατεθεί στους υπολόγους παγίων προκαταβολών, της τήρησης της λογιστικής και της τακτοποίησης των πράξεων παγίων προκαταβολών εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών ◀. Ο υπόλογος ανακοινώνει στον αρμόδιο διατάκτη τα αποτελέσματα των επαληθεύσεών του.

*Άρθρο 71***Διαδικασία σύναψης συμβάσεων**

(Άρθρο 63 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Οι πληρωμές που διενεργούνται στο πλαίσιο πάγιας προκαταβολής μπορούν, εντός των ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 129 παράγραφος 4 να διενεργούνται για την απλή εξόφληση τιμολογίου, χωρίς προηγούμενη αποδοχή προσφοράς.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4****Ευθύνη των δημοσιονομικών παραγόντων***

Τμήμα 1

γενικοί κανόνες*Άρθρο 72***Αρμόδιες υπηρεσίες για θέματα απάτης**

(Άρθρα 60 παράγραφος 6 και 65 παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Οι αρχές και οι υπηρεσίες που αναφέρονται στο άρθρο 60 παράγραφος 6 και στο άρθρο 65 παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού είναι οι αρχές που ορίζονται ► **M3** από τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης ◀ καθώς και από τις αποφάσεις των κοινοτικών οργάνων που αφορούν τους όρους και τις λεπτομέρειες των εσωτερικών ερευνών για την καταπολέμηση της απάτης, της δωροδοκίας και κάθε παράνομης δραστηριότητας που είναι επιζήμια για τα οικονομικά συμφέροντα των Κοινοτήτων.

Τμήμα 2

Κανόνες που εφαρμόζονται για τους κύριους και τους δευτερεύοντες διατάκτες*Άρθρο 73***Επιβεβαίωση εντολής**

(Άρθρο 66 παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Όταν ένας διατάκτης θεωρεί ότι μία εντολή που του επιβάλλεται είναι παράτυπη ή αντιβαίνει προς τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, ιδίως διότι η εκτέλεσή της είναι ασυμβίβαστη με το επίπεδο των πόρων που του έχουν διατεθεί, οφείλει να το επισημάνει εγγράφως στην αρχή από την οποία έλαβε την κύρια ή τη δευτερεύουσα μεταβίβαση αρμοδιοτήτων. ► **M2** Εάν η εντολή αυτή επιβεβαιώνεται εγγράφως και η επιβεβαίωση λαμβάνεται εγκαίρως και είναι επαρκώς σαφής, υπό την έννοια ότι αναφέρεται ρητά στα σημεία που έχει αμφισβητήσει ο κύριος ή ο δευτερεύων, ο διατάκτης απαλλάσσεται της

▼ B

ευθύνης και εκτελεί την εντολή, εκτός εάν αυτή είναι προδήλως παράνομη ή συνιστά παραβίαση των σχετικών κανόνων ασφαλείας ◀.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται επίσης όταν ένας διατάκτης πληροφορείται, κατά τη διάρκεια εκτέλεσης εντολής που του επιβάλλεται, ότι οι περιστάσεις του φακέλου οδηγούν σε παράτυπη κατάσταση.

3. Οι εντολές που επιβεβαιώνονται υπό τους όρους του άρθρου 66 παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού, καταγράφονται από τον αρμόδιο κύριο διατάκτη και αναφέρονται στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων του.

▼ M3*Άρθρο 74***Δημοσιονομικές παρατυπίες**

(άρθρο 60 παράγραφος 6 και άρθρο 66 παράγραφος 4 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Με την επιφύλαξη των εξουσιών της OLAF, η Υπηρεσία που αναφέρεται στο άρθρο 43α του παρόντος κανονισμού (εφεξής «η υπηρεσία») είναι αρμόδια για κάθε παράβαση διάταξης του δημοσιονομικού κανονισμού ή κάθε διάταξης που αφορά τη δημοσιονομική διαχείριση και τον έλεγχο των πράξεων, παράβαση που προκύπτει από πράξη ή παράλειψη υπαλλήλου ή μέλους του λοιπού προσωπικού.

*Άρθρο 75***Υπηρεσία δημοσιονομικών παρατυπιών**

(Άρθρο 60 παράγραφος 6 και άρθρο 66 παράγραφος 4 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι περιπτώσεις δημοσιονομικών παρατυπιών στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 74 του παρόντος κανονισμού παραπέμπονται από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή στην υπηρεσία προς γνωμοδότηση, σύμφωνα με το άρθρο 66 παράγραφος 4 δεύτερο εδάφιο του δημοσιονομικού κανονισμού.

Ο εντεταλμένος διατάκτης δύναται να παραπέμψει ορισμένο ζήτημα στην ως άνω υπηρεσία, εάν θεωρήσει ότι έχει διαπραχθεί δημοσιονομική παρατυπία.

Η υπηρεσία διατυπώνει γνώμη στην οποία αξιολογεί το κατά πόσον σημειώθηκαν παρατυπίες κατά την έννοια του άρθρου 74, τη σοβαρότητά τους και τις ενδεχόμενες συνέπειές τους. Εάν από την ανάλυση της υπηρεσίας προκύψει ότι η αντίστοιχη υπόθεση είναι αρμοδιότητας της OLAF, ο φάκελος της υπόθεσης διαβιβάζεται αμελλητί στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή και ενημερώνεται αμέσως η OLAF σχετικά.

Όταν η υπηρεσία ενημερώνεται για ένα ζήτημα απευθείας από μέλος του προσωπικού σύμφωνα με το άρθρο 60 παράγραφος 6 του δημοσιονομικού κανονισμού, διαβιβάζει τον σχετικό φάκελο στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή και ενημερώνει το μέλος του προσωπικού σχετικά. Η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή είναι δυνατόν να ζητήσει τη γνώμη της υπηρεσίας για την υπόθεση.

2. Το θεσμικό όργανο ή, όταν πρόκειται για από κοινού διαχείριση, τα συμμετέχοντα θεσμικά όργανα εξειδικεύουν, ανάλογα με τον εσωτερικό κανονισμό τους, τους κανόνες λειτουργίας της υπηρεσίας και τη σύνθεσή της, η οποία περιλαμβάνει και εξωτερικό πρόσωπο με τα απαιτούμενα προσόντα και εμπειρογνωμοσύνη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5
Πράξεις εσόδων

Τμήμα 1
Ίδιοι πόροι

Άρθρο 76

Καθεστώς που εφαρμόζεται στους ίδιους πόρους
(Άρθρο 69 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Ο διατάκτης καταρτίζει χρονοδιάγραμμα προβλέψεων της απόδοσης, στην Επιτροπή, των ιδίων πόρων που καθορίζονται στην απόφαση για το σύστημα των ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Η βεβαίωση και η είσπραξη των ιδίων πόρων πραγματοποιούνται σύμφωνα με τη ρύθμιση που εκδίδεται κατ' εφαρμογή της αναφερόμενης στο πρώτο εδάφιο απόφασης.

Τμήμα 2
Πρόβλεψη απαιτήσεων

Άρθρο 77

Πρόβλεψη απαιτήσεων
(Άρθρο 70 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Η πρόβλεψη απαιτήσεων αναφέρει τη φύση και τον καταλογισμό στον προϋπολογισμό του εσόδου καθώς και, στο μέτρο του δυνατού, τον προσδιορισμό του οφειλέτη και την εκτίμηση του ποσού του.

Κατά την κατάρτιση της πρόβλεψης απαιτήσεων, ο αρμόδιος διατάκτης εξακριβώνει ιδίως:

- α) την ακρίβεια του καταλογισμού στον προϋπολογισμό·
- β) την κανονικότητα και τη συμμόρφωση της πρόβλεψης σε συνάρτηση με τις εφαρμοστέες διατάξεις και με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

2. ► **M3** Με την επιφύλαξη των άρθρων 160 παράγραφος 1α και 161 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού, η πρόβλεψη προς είσπραξη ποσών δεν έχει ως αποτέλεσμα τη διάθεση πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων. ◀ Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 18 του Δημοσιονομικού Κανονισμού, οι πιστώσεις μπορούν να δημιουργηθούν μόνο μετά την πραγματική είσπραξη από τις Κοινότητες των οφειλόμενων ποσών.

Τμήμα 3
Βεβαίωση των απαιτήσεων

Άρθρο 78

Διαδικασία

(Άρθρο 71 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Η βεβαίωση αίτησης από το διατάκτη είναι η αναγνώριση του δικαιώματος των Κοινοτήτων έναντι ενός οφειλέτη και η κατάρτιση του

▼ B

τίτλου με τον οποίο μπορεί να απαιτηθεί από αυτό τον οφειλέτη η πληρωμή της οφειλής του.

2. Το ένταλμα είσπραξης είναι η πράξη με την οποία ο αρμόδιος διατάκτης δίνει εντολή στον υπόλογο να εισπράξει τη βεβαιωθείσα απαίτηση.

3. Το χρεωστικό σημείωμα είναι η πληροφορία που παρέχεται στον οφειλέτη ότι:

α) οι Κοινότητες βεβαίωσαν την απαίτηση αυτή·

▼ M2

β) εάν η καταβολή οφειλής πραγματοποιηθεί πριν από την εκπνοή της ταχθείσας προθεσμίας, δεν οφείλεται τόκος υπερημερίας·

γ) η μη καταβολή οφειλής κατά την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται στο στοιχείο β), γεννά τόκους με το επιτόκιο στο οποίο αναφέρεται το άρθρο 86, και με την επιφύλαξη τυχόν εφαρμογής ειδικών κανονιστικών διατάξεων·

δ) σε περίπτωση μη καταβολής οφειλής κατά την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται στο στοιχείο β), το αντίστοιχο θεσμικό όργανο πραγματοποιεί την είσπραξη της οφειλής είτε με συμψηφισμό είτε με αναγκαστική εκτέλεση τυχόν εγγύησης που έχει κατατεθεί εκ των προτέρων·

ε) ο υπόλογος είναι δυνατόν να πραγματοποιήσει την είσπραξη με συμψηφισμό πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται στο στοιχείο β) οσάκις τούτο είναι αναγκαίο για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Κοινοτήτων διότι έχει τεκμηριωμένους λόγους να πιστεύει ότι το οφειλόμενο στην Επιτροπή ποσό θα μπορούσε να απολεσθεί, και αφού ενημερωθεί προηγουμένως ο οφειλέτης για τους λόγους και την ημερομηνία της είσπραξης με συμψηφισμό·

▼ B

στ) αν, μετά το πέρας των προαναφερθέντων σταδίων, δεν επιτευχθεί η πλήρης είσπραξη, το όργανο θα προβεί στην είσπραξη με αναγκαστική εκτέλεση του τίτλου που θα αποκτήσει, είτε σύμφωνα με το άρθρο 72 παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού, είτε δια της δικαστικής οδού.

Το χρεωστικό σημείωμα αποστέλλεται από το διατάκτη στον οφειλέτη, με αντίγραφο στον υπόλογο.

*Άρθρο 79***Βεβαίωση απαιτήσεων**

(Άρθρο 71 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Προκειμένου να βεβαιώσει απαίτηση, ο αρμόδιος διατάκτης βεβαιώνεται για:

α) τον βέβαιο χαρακτήρα της απαίτησης, η οποία δεν πρέπει να συνοδεύεται από όρους·

β) τον εκκαθαρισμένο χαρακτήρα της απαίτησης, το ποσό της οποίας πρέπει να είναι προσδιορισμένο σε χρήμα και με ακρίβεια·

γ) τον ληξιπρόθεσμο χαρακτήρα της απαίτησης, η οποία δεν πρέπει να υπόκειται σε προθεσμία·

δ) την ακρίβεια του προσδιορισμού του οφειλέτη·

ε) την ακρίβεια του καταλογισμού στον προϋπολογισμό των προς είσπραξη ποσών·

στ) την κανονικότητα των δικαιολογητικών εγγράφων· και

▼B

- ζ) τη συμμόρφωση με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, ιδίως σύμφωνα με τα κριτήρια που αναφέρονται στο άρθρο 87 παράγραφος 1 στοιχείο α).

*Άρθρο 80***Δικαιολογητικά έγγραφα προς στήριξη της βεβαίωσης απαιτήσεων**

(Άρθρο 71 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Κάθε βεβαίωση απαίτησης στηρίζεται στα δικαιολογητικά έγγραφα που πιστοποιούν τα δικαιώματα των Κοινοτήτων.
2. Πριν να βεβαιώσει κάθε απαίτηση, ο αρμόδιος διατάκτης προβαίνει προσωπικά στην εξέταση των δικαιολογητικών εγγράφων, ή εξακριβώνει, υπ' ευθύνη του, ότι πραγματοποιήθηκε αυτή η εξέταση.
3. Τα δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται από το διατάκτη σύμφωνα με τα άρθρα 48 και 49.

Τμήμα 4

Εντολή είσπραξης*Άρθρο 81***Κατάρτιση του εντάλματος είσπραξης**

(Άρθρο 72 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Το ένταλμα είσπραξης αναφέρει:
 - α) το οικονομικό έτος καταλογισμού·
 - β) τα στοιχεία της πράξης ή της νομικής δέσμευσης που αποτελεί το γενεσιουργό αίτιο της απαίτησης και παρέχει δικαίωμα είσπραξης·
 - γ) το άρθρο του προϋπολογισμού και, ενδεχομένως, κάθε άλλη αναγκαία υποδιαίρεση, περιλαμβανομένων, εφόσον συντρέχει περίπτωση, των στοιχείων της αντίστοιχης δημοσιονομικής δέσμευσης·
 - δ) το προς είσπραξη ποσό, εκφρασμένο σε ευρώ·
 - ε) το όνομα και τη διεύθυνση του οφειλέτη·

▼M2

- στ) την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 78 παράγραφος 3 στοιχείο β)·

▼B

- ζ) τον δυνατό τρόπο είσπραξης, περιλαμβανομένης ειδικότερα της είσπραξης με συμψηφισμό ή με εκτέλεση κάθε προϋπάρχουσας εγγύησης.
2. Το ένταλμα είσπραξης χρονολογείται και υπογράφεται από τον αρμόδιο διατάκτη και στη συνέχεια διαβιβάζεται στον υπόλογο.

▼M3

3. Ο υπόλογος εκάστου θεσμικού οργάνου τηρεί κατάσταση των ποσών που πρέπει να ανακτηθούν. Οι απαιτήσεις της Κοινότητας ομαδοποιούνται στην κατάσταση βάσει της ημερομηνίας έκδοσης του σχετικού εντάλματος είσπραξης. Διαβιβάζει τον εν λόγω κατάλογο στον υπόλογο της Επιτροπής.

Ο υπόλογος της Επιτροπής καταρτίζει ενοποιημένη κατάσταση με τα οφειλόμενα ποσά ανά θεσμικό όργανο και ημερομηνία έκδοσης του εντάλματος είσπραξης. Η εν λόγω κατάσταση προσαρτάται στην έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τη δημοσιονομική και οικονομική διαχείριση.

▼ M3

4. Η Επιτροπή καταρτίζει κατάσταση των απαιτήσεων της Κοινότητας, αναφέροντας το όνομα του οφειλέτη και το ύψος της οφειλής του, εφόσον έχει εκδοθεί δικαστική απόφαση που επιτάσσει στον οφειλέτη την πληρωμή του σχετικού ποσού και έχει την ισχύ δεδικασμένου, και εφόσον δεν έχει καταβληθεί κανένα ποσό ή κάποιο σημαντικό ποσό επί ένα έτος από την έκδοση της απόφασης. Η κατάσταση δημοσιεύεται λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική νομοθεσία περί προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

▼ B

Τμήμα 5

Είσπραξη*Άρθρο 82***Διατυπώσεις είσπραξης**

(Άρθρο 73 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Η είσπραξη των απαιτήσεων οδηγεί στην πραγματοποίηση, από μέρους του υπόλογου, εγγραφής στους λογαριασμούς και στην ενημέρωση του αρμόδιου διατάκτη.

2. Κάθε καταβολή σε μετρητά που πραγματοποιείται στο ταμείο του υπόλογου ή του υπόλογου παγίων προκαταβολών οδηγεί στην έκδοση αποδεικτικού.

▼ M2*Άρθρο 83***Είσπραξη με συμψηφισμό**

(Άρθρο 73 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οσάκις ο οφειλέτης έχει έναντι των Κοινοτήτων απαίτηση βεβαία, εκκαθαρισμένη και απαιτητή, και η οποία αναφέρεται σε ποσό προκύπτον από ένταλμα πληρωμής, ο υπόλογος εισπράττει, μετά την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 78 παράγραφος 3 στοιχείο β), τα βεβαιωμένα προς είσπραξη ποσά με συμψηφισμό.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οσάκις είναι αναγκαία η προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Κοινοτήτων διότι ο υπόλογος έχει τεκμηριωμένους λόγους να πιστεύει ότι το οφειλόμενο στις Κοινότητες ποσό θα μπορούσε να απολεσθεί, ο υπόλογος εισπράττει το ποσό αυτό με συμψηφισμό πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 78 παράγραφος 3 στοιχείο β).

2. Πριν προβεί σε είσπραξη κατά την παράγραφο 1, ο υπόλογος συμβουλευεται τον αρμόδιο διατάκτη και ενημερώνει τους εμπλεκόμενους οφειλέτες.

Οσάκις οφειλέτης είναι εθνική αρχή ή διοικητική οντότητα κράτους μέλους, ο υπόλογος ενημερώνει το οικείο κράτος μέλος, τουλάχιστον δέκα εργάσιμες ημέρες πριν, σχετικά με την πρόθεσή του να προσφύγει σε είσπραξη μέσω συμψηφισμού. Ωστόσο, σε συμφωνία με το οικείο κράτος μέλος ή την εμπλεκόμενη διοικητική οντότητά του, ο υπόλογος είναι δυνατόν να προβεί σε είσπραξη με συμψηφισμό πριν εκπνεύσει το εν λόγω δεκαήμερο.

3. Ο συμψηφισμός κατά την παράγραφο 1 έχει το ίδιο αποτέλεσμα με την πληρωμή και απαλλάσσει τις Κοινότητες από το ποσό της οφειλής τους και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, από τους οφειλόμενους τόκους.

▼ B*Άρθρο 84***Διαδικασία είσπραξης ελλείπει εκούσιας πληρωμής**

(Άρθρα 72 και 73 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

▼ M2

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 83, και εφόσον δεν εισπραχθεί εντός της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 78 παράγραφος 3 στοιχείο β) ολόκληρο το ποσό που προσδιορίζεται στο χρεωστικό σημείωμα, ο υπόλογος ενημερώνει σχετικά τον αρμόδιο διατάκτη και κινεί αμελλητί τη διαδικασία είσπραξης με κάθε νόμιμο μέσο, συμπεριλαμβανόμενης, εφόσον συντρέχει περίπτωση, της ανάκτησης με εκτέλεση τυχόν εγγύησης που έχει κατατεθεί εκ των προτέρων.

▼ B

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 83, όταν ο τρόπος είσπραξης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 δεν είναι δυνατός και όταν ο οφειλέτης δεν εκτέλεσε την πληρωμή μετά την αποστολή της προειδοποιητικής επιστολής από τον υπόλογο, ο τελευταίος προβαίνει στην αναγκαστική εκτέλεση του τίτλου, σύμφωνα με το άρθρο 72 παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού ή βάσει τίτλου αποκτηθέντος δια της δικαστικής οδού.

*Άρθρο 85***Χορήγηση προθεσμιών πληρωμής**

(Άρθρο 73 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Συμπληρωματική προθεσμία για την πληρωμή μπορεί να χορηγηθεί από τον υπόλογο, σε σύνδεση με τον αρμόδιο διατάκτη, μόνο μετά από έγγραφο δεόντως αιτιολογημένο αίτημα του οφειλέτη και υπό τον ακόλουθο διττό όρο:

▼ M2

α) ότι ο οφειλέτης δεσμεύεται να καταβάλει τόκους με το επιτόκιο που καθορίζεται στο άρθρο 86 και για ολόκληρη τη συμπληρωματική περίοδο που του παραχωρείται, με αφετηρία την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται το άρθρο 78 παράγραφος 3 στοιχείο β)·

▼ B

β) και ότι συνιστά, προκειμένου να προστατευθούν τα δικαιώματα των Κοινοτήτων, χρηματική εγγύηση, αποδεκτή από τον υπόλογο του οργάνου, η οποία καλύπτει την οφειλή που δεν έχει εισπραχθεί ακόμη ως προς το κεφάλαιο και ως προς τους τόκους.

Η εγγύηση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, στοιχείο β) μπορεί να αντικατασταθεί από προσωπική και εις ολόκληρον εγγύηση τρίτου την οποία εγκρίνει ο υπόλογος του οργάνου.

▼ M2*Άρθρο 85α***Είσπραξη προστίμων, χρηματικών ποινών και άλλων κυρώσεων**

(Άρθρα 73 και 74 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οσάκις κοινοτικό δικαστήριο επιλαμβάνεται προσφυγής κατά απόφασης της Επιτροπής με την οποία επιβάλλονται πρόστιμα, χρηματικές ποινές ή άλλες κυρώσεις δυνάμει της συνθήκης ΕΚ ή της συνθήκης Ευρατόμ, και μέχρις ότου εξαντληθούν όλα τα ένδικα μέσα, ο υπόλογος εισπράττει προσωρινά τα αντίστοιχα ποσά από τον οφειλέτη, ή ζητεί από αυτόν να καταθέσει χρηματική εγγύηση, η οποία είναι ανεξάρτητη από την υποχρέωση καταβολής του προστίμου, της χρηματικής ποινής ή άλλης κύρωσης και μπορεί να εκτελεσθεί σε πρώτη ζήτηση. Η εγγύηση

▼ M2

αυτή καλύπτει την απαίτηση ως προς το οφειλόμενο κεφάλαιο και τους τόκους, που υπολογίζονται κατά το άρθρο 86 παράγραφος 5.

2. Αφού εξαντληθούν όλα τα ένδικα μέσα, τα προσωρινά εισπραχθέντα ποσά και οι παραχθέντες τόκοι εγγράφονται στον προϋπολογισμό ή επιστρέφονται στον οφειλέτη. Σε περίπτωση χρηματικής εγγύησης, αυτή είτε εκτελείται είτε ελευθερώνεται.

▼ M3*Άρθρο 85β***Κανόνες παραγραφής**

(Άρθρο 73α του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Η προθεσμία παραγραφής των απαιτήσεων των Κοινοτήτων έναντι τρίτων αρχίζει να τρέχει από την εκπνοή της προθεσμίας που γνωστοποιείται στον οφειλέτη με το χρεωστικό σημείωμα κατά το άρθρο 78 παράγραφος 3 στοιχείο β).

Η προθεσμία παραγραφής των απαιτήσεων τρίτων έναντι των Κοινοτήτων αρχίζει να τρέχει από την ημερομηνία κατά την οποία η εξόφληση της απαίτησης καθίσταται απαιτητή σύμφωνα με την αντίστοιχη νομική δέσμευση.

2. Η περίοδος παραγραφής των απαιτήσεων των Κοινοτήτων έναντι τρίτων διακόπτεται με οποιαδήποτε πράξη θεσμικού οργάνου ή κράτους μέλους που ενεργεί αιτήσει θεσμικού οργάνου, η οποία κοινοποιείται στον τρίτο με σκοπό την είσπραξη της οφειλής.

Η προθεσμία παραγραφής των απαιτήσεων τρίτων έναντι των Κοινοτήτων διακόπτεται με οποιαδήποτε πράξη κοινοποιούμενη στις Κοινότητες από πιστωτή ή εξ ονόματος πιστωτή με σκοπό την είσπραξη της οφειλής.

3. Την επομένη της διακοπής κατά την παράγραφο 2 αρχίζει να τρέχει νέα προθεσμία παραγραφής πέντε ετών.

4. Οποιαδήποτε δικαστική προσφυγή αναφερόμενη σε ποσό προς είσπραξη κατά την παράγραφο 1, συμπεριλαμβανόμενων των προσφυγών ενώπιον δικαστηρίου το οποίο στη συνέχεια δηλώνει αναρμόδιο, διακόπτει την προθεσμία παραγραφής. Η νέα, πενταετής, προθεσμία παραγραφής αρχίζει να τρέχει μόνο αφότου εκδοθεί απόφαση με ισχύ δεδικασμένου ή επιτευχθεί εξωδικαστικός συμβιβασμός μεταξύ των ίδιων μερών και για την ίδια υπόθεση.

5. Όταν ο υπόλογος παραχωρεί στον οφειλέτη επιπλέον προθεσμία πληρωμής σύμφωνα με το άρθρο 85, τούτο θεωρείται ότι συνιστά διακοπή της προθεσμίας παραγραφής. Η νέα πενταετής προθεσμία παραγραφής αρχίζει να τρέχει από την επομένη της εκπνοής της παράτασης της προθεσμίας πληρωμής.

6. Οι απαιτήσεις δεν εισπράττονται μετά την εκπνοή της προθεσμίας παραγραφής, όπως αυτή ορίζεται στις παραγράφους 1 έως 5.

▼ B*Άρθρο 86***Τόκοι υπερημερίας**

(Άρθρο 71 παράγραφος 4 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

▼ M2

1. Με την επιφύλαξη τυχόν ειδικών διατάξεων που απορρέουν από την εφαρμογή τομιακών κανόνων, κάθε απαίτηση που δεν έχει καταβληθεί κατά την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 78 παράγραφος 3 στοιχείο β) γεννά τόκους σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

▼ M2

2. Επί των απαιτήσεων που δεν καταβάλλονται εντός της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 78 παράγραφος 3 στοιχείο β) ισχύει το επιτόκιο που εφαρμόζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα κατά τις κύριες πράξεις της επαναχρηματοδότησης, όπως αυτό δημοσιεύεται στη σειρά C της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης* και ισχύει την πρώτη ημερολογιακή ημέρα του μήνα κατά τον οποίο εκπνέει η προθεσμία, προσαυξημένο κατά:

α) επτά εκατοστιαίες μονάδες, οσάκις γενεσιουργός αιτία της απαίτησης είναι δημόσια σύμβαση προμηθειών και υπηρεσιών που αναφέρονται στον τίτλο V·

β) τριεσήμισι εκατοστιαίες μονάδες σε όλες τις άλλες περιπτώσεις.

3. Οι τόκοι υπολογίζονται από την ημερολογιακή ημέρα που έπεται της εκπνοής της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 78 παράγραφος 3 στοιχείο β) και προσδιορίζεται στο χρεωστικό σημείωμα, έως την ημερολογιακή ημέρα κατά την οποία εξοφλείται πλήρως η οφειλή.

▼ B

4. Κάθε επιμέρους πληρωμή καταλογίζεται πρώτα στους τόκους υπερημερίας που καθορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3.

▼ M2

5. Στην περίπτωση των προστίμων, οσάκις ο οφειλέτης καταθέτει χρηματική εγγύηση αποδεκτή από τον υπόλογο στη θέση της προσωρινής πληρωμής, το επιτόκιο που εφαρμόζεται από την ημέρα της εκπνοής της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 78 παράγραφος 3 στοιχείο β) είναι το επιτόκιο το οποίο αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου προσαυξημένο μόνο κατά μιάμιση εκατοστιαία μονάδα.

▼ B*Άρθρο 87***Παραίτηση από την είσπραξη βεβαιωθείσας απαίτησης**

(Άρθρο 73 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί να παραιτηθεί, εν όλω ή εν μέρει, από την είσπραξη βεβαιωθείσας απαίτησης μόνον στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν το προβλέψιμο κόστος της είσπραξης υπερβαίνει το ποσό της προς είσπραξη απαίτησης και η παραίτηση δεν θίγει την εικόνα των Κοινοτήτων·

β) όταν είναι αδύνατη η είσπραξη της απαίτησης λόγω της παλαιότητας της ή της αφερεγγυότητας του οφειλέτη·

γ) όταν η είσπραξη θίγει την αρχή της αναλογικότητας.

2. Στην περίπτωση που προβλέπεται στην παράγραφο 1, στοιχείο γ), ο αρμόδιος διατάκτης τηρεί τις προκαθορισμένες διαδικασίες στο πλαίσιο κάθε οργάνου και εφαρμόζει τα ακόλουθα υποχρεωτικά κριτήρια σε κάθε περίπτωση:

α) η φύση των περιστατικών λαμβανομένης υπόψη της σοβαρότητας της παρατυπίας που οδήγησε στη βεβαίωση απαίτησης (απάτη, υποτροπή, πρόθεση, επιμέλεια, καλή πίστη, πρόδηλο σφάλμα)·

β) ο αντίκτυπος που θα είχε η παραίτηση από την είσπραξη της απαίτησης στη λειτουργία των Κοινοτήτων και στα οικονομικά τους συμφέροντα (ενεχόμενο ποσό, κίνδυνος δημιουργίας προηγούμενου, υπονόμευσης των κανόνων).

Σε συνάρτηση με τις κατά περίπτωση συνθήκες, ο διατάκτης μπορεί να πρέπει να λάβει επίσης υπόψη και τα ακόλουθα πρόσθετα κριτήρια:

▼B

α) την ενδεχόμενη στρέβλωση του ανταγωνισμού που θα συνεπαγόταν η παραίτηση από την είσπραξη της απαίτησης·

β) την οικονομική και κοινωνική ζημία που θα προέκυπτε από την πλήρη είσπραξη της απαίτησης.

3. Η παραίτηση που αναφέρεται στο άρθρο 73 παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού είναι αιτιολογημένη και αναφέρει τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν για την είσπραξη και τα νομικά και πραγματικά περιστατικά στα οποία βασίζεται. ► **M3** Ο αρμόδιος διατάκτης παραιτείται από την είσπραξη απαίτησης σύμφωνα με το άρθρο 81. ◀

4. Το όργανο δεν μπορεί να μεταβιβάσει περαιτέρω την εξουσία παραίτησης από την είσπραξη βεβαιωθείσας απαίτησης, όταν η παραίτηση αφορά:

α) είτε ποσό ίσο ή ανώτερο του ενός εκατομμυρίου ευρώ·

β) είτε ποσό ίσο ή ανώτερο των 100 000 ευρώ, εφόσον αυτό αντιπροσωπεύει ή υπερβαίνει το 25 % της βεβαιωθείσας απαίτησης.

Κάτω από τα όρια που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, κάθε όργανο ορίζει στους εσωτερικούς κανόνες του τους όρους και τις λεπτομέρειες περαιτέρω μεταβίβασης της εξουσίας παραίτησης από την είσπραξη βεβαιωθείσας απαίτησης.

5. Κάθε όργανο διαβιβάζει κάθε έτος στην αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή έκθεση για τις παραιτήσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 έως 4 και που αφορούν ποσό 100 000 ευρώ και άνω. Στην περίπτωση της Επιτροπής, η έκθεση αυτή επισυνάπτεται στη σύνοψη των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων που αναφέρεται στο άρθρο 60 παράγραφος 7 του Δημοσιονομικού Κανονισμού.

*Άρθρο 88***Ακύρωση βεβαιωθείσας απαίτησης**

(Άρθρο 73 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Σε περίπτωση νομικού σφάλματος, ο αρμόδιος διατάκτης ακυρώνει τη βεβαιωθείσα απαίτηση σύμφωνα με τα άρθρα 80 και 81 η ακύρωση αυτή αποτελεί αντικείμενο ενδεδειγμένης αιτιολόγησης.

2. Κάθε όργανο ορίζει στους εσωτερικούς κανόνες του τους όρους και τις λεπτομέρειες περαιτέρω μεταβίβασης της εξουσίας ακύρωσης βεβαιωθείσας απαίτησης.

*Άρθρο 89***Τεχνική και λογιστική προσαρμογή του ποσού της βεβαιωθείσας απαίτησης**

(Άρθρο 73 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Ο αρμόδιος διατάκτης προσαρμόζει προς τα άνω ή προς τα κάτω το ποσό βεβαιωθείσας απαίτησης όταν η ανακάλυψη πραγματικού σφάλματος συνεπάγεται την τροποποίηση του ποσού της απαίτησης, υπό την προϋπόθεση ότι η διόρθωση αυτή δεν συνεπάγεται την εγκατάλειψη του βεβαιωθέντος δικαιώματος προς όφελος των Κοινοτήτων. Η προσαρμογή αυτή πραγματοποιείται σύμφωνα με τα άρθρα 80 και 81 και αποτελεί αντικείμενο ενδεδειγμένης αιτιολόγησης.

2. Κάθε όργανο ορίζει στους εσωτερικούς κανόνες του τους όρους και τις λεπτομέρειες περαιτέρω μεταβίβασης της εξουσίας διενέργειας τεχνικής και λογιστικής προσαρμογής σε βεβαιωθείσα απαίτηση.

▼ **B**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Πράξεις δαπανών▼ **M2**

Άρθρο 90

Απόφαση χρηματοδότησης

(Άρθρο 75 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Η απόφαση χρηματοδότησης περιλαμβάνει τα ουσιώδη στοιχεία μιας ενέργειας που συνεπάγεται δαπάνη εις βάρος του προϋπολογισμού.

2. Για τις επιδοτήσεις, η απόφαση έγκρισης του ετήσιου προγράμματος εργασίας στο οποίο αναφέρεται το άρθρο 110 του δημοσιονομικού κανονισμού θεωρείται ως απόφαση χρηματοδότησης κατά την έννοια του άρθρου 75 του δημοσιονομικού κανονισμού, υπό τον όρο ότι συνιστά επαρκώς λεπτομερές πλαίσιο.

Όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, οσάκις η χρησιμοποίηση των αντίστοιχων πιστώσεων προβλέπεται σε ετήσιο πρόγραμμα εργασίας το οποίο συνιστά επαρκώς λεπτομερές πλαίσιο, αυτό το πρόγραμμα εργασίας θεωρείται ως απόφαση χρηματοδότησης για τις αντίστοιχες δημόσιες συμβάσεις.

3. Για να θεωρηθεί επαρκώς λεπτομερές πλαίσιο, το πρόγραμμα εργασίας που υιοθετείται από την Επιτροπή περιλαμβάνει τα εξής:

α) Για τις επιδοτήσεις:

- i) τα στοιχεία αναφοράς της βασικής πράξης και της γραμμής του προϋπολογισμού·
- ii) τις προτεραιότητες του έτους, τους επιδιωκόμενους στόχους και τα προβλεπόμενα αποτελέσματα βάσει των πιστώσεων που έχουν εγκριθεί για το εκάστοτε οικονομικό έτος·
- iii) τα βασικά κριτήρια που θα χρησιμοποιηθούν για την επιλογή και επιδότηση των προτάσεων·
- iv) το μέγιστο δυνατό ποσοστό συγχρηματοδότησης και, εφόσον προβλέπονται διάφορα ποσοστά, τα κριτήρια που θα χρησιμοποιηθούν για καθένα από τα ποσοστά αυτά·
- v) το χρονοδιάγραμμα και το ενδεικτικό ποσό των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων.

β) Για τις δημόσιες συμβάσεις:

- i) το συνολικό ύψος των πιστώσεων που έχουν διατεθεί από τον προϋπολογισμό για τις δημόσιες συμβάσεις του εκάστοτε οικονομικού έτους·
- ii) τον ενδεικτικό αριθμό και το είδος των συμβάσεων που πρόκειται να ανατεθούν, εάν δε είναι δυνατόν και το αντικείμενό τους σε γενικές γραμμές·
- iii) το ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα για την έναρξη των διαδικασιών ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων.

Εάν το ετήσιο πρόγραμμα εργασίας δεν παρέχει αυτό το λεπτομερές πλαίσιο για μία ή περισσότερες ενέργειες, πρέπει να τροποποιείται ανάλογα, ή πρέπει να εκδίδεται συγκεκριμένη απόφαση χρηματοδότησης, η οποία να περιέχει τα πληροφοριακά στοιχεία των στοιχείων α) και β) του πρώτου εδαφίου για τις αντίστοιχες ενέργειες.

4. Με την επιφύλαξη ειδικής διάταξης της βασικής πράξης κάθε ουσιώδης μεταβολή σε απόφαση χρηματοδότησης που έχει ήδη εκδοθεί ακολουθεί την ίδια διαδικασία με την αρχική απόφαση.

▼B

Τμήμα 1

Ανάληψη των δαπανών*Άρθρο 91***Συνολικές και προσωρινές δεσμεύσεις**

(Άρθρο 76 παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Η συνολική δημοσιονομική δέσμευση υλοποιείται είτε με τη σύναψη χρηματοδοτικής σύμβασης —η οποία προβλέπει τη μεταγενέστερη σύναψη περισσότερων νομικών δεσμεύσεων— είτε με τη σύναψη μιας ή περισσότερων νομικών δεσμεύσεων.

Οι χρηματοδοτικές συμβάσεις, που υπάγονται στον τομέα της οικονομικής συνδρομής και της δημοσιονομικής στήριξης και που αποτελούν νομικές δεσμεύσεις, μπορούν να οδηγούν σε πληρωμές χωρίς σύναψη άλλων νομικών δεσμεύσεων.

2. Η προσωρινή δημοσιονομική δέσμευση υλοποιείται είτε με τη σύναψη μιας ή περισσότερων νομικών δεσμεύσεων που παρέχουν το δικαίωμα για μεταγενέστερες πληρωμές είτε, στις περιπτώσεις που συνδέονται με τις δαπάνες διαχείρισης του προσωπικού ή με τις δαπάνες επικοινωνίας που αποβλέπουν στην κάλυψη της κοινοτικής επικαιρότητας από τα όργανα, απευθείας με πληρωμές.

*Άρθρο 92***Θέσπιση της συνολικής δέσμευσης**

(Άρθρο 76 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Η συνολική δέσμευση πραγματοποιείται βάσει απόφασης χρηματοδότησης.

Η δέσμευση αυτή πραγματοποιείται το αργότερο πριν από την απόφαση επιλογής των δικαιούχων και, όταν η εκτέλεση των σχετικών πιστώσεων συνεπάγεται την έγκριση προγράμματος εργασίας κατά την έννοια του άρθρου 166, το νωρίτερο μετά την έγκριση του εν λόγω προγράμματος.

2. Στην περίπτωση που η συνολική δέσμευση υλοποιείται με τη σύναψη χρηματοδοτικής σύμβασης, η παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο δεν εφαρμόζεται.

▼M3**▼B***Άρθρο 94***Υπογραφές από το ίδιο πρόσωπο**

(Άρθρο 76 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Ο κανόνας της υπογραφής από το ίδιο πρόσωπο της δημοσιονομικής δέσμευσης και της αντίστοιχης νομικής δέσμευσης μπορεί να μην εφαρμόζεται αποκλειστικά στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) όταν πρόκειται για προσωρινές δεσμεύσεις·
- β) όταν οι συνολικές δεσμεύσεις αφορούν χρηματοδοτικές συμβάσεις με τρίτες χώρες·
- γ) όταν η απόφαση του οργάνου συνιστά τη νομική δέσμευση·

▼ M2

- δ) όταν η συνολική δέσμευση υλοποιείται με πολλές νομικές δεσμεύσεις, για τις οποίες την ευθύνη έχουν διαφορετικοί διατάκτες·
- ε) όταν, σε σχέση με λογαριασμούς παγίων προκαταβολών για εξωτερικές ενέργειες, οι νομικές δεσμεύσεις πρέπει να υπογράφονται από μέλη του προσωπικού των τοπικών διοικητικών μονάδων στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 254, βάσει των εντολών του αρμόδιου διατάκτη, ο οποίος παραμένει, ωστόσο, πλήρως υπεύθυνος για την αντίστοιχη πράξη·

▼ M3

- στ) όταν θεσμικό όργανο έχει μεταβιβάσει εξουσίες διατάκτη δευτερεύουσας μεταβίβασης στον διευθυντή διοργανικού ευρωπαϊκού οργανισμού κατά το άρθρο 174α παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού.

▼ B

2. Σε περίπτωση κωλύματος του αρμόδιου διατάκτη που υπέγραψε τη δημοσιονομική δέσμευση και όταν το κώλυμα αυτό είναι διάρκειας ασυμβίβαστης με τις προθεσμίες σύναψης της νομικής δέσμευσης, η νομική δέσμευση συνάπτεται από τον υπάλληλο που ορίζεται σύμφωνα με τους κανόνες αναπλήρωσης που θεσπίζει κάθε όργανο, εφόσον ο υπάλληλος αυτός έχει την ιδιότητα του διατάκτη σύμφωνα με το άρθρο 59 παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού.

*Άρθρο 95***Εγγραφή των ατομικών νομικών δεσμεύσεων**

(Άρθρο 77 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Στην περίπτωση συνολικής δημοσιονομικής δέσμευσης ακολουθούμενης από περισσότερες της μιας ατομικές νομικές δεσμεύσεις, ο αρμόδιος διατάκτης εγγράφει στην κεντρική λογιστική τα ποσά αυτών των διαδοχικών ατομικών νομικών δεσμεύσεων. Ο αρμόδιος διατάκτης επαληθεύει ότι το σωρευτικό τους ποσό δεν υπερβαίνει το ποσό της συνολικής δέσμευσης που τις καλύπτει.

Αυτές οι λογιστικές εγγραφές μνημονεύουν τα στοιχεία της συνολικής δέσμευσης στην οποία καταλογίζονται.

Ο αρμόδιος διατάκτης προβαίνει σε αυτή τη λογιστική εγγραφή πριν να υπογράψει την αντίστοιχη ατομική νομική δέσμευση.

*Άρθρο 96***Διοικητικές δαπάνες καλυπτόμενες από προσωρινές δεσμεύσεις**

(Άρθρο 76 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Ως τρέχουσες δαπάνες διοικητικής φύσης, οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν σε προσωρινές δεσμεύσεις θεωρούνται ιδίως:

- α) οι δαπάνες προσωπικού, διεπόμενου και μη διεπόμενου από τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης, και οι δαπάνες που αφορούν τους λοιπούς ανθρώπινους πόρους, καθώς και οι συντάξεις και η αμοιβή εμπειρογνομόνων·
- β) οι δαπάνες για τα μέλη του οργάνου·
- γ) οι δαπάνες επιμόρφωσης·
- δ) οι δαπάνες διαγωνισμών, επιλογής και πρόσληψης·
- ε) τα έξοδα αποστολών·
- στ) τα έξοδα παράστασης·
- ζ) τα έξοδα συνεδριάσεων·
- η) οι διερμηνείς ή/και οι μεταφραστές free-lance·

▼B

- θ) οι ανταλλαγές υπαλλήλων·
- ι) οι επαναλαμβανόμενες μισθώσεις κινητών και ακινήτων·
- ια) οι διάφορες ασφάλειες·
- ιβ) ο καθαρισμός και η συντήρηση·
- ιγ) οι δαπάνες στον κοινωνικό τομέα·
- ιδ) η χρήση των υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών·
- ιε) τα χρηματοπιστωτικά έξοδα·
- ιστ) τα δικαστικά έξοδα·
- ιζ) οι αποζημιώσεις και οι τόκοι·
- ιη) οι εξοπλισμοί εργασίας·
- ιθ) το νερό, το φωταέριο και το ηλεκτρικό ρεύμα·
- κ) οι περιοδικές δημοσιεύσεις σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.

Τμήμα 2

Εκκαθάριση των δαπανών*Άρθρο 97***Εκκαθάριση και «έγκριση πληρωμής»**

(Άρθρο 79 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Κάθε εκκαθάριση δαπάνης στηρίζεται σε δικαιολογητικά έγγραφα, κατά την έννοια του άρθρου 104 που πιστοποιούν τα δικαιώματα του πιστωτή, βάσει της βεβαίωσης υπηρεσιών που έχουν πράγματι παρασχεθεί, προμηθειών που έχουν πράγματι παραδοθεί ή εργασιών που έχουν πράγματι εκτελεστεί, ή βάσει άλλων τίτλων που δικαιολογούν την πληρωμή.
2. Ο αρμόδιος διατάκτης εξετάζει προσωπικά τα δικαιολογητικά ή επαληθεύει, υπ' ευθύνη του, ότι η εξέταση αυτή πραγματοποιήθηκε, πριν να λάβει την απόφαση εκκαθάρισης της δαπάνης.
3. Η απόφαση εκκαθάρισης εκφράζεται με την υπογραφή «έγκρισης πληρωμής», από τον αρμόδιο διατάκτη ή από τεχνικά αρμόδιο μόνιμο ή άλλο υπάλληλο, εξουσιοδοτημένο με επίσημη απόφαση του αρμόδιου διατάκτη. Αυτές οι αποφάσεις εξουσιοδότησης διατηρούνται με σκοπό τη μεταγενέστερη αναφορά.

*Άρθρο 98***Έγκριση πληρωμής για τις δημόσιες συμβάσεις**

(Άρθρο 79 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Για τις πληρωμές που αντιστοιχούν στις δημόσιες συμβάσεις, η «έγκριση πληρωμής» πιστοποιεί ότι:

- α) το τιμολόγιο που εξέδωσε ο αντισυμβαλλόμενος παραλήφθηκε από το όργανο και η παραλαβή αυτή αποτέλεσε αντικείμενο επίσημης καταγραφής·
- β) η ένδειξη «βεβαιώνεται η ακρίβεια» έχει τεθεί έγκυρα στο ίδιο το τιμολόγιο ή σε εσωτερικό έγγραφο το οποίο συνοδεύει το παραληφθέν τιμολόγιο, και έχει υπογραφεί από ένα τεχνικά αρμόδιο, μόνιμο ή άλλο, υπάλληλο δεόντως εξουσιοδοτημένο από τον αρμόδιο διατάκτη·
- γ) το τιμολόγιο εξακριβώθηκε ως προς όλες τις πτυχές του, από τον αρμόδιο διατάκτη ή υπ' ευθύνη του, για τον προσδιορισμό ιδίως του

▼ **B**

προς πληρωμή ποσού και του εξοφλητικού χαρακτήρα της προς διενέργεια πληρωμής.

Με την ένδειξη «βεβαιώνεται η ακρίβεια», που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, στοιχείο β), πιστοποιείται ότι οι προβλεπόμενες στη σύμβαση υπηρεσίες έχουν όντως παρασχεθεί, ή ότι οι προβλεπόμενες στη σύμβαση προμήθειες έχουν όντως παραδοθεί, ή ότι οι προβλεπόμενες στη σύμβαση εργασίες έχουν όντως εκτελεστεί. Για τις προμήθειες και τις εργασίες, ο τεχνικά αρμόδιος μόνιμος ή άλλος υπάλληλος εκδίδει πιστοποιητικό προσωρινής παραλαβής και στη συνέχεια πιστοποιητικό οριστικής παραλαβής μετά το πέρας της περιόδου εγγύησης που προβλέπεται στη σύμβαση. Αυτά τα δύο πιστοποιητικά ισοδυναμούν με την ένδειξη «βεβαιώνεται η ακρίβεια».

*Άρθρο 99***Έγκριση πληρωμής για τις επιδοτήσεις**

(Άρθρο 79 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Για τις πληρωμές που αντιστοιχούν στις επιδοτήσεις, η «έγκριση πληρωμής» πιστοποιεί ότι:

- α) η αίτηση πληρωμής που κατέταξε ο δικαιούχος παραλήφθηκε από το όργανο και η παραλαβή αυτή αποτέλεσε αντικείμενο επίσημης καταγραφής·
- β) η ένδειξη «βεβαιώνεται η ακρίβεια» έχει τεθεί έγκυρα στην ίδια την αίτηση πληρωμής ή σε εσωτερικό έγγραφο το οποίο συνοδεύει την παραληφθείσα αίτηση πληρωμής, και έχει υπογραφεί από ένα τεχνικά αρμόδιο, μόνιμο ή άλλο, υπάλληλο εξουσιοδοτημένο από τον αρμόδιο διατάκτη. Με την ένδειξη αυτή, ο εν λόγω υπάλληλος πιστοποιεί ότι η ενέργεια που πραγματοποιεί ή το πρόγραμμα εργασίας που υλοποιεί ο δικαιούχος είναι καθ'όλα σύμφωνα με τη σύμβαση επιδότησης·
- γ) η αίτηση πληρωμής εξακριβώθηκε ως προς όλες τις πτυχές της, από τον αρμόδιο διατάκτη ή υπ' ευθύνη του, για τον προσδιορισμό ιδίως του προς πληρωμή ποσού και του εξοφλητικού χαρακτήρα της προς διενέργεια πληρωμής.

*Άρθρο 100***Έγκριση πληρωμής για τις δαπάνες προσωπικού**

(Άρθρο 79 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Για τις πληρωμές που αντιστοιχούν στις δαπάνες προσωπικού, η «έγκριση πληρωμής» πιστοποιεί ότι υπάρχουν τα ακόλουθα δικαιολογητικά έγγραφα:

- α) για το μηνιαίο μισθό:
 - i) ο πλήρης κατάλογος του προσωπικού, που διευκρινίζει όλα τα στοιχεία των αποδοχών·
 - ii) έντυπο (προσωπικό δελτίο), καταρτιζόμενο βάσει των αποφάσεων που εκδίδονται για κάθε ιδιαίτερη περίπτωση, στο οποίο εμφανίζονται, κάθε φορά που συντρέχει περίπτωση, όλες οι τροποποιήσεις οποιουδήποτε στοιχείου των αποδοχών·
 - iii) εάν πρόκειται για προσλήψεις ή διορισμούς, επικυρωμένο αντίγραφο της απόφασης πρόσληψης ή διορισμού που συνοδεύει την εκκαθάριση του πρώτου μισθού·

▼ **M2**

- β) για τις άλλες αποδοχές, όπως του προσωπικού που αμείβεται με την ώρα ή με την ημέρα: κατάσταση, υπογεγραμμένη από το εξουσιο-

▼ M2

δοτημένο μέλος του προσωπικού, η οποία αναφέρει τις ημέρες και τις πραγματοποιηθείσες ώρες εργασίας·

- γ) για τις υπερωρίες: κατάσταση, υπογεγραμμένη από το εξουσιοδοτημένο μέλος του προσωπικού, η οποία πιστοποιεί τις πραγματοποιηθείσες υπερωρίες·

▼ B

- δ) για τα έξοδα αποστολής:

i) η εντολή αποστολής υπογεγραμμένη από την αρμόδια αρχή·

▼ M2

ii) η κατάσταση των εξόδων αποστολής, υπογεγραμμένη από το μέλος του προσωπικού που πραγματοποιεί την αποστολή και από την κατάλληλα εξουσιοδοτημένη προϊσταμένη αρχή, η οποία αναφέρει ιδίως τον τόπο της αποστολής, την ημερομηνία και την ώρα αναχώρησης και άφιξης στον τόπο της αποστολής, τα έξοδα ταξιδιού, τα έξοδα διαμονής και τα υπόλοιπα έξοδα, δεόντως εγκεκριμένα βάσει δικαιολογητικών·

▼ B

- ε) για τις λοιπές δαπάνες προσωπικού: τα δικαιολογητικά που παραπέμπουν στην απόφαση στην οποία βασίζεται η δαπάνη και που αποδεικνύουν όλα τα στοιχεία υπολογισμού.

▼ M2*Άρθρο 101***Υλοποίηση της έγκρισης πληρωμής**

(Άρθρο 79 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Σε μη μηχανοργανωμένο σύστημα, η «έγκριση πληρωμής» εκφράζεται με σφραγίδα, η οποία συνοδεύεται από την υπογραφή του αρμόδιου διατάκτη ή ενός τεχνικά αρμόδιου μέλους του προσωπικού, εξουσιοδοτημένου από τον αρμόδιο διατάκτη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 97. Σε μηχανοργανωμένο σύστημα, η «έγκριση πληρωμής» εκφράζεται με ηλεκτρονικά ασφαλή επικύρωση από τον αρμόδιο διατάκτη ή ένα τεχνικά αρμόδιο μέλος του προσωπικού, εξουσιοδοτημένο από τον αρμόδιο διατάκτη.

▼ B

Τμήμα 3

Εντολή πληρωμής*Άρθρο 102***Έλεγχοι του διατάκτη στις πληρωμές**

(Άρθρο 80 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Κατά την κατάρτιση του εντάλματος πληρωμής, ο αρμόδιος διατάκτης βεβαιώνεται για:

- α) την κανονικότητα της έκδοσης του εντάλματος πληρωμής, που συνεπάγεται την προπαρξη αντίστοιχης απόφασης εκκαθάρισης η οποία εκφράζεται με την «έγκριση πληρωμής», την ακρίβεια του προσδιορισμού του δικαιούχου και το απαιτητό της απαίτησής του·
- β) την αντιστοιχία του εντάλματος πληρωμής με τη δημοσιονομική δέσμευση στην οποία καταλογίζεται·
- γ) την ακρίβεια του καταλογισμού στον προϋπολογισμό·
- δ) τη διαθεσιμότητα των πιστώσεων.

▼B*Άρθρο 103***Υποχρεωτικές ενδείξεις και διαβίβαση στον υπόλογο των ενταλμάτων πληρωμής**

(Άρθρο 80 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Το ένταλμα πληρωμής αναφέρει:
 - α) το οικονομικό έτος καταλογισμού·
 - β) το άρθρο του προϋπολογισμού και, ενδεχομένως, κάθε άλλη αναγκαία υποδιαίρεση·
 - γ) τα στοιχεία της νομικής δέσμευσης η οποία παρέχει δικαίωμα πληρωμής·
 - δ) τα στοιχεία της δημοσιονομικής δέσμευσης στην οποία καταλογίζεται·
 - ε) το προς πληρωμή ποσό εκφρασμένο σε ευρώ·
 - στ) το όνομα, τη διεύθυνση και τα τραπεζικά στοιχεία του δικαιούχου·
 - ζ) το αντικείμενο της δαπάνης·
 - η) τον τρόπο πληρωμής·
 - θ) την εγγραφή των αγαθών στο βιβλίο απογραφής σύμφωνα με το άρθρο 222.
2. Το ένταλμα πληρωμής χρονολογείται και υπογράφεται από τον αρμόδιο διατάκτη και στη συνέχεια διαβιβάζεται στον υπόλογο.

Τμήμα 4

Πληρωμή των δαπανών*Άρθρο 104***Δικαιολογητικά έγγραφα**

(Άρθρο 81 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

▼M3

1. Οι προχρηματοδοτήσεις, περιλαμβανομένων και των περιπτώσεων κατάπτωσης των καταβολών, πληρώνονται είτε βάσει της σύμβασης, της απόφασης, της συμφωνίας ή της βασικής πράξης, είτε βάσει δικαιολογητικών εγγράφων που επιτρέπουν να εξακριβώνεται η συμμόρφωση των χρηματοδοτούμενων ενεργειών με τους όρους της οικείας σύμβασης, απόφασης ή συμφωνίας. Εάν ορισμένη ημερομηνία πληρωμής μιας προχρηματοδότησης καθορίζεται στα εν λόγω μέσα, η καταβολή του οφειλόμενου ποσού δεν εξαρτάται από την υποβολή περαιτέρω αίτησης.

Οι ενδιάμεσες πληρωμές και οι πληρωμές υπολοίπων στηρίζονται σε δικαιολογητικά έγγραφα τα οποία επιτρέπουν να εξακριβώνεται η υλοποίηση των χρηματοδοτούμενων ενεργειών σύμφωνα με τη βασική πράξη ή την απόφαση υπέρ του δικαιούχου, ή σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, ή της συμφωνίας που συνάπτεται με το δικαιούχο.

▼B

2. Ο αρμόδιος διατάκτης καθορίζει, τηρώντας την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, τη φύση των δικαιολογητικών εγγράφων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, σύμφωνα με τη βασική πράξη και με τις συμβάσεις και συμφωνίες που συνάπτονται με το δικαιούχο. Οι τεχνικές και οικονομικές εκθέσεις εκτέλεσης, οι ενδιάμεσες και οι τελικές, αποτελούν δικαιολογητικά έγγραφα για τους σκοπούς της παραγράφου 1.

3. Τα δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται από τον αρμόδιο διατάκτη σύμφωνα με τα άρθρα 48 και 49.

▼B*Άρθρο 105***Καταλογισμός των προχρηματοδοτήσεων και των ενδιάμεσων πληρωμών**

(Άρθρο 81 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Η προχρηματοδότηση αποβλέπει στην παροχή χρηματικού αποθέματος στο δικαιούχο. Μπορεί να υποδιαιρείται σε περισσότερες καταβολές.
2. Η ενδιάμεση πληρωμή, που μπορεί να επαναλαμβάνεται, αποβλέπει στην επιστροφή των δαπανών του δικαιούχου ιδίως βάσει αναλυτικής κατάστασης, όταν η χρηματοδοτούμενη ενέργεια έχει φθάσει σε ορισμένο βαθμό εκτέλεσης. Η ενδιάμεση πληρωμή μπορεί να εκκαθαρίζεται εν όλω ή εν μέρει την προχρηματοδότηση, με την επιφύλαξη των διατάξεων που προβλέπονται στη βασική πράξη.
3. Το κλείσιμο της δαπάνης λαμβάνει τη μορφή είτε πληρωμής του υπολοίπου, η οποία δεν μπορεί να επαναληφθεί και η οποία εκκαθαρίζει τις προηγηθείσες πληρωμές, είτε εντάλματος είσπραξης.

Τμήμα 5

Προθεσμίες των πράξεων δαπανών*Άρθρο 106***Προθεσμίες πληρωμής και τόκοι υπερημερίας**

(Άρθρο 83 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Η πληρωμή των οφειλόμενων ποσών διενεργείται εντός ανώτατης προθεσμίας σαράντα πέντε ημερολογιακών ημερών που υπολογίζονται από την ημερομηνία καταγραφής μιας παραδεκτής αίτησης πληρωμής από την εξουσιοδοτημένη υπηρεσία του αρμόδιου διατάκτη· ως ημερομηνία πληρωμής νοείται η ημερομηνία κατά την οποία χρεώνεται ο λογαριασμός του οργάνου.

Η αίτηση πληρωμής δεν είναι παραδεκτή όταν λείπει τουλάχιστον ένα ουσιώδες στοιχείο.

▼M3

Εφόσον η αίτηση πληρωμής δεν είναι αποδεκτή, ο διατάκτης πληροφορεί τον αντισυμβαλλόμενο ή τον δικαιούχο εντός 30 ημερολογιακών ημερών από την αρχική ημερομηνία λήψης της αίτησης πληρωμής. Η πληροφόρηση αυτή περιλαμβάνει περιγραφή όλων των ελλείψεων.

▼B

2. Η προθεσμία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 ορίζεται σε τριάντα ημερολογιακές ημέρες για τις πληρωμές που συνδέονται με τις συμβάσεις υπηρεσιών ή προμηθειών, εκτός αν η σύμβαση ορίζει διαφορετικά.

▼M3

3. Για συμβάσεις, συμφωνίες επιδότησης και αποφάσεις βάσει των οποίων η πληρωμή εξαρτάται από την έγκριση έκθεσης ή πιστοποιητικού, η προθεσμία όσον αφορά τις περιόδους πληρωμής που αναφέρεται στις παραγράφους 1 και 2 αρχίζει να υπολογίζεται μόνον μετά την έγκριση της έκθεσης ή του πιστοποιητικού. Ο δικαιούχος ενημερώνεται σχετικά αμελλητί.

Η προθεσμία έγκρισης δεν μπορεί να υπερβεί:

- α) τις 20 ημερολογιακές ημέρες για απλές συμβάσεις παροχής αγαθών και υπηρεσιών·
- β) τις 45 ημερολογιακές ημέρες για άλλου είδους συμβάσεις, συμφωνίες επιδότησης και αποφάσεις·

▼ M3

- γ) τις 60 ημερολογιακές ημέρες για συμβάσεις, συμφωνίες επιδότησης και αποφάσεις για τεχνικές υπηρεσίες ή ενέργειες που είναι ιδιαίτε-
ως πολύπλοκο να αξιολογηθούν.

Σε κάθε περίπτωση, ο αντισυμβαλλόμενος ή ο δικαιούχος ενημερώνεται εκ των προτέρων ως προς το ενδεχόμενο καθυστέρησης των πληρωμών για λόγους έγκρισης της σχετικής έκθεσης.

Ο αρμόδιος διατάκτης ενημερώνει τον δικαιούχο με επίσημο έγγραφο σχετικά με τυχόν αναστολή της επιτρεπόμενης προθεσμίας έγκρισης της έκθεσης ή του πιστοποιητικού.

Ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να αποφασίσει ότι ισχύει μια ενιαία προθεσμία για την έγκριση της έκθεσης ή του πιστοποιητικού και για την πληρωμή. Η ενιαία αυτή προθεσμία δεν δύναται να υπερβαίνει το άθροισμα των μέγιστων εφαρμοστέων προθεσμιών για την έγκριση της έκθεσης ή του πιστοποιητικού και για την πληρωμή.

▼ B

4. Η προθεσμία πληρωμής μπορεί να ανασταλεί από τον αρμόδιο διατάκτη εάν αυτός ενημερώσει, οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια της περιόδου που αναφέρεται στην παράγραφο 1, τους πιστωτές ότι η αίτηση πληρωμής δεν μπορεί να γίνει δεκτή, είτε διότι δεν οφείλεται το ποσό είτε διότι δεν έχουν προσκομισθεί τα ενδεδειγμένα δικαιολογητικά. Αν περιέλθει σε γνώση του αρμόδιου διατάκτη πληροφορία που δημιουργεί αμφιβολίες ως προς την επιλεξιμότητα των δαπανών που εμφανίζονται σε αίτηση πληρωμής, ο εν λόγω διατάκτης μπορεί να αναστείλει την προθεσμία πληρωμής με σκοπό συμπληρωματικές επαληθεύσεις, συμπεριλαμβανομένου και του ελέγχου επιτόπου, προκειμένου να βεβαιωθεί, πριν από την πληρωμή, για την επιλεξιμότητα των δαπανών. ► M3 Ο διατάκτης πληροφορεί τον εκάστοτε αντισυμβαλλόμενο ή δικαιούχο το συντομότερο δυνατό σχετικά με τους λόγους της αναστολής. ◀

Η υπολειπόμενη προθεσμία πληρωμής αρχίζει πάλι να τρέχει από την ημερομηνία κατά την οποία καταγράφεται για πρώτη φορά η ορθώς καταρτισθείσα αίτηση πληρωμής.

▼ M3

5. Κατά την εκπνοή των προβλεπόμενων στις παραγράφους 1, 2 και 3 προθεσμιών, ο πιστωτής δικαιούται τόκους σύμφωνα με τις ακόλουθες διατάξεις:

- α) τα επιτόκια είναι εκείνα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 86 παράγραφος 2·
- β) οι τόκοι είναι πληρωτέοι για την περίοδο που μεσολαβεί από την ημερολογιακή ημέρα που έπεται της εκπνοής της προθεσμίας πληρωμής μέχρι την ημέρα πραγματοποίησης της πληρωμής.

Κατ' εξαίρεση, όταν οι τόκοι που υπολογίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου ανέρχονται μέχρι από το ποσό των 200 ευρώ, καταβάλλονται στον πιστωτή μόνον εφόσον αυτός υποβάλει σχετική αίτηση εντός δύο μηνών από τη λήψη της καθυστερημένης πληρωμής.

Το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο δεν ισχύουν για τα κράτη μέλη.

6. Έκαστο θεσμικό όργανο υποβάλλει στην αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή έκθεση σχετικά με τη συμμόρφωση με τις προθεσμίες, καθώς και σχετικά με την αναστολή των προθεσμιών που καθορίζονται στις παραγράφους 1 έως 5. Η έκθεση της Επιτροπής προσαρτάται στη σύνοψη των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων που προβλέπεται στο άρθρο 60 παράγραφος 7 του δημοσιονομικού κανονισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Συστήματα πληροφορικής

Άρθρο 107

Περιγραφή των συστημάτων πληροφορικής

(Άρθρο 84 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Όταν τα συστήματα και τα υποσυστήματα πληροφορικής χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία των πράξεων εκτέλεσης του προϋπολογισμού, απαιτείται πλήρης και ενημερωμένη περιγραφή κάθε συστήματος ή υποσυστήματος.

Κάθε περιγραφή ορίζει το περιεχόμενο όλων των πεδίων δεδομένων και διευκρινίζει τον τρόπο με τον οποίο το σύστημα επεξεργάζεται κάθε μεμονωμένη πράξη. Εκθέτει λεπτομερώς τον τρόπο με τον οποίο το σύστημα διασφαλίζει την τήρηση πλήρους διαδρομής του ελέγχου για κάθε πράξη.

Άρθρο 108

Τακτική αποθήκευση

(Άρθρο 84 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Τα δεδομένα των συστημάτων και υποσυστημάτων πληροφορικής αποθηκεύονται περιοδικά και διατηρούνται σε ασφαλές μέρος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Εσωτερικός ελεγκτής

Άρθρο 109

Διορισμός του εσωτερικού ελεγκτή

(Άρθρο 85 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Κάθε όργανο διορίζει τον εσωτερικό ελεγκτή του σύμφωνα με κανόνες προσαρμοσμένους στις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες του. Το όργανο ενημερώνει την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή για το διορισμό του εσωτερικού ελεγκτή.
2. Κάθε όργανο ορίζει, ανάλογα με την ιδιαιτερότητα και τις ανάγκες του, το πεδίο αποστολής του εσωτερικού ελεγκτή και θεσπίζει λεπτομερώς τους στόχους και τις διαδικασίες άσκησης του έργου του εσωτερικού ελέγχου, με τήρηση των ισχυόντων διεθνών προτύπων στον τομέα του εσωτερικού ελέγχου.
3. Το όργανο μπορεί να διορίζει ως εσωτερικό ελεγκτή, λόγω των ιδιαίτερων προσόντων του, μόνιμο ή άλλο υπάλληλο διεπόμενο από τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης, επιλεγόμενο μεταξύ των υπηκόων των κρατών μελών.
4. Όταν περισσότερα όργανα διορίζουν τον ίδιο εσωτερικό ελεγκτή, λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε η επίκληση της ευθύνης του να γίνεται υπό τους όρους που αναφέρονται στο άρθρο 114.
5. Όταν παύουν τα καθήκοντα του εσωτερικού ελεγκτή, το όργανο ενημερώνει σχετικά την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή.

▼B*Άρθρο 110***Μέσα λειτουργίας**

(Άρθρο 86 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Το όργανο θέτει στη διάθεση του εσωτερικού ελεγκτή τους αναγκαίους πόρους για την αίσια διεκπεραίωση του έργου του ελέγχου, καθώς και χάρτη αποστολής που περιγράφει λεπτομερώς τα καθήκοντα, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του.

*Άρθρο 111***Πρόγραμμα εργασίας**

(Άρθρο 86 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Ο εσωτερικός ελεγκτής θεσπίζει το πρόγραμμα εργασίας του και το υποβάλλει στο όργανο.
2. Το όργανο μπορεί να ζητεί από τον εσωτερικό ελεγκτή να διενεργεί ελέγχους που δεν μνημονεύονται στο πρόγραμμα εργασίας που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

*Άρθρο 112***Εκθέσεις του εσωτερικού ελεγκτή**

(Άρθρο 86 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Ο εσωτερικός ελεγκτής υποβάλλει στο οικείο όργανο την ετήσια έκθεση εσωτερικού ελέγχου που προβλέπεται στο άρθρο 86 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού, η οποία αναφέρει τον αριθμό και τον τύπο των διεξαχθέντων εσωτερικών ελέγχων, τις κυριότερες από τις διατυπωθείσες συστάσεις και τη συνέχεια που εδόθη στις συστάσεις αυτές.

Αυτή η ετήσια έκθεση, μνημονεύει επίσης τα συστημικά προβλήματα που επισημάνθηκαν από την ειδικευμένη υπηρεσία η οποία συστάθηκε κατ' εφαρμογή του άρθρου 66 παράγραφος 4 του Δημοσιονομικού Κανονισμού.

2. Κάθε όργανο εξετάζει, αν οι συστάσεις του που διατυπώθηκαν στις εκθέσεις του εσωτερικού ελεγκτή του, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ανταλλαγής ορθών πρακτικών με τα άλλα όργανα.

▼M3

3. Ο εσωτερικός ελεγκτής, κατά την εκπόνηση της έκθεσής του, επικεντρώνεται ιδίως στη συνολική συμμόρφωση με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και εξασφαλίζει ότι έχουν ληφθεί κατάλληλα μέτρα για την σταθερή βελτίωση και ενίσχυση της εφαρμογής της.

▼B*Άρθρο 113***Ανεξαρτησία**

(Άρθρο 87 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Ο εσωτερικός ελεγκτής απολαύει πλήρους ανεξαρτησίας κατά την άσκηση των ελέγχων του. Δεν μπορεί να λάβει καμία εντολή ούτε να του αντιταχθεί κανένα όριο όσον αφορά την άσκηση των καθηκόντων τα οποία, λόγω του διορισμού του, του ανατίθενται δυνάμει των διατάξεων του Δημοσιονομικού Κανονισμού.

▼B*Άρθρο 114***Ευθύνη του εσωτερικού ελεγκτή**

(Άρθρο 87 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Επίκληση της ευθύνης του εσωτερικού ελεγκτή, ως μόνιμου ή άλλου υπαλλήλου διεπόμενου από τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης, μπορεί να γίνει μόνο από το ίδιο το όργανο υπό τους όρους που αναφέρονται στο παρόν άρθρο.

Το όργανο λαμβάνει αιτιολογημένη απόφαση για την έναρξη έρευνας. Η απόφαση αυτή κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο. Το όργανο μπορεί να αναθέσει την έρευνα, υπό την άμεση ευθύνη του, σε έναν ή περισσότερους υπαλλήλους βαθμού ίσου ή ανώτερου προς το βαθμό του ενδιαφερόμενου υπαλλήλου. Κατά τη διάρκεια αυτής της έρευνας, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλεται υποχρεωτικά σε ακρόαση.

Η έκθεση της έρευνας ανακοινώνεται στον ενδιαφερόμενο, ο οποίος υποβάλλεται στη συνέχεια σε ακρόαση από το όργανο σε σχέση με αυτή την έκθεση.

▼M2

Βάσει της έκθεσης και της ακρόασης, το θεσμικό όργανο εκδίδει είτε αιτιολογημένη απόφαση με την οποία περαιώνεται η διαδικασία, είτε αιτιολογημένη απόφαση σύμφωνα με τα άρθρα 22 και 86, καθώς και το παράρτημα ΙΧ του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης. Οι αποφάσεις που επιβάλλουν πειθαρχικές ή χρηματικές κυρώσεις κοινοποιούνται στον ενδιαφερόμενο και ανακοινώνονται, προς ενημέρωση, στα λοιπά θεσμικά όργανα και στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

▼B

Οι αποφάσεις αυτές μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο προσφυγής του ενδιαφερόμενου ενώπιον του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, υπό τους όρους που προβλέπονται στον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης.

*Άρθρο 115***Προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων**

(Άρθρο 87 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Με την επιφύλαξη των ενδίκων βοηθημάτων που παρέχονται από τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης, παρέχεται στον εσωτερικό ελεγκτή δικαίωμα άμεσης προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά κάθε πράξης που αφορά την άσκηση των καθηκόντων του ως εσωτερικού ελεγκτή. Η προσφυγή αυτή πρέπει να ασκείται εντός προθεσμίας τριών μηνών, από την ημερολογιακή ημέρα της κοινοποίησης της σχετικής πράξης.

Η προσφυγή εξετάζεται και κρίνεται υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 91 παράγραφος 5 ►**M3** του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. ◀

▼ **B**

ΤΙΤΛΟΣ V

ΑΝΑΘΕΣΗ/ΣΥΝΑΨΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Γενικές διατάξεις

Τμήμα 1

Πεδίο εφαρμογής και αρχές ανάθεσης

Άρθρο 116

Ορισμοί και πεδίο εφαρμογής

(Άρθρο 88 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

▼ **M2**

1. Οι συμβάσεις ακινήτων έχουν ως αντικείμενο την αγορά, την μακροχρόνια μίσθωση με εμπράγματο δικαίωμα (εμφύτευση), την επικαρπία, τη χρηματοδοτική μίσθωση, την απλή μίσθωση ή τη μίσθωση-πώληση, με ή χωρίς δικαίωμα προαίρεσης για αγορά, γηπέδων, κτιρίων ή άλλων ακινήτων.

▼ **B**

2. Οι συμβάσεις προμηθειών έχουν ως αντικείμενο την αγορά, τη χρηματοδοτική μίσθωση, την απλή μίσθωση ή τη μίσθωση-πώληση, με ή χωρίς δικαίωμα προαίρεσης για αγορά, προϊόντων. ► **M1** Σύμβαση η οποία έχει ως αντικείμενο την προμήθεια προϊόντων και, δευτερευόντως, τις εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης των προϊόντων αυτών, θεωρείται ως σύμβαση προμηθειών. ◀

3. ► **M1** Οι συμβάσεις έργων έχουν ως αντικείμενο είτε την εκτέλεση είτε τόσο τη μελέτη όσο και την εκτέλεση εργασιών ή έργων σχετιζόμενων με μία από τις δραστηριότητες που απαριθμούνται στο παράρτημα I της οδηγίας 2004/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾, αλλά και την κατασκευή με οποιοδήποτε μέσο ενός έργου αναποκρινόμενου στις συγκεκριμένες ανάγκες της αναθέτουσας αρχής. ◀ Ένα τεχνικό έργο είναι το αποτέλεσμα ενός συνόλου εργασιών, οικοδομικών ή πολιτικού μηχανικού, και προορίζεται αφ' εαυτού για την κάλυψη μιας οικονομικής ή τεχνικής λειτουργίας.

4. Οι συμβάσεις υπηρεσιών έχουν ως αντικείμενο όλες τις περιπτώσεις παροχής πνευματικών ή μη πνευματικών υπηρεσιών που δεν καλύπτονται από τις συμβάσεις προμηθειών, έργων και ακινήτων. ► **M1** Οι υπηρεσίες αυτές απαριθμούνται στα παραρτήματα ΙΑ και ΙΒ της οδηγίας 2004/18/EK. ◀

5. Σύμβαση που έχει ως αντικείμενο τόσο προϊόντα όσο και υπηρεσίες θεωρείται σύμβαση υπηρεσιών εφόσον η αξία των αντίστοιχων υπηρεσιών υπερβαίνει την αξία των προϊόντων που εντάσσονται στη σύμβαση αυτή.

▼ **M1**

Σύμβαση η οποία έχει ως αντικείμενο υπηρεσίες, τα δε έργα είναι παρεπόμενα του κυρίου αντικειμένου της σύμβασης, θεωρείται σύμβαση υπηρεσιών.

Σύμβαση η οποία έχει ως αντικείμενο υπηρεσίες τόσο του παραρτήματος ΙΑ όσο και του παραρτήματος ΙΒ της οδηγίας 2004/18/EK θεωρείται ότι υπάγεται στο παράρτημα ΙΑ εφόσον η αξία των υπηρεσιών που υπάγονται στο παράρτημα αυτό υπερβαίνει την αξία των υπηρεσιών που υπάγονται στο παράρτημα ΙΒ.

(¹) EE L 134 της 30.4.2004, σ. 114.

▼ **M1**

5α. Ο χαρακτηρισμός των διαφόρων ειδών σύμβασης βασίζεται στην ονοματολογία αναφοράς την οποία συνιστά το κοινό λεξιλόγιο των δημοσίων συμβάσεων (CPV) κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2195/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾.

Σε περίπτωση αποκλίσεων μεταξύ της ονοματολογίας CPV και της ονοματολογίας της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (NACE) του παραρτήματος I της οδηγίας 2004/18/ΕΚ, ή μεταξύ της ονοματολογίας CPV και της ονοματολογίας κεντρικής ταξινόμησης των προϊόντων (CPC προσωρινή εκδοχή) του παραρτήματος II της ίδιας ως άνω οδηγίας, υπερισχύει, αντίστοιχα, η ονοματολογία NACE ή η ονοματολογία CPC.

6. Οι όροι «εργολήπτης», «προμηθευτής» και «πάροχος υπηρεσιών» προσδιορίζουν κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή φορέα δημοσίου, ή κοινοπραξία αυτών των προσώπων ή/και οργανισμών που προσφέρει, αντίστοιχα, την εκτέλεση έργων ή/και εργασιών, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών στην αγορά. Ο όρος «οικονομικός παράγων» καλύπτει ταυτόχρονα τους όρους «εργολήπτης», «προμηθευτής» και «πάροχος υπηρεσιών». Ο οικονομικός παράγων που έχει υποβάλει προσφορά προσδιορίζεται ως «προσφέρων». ► **M3** Οι ζητούντες να τους επιτραπεί η συμμετοχή σε κλειστή διαδικασία, σε διάλογο ανταγωνιστικού χαρακτήρα ή σε διαδικασία με διαπραγμάτευση προσδιορίζονται με τον όρο «υποψήφιος». ◀

Οι κοινοπραξίες οικονομικών παραγόντων επιτρέπεται να υποβάλουν προσφορά ή υποψηφιότητα. Για την υποβολή προσφοράς ή αίτησης υποψηφιότητας, οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν να απαιτήσουν από τις κοινοπραξίες οικονομικών παραγόντων συγκεκριμένη νομική μορφή, αλλά η προκριθείσα κοινοπραξία μπορεί να υποχρεωθεί να περιβληθεί συγκεκριμένη νομική μορφή μετά την ανάθεση της σύμβασης σε αυτήν, και ενόσω τούτο είναι αναγκαίο για την καλή εκτέλεση της σύμβασης.

7. Ως αναθέτουσες αρχές νοούνται οι υπηρεσίες των κοινοτικών θεσμικών οργάνων, εκτός εάν συνομολογούν μεταξύ τους διοικητικές ρυθμίσεις με σκοπό την παροχή υπηρεσιών, την προμήθεια αγαθών ή την εκτέλεση έργων

*Άρθρο 117***Συμβάσεις-πλαίσια και συμβάσεις συγκεκριμένου αντικείμενου**

(Άρθρο 88 του δημοσιονομικού κανονισμού)

▼ **M3**

1. Όταν πρόκειται να συναφθεί σύμβαση-πλαίσιο με πολλούς οικονομικούς παράγοντες, η σύμβαση αυτή πρέπει να συναφθεί με τουλάχιστον τρεις παράγοντες, ενόσω υπάρχει επαρκής αριθμός οικονομικών παραγόντων που ικανοποιούν τα κριτήρια επιλογής, ή/και επαρκής αριθμός αποδεκτών προσφορών που ικανοποιούν τα κριτήρια ανάθεσης.

Σύμβαση-πλαίσιο με πολλούς οικονομικούς παράγοντες είναι δυνατόν να λαμβάνει τη μορφή πλειόνων αυτοτελών συμβάσεων αλλά συναπτόμενων με πανομοιότυπους όρους.

Η διάρκεια των συμβάσεων-πλαisiών δεν δύναται να υπερβαίνει τα τέσσερα έτη, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένες, ιδίως λόγω του αντικείμενου της σύμβασης-πλαisiού.

Σε τομείς που παρουσιάζουν ταχεία εξέλιξη των τιμών και της τεχνολογίας, οι συμβάσεις-πλαίσια περιλαμβάνουν πρόβλεψη για ενδιάμεση εξέταση ή την εφαρμογή συστήματος συγκριτικής ανάλυσης χωρίς να κινηθεί εκ νέου διαδικασία σύναψης σύμβασης. Μετά την ενδιάμεση εξέταση, εάν οι αρχικοί όροι δεν αντιστοιχούν πλέον στην εξέλιξη των τιμών και της τεχνολογίας, η αναθέτουσα αρχή δεν είναι δυνατόν να

(1) ΕΕ L 340 της 16.12.2002, σ. 1.

▼ **M3**

χρησιμοποιεί την σχετική σύμβαση-πλαίσιο και λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την καταγγελία της.

▼ **M1**

2. Οι συμβάσεις συγκεκριμένου αντικειμένου που βασίζονται σε συμβάσεις-πλαίσια ανατίθενται υπό τους όρους που καθορίζονται στην εκάστοτε σύμβαση-πλαίσιο, και μόνο μεταξύ των αναθετουσών αρχών και των οικονομικών παραγόντων που έχουν αρχικά συμβληθεί στη σύμβαση-πλαίσιο.

Κατά την ανάθεση συμβάσεων συγκεκριμένου αντικειμένου, τα μέρη δεν μπορούν να επιφέρουν ουσιώδεις τροποποιήσεις στους όρους που καθορίζονται στη σύμβαση-πλαίσιο, ιδίως στην περίπτωση στην οποία αναφέρεται η παράγραφος 3.

3. Οσάκις σύμβαση-πλαίσιο συνάπτεται με έναν και μοναδικό οικονομικό παράγοντα, οι συμβάσεις συγκεκριμένου αντικειμένου ανατίθενται εντός των ορίων που καθορίζονται στη σύμβαση-πλαίσιο.

Για την ανάθεση των συμβάσεων συγκεκριμένου αντικειμένου, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να διαβουλευονται εγγράφως με τον αντισυμβαλλόμενο της σύμβασης-πλαίσιου και να του ζητούν, εφόσον συντρέχει περίπτωση, να συμπληρώσει την προσφορά του.

4. Η ανάθεση συμβάσεων συγκεκριμένου αντικειμένου βασιζόμενων σε συμβάσεις-πλαίσια συναφθείσες με πλείονες οικονομικούς παράγοντες πραγματοποιείται βάσει των ακόλουθων κανόνων:

- α) εφαρμογή των όρων που καθορίζονται στην εκάστοτε σύμβαση-πλαίσιο, χωρίς διεξαγωγή διαγωνισμού·
- β) οσάκις στη σύμβαση-πλαίσιο δεν καθορίζονται όλοι οι όροι, αφού διεξαχθεί διαγωνισμός μεταξύ των αντισυμβαλλόμενων υπό τους ίδιους όρους, οι οποίοι, εφόσον απαιτείται, αποσαφηνίζονται ή και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, υπό άλλους όρους, οι οποίοι προσδιορίζονται στη συγγραφή υποχρεώσεων της σύμβασης-πλαίσιου.

Για κάθε σύμβαση συγκεκριμένου αντικειμένου προς ανάθεση βάσει των κανόνων του πρώτου εδαφίου του στοιχείου β), οι αναθέτουσες αρχές διαβουλευονται εγγράφως με τους οικονομικούς παράγοντες που διαθέτουν την ικανότητα να εκτελέσουν το αντικείμενο της σύμβασης, τάσσοντας σε αυτούς διορία επαρκή για να υποβάλουν τις προσφορές τους. Οι προσφορές υποβάλλονται εγγράφως. Οι αναθέτουσες αρχές αναθέτουν κάθε σύμβαση συγκεκριμένου αντικειμένου στον προσφέροντα που έχει υποβάλει την καλύτερη προσφορά βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που προσδιορίζονται στη συγγραφή υποχρεώσεων της σύμβασης-πλαίσιου.

5. Δημοσιονομική δέσμευση προηγείται μόνο των συμβάσεων συγκεκριμένου αντικειμένου που συνάπτονται κατ' εφαρμογή συμβάσεων-πλαisiών.

▼ **B**

Τμήμα 2

Δημοσιότητα▼ **M1***Άρθρο 118*

Μέτρα δημοσιότητας των συμβάσεων που εμπίπτουν στην οδηγία 2004/18/ΕΚ, εξαιρούμενων των συμβάσεων που αναφέρονται στο παράρτημα ΠΒ

(Άρθρο 90 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Η δημοσίευση για τις συμβάσεις των οποίων το ποσό είναι ίσο ή μεγαλύτερο των κατώτατων ορίων που προβλέπονται στα άρθρα 157 και 158 περιλαμβάνει την προκήρυξη προκαταρκτικής ενημέρωσης, την

▼ **M1**

προκήρυξη διαγωνισμού ή την απλοποιημένη προκήρυξη διαγωνισμού, και την προκήρυξη ανάθεσης.

2. Προκήρυξη προκαταρκτικής ενημέρωσης είναι η προκήρυξη με την οποία οι αναθέτουσες αρχές γνωστοποιούν, ενδεικτικά, το προβλεπόμενο συνολικό ύψος των συμβάσεων και των συμβάσεων-πλαisiών, κατά κατηγορία υπηρεσιών ή κατά ομάδα αγαθών, καθώς και τα ουσιώδη χαρακτηριστικά των συμβάσεων έργων που προτίθενται να αναθέσουν κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού έτους, με την εξαίρεση των συμβάσεων που ανατίθενται με διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς να προηγείται προκήρυξη. Εφόσον το συνολικό αυτό ύψος είναι ίσο ή μεγαλύτερο των κατώτατων ορίων που προβλέπονται στο άρθρο 157, η δε αναθέτουσα αρχή προτίθεται να χρησιμοποιήσει τη δυνατότητα μείωσης των προθεσμιών που προβλέπονται στο άρθρο 140 παράγραφος 4 για την παραλαβή των προσφορών, τότε μόνο είναι υποχρεωτική η δημοσίευση τέτοιας προκήρυξης.

Η προκήρυξη προκαταρκτικής ενημέρωσης δημοσιεύεται είτε από την Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΥΕΕΕΚ) είτε από τις ίδιες τις αναθέτουσες αρχές στο «προφίλ αγοραστή», κατά το παράρτημα VIII σημείο 2 στοιχείο β) της οδηγίας 2004/18/ΕΚ.

Η προκήρυξη προκαταρκτικής ενημέρωσης αποστέλλεται στην (ΥΕΕΕΚ) ή δημοσιεύεται στο «προφίλ αγοραστή» το ταχύτερο δυνατόν, και σε κάθε περίπτωση το αργότερο στις 31 Μαρτίου κάθε οικονομικού έτους, για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, και το ταχύτερο δυνατόν μετά την απόφαση έγκρισης του σχετικού προγράμματος για τις συμβάσεις έργων.

Οι αναθέτουσες αρχές που δημοσιεύουν την προκήρυξη προκαταρκτικής ενημέρωσης στο «προφίλ αγοραστή» αποστέλλουν την ΥΕΕΕΚ, με ηλεκτρονικό μέσο και σύμφωνα με τη μορφή και τους κανόνες διαβίβασης που προβλέπονται στο παράρτημα VIII σημείο 3 της οδηγίας 2004/18/ΕΚ, προκήρυξη η οποία αναγγέλλει τη δημοσίευση προκήρυξης προκαταρκτικής ενημέρωσης στο «προφίλ αγοραστή».

3. Η προκήρυξη διαγωνισμού επιτρέπει στις αναθέτουσες αρχές να γνωστοποιήσουν την πρόθεσή τους να διεξαγάγουν διαδικασία ανάθεσης σύμβασης ή σύμβασης-πλαisiού, ή να συστήσουν δυναμικό σύστημα αγορών κατά το άρθρο 125α. ► **M2** Με την επιφύλαξη των συμβάσεων που συνάπτονται μετά από διαδικασία με διαπραγμάτευση όπως αναφέρεται στο άρθρο 126, η προκήρυξη διαγωνισμού είναι υποχρεωτική για: τις συμβάσεις των οποίων το προεκτιμώμενο ύψος είναι ίσο ή ανώτερο των κατώτατων ορίων που καθορίζονται στα στοιχεία α) και γ) της παραγράφου 1 του άρθρου 158· τις συμβάσεις έρευνας και ανάπτυξης που απαριθμούνται στην κατηγορία 8 του παραρτήματος ΠΑ της οδηγίας 2004/18/ΕΚ, και των οποίων το προεκτιμώμενο ύψος είναι ίσο ή ανώτερο του κατώτατου ορίου που καθορίζεται στο στοιχείο β) της παραγράφου 1 του άρθρου 158 του παρόντος κανονισμού, για τις απαριθμούμενες συμβάσεις ◀.

Οι αναθέτουσες αρχές που επιθυμούν να αναθέσουν σύμβαση βάσει δυναμικού συστήματος αγορών γνωστοποιούν την πρόθεσή τους αυτή μέσω απλοποιημένης προκήρυξης διαγωνισμού.

Σε περίπτωση ανοικτής διαδικασίας, η προκήρυξη διαγωνισμού προσδιορίζει την ημερομηνία, την ώρα και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, τον τόπο της συνεδρίασης της επιτροπής αποσφράγισης· η συνεδρίαση είναι ανοικτή για τους προσφέροντες.

Οι αναθέτουσες αρχές διευκρινίζουν αν επιτρέπουν ή όχι τις εναλλακτικές προσφορές, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα ικανοτήτων που απαιτούν, εφόσον κάνουν χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται στο άρθρο 135 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο. Προσδιορίζουν δε ποια από τα κριτήρια επιλογής που προβλέπονται στο άρθρο 135 προτίθενται να εφαρμόσουν, τον ελάχιστο αριθμό υποψηφίων που πρόκειται να καλέσουν και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, τον μέγιστο αριθμό τους, καθώς και τα αντικειμενικά και χωρίς διακρίσεις κριτήρια που

▼ M1

προτίθενται να εφαρμόσουν για τον περιορισμό του αριθμού των υποψηφίων, σύμφωνα με το άρθρο 123 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο.

Στις περιπτώσεις όπου τα έγγραφα του διαγωνισμού είναι ελεύθερα, απευθείας και πλήρως προσπελάσιμα με ηλεκτρονικά μέσα, ιδίως στα δυναμικά συστήματα αγορών κατά το άρθρο 125α, στην προκήρυξη του διαγωνισμού εμφανίζεται η διεύθυνση του Διαδικτύου στην οποία τα έγγραφα αυτά είναι διαθέσιμα.

Οι αναθέτουσες αρχές που επιθυμούν να διεξαγάγουν διαγωνισμό μελετών γνωστοποιούν την πρόθεσή τους αυτή μέσω προκήρυξης.

▼ M3

Στις περιπτώσεις που τούτο ενδείκνυται, οι αναθέτουσες αρχές διευκρινίζουν στην προκήρυξη της διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης ότι η διαδικασία έχει διοργανικό χαρακτήρα. Στις περιπτώσεις αυτές, η προκήρυξη της διαδικασίας ανάθεσης αναφέρει τα θεσμικά όργανα, τους εκτελεστικούς οργανισμούς και τους οργανισμούς του άρθρου 185 του δημοσιονομικού κανονισμού που εμπλέκονται στη διαδικασία σύναψης σύμβασης, το θεσμικό όργανο που είναι υπεύθυνο για τη διαδικασία και το συνολικό ύψος των συμβάσεων για όλα τα εμπλεκόμενα θεσμικά όργανα, εκτελεστικούς οργανισμούς και οργανισμούς.

▼ M1

4. Η προκήρυξη ανάθεσης γνωστοποιεί τα αποτελέσματα της διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης, σύμβασης-πλαίσιου ή σύμβασης βάσει δυναμικού συστήματος αγορών. Είναι υποχρεωτική για τις συμβάσεις των οποίων το εκτιμώμενο ύψος είναι ίσο ή μεγαλύτερο των κατώτατων ορίων που καθορίζονται στο άρθρο 158. Δεν είναι υποχρεωτική για τις συμβάσεις συγκεκριμένου αντικειμένου που ανατίθενται βάσει σύμβασης-πλαίσιου.

▼ M3

Η ανακοίνωση της ανάθεσης αποστέλλεται στην ΥΕΕΕΚ το αργότερο εντός 48 ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία υπογράφεται η σύμβαση ή η σύμβαση-πλαίσιο. Ωστόσο, οι προκηρύξεις που αναφέρονται σε συμβάσεις βασισμένες σε δυναμικό σύστημα αγορών είναι δυνατόν να ομαδοποιούνται ανά τρίμηνο. Στις περιπτώσεις αυτές, οι προκηρύξεις αποστέλλονται στην ΥΕΕΕΚ το αργότερο εντός 48 ημερολογιακών ημερών μετά από το τέλος κάθε τριμήνου.

▼ M1

Οι αναθέτουσες αρχές που έχουν διεξαγάγει διαγωνισμό μελετών αποστέλλουν στην ΥΕΕΕΚ προκήρυξη με τα σχετικά αποτελέσματα.

▼ M3

Η ανακοίνωση της ανάθεσης αποστέλλεται και στην ΥΕΕΕΚ στην περίπτωση σύμβασης ή σύμβασης-πλαίσιου ποσού ίσου ή υψηλότερου αυτού των κατώτατων ορίων του άρθρου 158 και με ανάθεση με διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς να προηγηθεί προκήρυξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης, εντός χρονικού διαστήματος επαρκούς για δημοσίευση πριν από την υπογραφή της σύμβασης, σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις του άρθρου 158α παράγραφος 1.

Οι πληροφορίες για το ύψος και τους αντισυμβαλλόμενους των επιμέρους συμβάσεων που βασίζονται σε σύμβαση-πλαίσιο κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού έτους δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της αναθέτουσας αρχής το αργότερο στις 31 Μαρτίου μετά τη λήξη του οικονομικού έτους αναφοράς, εφόσον, λόγω της σύναψης επιμέρους σύμβασης ή λόγω του σωρευτικού ύψους των επιμέρους συμβάσεων, σημειώνεται υπέρβαση των κατώτατων ορίων του άρθρου 158.

▼ M1

5. Οι προκηρύξεις συντάσσονται σύμφωνα με τα τυποποιημένα έντυπα που καταρτίζονται από την Επιτροπή κατ' εφαρμογή της οδηγίας 2004/18/EK.

▼ M1*Άρθρο 119***Δημοσιότητα των συμβάσεων που δεν emπίπτουν στην οδηγία 2004/18/EK, και των συμβάσεων που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΒ αυτής**

(Άρθρο 90 του δημοσιονομικού κανονισμού)

▼ B

1. ► M1 Οι συμβάσεις των οποίων το ύψος είναι μικρότερο των κατώτατων ορίων που προβλέπονται στο άρθρο 158, καθώς και οι συμβάσεις υπηρεσιών που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΒ της οδηγίας 2004/18/EK αποτελούν το αντικείμενο κατάλληλης δημοσιότητας, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται το άνοιγμα των συμβάσεων στον ανταγωνισμό και το αδιάβλητο των διαδικασιών ανάθεσής τους. ◀ Μια τέτοια δημοσιότητα περιλαμβάνει:

α) εάν δεν προβλέπεται προκήρυξη διαγωνισμού κατά το άρθρο 118 παράγραφος 3 πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για τις συμβάσεις με αντικείμενο παρόμοιο και με ύψος ► M3 ◀ ανώτερο του ποσού που αναφέρεται στο άρθρο 128 παράγραφος 1·

▼ M2

β) την ετήσια δημοσίευση καταλόγου αναδόχων, με προσδιορισμό του αντικειμένου και του ύψους των συμβάσεων που ανατέθηκαν, εφόσον η αξία τους είναι ► M3 ◀ ανώτερη των 25 000 ευρώ.

▼ M3

▼ M1

2. Οι συμβάσεις επί ακινήτων και οι συμβάσεις που χαρακτηρίζονται απόρρητες κατά το άρθρο 126 παράγραφος 1 στοιχείο θ) αποτελούν το αντικείμενο μόνο ειδικής ετήσιας δημοσίευσης καταλόγου αναδόχων, όπου προσδιορίζεται το αντικείμενο και το ύψος των συμβάσεων που ανετέθησαν. Ο κατάλογος αυτός διαβιβάζεται στην αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή. Εφόσον πρόκειται για την Επιτροπή, επισυνάπτεται ως παράρτημα στη σύνοψη των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων που προβλέπεται στο άρθρο 60 παράγραφος 7 του δημοσιονομικού κανονισμού.

▼ B

3. Τα πληροφοριακά στοιχεία για τις συμβάσεις με ύψος ► M3 ◀ ανώτερο του ποσού που αναφέρεται στο άρθρο 128 παράγραφος 1 διαβιβάζονται στην YEEEEK. Για τους ετήσιους καταλόγους αναδόχων, τούτο πραγματοποιείται το αργότερο στις 31 Μαρτίου μετά τη λήξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται.

Η εκ των προτέρων δημοσιότητα και η δημοσίευση των ετήσιων καταλόγων αναδόχων για τις λοιπές συμβάσεις πραγματοποιούνται στον δικτυακό τόπο των θεσμικών οργάνων. Η εκ των υστέρων δημοσιότητα πραγματοποιείται το αργότερο στις 31 Μαρτίου του επόμενου οικονομικού έτους. Μπορεί να πραγματοποιείται επίσης μέσω δημοσίευσης στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

*Άρθρο 120***Δημοσίευση των προκηρύξεων**

(Άρθρο 90 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Η YEEEEK δημοσιεύει στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* τις προκηρύξεις που αναφέρονται στα άρθρα 118 και 119 το αργότερο δώδεκα ημερολογιακές ημέρες μετά την αποστολή τους.

▼ M1

Η προθεσμία που αναφέρεται στη παράγραφο 1 μειώνεται σε πέντε ημέρες για τις επισπευσμένες διαδικασίες που αναφέρονται στο άρθρο 142.

▼ B

2. Οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να είναι σε θέση να αποδείξουν την ημερομηνία αποστολής.

*Άρθρο 121***Άλλες μορφές δημοσιότητας**

(Άρθρο 90 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Εκτός των μέτρων δημοσιότητας που προβλέπονται στα άρθρα 118, 119 και 120, οι συμβάσεις μπορούν να αποτελέσουν το αντικείμενο και κάθε άλλης μορφής δημοσιότητα, ιδίως ηλεκτρονικής. Η δημοσιότητα αυτή παραπέμπει, εφόσον συντρέχει περίπτωση, στην προκήρυξη που έχει δημοσιευθεί στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* που αναφέρεται στο άρθρο 120 της οποίας δεν μπορεί να προηγείται και η οποία είναι η μόνη αυθεντική.

Η δημοσιότητα αυτή δεν μπορεί να δημιουργεί διακρίσεις μεταξύ υποψηφίων ή προσφερόντων, ούτε να περιέχει πληροφορίες άλλες από εκείνες που περιλαμβάνονται στην ως άνω δημοσιευθείσα προκήρυξη, εφόσον υπάρχει τέτοια.

Τμήμα 3

Διαδικασίες σύναψης συμβάσεων*Άρθρο 122***Τυπολογία των διαδικασιών ανάθεσης**

(Άρθρο 91 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Η ανάθεση μιας σύμβασης γίνεται είτε με πρόσκληση συμμετοχής σε διαδικασία ανταγωνισμού, ανοικτή, κλειστή ή με διαπραγμάτευση, αφού προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης, είτε με διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς να προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης, εφόσον δε συντρέχει περίπτωση μετά από σχετικό διαγωνισμό.

▼ M1

2. Η διαδικασία ανταγωνισμού μετά από πρόσκληση συμμετοχής χαρακτηρίζεται ανοικτή εφόσον κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός παράγων μπορεί να υποβάλει προσφορά. Τούτο ισχύει και για τα δυναμικά συστήματα αγορών του άρθρου 125α.

Χαρακτηρίζεται δε κλειστή εφόσον όλοι μιν οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς μπορούν να υποβάλουν αίτηση συμμετοχής, μόνο όμως όσοι πληρούν τα κριτήρια επιλογής που αναφέρονται στο άρθρο 135 και καλούνται, ταυτόχρονα και εγγράφως, από την αναθέτουσα αρχή μπορούν να υποβάλουν προσφορά ή λύση στο πλαίσιο διαδικασίας ανταγωνιστικού διαλόγου του άρθρου 125β.

Η φάση της επιλογής μπορεί να διεξαχθεί είτε κατά σύμβαση, ακόμη και στο πλαίσιο διαδικασίας ανταγωνιστικού διαλόγου, είτε με σκοπό την κατάρτιση καταλόγου δυνητικών υποψηφίων, κατά τη διαδικασία του άρθρου 128.

▼ B

3. ► **C1** Σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, οι αναθέτουσες αρχές διεξάγουν διαβουλεύσεις με τους υποψηφίους που αυτές έχουν επιλέξει με γνώμονα τα κριτήρια επιλογής που παρατίθενται στο άρθρο 135, διαπραγματεύονται δε τους όρους ανάθεσης της σύμβασης με έναν ή περισσότερους από αυτούς. ◀

▼B

Στις διαδικασίες με διαπραγμάτευση αφού προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης, κατά το άρθρο 127, οι αναθέτουσες αρχές καλούν ταυτόχρονα και εγγράφως τους προκριθέντες υποψηφίους σε διαπραγματεύσεις.

4. Διαγωνισμοί είναι οι διαδικασίες που επιτρέπουν στην αναθέτουσα αρχή να αποκτήσει, κατά κύριο λόγο στους τομείς της αρχιτεκτονικής, των έργων πολιτικού μηχανικού και της επεξεργασίας δεδομένων, ένα σχέδιο ή μια μελέτη, τα οποία επιλέγει κριτική επιτροπή μετά από προσφυγή σε διαδικασία ανταγωνισμού και με ή χωρίς την απονομή βραβείων.

*Άρθρο 123***Αριθμός υποψηφίων σε διαδικασία κλειστή ή με διαπραγμάτευση**

(Άρθρο 91 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Κατά την κλειστή διαδικασία, συμπεριλαμβανόμενης της διαδικασίας του άρθρου 128, ο αριθμός των υποψηφίων που καλούνται να υποβάλουν προσφορά δεν μπορεί να είναι κατώτερος του πέντε, υπό τον όρο ότι υπάρχει ικανός αριθμός υποψηφίων που ικανοποιούν τα κριτήρια επιλογής.

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, εξάλλου, να προβλέψει μέγιστο αριθμό υποψηφίων είκοσι, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης και βάσει κριτηρίων επιλογής αντικειμενικών και μη δημιουργούντων διακρίσεις. Στην περίπτωση αυτή, τα όρια του αριθμού των υποψηφίων και τα κριτήρια επιλογής αναφέρονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, που αναφέρεται στα άρθρα 118 και 119.

Σε κάθε περίπτωση, ο αριθμός των υποψηφίων που γίνονται δεκτοί για να υποβάλουν προσφορά πρέπει να είναι επαρκής για την εξασφάλιση πραγματικού ανταγωνισμού.

▼M1

2. ►**M3** Στις διαδικασίες με διαπραγμάτευση και αφού προηγηθεί ανταγωνιστικός διάλογος, οι υποψήφιοι που καλούνται να υποβάλουν προσφορά ή γίνονται δεκτοί σε διαπραγματεύσεις δεν μπορεί να είναι λιγότεροι των τριών, υπό τον όρο ότι υπάρχει ικανός αριθμός υποψηφίων που ικανοποιούν τα κριτήρια επιλογής. ◀

Ο αριθμός των υποψηφίων που γίνονται δεκτοί για να υποβάλουν προσφορά πρέπει να είναι επαρκής για την εξασφάλιση πραγματικού ανταγωνισμού.

Οι διατάξεις του πρώτου και του δεύτερου εδαφίου δεν εφαρμόζονται:

- α) στις συμβάσεις πολύ μικρού ύψους στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 129 παράγραφος 3·
- β) στις συμβάσεις νομικών υπηρεσιών κατά την έννοια του παραρτήματος ΙΙΒ της οδηγίας 2004/18/ΕΚ·
- γ) στις συμβάσεις που χαρακτηρίζονται απόρρητες κατά το άρθρο 126 παράγραφος 1 στοιχείο ι).

3. Οσάκις ο αριθμός των υποψηφίων που ικανοποιούν τα κριτήρια επιλογής και τα ελάχιστα επίπεδα ικανότητας είναι μικρότερος του ελάχιστου αριθμού που προβλέπεται στις παραγράφους 1 και 2, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να συνεχίσει τη διαδικασία, προσκαλώντας τον ή τους υποψηφίους που διαθέτουν τις απαιτούμενες ικανότητες. Δεν μπορεί όμως να συμπεριλάβει σε αυτούς άλλους οικονομικούς παράγοντες που δεν έχουν ζητήσει να συμμετάσχουν, ή υποψήφιους που δεν διαθέτουν τις απαιτούμενες ικανότητες.

▼B*Άρθρο 124***Διεξαγωγή των διαδικασιών με διαπραγμάτευση**

(Άρθρο 91 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Οι αναθέτουσες αρχές διαπραγματεύονται με τους προσφέροντες τις προσφορές που αυτοί έχουν υποβάλει, έτσι ώστε να τις προσαρμόσουν στις απαιτήσεις που περιέχονται στην προκήρυξη διαγωνισμού κατά το άρθρο 118 ή στις συγγραφές υποχρεώσεων και στα ενδεχόμενα συμπληρωματικά έγγραφα, με σκοπό τον εντοπισμό της πλέον συμφέρουσας προσφοράς.

Κατά τη διάρκεια της διαπραγμάτευσης, οι αναθέτουσες αρχές φροντίζουν για την ίση μεταχείριση όλων των προσφερόντων.

▼M1

Οσάκις οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέσουν τις συμβάσεις τους με διαδικασία με διαπραγμάτευση αφού προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης, σύμφωνα με το άρθρο 127, μπορούν να προβλέψουν ότι η διαδικασία με διαπραγμάτευση θα διεξαχθεί σε διαδοχικές φάσεις, έτσι ώστε να μειωθεί ο αριθμός των προς διαπραγμάτευση προσφορών, με εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης που απαριθμούνται στην προκήρυξη ή στη συγγραφή υποχρεώσεων. Η προσφυγή στη δυνατότητα αυτή επισημαίνεται στην προκήρυξη ή στη συγγραφή υποχρεώσεων.

▼B*Άρθρο 125***Διαγωνισμοί μελετών**

(Άρθρο 91 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Οι κανόνες που διέπουν τη διοργάνωση ενός διαγωνισμού μελετών τίθενται στη διάθεση όσων ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν σ' αυτόν.

Ο αριθμός των ενδιαφερομένων που καλούνται να συμμετάσχουν πρέπει να επιτρέπει την εξασφάλιση πραγματικού ανταγωνισμού.

2. Η κριτική επιτροπή διορίζεται από τον αρμόδιο διατάκτη και απαρτίζεται αποκλειστικά από φυσικά πρόσωπα που δεν έχουν σχέση με τους συμμετέχοντες στον διαγωνισμό. Εφόσον απαιτείται συγκεκριμένο επαγγελματικό προσόν για τη συμμετοχή στον διαγωνισμό, τουλάχιστον το ένα τρίτο των μελών της κριτικής επιτροπής πρέπει να διαθέτει το ίδιο ή ισοδύναμο προσόν.

Η κριτική επιτροπή διαθέτει ανεξαρτησία γνώμης. Οι γνώμες της διατυπώνονται επί των μελετών, που της υποβάλλονται ανωνύμως από τους υποψηφίους, και με αποκλειστικό γνώμονα τα κριτήρια που αναφέρονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού.

3. Η κριτική επιτροπή καταγράφει, σε πρακτικό που υπογράφεται από όλα τα μέλη της, τις επιλογές της, οι οποίες βασίζονται στην αξία κάθε μελέτης, μαζί με τις παρατηρήσεις της.

Η ανωνυμία των υποψηφίων διαφυλάσσεται μέχρις ότου η κριτική επιτροπή διατυπώσει τη γνώμη της.

▼M1

Οι υποψήφιοι είναι δυνατόν να κληθούν από την κριτική επιτροπή να απαντήσουν στα ερωτήματα που έχουν εγγραφεί στα πρακτικά με σκοπό την αποσαφήνιση ενός σχεδίου ή έργου. Συντάσσονται πλήρη πρακτικά των αντίστοιχων στιχομυθιών.

▼B

4. Στη συνέχεια, η αναθέτουσα αρχή εκδίδει απόφαση, η οποία προσδιορίζει την επωνυμία/όνομα και τη διεύθυνση του προκριθέντος υποψηφίου, καθώς και τους λόγους της επιλογής της με γνώμονα τα κριτήρια που έχουν ήδη γνωστοποιηθεί μέσω της προκήρυξης του διαγω-

▼B

νισμού, και τούτο ιδίως εφόσον αποκλίνει από τις προτάσεις που έχουν διατυπωθεί από την κριτική επιτροπή.

▼M1

*Άρθρο 125α***Δυναμικό σύστημα αγορών**

(Άρθρο 91 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Το δυναμικό σύστημα αγορών όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 6 και στο άρθρο 33 της οδηγίας 2004/18/EK είναι μια διαδικασία αγορών εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική, η οποία καλύπτει την αγορά τρεχόντων ειδών και είναι ανοικτή καθ' όλη τη διάρκειά της σε όλους τους οικονομικούς παράγοντες που ικανοποιούν τα κριτήρια επιλογής και έχουν υποβάλει ενδεικτική προσφορά σύμφωνη με τη συγγραφή υποχρεώσεων και τα ενδεχόμενα συμπληρωματικά έγγραφα. Οι ενδεικτικές προσφορές μπορούν να βελτιώνονται ανά πάσα στιγμή, υπό τον όρο να παραμένουν σύμφωνες με τη συγγραφή υποχρεώσεων.

2. Για τους σκοπούς της σύστασης δυναμικού συστήματος αγορών, οι αναθέτουσες αρχές δημοσιεύουν προκήρυξη η οποία διευκρινίζει ότι πρόκειται για δυναμικό σύστημα αγορών και περιλαμβάνει παραπομπή στη διεύθυνση του Διαδικτύου στην οποία η συγγραφή υποχρεώσεων και κάθε συμπληρωματικό έγγραφο είναι διαθέσιμα ελεύθερα, απευθείας και πλήρως, από τη δημοσίευση της προκήρυξης μέχρι τη λήξη της εφαρμογής του συστήματος.

Προσδιορίζουν δε στη συγγραφή υποχρεώσεων, μεταξύ άλλων, τη φύση των προβλεπόμενων αγορών που αποτελούν το αντικείμενο του συστήματος καθώς και όλα τα αναγκαία στοιχεία σχετικά με το σύστημα αγορών, τον χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό εξοπλισμό και τις ρυθμίσεις και τεχνικές προδιαγραφές σύνδεσης με το σύστημα.

3. Οι αναθέτουσες αρχές παρέχουν καθ' όλη τη διάρκεια του δυναμικού συστήματος αγορών τη δυνατότητα σε κάθε οικονομικό παράγοντα να υποβάλει ενδεικτική προσφορά με σκοπό την ένταξή του στο σύστημα υπό τους όρους που προβλέπονται στην παράγραφο 1. Περαιτέρω δε την αξιολόγηση εντός δεκαπέντε το πολύ ημερών από την υποβολή της ενδεικτικής προσφοράς. Ωστόσο, μπορούν να παρατείνουν την περίοδο αξιολόγησης εφόσον εν τω μεταξύ δεν διεξάγεται κανένας διαγωνισμός.

Η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή ενημερώνει το ταχύτερο δυνατόν τον κάθε προσφέροντα για την αποδοχή του στο δυναμικό σύστημα αγορών ή για την απόρριψη της προσφοράς του.

4. Κάθε επιμέρους σύμβαση αποτελεί το αντικείμενο διαγωνισμού (αποκαλούμενη και «διαδικασία ανταγωνισμού»). Πριν από την έναρξή της, οι αναθέτουσες αρχές δημοσιεύουν απλοποιημένη προκήρυξη με την οποία καλούν τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς παράγοντες να υποβάλουν ενδεικτική προσφορά, και τούτο εντός προθεσμίας η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δεκαπέντε ημερών από την αποστολή της απλοποιημένης προκήρυξης. Οι αναθέτουσες αρχές προχωρούν στο διαγωνισμό μόνο αφού ολοκληρώσουν την αξιολόγηση όλων των ενδεικτικών προσφορών που υποβάλλονται εμπρόθεσμα.

Οι αναθέτουσες αρχές καλούν στη συνέχεια όλους τους προσφέροντες που έγιναν δεκτοί στο σύστημα να υποβάλουν προσφορά εντός εύλογης προθεσμίας. Αναθέτουν δε τη σύμβαση στον προσφέροντα που υποβάλλει την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που προσδιορίζονται στην προκήρυξη σύστασης του δυναμικού συστήματος αγορών. Τα κριτήρια αυτά μπορούν, εφόσον συντρέχει περίπτωση, να αποσαφηνίζονται στην πρόσκληση υποβολής προσφορών.

5. Η διάρκεια ενός δυναμικού συστήματος αγορών δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τέσσερα έτη, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένες.

▼ **M1**

Οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν να προσφεύγουν σε ένα τέτοιο σύστημα κατά τρόπο που εμποδίζει, περιορίζει ή νοθεύει τον ανταγωνισμό.

Στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς παράγοντες καθώς και στους συμμετέχοντες στο σύστημα δεν μπορεί να επιβάλλεται κανένα έξοδο φακέλου.

*Άρθρο 125β***Ανταγωνιστικός διάλογος**

(Άρθρο 91 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Σε περίπτωση που η σύμβαση είναι ιδιαίτερα πολύπλοκη, η αναθέτουσα αρχή, ενόσω εκτιμά ότι η άμεση προσφυγή σε ανοικτή διαδικασία ή στους ισχύοντες κανόνες που διέπουν την κλειστή διαδικασία δεν θα επιτρέψει την ανάθεση της σύμβασης στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, μπορεί να προσφύγει στον ανταγωνιστικό διάλογο που αναφέρεται στο άρθρο 29 της οδηγίας 2004/18/EK.

Σύμβαση χαρακτηρίζεται ιδιαίτερα πολύπλοκη οσάκις η αναθέτουσα αρχή δεν είναι αντικειμενικά σε θέση να ορίσει τα τεχνικά μέσα που μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες και τους στόχους της, ή να προσδιορίσει σαφώς τη νομική ή την οικονομική διάρθρωση του σχεδίου ή έργου.

2. Οι αναθέτουσες αρχές δημοσιεύουν προκήρυξη στην οποία γνωστοποιούν τις ανάγκες και απαιτήσεις τους, τις οποίες προσδιορίζουν στην ίδια την προκήρυξη ή/και σε περιγραφικό έγγραφο.

3. Οι αναθέτουσες αρχές αρχίζουν με τους υποψήφιους που ικανοποιούν τα κριτήρια επιλογής του άρθρου 135, διάλογο με σκοπό τον εντοπισμό και τον προσδιορισμό των μέσων που είναι σε θέση να ικανοποιήσουν καλύτερα τις ανάγκες τους.

Κατά τη διάρκεια του διαλόγου, οι αναθέτουσες αρχές εξασφαλίζουν την ίση μεταχείριση όλων των υποψήφιων και τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των προτεινόμενων λύσεων, καθώς και των άλλων στοιχείων που τυχόν γνωστοποιούνται από υποψήφιο που μετέχει στον διάλογο, εκτός εάν αυτός συγκατατεθεί στην κοινολόγησή τους.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προβλέψουν τη διεξαγωγή του διαλόγου σε διαδοχικές φάσεις, έτσι ώστε να μειώνεται ο αριθμός των προς συζήτηση λύσεων μέσω της εφαρμογής των κριτηρίων ανάθεσης που καθορίζονται στην προκήρυξη ή στο περιγραφικό έγγραφο, εάν η δυνατότητα αυτή προβλέπεται στην προκήρυξη ή στο περιγραφικό έγγραφο.

4. Αφού γνωστοποιήσουν στους συμμετέχοντες ότι ο διάλογος ολοκληρώθηκε, οι αναθέτουσες αρχές τους καλούν να υποβάλουν την τελική προσφορά τους βάσει της λύσης ή των λύσεων που παρουσιάστηκαν και εξειδικεύθηκαν κατά τη διάρκεια του διαλόγου. Οι τελικές προσφορές περιλαμβάνουν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται και είναι αναγκαία για την υλοποίηση του σχεδίου ή έργου.

Κατόπιν αιτήματος της αναθέτουσας αρχής, οι ως άνω προσφορές μπορούν να διευκρινισθούν, αποσαφηνισθούν και τελειοποιηθούν, χωρίς ωστόσο να μεταβληθούν τα θεμελιώδη στοιχεία των προσφορών ή της πρόσκλησης υποβολής προσφορών, η μεταβολή των οποίων είναι σε θέση να προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού ή να επιφέρει διακρίσεις.

Κατόπιν αιτήματος της αναθέτουσας αρχής, ο υποψήφιος που εκρίθη ότι υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μπορεί να διευκρινίσει ορισμένες πλευρές της προσφοράς του ή να επιβεβαιώσει τις δεσμεύσεις που αναλαμβάνει στο πλαίσιο της προσφοράς, υπό τον όρο ότι τούτο δεν έχει ως αποτέλεσμα την μεταβολή των θεμελιωδών στοιχείων της προσφοράς ή της πρόσκλησης υποβολής

▼ M1

προσφορών, τη στρέβλωση του ανταγωνισμού ή τη δημιουργία διακρίσεων.

5. Οι αναθέτουσες αρχές είναι δυνατόν να προβλέπουν την απονομή βραβείων ή την καταβολή ποσών για τους συμμετέχοντες στον ανταγωνιστικό διάλογο.

▼ M3*Άρθρο 125γ***Διαδικασία σύναψης σύμβασης διεξαγόμενη από κοινού με κράτος μέλος**

(άρθρο 91 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Σε περίπτωση διαδικασίας σύναψης σύμβασης διεξαγόμενης από κοινού από θεσμικό όργανο και αναθέτουσα αρχή ενός ή περισσότερων κρατών μελών, ισχύουν οι διαδικαστικοί κανόνες που εφαρμόζονται από το θεσμικό όργανο.

Όταν το μερίδιο που αναλαμβάνει ή διαχειρίζεται η αναθέτουσα αρχή ενός κράτους μέλους επί της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης ισούται με το 50 % ή υπερβαίνει το ποσοστό αυτό, ή σε άλλες δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, το θεσμικό όργανο είναι δυνατόν να αποφασίσει να ισχύσουν οι διαδικαστικοί κανόνες που εφαρμόζονται από την αναθέτουσα αρχή ενός κράτους μέλους, αρκεί να μπορούν να θεωρηθούν ισοδύναμοι με εκείνους που εφαρμόζει το θεσμικό όργανο.

Το θεσμικό όργανο και η αναθέτουσα αρχή ενός κράτους μέλους την οποία αφορά η κοινή διαδικασία σύναψης σύμβασης συμφωνούν, ιδίως επί των πρακτικών λεπτομερειών για την αξιολόγηση των αιτήσεων συμμετοχής ή των προσφορών, την ανάθεση της σύμβασης, την εφαρμοστέα νομοθεσία σε σχέση με τη σύμβαση και την αρμόδια δικαιοδοτική αρχή για την επίλυση διαφορών.

▼ B*Άρθρο 126***Προσφυγή σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης**

(Άρθρο 91 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. ► **M1** Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφύγουν σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς να προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης, και ανεξάρτητα από το εκτιμώμενο ύψος της σύμβασης, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) οσάκις καμία προσφορά ή καμία κατάλληλη προσφορά ή καμία υποψηφιότητα δεν κατετέθη στο πλαίσιο κλειστής ή ανοικτής διαδικασίας, αφού ολοκληρωθεί η αρχική διαδικασία και υπό την προϋπόθεση ότι οι αρχικοί όροι της σύμβασης, όπως αυτοί προσδιορίζονται στα έγγραφα της πρόσκλησης σε διαδικασία ανταγωνισμού που αναφέρονται στο άρθρο 130, δεν μεταβάλλονται ουσιαδώς: ◀
- β) για τις συμβάσεις των οποίων η εκτέλεση, για λόγους τεχνικούς, καλλιτεχνικούς ή απτόμενους δικαιώματος αποκλειστικότητας, μπορεί να ανατεθεί σε συγκεκριμένο μόνο οικονομικό παράγοντα:

▼ M1

γ) ενόσω τούτο είναι απολύτως αναγκαίο, οσάκις επιτακτική επείγουσα ανάγκη, οφειλόμενη σε απρόβλεπτα συμβάντα μη δυνάμενα να αποδοθούν στην αναθέτουσα αρχή, δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που απαιτούνται από τις λοιπές διαδικασίες και που προβλέπονται στα άρθρα 140, 141 και 142·

▼ B

δ) οσάκις μια σύμβαση υπηρεσιών έπεται διαγωνισμού και, σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες, πρέπει να ανατεθεί στον επιτυχό-

▼ B

να ή σε έναν από τους επιτυχόντες του διαγωνισμού· στην τελευταία αυτή περίπτωση, καλούνται να συμμετάσχουν στις διαπραγματεύσεις όλοι οι επιτυχόντες του διαγωνισμού·

▼ M1

- ε) για τις πρόσθετες υπηρεσίες ή εργασίες που δεν εμφανίζονται στο αρχικό σχέδιο ή μελέτη ούτε στην αρχική σύμβαση, αλλά, λόγω περιστάσεων απρόβλεπτης, έχουν καταστεί αναγκαίες για την παροχή της υπηρεσίας ή την εκτέλεση του έργου, υπό τους όρους που αναφέρονται στην παράγραφο 2·
- στ) για νέες υπηρεσίες ή εργασίες που προβλέπουν επανάληψη παρόμοιων υπηρεσιών ή εργασιών που έχουν ανατεθεί στον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης από την ίδια αναθέτουσα αρχή, υπό τον όρο ότι αυτές οι υπηρεσίες ή εργασίες ανταποκρίνονται σ' ένα σχέδιο ή μελέτη βάσης και ότι αυτό το σχέδιο ή μελέτη είχε αποτελέσει το αντικείμενο ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας, υπό τους όρους της παραγράφου 3·

▼ B

- ζ) για τις συμβάσεις προμηθειών:
- i) σε περίπτωση πρόσθετων παραδόσεων με σκοπό είτε τη μερική ανανέωση προμηθειών ή εγκαταστάσεων σε τρέχουσα χρήση είτε την επέκταση των υφιστάμενων προμηθειών ή εγκαταστάσεων, εφόσον η αλλαγή προμηθευτή θα υποχρέωνε την αναθέτουσα αρχή να αποκτήσει υλικό διαφορετικής τεχνικής και ασύμβατο ή με δυσανάλογες τεχνικές δυσχέρειες κατά τη χρήση ή τη συντήρηση· η διάρκεια των συμβάσεων αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία έτη·
- ii) οσάκις τα προϊόντα παράγονται μόνο για έρευνα, πειράματα, μελέτη ή ανάπτυξη, εξαιρουμένων των δοκιμών εμπορευσιμότητας και της παραγωγής σε ποσότητες που να αποσβένουν τα έξοδα έρευνας και ανάπτυξης·

▼ M1

- iii) προϊόντων που είναι εισηγμένα και αγοράζονται σε χρηματιστήριο πρώτων υλών·
- iv) αγαθών υπό όρους ιδιαίτερα ευνοϊκούς, είτε από προμηθευτή που παύει οριστικά τις εμπορικές δραστηριότητές του είτε από συνδίκους ή εκκαθαριστές μιας πτώχευσης, ενός δικαστικού συμβιβασμού ή άλλης ανάλογης διαδικασίας κατά το οικείο εθνικό δίκαιο·

▼ B

- η) για τις συμβάσεις ακινήτων, αφού προηγηθεί διερεύνηση της τοπικής αγοράς·

▼ M1

- θ) για τις συμβάσεις νομικών υπηρεσιών κατά την έννοια του παραρτήματος ΠΒ της οδηγίας 2004/18/EK, οι οποίες ωστόσο, αποτελούν το αντικείμενο κατάλληλης δημοσιότητας·
- i) για τις συμβάσεις που χαρακτηρίζονται απόρρητες από το θεσμικό όργανο ή τις εξουσιοδοτημένες από αυτό αρχές, ή για τις συμβάσεις τον οποίων η εκτέλεση πρέπει να συνοδεύεται από ιδιαίτερα μέτρα ασφαλείας, σύμφωνα με τις ισχύουσες διοικητικές διατάξεις, ή οσάκις η προστασία των ουσιαστών συμφερόντων των Κοινοτήτων ή της Ένωσης το απαιτεί.

▼ M2

Οι αναθέτουσες αρχές είναι δυνατόν επιπλέον να προσφεύγουν στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς να προηγείται δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού και για τις συμβάσεις με ύψος κατώτερο ή ίσο των 60 000 ευρώ.

▼ B

2. Για τις πρόσθετες υπηρεσίες ή εργασίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1, στοιχείο ε), οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφύ-

▼B

γουν στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς να προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης υπό τον όρο ότι η ανάθεση θα γίνει στον ανάδοχο που εκτελεί την αρχική σύμβαση:

- α) οσάκις αυτές οι πρόσθετες εργασίες ή υπηρεσίες δεν μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωρισθούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να προκύψει μείζων δυσχέρεια για την αναθέτουσα αρχή· ή
- β) οσάκις αυτές οι πρόσθετες εργασίες ή υπηρεσίες, αν και είναι δυνατόν να διαχωρισθούν από την αρχική σύμβαση, είναι απολύτως αναγκαίες για την τελειοποίησή της.

Η σωρευτική αξία αυτών των πρόσθετων εργασιών ή υπηρεσιών δεν πρέπει να υπερβαίνει το 50 % του ύψους της αρχικής σύμβασης.

3. ► **M1** Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο στ), η δυνατότητα προσφυγής σε διαδικασία με διαπραγμάτευση επισημαίνεται ήδη κατά την πρώτη διαδικασία ανταγωνισμού, το δε συνολικό εκτιμώμενο ποσό για τη συνέχιση των υπηρεσιών ή εργασιών λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό των κατώτατων ορίων του άρθρου 158. ◀ Η διαδικασία αυτή μπορεί να εφαρμοσθεί μόνο κατά την περίοδο των τριών ετών που έπονται της σύναψης της αρχικής σύμβασης.

*Άρθρο 127***Προσφυγή σε διαδικασία με διαπραγμάτευση μετά τη δημοσίευση προκήρυξης**

(Άρθρο 91 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

- 1. ► **M1** Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφύγουν σε διαδικασία με διαπραγμάτευση αφού δημοσιεύσουν προκήρυξη, και ανεξάρτητα από το εκτιμώμενο ύψος της σύμβασης, στις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - α) σε περίπτωση υποβολής προσφορών παράτυπων ή απαράδεκτων, ιδίως με γνώμονα τα κριτήρια επιλογής ή ανάθεσης, αφού προηγηθεί και ολοκληρωθεί κλειστή ή ανοικτή διαδικασία, ή ανταγωνιστικός διάλογος, και υπό την προϋπόθεση ότι οι αρχικοί όροι της σύμβασης, όπως αυτοί προσδιορίζονταν στα έγγραφα της πρόσκλησης σε διαδικασία ανταγωνισμού που αναφέρονται διαγωνισμού κατά το άρθρο 130, δεν μεταβάλλονται ουσιαδώς, με την επιφύλαξη της εφαρμογής της παραγράφου 2·
 - β) σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οσάκις πρόκειται για έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες τον οποίων τα χαρακτηριστικά ή τα απρόβλεπτα δεν επιτρέπουν τον εκ των προτέρων υπολογισμό όλων των τιμών από τον προσφέροντα· ◀
 - γ) οσάκις, ιδίως στον τομέα των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και των πνευματικών υπηρεσιών, η φύση της προς παροχή υπηρεσίας είναι τέτοια που οι προδιαγραφές της σύμβασης δεν μπορούν να καθορισθούν με σαφήνεια επαρκή για να γίνει η ανάθεση της σύμβασης με επιλογή της καλύτερης προσφοράς σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν την κλειστή ή την ανοικτή διαδικασία·
 - δ) για τις συμβάσεις έργων, οσάκις τα έργα πραγματοποιούνται μόνο για λόγους έρευνας, πειραματισμού ή ρύθμισης, και όχι με σκοπό την εξασφάλιση οικονομικής απόδοσης ή την κάλυψη εξόδων έρευνας και ανάπτυξης·

▼M1

- ε) για τις συμβάσεις υπηρεσιών του παραρτήματος IIB της οδηγίας 2004/18/EK, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 126 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο θ) και ι) και δεύτερο εδάφιο του παρόντος κανονισμού·

▼ M2

- στ) για τις υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης πέραν εκείνων από τις οποίες τα κέρδη ανήκουν αποκλειστικά στην αναθέτουσα αρχή προς χρήση για την διεκπεραίωση των δικών της δραστηριοτήτων, υπό τον όρο ότι η παρεχόμενη υπηρεσία ανταμείβεται πλήρως από την αναθέτουσα αρχή·
- ζ) για τις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με σκοπό την αγορά, ανάπτυξη, παραγωγή ή συμπαραγωγή προγραμμάτων προς μετάδοση από ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς, καθώς και για τις συμβάσεις διάθεσης χρόνου μετάδοσης.

▼ M1

2. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 στοιχείο α), οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να μη δημοσιεύσουν προκήρυξη εάν συμπεριλαμβάνουν στη διαδικασία με διαπραγμάτευση όλους τους προσφέροντες, και μόνο τους προσφέροντες, οι οποίοι πληρούν τα κριτήρια επιλογής και κατά την προγενέστερη διαδικασία υπέβαλαν προσφορές ανταποκρινόμενες στις τυπικές απαιτήσεις της διαδικασίας ανάθεσης.

▼ B*Άρθρο 128***Κλειστή διαδικασία μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος**

(Άρθρο 91 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

▼ M2

1. Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος συνιστά μέσο προεπιλογής των υποψηφίων που θα προσκληθούν να υποβάλουν προσφορά κατά τις μελλοντικές κλειστές διαδικασίες για συμβάσεις ύψους ανώτερου των 60 000 ευρώ, με την επιφύλαξη των άρθρων 126 και 127.

▼ B

2. Ο κατάλογος υποψηφίων που προκύπτει από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος ισχύει το πολύ για τρία έτη από την ημερομηνία αποστολής στην ΥΕΕΕΚ της σχετικής προκήρυξης που αναφέρεται στο άρθρο 119 παράγραφος 1 στοιχείο α).

Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να υποβάλει υποψηφιότητα ανά πάσα στιγμή κατά την περίοδο ισχύος του ως άνω καταλόγου, εξαιρουμένων των τριών τελευταίων μηνών της περιόδου αυτής.

3. Με την ευκαιρία συγκεκριμένης σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή καλεί να υποβάλουν προσφορά είτε όλους τους υποψήφιους που έχουν εγγραφεί στον κατάλογο είτε ορισμένους από αυτούς, βάσει αντικειμενικών και μη δημιουργούντων διακρίσεις κριτηρίων επιλογής, τα οποία καθορίζονται για την εκάστοτε σύμβαση.

▼ M2*Άρθρο 129***Συμβάσεις μικρού ύψους**

(Άρθρο 91 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Διαδικασία με διαπραγμάτευση με τουλάχιστον πέντε υποψήφιους είναι δυνατόν να χρησιμοποιείται για συμβάσεις με ύψος κατώτερο ή ίσο των 60 000 ευρώ.

Εάν, μετά τις διαπραγματεύσεις με τους υποψήφιους, η αναθέτουσα αρχή λάβει μόνο μία προσφορά, έγκυρη από διοικητική και τεχνική άποψη, η σύμβαση είναι δυνατόν να ανατεθεί σε αυτή, υπό τον όρο ότι ικανοποιούνται τα κριτήρια ανάθεσης.

2. Για συμβάσεις με ύψος κατώτερο ή ίσο των 25 000 ευρώ, είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί η διαδικασία στην οποία αναφέρεται η παράγραφος 1 με τη συμμετοχή τουλάχιστον τριών υποψηφίων.

▼ M3

3. Οι συμβάσεις με ύψος κατώτερο ή ίσο προς το ποσό των 5 000 ευρώ μπορούν να ανατεθούν με βάση μια και μόνη προσφορά.
4. Οι πληρωμές ποσών έως 500 ευρώ για δαπάνες είναι δυνατόν να αφορούν εξόφληση έναντι τιμολογίου, χωρίς να προηγείται αποδοχή προσφοράς.

▼ B*Άρθρο 130***Τα έγγραφα της πρόσκλησης σε διαδικασία ανταγωνισμού**

(Άρθρο 92 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Τα έγγραφα της πρόσκλησης σε διαδικασία ανταγωνισμού περιλαμβάνουν τουλάχιστον:

▼ M1

- α) πρόσκληση για υποβολή προσφοράς ή για διαπραγμάτευση, ή για συμμετοχή σε διάλογο στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 125β·
- β) συγγραφή υποχρεώσεων ή την περίπτωση ανταγωνιστικού διαλόγου που αναφέρεται στο άρθρο 125β, η συγγραφή υποχρεώσεων αντικαθίσταται με περιγραφή των αναγκών και απαιτήσεων της αναθέτουσας αρχής, η οποία επισυνάπτεται στην πρόσκληση και στην οποία αναφέρεται η διεύθυνση στο Διαδίκτυο όπου είναι διαθέσιμες·

▼ B

- γ) υπόδειγμα σύμβασης.

Τα έγγραφα της πρόσκλησης σε διαδικασία ανταγωνισμού περιλαμβάνουν παραπομπή στα μέτρα δημοσιότητας που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή των άρθρων 118 έως 121.

2. ► **M1** Η πρόσκληση για υποβολή προσφοράς, για διαπραγμάτευση ή για συμμετοχή σε ανταγωνιστικό διάλογο προσδιορίζει τουλάχιστον:

- α) τους κανόνες κατάθεσης ή υποβολής των προσφορών, ιδίως την καταληκτική ημερομηνία και ώρα, την ενδεχόμενη απαίτηση συμπλήρωσης τυποποιημένου εντύπου, τα έγγραφα που πρέπει να επισυναφθούν, συμπεριλαμβανόμενων των δικαιολογητικών που τεκμηριώνουν την οικονομική, χρηματοδοτική, επαγγελματική και τεχνική ικανότητα κατά το άρθρο 135, εφόσον αυτά δεν προσδιορίζονται στη σχετική προκήρυξη, καθώς και τη διεύθυνση στην οποία πρέπει να διαβιβασθούν·
- β) ότι η υποβολή προσφοράς συνεπάγεται αποδοχή της συγγραφής υποχρεώσεων της παραγράφου 1, στην οποία και παραπέμπει, καθώς και ότι η προσφορά δεσμεύει τον προσφέροντα κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης της σύμβασης, εφόσον αναδειχθεί ανάδοχος· ◀
- γ) την περίοδο ισχύος των προσφορών, κατά τη διάρκεια της οποίας ο προσφέρων υποχρεώνεται να διατηρήσει όλους τους όρους της προσφοράς του·
- δ) την απαγόρευση κάθε επαφής μεταξύ αναθέτουσας αρχής και προσφέροντος κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, εκτός, κατ' εξαίρεση, υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 148 καθώς και τους ακριβείς όρους επίσκεψης, εφόσον προβλέπεται τέτοια επίσκεψη·

▼ M1

- ε) στην περίπτωση του ανταγωνιστικού διαλόγου, η τιθέμενη προθεσμία και η διεύθυνση για την έναρξη της φάσης των διαβουλεύσεων.

▼ B

3. Η συγγραφή υποχρεώσεων προσδιορίζει τουλάχιστον:

▼ M3

α) τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής που ισχύουν για την εκάστοτε σύμβαση, εκτός από την περίπτωση διαδικασίας με ανταγωνιστικό διάλογο, κλειστής διαδικασίας, καθώς και διαδικασίας με διαπραγμάτευση μετά τη δημοσίευση προκήρυξης κατά το άρθρο 127· στις περιπτώσεις αυτές, τα κριτήρια εμφανίζονται μόνο στην προκήρυξη της διαδικασίας σύναψης σύμβασης ή στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος·

▼ M1

β) τα κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης και τη σχετική τους στάθμιση ή, εφόσον ενδείκνυται, τη φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας των κριτηρίων αυτών, εφόσον αυτά δεν εμφανίζονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού·

▼ B

γ) τις τεχνικές προδιαγραφές του άρθρου 131·

▼ M1

δ) τις ελάχιστες απαιτήσεις που πρέπει να καλύπτονται από τις εναλλακτικές προσφορές, κατά τις διαδικασίες ανάθεσης στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 2, εφόσον η αναθέτουσα αρχή αναφέρει στην προκήρυξη του διαγωνισμού ότι επιτρέπονται οι εναλλακτικές προσφορές·

▼ B

ε) την εφαρμογή του πρωτοκόλλου περί προνομίων και ασυλιών ή, εφόσον συντρέχει περίπτωση, της Σύμβασης της Βιέννης περί διπλωματικών και προξενικών σχέσεων·

στ) τις λεπτομέρειες απόδειξης της πρόσβασης στις συμβάσεις, υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 159·

▼ M1

ζ) στα δυναμικά συστήματα αγορών που αναφέρονται στο άρθρο 125α, τη φύση των προβλεπόμενων αγορών καθώς και όλες τις πληροφορίες που αναφέρονται στο σύστημα αγορών, τον χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό εξοπλισμό και τις ρυθμίσεις και τεχνικές προδιαγραφές σύνδεσης με το σύστημα.

▼ B

4. Το υπόδειγμα σύμβασης προσδιορίζει ιδίως:

α) τις ποινές που προβλέπονται ως κυρώσεις σε περίπτωση αθέτησης των ρητρών της σύμβασης·

β) τα στοιχεία που πρέπει να αναγράφονται στα τιμολόγια ή στα δικαιολογητικά που τα συνοδεύουν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 98·

▼ M3

γ) ότι, όταν αναθέτουσα αρχή είναι ένα θεσμικό όργανο, εφαρμοστέο στη σύμβαση δίκαιο είναι το κοινοτικό δίκαιο, συμπληρούμενο, εφόσον συντρέχει περίπτωση, με το εθνικό δίκαιο που προσδιορίζεται στη σύμβαση·

δ) το αρμόδιο δικαστήριο για να κρίνει τις διαφορές.

▼ B

5. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτήσουν πληροφορίες σχετικά με το μέρος της σύμβασης που ο υποψήφιος προτίθεται να αναθέσει υπεργοληπτικά, καθώς και σχετικά με την ταυτότητα του υπεργολήπτη. ► **M3** Εκτός από τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 134, η αναθέτουσα αρχή δύναται να απαιτήσει από τους υποψήφιους ή προσφέροντες πληροφορίες για την χρηματοδοτική, οικονομική, τεχνική και επαγγελματική κατάσταση, όπως αναφέρεται στα άρθρα 135, 136 και 137, του μελλοντικού υπεργολήπτη, ιδίως όταν πρόκειται να εκτελεσθεί υπεργοληπτικά σημαντικό τμήμα της σύμβασης. ◀

▼B*Άρθρο 131***Τεχνικές προδιαγραφές**

(Άρθρο 92 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Οι τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να επιτρέπουν την επί ίσοις όροις πρόσβαση των υποψηφίων και των προσφερόντων και να μην έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων προσκομιμάτων στο άνοιγμα των συμβάσεων στον ανταγωνισμό.

Καθορίζουν τα χαρακτηριστικά που απαιτείται να έχει ένα προϊόν, μια υπηρεσία, ένα υλικό ή ένα τεχνικό έργο, σε συνάρτηση με τη χρήση για την οποία προορίζονται από την αναθέτουσα αρχή.

2. Στα χαρακτηριστικά που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνονται:

- α) οι βαθμίδες ποιότητας·
- β) οι περιβαλλοντικές επιδόσεις·

▼M1

γ) οσάκις είναι δυνατόν, τα κριτήρια πρόσβασης των ατόμων με ειδικές ανάγκες, ή ο σχεδιασμός για όλους τους χρήστες·

▼B

δ) οι βαθμίδες και οι διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης·

ε) η καταλληλότητα προς χρήση·

στ) η ασφάλεια και οι διαστάσεις, συμπεριλαμβανόμενων των προδιαγραφών που εφαρμόζονται στις προμήθειες σχετικά με την εμπορική ονομασία και τις οδηγίες χρήσης, για όλες δε τις συμβάσεις η ορολογία, τα σύμβολα, οι δοκιμές και οι μέθοδοι δοκιμής, η συσκευασία, η σήμανση και επισήμανση, οι μέθοδοι και διαδικασίες παραγωγής·

ζ) για τις συμβάσεις έργων, οι διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας, οι κανόνες μελέτης και προμέτρησης των τεχνικών έργων, οι όροι δοκιμής, ελέγχου και παραλαβής των έργων, καθώς και οι κατασκευαστικές τεχνικές και μέθοδοι κατασκευής και κάθε άλλος όρος τεχνικού χαρακτήρα που η αναθέτουσα αρχή είναι σε θέση να θέσει, μέσω γενικών ή ειδικών κανονιστικών διατάξεων, σχετικά με τα ολοκληρωμένα έργα καθώς και με τα υλικά ή τα στοιχεία που αποτελούν τα έργα αυτά.

3. Οι τεχνικές προδιαγραφές ορίζονται ως εξής:

α) είτε με παραπομπή σε ευρωπαϊκά πρότυπα, σε ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις, σε κοινές τεχνικές προδιαγραφές, εφόσον υπάρχουν, σε διεθνή πρότυπα ή σε άλλα τεχνικά στοιχεία αναφοράς που έχουν καταρτισθεί από ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης, ή, ελλείψει τέτοιων, στα ισοδύναμα εθνικά τους· κάθε παραπομπή συνοδεύεται από την ένδειξη «ή ισοδύναμο»·

▼M1

β) είτε με όρους επιδόσεων ή λειτουργικών απαιτήσεων, στους οποίους είναι δυνατόν να συμπεριλαμβάνονται περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, ενώ πρέπει να είναι επαρκώς ακριβείς για να μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να προσδιορίσουν το αντικείμενο της σύμβασης και οι αναθέτουσες αρχές να κατακυρώσουν την εκάστοτε σύμβαση·

▼B

γ) είτε με συνδυασμό των δύο ως άνω μεθόδων.

4. Οσάκις οι αναθέτουσες αρχές κάνουν χρήση της δυνατότητας να αναφέρονται στις προδιαγραφές της παραγράφου 3 στοιχείο α), δεν μπορούν να απορρίψουν προσφορά με το αιτιολογικό ότι δεν συμμορφώνεται με τις εν λόγω προδιαγραφές εφόσον ο υποψήφιος ή ο προσφέρων αποδεικνύει, σε ικανοποιητικό βαθμό για την αναθέτουσα αρχή

▼B

και με κάθε πρόσφορο μέσον, ότι ανταποκρίνεται κατά ισοδύναμο τρόπο στις ισχύουσες απαιτήσεις.

▼M1

Μπορεί να αποτελέσει πρόσφορο μέσο ένας τεχνικός φάκελος του κατασκευαστή ή μια έκθεση δοκιμών από ανεγνωρισμένο οργανισμό.

▼B

5. Οσάκις οι αναθέτουσες αρχές κάνουν χρήση της δυνατότητας, που προβλέπεται στην παράγραφο 3, στοιχείο β), να θέτουν προδιαγραφές με όρους επιδόσεων ή λειτουργικών απαιτήσεων, δεν μπορούν να απορρίψουν προσφορά που ανταποκρίνεται με εθνικό πρότυπο το οποίο ενσωματώνει ευρωπαϊκό πρότυπο, με ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση, με κοινή τεχνική προδιαγραφή, με διεθνές πρότυπο ή με τεχνικό στοιχείο αναφοράς που έχει καταρτισθεί από ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης, εφόσον οι προδιαγραφές αυτές αφορούν τις απαιτούμενες λειτουργικές επιδόσεις ή απαιτήσεις.

▼M1

Ο προσφέρων οφείλει να αποδείξει, προς ικανοποίηση της αναθέτουσας αρχής και με κάθε πρόσφορο μέσο, ότι η προσφορά του ανταποκρίνεται στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή. Μπορεί να αποτελέσει πρόσφορο μέσο ένας τεχνικός φάκελος του κατασκευαστή ή μια έκθεση δοκιμών από ανεγνωρισμένο οργανισμό.

5α. Οσάκις οι αναθέτουσες αρχές θέτουν περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά με όρους επιδόσεων ή λειτουργικών απαιτήσεων, μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις λεπτομερείς προδιαγραφές ή, εν ανάγκη, τμήματα αυτών, όπως καθορίζονται από τα ευρωπαϊκά, εθνικά ή διεθνή οικολογικά σήματα, ή από οποιαδήποτε άλλο τέτοιο σήμα, υπό τον όρο ότι ικανοποιούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) οι προδιαγραφές είναι κατάλληλες για τον προσδιορισμό των χαρακτηριστικών των προϊόντων ή των υπηρεσιών που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης·
- β) οι απαιτήσεις του σήματος βασίζονται σε επιστημονικά στοιχεία·
- γ) τα οικολογικά σήματα εγκρίνονται με διαδικασία στην οποία μπορούν να συμμετάσχουν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι κυβερνητικοί οργανισμοί, οι καταναλωτές, οι κατασκευαστές, οι διανομείς και οι περιβαλλοντικές οργανώσεις·
- δ) τα οικολογικά σήματα είναι προσιτά σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να δηλώνουν ότι τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες που διαθέτουν οικολογικό σήμα τεκμαίρεται ότι πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές που περιλαμβάνονται στη συγγραφή υποχρεώσεων. Αποδέχονται ωστόσο και κάθε άλλο πρόσφορο αποδεικτικό μέσο, όπως τεχνικό φάκελο του κατασκευαστή ή έκθεση δοκιμών από ανεγνωρισμένο οργανισμό.

5β. Ως ανεγνωρισμένος οργανισμός για τους σκοπούς των παραγράφων 4, 5 και 5α νοείται ένα εργαστήριο δοκιμών ή βαθμονόμησης, ή ένας οργανισμός επιθεωρήσεων και πιστοποίησης που ανταποκρίνεται στα ισχύοντα ευρωπαϊκά πρότυπα.

▼B

6. Εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένες από το αντικείμενο της σύμβασης, οι τεχνικές προδιαγραφές δεν μπορούν να μνημονεύουν κατασκευή ή προέλευση συγκεκριμένη ή προκύπτουσα από ειδικές μεθόδους, ούτε να παραπέμπουν σε συγκεκριμένο εμπορικό σήμα, ευρεσιτεχνία, τύπο, καταγωγή ή παραγωγή, πράγμα που θα είχε ως αποτέλεσμα την ευνοϊκή αντιμετώπιση ή την απόρριψη ορισμένων προϊόντων ή οικονομικών παραγόντων.

Στις περιπτώσεις όπου δεν είναι δυνατός ο επαρκώς σαφής και κατανοητός προσδιορισμός του αντικειμένου της σύμβασης, η μνεία ή παραπομπή κατά τα ανωτέρω συνοδεύεται από τη φράση «ή ισοδύναμο».

▼ **B***Άρθρο 132***Αναθεώρηση των τιμών**

(Άρθρο 92 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Τα έγγραφα της πρόσκλησης σε διαδικασία ανταγωνισμού προσδιορίζουν αν η προσφορά πρέπει να περιλαμβάνει τιμές σταθερές και μη αναθεωρήσιμες.
2. Σε αντίθετη περίπτωση, προσδιορίζουν τους όρους και τους μαθηματικούς τύπους βάσει των οποίων οι τιμές είναι δυνατόν να αναθεωρηθούν κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης της σύμβασης. Τότε, η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει ιδιαίτερα υπόψη:
 - α) τη φύση της σύμβασης και την οικονομική συγκυρία μέσα στην οποία θα εκτελεσθεί·
 - β) τη φύση και τη διάρκεια των εργασιών και της σύμβασης·
 - γ) τα οικονομικά της συμφέροντα.

▼ **M3***Άρθρο 133***Αποκλεισμός λόγω παράνομων δραστηριοτήτων**

(άρθρα 93 και 114 του δημοσιονομικού κανονισμού)

- Οι περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 93 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του δημοσιονομικού κανονισμού έχουν ως εξής:
- α) περιπτώσεις απάτης που προβλέπονται στο άρθρο 1 της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Κοινοτήτων, η οποία θεσπίστηκε με την πράξη του Συμβουλίου της 26ης Ιουλίου 1995 ⁽¹⁾.
 - β) περιπτώσεις διαφθοράς που προβλέπονται στο άρθρο 3 της σύμβασης περί καταπολέμησης της δωροδοκίας στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή υπάλληλοι των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία θεσπίστηκε με την πράξη του Συμβουλίου της 26ης Μαΐου 1997 ⁽²⁾.
 - γ) περιπτώσεις συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση, κατά τον ορισμό του άρθρου 2 παράγραφος 1 της κοινής δράσης 98/733/ΔΕΥ του Συμβουλίου ⁽³⁾.
 - δ) περιπτώσεις νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, κατά τον ορισμό του άρθρου 1 της οδηγίας 91/308/ΕΟΚ του Συμβουλίου ⁽⁴⁾.

*Άρθρο 133α***Εφαρμογή των κριτηρίων αποκλεισμού και διάρκεια του αποκλεισμού**

(άρθρα 93, 94, 95 και 96 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Για τον προσδιορισμό της διάρκειας του αποκλεισμού και για να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με την αρχή της αναλογικότητας, το αρμόδιο θεσμικό όργανο λαμβάνει υπόψη τη σοβαρότητα των πραγματικών περιστατικών, συμπεριλαμβανόμενης της επίδρασης τους στα οικονομικά συμφέροντα και στην εικόνα των Κοινοτήτων, καθώς και το διαρρέυσαν χρονικό διάστημα, τη διάρκεια και την επανάληψη του

⁽¹⁾ ΕΕ C 316 της 27.11.1995, σ. 48.⁽²⁾ ΕΕ C 195 της 25.6.1997, σ. 1.⁽³⁾ ΕΕ L 351 της 29.12.1998, σ. 1.⁽⁴⁾ ΕΕ L 166 της 28.6.1991, σ. 77.

▼ **M3**

αδικήματος, την πρόθεση ή τον βαθμό αμέλειας της εμπλεκόμενης οντότητας και τα μέτρα που έλαβε η οντότητα αυτή για την επανόρθωση της κατάστασης.

Κατά τον προσδιορισμό της περιόδου αποκλεισμού, το αρμόδιο θεσμικό όργανο παρέχει στον υποψήφιο ή στον προσφέροντα την ευκαιρία να εκφράσει τις απόψεις του.

Όταν η διάρκεια της περιόδου αποκλεισμού προσδιορίζεται, κατ' εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας, από τις αρχές ή τους οργανισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 95 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού, η Επιτροπή εφαρμόζει τον αποκλεισμό αυτό μέχρι του μεγίστου ορίου αποκλεισμού που προβλέπεται από το άρθρο 93 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού.

2. Η περίοδος που προβλέπεται στο άρθρο 93 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού καθορίζεται το πολύ σε πέντε έτη και υπολογίζεται με βάση μια από τις πιο κάτω ημερομηνίες:

- α) από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης με ισχύ δεδικασμένου στις περιπτώσεις των στοιχείων β) και ε) της παραγράφου 1 του άρθρου 93 του δημοσιονομικού κανονισμού·
- β) από την ημερομηνία διάπραξης της παράβασης ή, σε περίπτωση συνεχιζόμενης ή επαναλαμβανόμενης παράβασης, από την ημερομηνία παύσης της παράβασης, στις περιπτώσεις του άρθρου 93 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού.

Η πιο πάνω περίοδος αποκλεισμού μπορεί να αυξάνεται σε δέκα έτη σε περίπτωση υποτροπής εντός πέντε ετών από την ημερομηνία στην οποία αναφέρονται τα στοιχεία α) και β), τηρουμένης της παραγράφου 1.

3. Οι υποψήφιοι και προσφέροντες αποκλείονται από διαδικασία σύμβασης ή επιδότησης στο μέτρο που εμπίπτουν σε κάποια από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στα στοιχεία α) και δ) του άρθρου 93 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού.

▼ **M2***Άρθρο 134***Αποδεικτικά στοιχεία**

(Άρθρα 93 και 94 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι υποψήφιοι και προσφέροντες καταθέτουν υπεύθυνη δήλωση, με τη δέουσα υπογραφή και ημερομηνία, όπου δηλώνουν ότι δεν εμπίπτουν σε καμία από τις περιπτώσεις στις οποίες αναφέρονται τα άρθρα 93 και 94 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Ωστόσο, στην περίπτωση της κλειστής διαδικασίας, του διαλόγου ανταγωνιστικού χαρακτήρα και της διαδικασίας με διαπραγμάτευση αφού προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, οσάκις η αναθέτουσα αρχή περιορίζει τον αριθμό των υποψηφίων που θα κληθούν να διαπραγματευθούν ή να υποβάλουν προσφορά, τα αποδεικτικά στοιχεία που προβλέπονται στην παράγραφο 3 υποβάλλονται από όλους τους υποψήφιους.

▼ **M3**

Η αναθέτουσα αρχή, ανάλογα με την ανάλυση κινδύνων που η ίδια πραγματοποιεί, δύναται να παραιτείται από την απαίτηση της δήλωσης που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, για συμβάσεις ποσού έως 5 000 ευρώ. Ωστόσο, για τις συμβάσεις που αναφέρονται από τα άρθρα 241 παράγραφος 1, 243 παράγραφος 1 και 245 παράγραφος 1, η αναθέτουσα αρχή δύναται να παραιτηθεί από την απαίτηση δήλωσης των συμβάσεων ποσού κατώτερου ή ίσου των 10 000 ευρώ.

▼ **M2**

2. Ο προσφέρων στον οποίο πρόκειται να ανατεθεί η σύμβαση παρέχει, εντός προθεσμίας που καθορίζεται από την αναθέτουσα αρχή και πριν από την υπογραφή της σύμβασης, τα αποδεικτικά στοιχεία στα

▼ **M2**

οποία αναφέρεται η παράγραφος 3, επιβεβαιώνοντας την υπεύθυνη δήλωση της παραγράφου 1, εφόσον πρόκειται για:

- α) συμβάσεις ανατιθέμενες από τα θεσμικά όργανα για δικό τους λογαριασμό, και με ύψος ίσο ή μεγαλύτερο των κατώτατων ορίων που καθορίζονται στο άρθρο 158·
- β) συμβάσεις ανατιθέμενες στον τομέα των εξωτερικών ενεργειών, με ύψος ίσο ή μεγαλύτερο των κατώτατων ορίων που καθορίζονται στο άρθρο 241 παράγραφος 1 στοιχείο α), στο άρθρο 243 παράγραφος 1 στοιχείο α) ή στο άρθρο 245 παράγραφος 1 στοιχείο α).

Για τις συμβάσεις με ύψος μικρότερο των κατώτατων ορίων στα οποία αναφέρονται τα στοιχεία α) και β), η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν, οσάκις έχει αμφιβολίες ως προς το αν ο προσφέρων στον οποίο πρόκειται να ανατεθεί η σύμβαση εμπίπτει σε κάποια από τις περιπτώσεις αποκλεισμού, να ζητήσει από αυτόν να παράσχει τα αποδεικτικά στοιχεία στα οποία αναφέρεται η παράγραφος 3.

3. Η αναθέτουσα αρχή αποδέχεται ως επαρκή αποδεικτικά στοιχεία για το ότι ο προσφέρων στον οποίο πρόκειται να ανατεθεί η σύμβαση δεν εμπίπτει σε κάποια από τις περιπτώσεις οι οποίες περιγράφονται στα στοιχεία α), β) ή ε) του άρθρου 93 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού, πρόσφατο απόσπασμα ποινικού μητρώου ή, ελλείψει αυτού, ισοδύναμο έγγραφο εκδοθέν πρόσφατα από δικαστική ή διοικητική αρχή της χώρας καταγωγής ή προέλευσης, από το οποίο να προκύπτει ότι οι ικανοποιούνται οι απαιτήσεις αυτές. Η αναθέτουσα αρχή αποδέχεται ως επαρκή αποδεικτικά στοιχεία για το ότι ο προσφέρων δεν εμπίπτει σε κάποια από τις περιπτώσεις οι οποίες περιγράφονται στο στοιχείο δ) του άρθρου 93 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού, πρόσφατο πιστοποιητικό εκδοθέν από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους μέλους.

Οσάκις το έγγραφο ή το πιστοποιητικό στα οποία αναφέρεται το πρώτο εδάφιο δεν εκδίδονται στην οικεία χώρα, και για τις λοιπές περιπτώσεις αποκλεισμού στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 93 του δημοσιονομικού κανονισμού, αυτά είναι δυνατόν να αντικαθίστανται με ένορκη ή, ελλείψει τέτοιας, με υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερόμενου ενώπιον δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή εξουσιοδοτημένου επαγγελματικού φορέα στην χώρα καταγωγής ή προέλευσης.

4. Ανάλογα με την εθνική νομοθεσία της χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένος ο προσφέρων, τα έγγραφα στα οποία αναφέρονται οι παράγραφοι 1 και 3 αφορούν νομικά ή/και φυσικά πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων, εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο από την αναθέτουσα αρχή, των διευθυντικών στελεχών και κάθε προσώπου με εξουσίες εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε σχέση με τον υποψήφιο ή προσφέροντα.

5. Οι αναθέτουσες αρχές, οσάκις έχουν αμφιβολίες ως προς το αν οι υποψήφιοι ή προσφέροντες εμπίπτουν σε κάποια από τις περιπτώσεις αποκλεισμού, είναι δυνατόν να απευθυνθούν οι ίδιες στις αρμόδιες αρχές της παραγράφου 3 και να ζητήσουν τις πληροφορίες που θεωρούν αναγκαίες για την εκτίμηση της εκάστοτε περίπτωσης.

6. Η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν να άρει την υποχρέωση του υποψήφιου ή προσφέροντα να υποβάλει τα αποδεικτικά στοιχεία της παραγράφου 3 εάν τέτοια στοιχεία έχουν ήδη υποβληθεί σε αυτήν για τους σκοπούς άλλης διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης, και υπό τον όρο ότι έχουν εκδοθεί το πολύ πριν από ένα έτος και εξακολουθούν να ισχύουν.

Στην περίπτωση αυτή, ο υποψήφιος ή προσφέρων δηλώνει υπεύθυνα ότι τα αποδεικτικά στοιχεία έχουν ήδη υποβληθεί σε προηγούμενη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης και επιβεβαιώνει ότι δεν έχει επέλθει καμία αλλαγή στην κατάστασή του.

▼ **M3**

7. Όταν το ζητεί η αναθέτουσα αρχή, ο υποψήφιος ή προσφέρων υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση του μελλοντικού υπεργολήπτη, ότι δεν

▼ **M3**

εμπίπτει σε καμία από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 93 και 94 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Σε περίπτωση αμφιβολιών ως προς αυτή την υπεύθυνη δήλωση, η αναθέτουσα αρχή ζητεί τα αποδεικτικά στοιχεία των παραγράφων 3 και 4. Εφόσον συντρέχει περίπτωση, εφαρμόζεται η παράγραφος 5.

*Άρθρο 134α***Κεντρική βάση δεδομένων****(Άρθρο 95 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Τα θεσμικά όργανα, οι εκτελεστικοί οργανισμοί και οι οργανισμοί που προβλέπονται στο άρθρο 95 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού διαβιβάζουν στην Επιτροπή, με τη μορφή που έχει καθορίσει η Επιτροπή, τα στοιχεία ταυτότητας των οικονομικών φορέων που υπάγονται σε κάποια από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 93, 94, 96 παράγραφος 1 στοιχείο β) και άρθρο 96 παράγραφος 2 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού, τους λόγους αποκλεισμού και τη διάρκεια της περιόδου αποκλεισμού.

Ακόμη, διαβιβάζουν στοιχεία σχετικά με τα πρόσωπα που διαθέτουν εξουσίες εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου επί οικονομικών φορέων εχόντων νομική προσωπικότητα, όταν τα εν λόγω πρόσωπα βρεθούν σε κάποια από τις καταστάσεις που προβλέπονται στα άρθρα 93, 94, 96 παράγραφος 1 στοιχείο β) και 96 παράγραφος 2 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού.

Οι αρχές και οργανισμοί που αναφέρονται στο άρθρο 95 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού διαβιβάζουν στην Επιτροπή, με τη μορφή που έχει καθορίσει η Επιτροπή:

α) τα στοιχεία ταυτότητας των ακόλουθων προσώπων, τα οποία ευρίσκονται σε κάποια από τις καταστάσεις που προβλέπονται από το άρθρο 93 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του δημοσιονομικού κανονισμού, όταν η συμπεριφορά απέβη εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων των κοινοτήτων:

- i) των οικονομικών φορέων,
- ii) των προσώπων που διαθέτουν εξουσίες εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου επί οικονομικών φορέων εχόντων νομική προσωπικότητα·

β) το είδος της κύρωσης·

γ) τη διάρκεια της περιόδου αποκλεισμού από τις διαδικασίες ανάθεσης, κατά περίπτωση.

2. Τα θεσμικά όργανα, οι εκτελεστικοί οργανισμοί, οι αρχές και οι οργανισμοί που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ορίζουν τα πρόσωπα που εξουσιοδοτούνται να διαβιβάζουν στην Επιτροπή και να λαμβάνουν από αυτήν τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στη βάση δεδομένων.

Στην περίπτωση των θεσμικών οργάνων, εκτελεστικών οργανισμών, αρχών και οργανισμών που αναφέρονται στο άρθρο 95 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού, τα ορισθέντα πρόσωπα αποστέλλουν τα σχετικά στοιχεία στον υπόλογο της Επιτροπής το συντομότερο δυνατό και ζητούν, αναλόγως, την εισαγωγή, τροποποίηση ή διαγραφή στοιχείων στην βάση δεδομένων.

Στην περίπτωση των αρχών και οργανισμών που αναφέρονται στο άρθρο 95 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού, τα ορισθέντα πρόσωπα διαβιβάζουν τα απαιτούμενα στοιχεία στον διατάκτη της Επιτροπής τον αρμόδιο για το εκάστοτε πρόγραμμα ή δράση, εντός τριών μηνών από την έκδοση της σχετικής δικαστικής απόφασης.

Ο υπόλογος της Επιτροπής αναλαμβάνει την εισαγωγή, τροποποίηση ή διαγραφή στοιχείων από την βάση δεδομένων. Παρέχει, βάσει ασφα-

▼ **M3**

λούς πρωτοκόλλου, σε μηνιαία βάση επικυρωμένα στοιχεία από την βάση δεδομένων στα ορισθέντα πρόσωπα.

3. Τα θεσμικά όργανα, οι εκτελεστικοί οργανισμοί, οι αρχές και οι οργανισμοί που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πιστοποιούν στην Επιτροπή ότι τα στοιχεία που διαβίβασαν συγκεντρώθηκαν και διαβιβάστηκαν βάσει των αρχών του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και της οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (1) περί προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Συγκεκριμένα, ενημερώνουν εκ των προτέρων όλους τους οικονομικούς φορείς ή πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ότι τα στοιχεία που τους αφορούν δύνανται να καταχωρηθούν στην βάση δεδομένων και να κοινοποιηθούν από την Επιτροπή στα ορισθέντα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Κατά περίπτωση, επικαιροποιούν τα διαβιβάσθέντα στοιχεία, μετά από διόρθωση ή διαγραφή ή οιαδήποτε άλλη τροποποίηση των στοιχείων.

Οι καταχωριζόμενοι στην βάση δεδομένων δικαιούνται να πληροφορηθούν τα αποθηκευμένα στοιχεία που τους αφορούν, κατόπιν αιτήματος το οποίο απευθύνουν προς τον υπόλογο της Επιτροπής.

4. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα υποστήριξης της Επιτροπής προς τον σκοπό της αποτελεσματικής διαχείρισης της βάσης δεδομένων, σύμφωνα με τα όσα ορίζει η οδηγία 95/46/ΕΚ.

Στις συμφωνίες που συνάπτονται με τις αρχές τρίτων χωρών και όλους τους οργανισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 95 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού προβλέπονται κατάλληλοι διακανονισμοί για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης προς τις παρούσες διατάξεις και τις αρχές που διέπουν την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Άρθρο 134β

Διοικητικές και οικονομικές κυρώσεις

(Άρθρα 96 και 114 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Με την επιφύλαξη επιβολής των συμβατικών κυρώσεων, οι υποψήφιοι, προσφέροντες και αντισυμβαλλόμενοι που έχουν υποβάλει ψευδείς δηλώσεις, έχουν κάνει σοβαρά σφάλματα ή έχουν διαπράξει παρατυπίες ή απάτη, ή που διαπιστώθηκε σοβαρή από πλευράς τους παράβαση των συμβατικών τους υποχρεώσεων, μπορούν να αποκλείονται από όλες τις συμβάσεις και επιδοτήσεις που χρηματοδοτούνται από τον κοινοτικό προϋπολογισμό για χρονικό διάστημα έως πέντε ετών από την ημερομηνία βεβαίωσης της παράβασης, που επιβεβαιώθηκε σε διαδικασία αντιδικίας με τον αντισυμβαλλόμενο.

Το διάστημα αυτό μπορεί να αυξηθεί σε δέκα έτη σε περίπτωση υποτροπής κατά τα πέντε έτη που έπονται της ημερομηνίας στην οποία αναφέρεται το πρώτο εδάφιο.

2. Στους υποψήφιους και προσφέροντες που υπέβαλαν ψευδείς δηλώσεις, διέπραξαν σοβαρά σφάλματα, παρατυπίες ή απάτη είναι επίσης δυνατόν να τους επιβληθούν οικονομικές κυρώσεις, οι οποίες αντιστοιχούν στο 2 % έως 10 % του προεκτιμώμενου συνολικού ύψους της προς ανάθεση σύμβασης.

Στους αντισυμβαλλόμενους για τους οποίους εκρίθη ότι διέπραξαν σοβαρή παράβαση εκπλήρωσης των συμβατικών τους υποχρεώσεων είναι επίσης δυνατόν να επιβληθούν οικονομικές κυρώσεις, οι οποίες αντιστοιχούν στο 2 % έως 10 % του συνολικού ύψους της σχετικής σύμβασης.

(1) ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 3.

▼ M3

Τα ως άνω ποσοστά είναι δυνατόν να αυξηθούν σε 4 % έως 20 % σε περίπτωση υποτροπής κατά τα πέντε έτη που έπονται της ημερομηνίας στην οποία αναφέρεται το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1.

3. Το οικείο θεσμικό όργανο καθορίζει τις διοικητικές και οικονομικές κυρώσεις λαμβάνοντας υπόψη ιδίως τα στοιχεία που προβλέπονται στο άρθρο 133α παράγραφος 1.

▼ B*Άρθρο 135***Κριτήρια επιλογής**

(Άρθρο 97 παράγραφος 1 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Οι αναθέτουσες αρχές καθορίζουν κριτήρια επιλογής σαφή και μη δημιουργούντα διακρίσεις.

▼ M2

2. Τα κριτήρια επιλογής εφαρμόζονται σε κάθε διαδικασία ανάθεσης σύμβασης με σκοπό την αξιολόγηση της οικονομικής, χρηματοδοτικής, τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας του υποψήφιου ή προσφέροντα.

Η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν να καθορίσει ελάχιστα επίπεδα ικανότητας κάτω των οποίων δεν είναι δυνατόν να επιλέξει υποψηφίους.

▼ B

3. Κάθε υποψήφιος ή προσφέρων μπορεί να κληθεί να αποδείξει ότι διαθέτει άδεια παραγωγής του είδους που αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία της χώρας του: εγγραφή στο οικείο εμπορικό ή επαγγελματικό μητρώο, ένορκη δήλωση ή πιστοποιητικό, συμμετοχή σε συγκεκριμένο οργανισμό, ειδική άδεια, εγγραφή στο μητρώο ΦΠΑ.

4. Στην προκήρυξη διαγωνισμού, στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή στην πρόσκληση υποβολής προσφοράς, οι αναθέτουσες αρχές προσδιορίζουν τις προκρινθείσες συστάσεις για την τεκμηρίωση του καθεστώτος και της επάρκειας των υποψηφίων ή προσφερόντων.

▼ M1

5. Η έκταση των ζητούμενων από την αναθέτουσα αρχή πληροφοριακών στοιχείων για την τεκμηρίωση της χρηματοδοτικής, οικονομικής, τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας του υποψήφιου ή προσφέροντος, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα ικανότητας που απαιτούνται σύμφωνα με την παράγραφο 2 δεν μπορούν να υπερβαίνουν το αντικείμενο της σύμβασης, λαμβάνουν δε υπόψη τα έννομα συμφέροντα των εμπλεκόμενων οικονομικών παραγόντων σε ό,τι αφορά ιδίως την προστασία των τεχνικών και επαγγελματικών απορρήτων της επιχείρησής τους.

▼ M2

6. Η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν, ανάλογα με την αξιολόγηση κινδύνων που πραγματοποιεί, να αποφασίσει να μη ζητήσει από τους υποψηφίους ή προσφέροντες αποδεικτικά στοιχεία της οικονομικής, χρηματοδοτικής, τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητάς τους, εφόσον πρόκειται για:

- α) συμβάσεις ανατιθέμενες από τα θεσμικά όργανα για δικό τους λογαριασμό, και με ύψος μικρότερο ή ίσο των 60 000 ευρώ·
- β) συμβάσεις ανατιθέμενες στον τομέα των εξωτερικών ενεργειών, με ύψος μικρότερο των κατώτατων ορίων που καθορίζονται στο άρθρο 241 παράγραφος 1 στοιχείο α), στο άρθρο 243 παράγραφος 1 στοιχείο α) ή στο άρθρο 245 παράγραφος 1 στοιχείο α).

Οσάκις η αναθέτουσα αρχή αποφασίζει να μη ζητήσει από τους υποψηφίους ή προσφέροντες αποδεικτικά στοιχεία της οικονομικής, χρηματοδοτικής, τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητάς τους, δεν πραγμα-

▼ M2

τοποικείται προχρηματοδότηση, εκτός εάν κατατεθεί ισόποση χρηματική εγγύηση.

▼ B*Άρθρο 136***Οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα**

(Άρθρο 97, παράγραφος 1 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. ► M1 Ως τεκμήρια της χρηματοδοτικής και οικονομικής ικανότητας του υποψηφίου ή προσφέροντος μπορούν να υποβληθούν ιδίως ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα έγγραφα: ◀

- α) Κατάλληλες δηλώσεις τραπεζών ή αποδεικτικό ασφάλισης έναντι επαγγελματικών κινδύνων.
- β) Ισολογισμοί ή αποσπάσματα ισολογισμών τουλάχιστον των δύο τελευταίων οικονομικών ετών που έχουν κλείσει, στην περίπτωση όπου η δημοσίευση των ισολογισμών προβλέπεται από το εταιρικό δίκαιο της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός παράγων.
- γ) Δήλωση περί του συνολικού κύκλου εργασιών και του κύκλου εργασιών σε έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες όπως αυτά που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης και τα οποία υλοποιήθηκαν κατά χρονικό διάστημα εντασσόμενο στα τρία το πολύ τελευταία οικονομικά έτη.

2. Εάν, για εξαιρετικό λόγο τον οποίο η αναθέτουσα αρχή κρίνει δικαιολογημένο, ο υποψήφιος ή προσφέρων δεν είναι σε θέση να παρουσιάσει τις απαιτούμενες συστάσεις, του επιτρέπεται να αποδείξει την οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητά του με κάθε άλλο έγγραφο που η αναθέτουσα αρχή κρίνει κατάλληλο.

3. Ένας οικονομικός παράγων μπορεί, εφόσον συντρέχει περίπτωση και για συγκεκριμένη σύμβαση, να τεκμηριώσει τις ικανότητες άλλων οντοτήτων, ανεξάρτητα από τη νομική φύση των δεσμών μεταξύ αυτού και των εκάστοτε οντοτήτων. Στην περίπτωση αυτή, οφείλει να αποδείξει στην αναθέτουσα αρχή ότι θα διαθέτει τα μέσα που είναι αναγκαία για την εκτέλεση της σύμβασης, π.χ. παρουσιάζοντας τη δέσμευση των οντοτήτων αυτών να του διαθέσουν τα μέσα αυτά.

▼ M1

Υπό τους ίδιους όρους, μια κοινοπραξία οικονομικών παραγόντων που αναφέρεται στο άρθρο 116 παράγραφος 6 μπορεί να τεκμηριώσει τις ικανότητες των μελών της κοινοπραξίας ή άλλων οντοτήτων.

▼ B*Άρθρο 137***Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα**

(Άρθρο 97 παράγραφος 1 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Η τεχνική και επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών παραγόντων αξιολογείται και επαληθεύεται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3. Στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων με αντικείμενο προμήθειες που απαιτούν εργασίες τοποθέτησης ή εγκατάστασης, την παροχή υπηρεσιών και/ή την εκτέλεση έργων, η ως άνω ικανότητα αξιολογείται βάσει ιδίως της τεχνογνωσίας τους, της αποτελεσματικότητάς τους, της εμπειρίας τους και της αξιοπιστίας τους.

2. ► M1 Ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα και την έκταση ή τη χρήση των προϊόντων, υπηρεσιών ή έργων της σύμβασης, η τεχνική και επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών παραγόντων μπορεί να τεκμηριωθεί βάσει ενός ή περισσότερων από τα ακόλουθα έγγραφα: ◀

▼ B

- α) αναφορά των τίτλων σπουδών και των επαγγελματικών τίτλων του παρόχου ή του εργολήπτη και/ή των στελεχών της αντίστοιχης επιχείρησης, ιδιαίτερα δε εκείνων που θα έχουν την ευθύνη για την παροχή των υπηρεσιών ή προμηθειών, ή για την εκτέλεση των έργων·
- β) υποβολή καταλόγου:
 - i) των κυριότερων υπηρεσιών και προμηθειών που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων ετών, με αναφορά του ποσού, της ημερομηνίας και του αποδέκτη, του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα,
 - ii) των έργων που εκτελέστηκαν κατά τη διάρκεια των πέντε τελευταίων ετών, με αναφορά του ποσού, της ημερομηνίας και του τόπου εκτέλεσης. Ο κατάλογος των σημαντικότερων έργων συνοδεύεται από πιστοποιητικά καλής εκτέλεσης, όπου διευκρινίζεται αν εκτελέστηκαν σύμφωνα με τους κανόνες της τέχνης και ολοκληρώθηκαν κανονικά·
- γ) περιγραφή του τεχνικού εξοπλισμού, των εργαλείων και των μηχανημάτων που θα χρησιμοποιηθούν για την εκτέλεση μιας σύμβασης υπηρεσιών ή έργων·

▼ M1

- δ) περιγραφή του τεχνικού εξοπλισμού και των μέτρων που θα ληφθούν για τη διασφάλιση της ποιότητας των προμηθειών και υπηρεσιών, καθώς και των μέσων μελέτης και έρευνας της επιχείρησης·

▼ B

- ε) αναφορά του εμπλεκόμενου τεχνικού προσωπικού ή τεχνικών φορέων, είτε αποτελούν μέρος της επιχείρησης είτε όχι, ιδίως εκείνων που είναι υπεύθυνοι για τον ποιοτικό έλεγχο·
- στ) όσον αφορά τις προμήθειες: δείγματα, περιγραφές και/ή αυθεντικές φωτογραφίες και/ή πιστοποιητικά ιδρυμάτων ή επισήμων υπηρεσιών επιφορτισμένων με τον ποιοτικό έλεγχο και με αναγνωρισμένη αρμοδιότητα, όπου να βεβαιώνεται η συμμόρφωση των προϊόντων με τα ισχύοντα πρότυπα ή προδιαγραφές·
- ζ) δήλωση που να αναφέρει τον ετήσιο μέσον όρο του προσωπικού και τον αριθμό των στελεχών που απασχόλησε ο πάροχος ή ο εργολήπτης κατά τα τρία τελευταία έτη·
- η) αναφορά του μέρους της σύμβασης που ο πάροχος των υπηρεσιών προτίθεται ενδεχομένως να αναθέσει σε τρίτους·

▼ M1

- θ) για τις δημόσιες συμβάσεις έργων και υπηρεσιών, και μόνο στις ενδεικνυόμενες περιπτώσεις, αναφορά των μέτρων διαχείρισης του περιβάλλοντος τα οποία ο οικονομικός παράγων θα είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει κατά την εκτέλεση της σύμβασης.

▼ B

Όταν ο αποδέκτης των υπηρεσιών και προμηθειών που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, στοιχείο β), σημείο i), ήταν αναθέτουσα αρχή, η τεκμηρίωση πρέπει να έχει τη μορφή πιστοποιητικών εκδοθέντων ή προσυπογραφέντων από την αρμόδια αρχή.

3. Οσάκις οι υπηρεσίες ή τα προϊόντα προς παροχή είναι περίπλοκα ή, κατ' εξαίρεση, πρέπει να ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένο σκοπό, η τεχνική και επαγγελματική ικανότητα μπορεί να τεκμηριωθεί με έλεγχο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής ή, εξ ονόματος της, από αρμόδιο επίσημο φορέα της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο πάροχος ή ο προμηθευτής, με την επιφύλαξη της συναίνεσης του φορέα αυτού. Ο έλεγχος αυτός αφορά την τεχνική ικανότητα του παρόχου και την παραγωγική ικανότητα του προμηθευτή, καθώς και, εφόσον είναι αναγκαίο, τα μέσα μελέτης και έρευνας που αυτοί διαθέτουν και τα μέτρα που λαμβάνουν για τον ποιοτικό έλεγχο.

▼ M1

3α. Οσάκις οι αναθέτουσες αρχές ζητούν την υποβολή πιστοποιητικών τα οποία έχουν εκδοθεί από ανεξάρτητους φορείς και βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός παράγων συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα εγγύησης της ποιότητας, παραπέμπουν στα συστήματα διασφάλισης της ποιότητας τα οποία βασίζονται στις σχετικές σειρές ευρωπαϊκών προτύπων και έχουν πιστοποιηθεί από φορείς που ακολουθούν τις σειρές ευρωπαϊκών προτύπων που διέπουν την πιστοποίηση.

3β. Οσάκις οι αναθέτουσες αρχές ζητούν την υποβολή πιστοποιητικών τα οποία έχουν εκδοθεί από ανεξάρτητους φορείς και βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός παράγων συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διαχείρισης του περιβάλλοντος, παραπέμπουν στο κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS), το οποίο προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 761/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (¹), ή στα πρότυπα διαχείρισης του περιβάλλοντος που βασίζονται στα σχετικά ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα και έχουν πιστοποιηθεί από φορείς που ακολουθούν την κοινοτική νομοθεσία ή τα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα που διέπουν την πιστοποίηση. Αναγνωρίζουν δε και τα ισοδύναμα πιστοποιητικά φορέων εγκατεστημένων σε άλλα κράτη μέλη. Αποδέχονται ωστόσο και άλλα αποδεικτικά στοιχεία ισοδύναμων μέτρων διαχείρισης του περιβάλλοντος υποβαλλόμενα από τους οικονομικούς παράγοντες.

▼ B

4. Ένας οικονομικός παράγων μπορεί, εφόσον συντρέχει περίπτωση και για συγκεκριμένη σύμβαση, να τεκμηριώσει τις ικανότητες άλλων οντοτήτων, ανεξάρτητα από τη νομική φύση των δεσμών μεταξύ αυτού και των εκάστοτε οντοτήτων. Στην περίπτωση αυτή, οφείλει να αποδείξει στην αναθέτουσα αρχή ότι θα διαθέτει τα μέσα που είναι αναγκαία για την εκτέλεση της σύμβασης, π.χ. παρουσιάζοντας τη δέσμευση των οντοτήτων αυτών να του διαθέσουν τα μέσα αυτά.

▼ M1

Υπό τους ίδιους όρους, μια κοινοπραξία οικονομικών παραγόντων που αναφέρεται στο άρθρο 116 παράγραφος 6 μπορεί να τεκμηριώσει τις ικανότητες των μελών της κοινοπραξίας ή άλλων οντοτήτων.

▼ B*Άρθρο 138***Τρόποι και κριτήρια ανάθεσης**

(Άρθρο 97 παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. ► **M2** Με την επιφύλαξη του άρθρου 94 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι συμβάσεις ανατίθενται με έναν από τους ακόλουθους τρόπους: ◀

- α) με μειοδοτικό διαγωνισμό, οπότε η σύμβαση κατακυρώνεται στην προσφορά που περιλαμβάνει την χαμηλότερη τιμή μεταξύ των κανονικών και σύμφωνων προσφορών που έχουν κατατεθεί·
- β) στον προσφέροντα που υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.

2. Πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά είναι εκείνη που παρουσιάζει την καλύτερη σχέση μεταξύ ποιότητας και τιμής, με κριτήρια δικαιολογούμενα από το αντικείμενο της σύμβασης, όπως είναι η προτεινόμενη τιμή, η τεχνική αξία, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, το κόστος χρήσης, η προθεσμία εκτέλεσης ή παράδοσης, η εξυπηρέτηση μετά την πώληση και η τεχνική υποστήριξη.

(¹) ΕΕ L 114 της 24.4.2001, σ. 1.

▼ M1

3. Η αναθέτουσα αρχή προσδιορίζει τη σχετική στάθμιση που αποδίδει σε καθένα από τα κριτήρια που εφαρμόζει για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, και τούτο είτε στην προκήρυξη είτε στη συγγραφή υποχρεώσεων είτε στο περιγραφικό έγγραφο. Η στάθμιση αυτή μπορεί να εκφράζεται μέσω ενός περιθωρίου διακύμανσης, του οποίου η ανώτατη τιμή πρέπει να είναι η ενδεικτική.

Η σχετική στάθμιση του κριτηρίου της τιμής σε σύγκριση με τα λοιπά κριτήρια δεν πρέπει να οδηγεί σε εξουδετέρωση του κριτηρίου της τιμής κατά την επιλογή του αναδόχου της σύμβασης, με την επιφύλαξη των πινάκων τιμών (τιμολογίων) που καταρτίζονται από το εκάστοτε θεσμικό όργανο για την αμοιβή ορισμένων υπηρεσιών, όπως εκείνων που παρέχονται από εμπειρογνώμονες-αξιολογητές.

▼ B

Εάν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η στάθμιση των κριτηρίων δεν είναι τεχνικά εφικτή, ιδίως λόγω του αντικειμένου του διαγωνισμού, η αναθέτουσα αρχή διευκρινίζει μόνο τη φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας των κριτηρίων κατά την εφαρμογή τους.

▼ M1*Άρθρο 138α***Ηλεκτρονικός πλειστηριασμός**

(Άρθρο 97 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Στις ανοικτές και στις κλειστές διαδικασίες, καθώς και στις διαδικασίες με διαπραγμάτευση στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 127 παράγραφος 1 στοιχείο α), οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποφασίσουν ότι η ανάθεση της σύμβασης θα γίνει μετά από ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, όπως αναφέρεται στο άρθρο 54 της οδηγίας 2004/18/EK, οσάκις οι προδιαγραφές της σύμβασης μπορούν να προσδιορισθούν επακριβώς.

Υπό τους ίδιους όρους, ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός μπορεί να χρησιμοποιηθεί και κατά τη διεξαγωγή διαγωνισμού μεταξύ των μερών σύμβασης-πλαισίου που αναφέρεται στο άρθρο 117 παράγραφος 4 στοιχείο β) του παρόντος κανονισμού, καθώς και διαγωνισμού στο πλαίσιο δυναμικού συστήματος αγορών που αναφέρονται στο άρθρο 125α.

Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός αφορά είτε μόνο τις τιμές, οσάκις η σύμβαση ανατίθεται με κριτήριο τη χαμηλότερη προσφορά, είτε τις τιμές ή/και την αξία των επιμέρους στοιχείων των προσφορών τα οποία αναφέρονται στη συγγραφή υποχρεώσεων, οσάκις η σύμβαση ανατίθεται με κριτήριο την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.

2. Οι αναθέτουσες αρχές που αποφασίζουν να προσφύγουν σε ηλεκτρονικό πλειστηριασμό αναφέρουν τούτο στην προκήρυξη του διαγωνισμού.

Στη συγγραφή υποχρεώσεων περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα πληροφοριακά στοιχεία:

- α) τα στοιχεία των οποίων η αξία θα αποτελέσει το αντικείμενο του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, ενόσω τα στοιχεία αυτά μπορούν να προσδιορισθούν ποσοτικά είτε με αριθμούς είτε με ποσοστά·
- β) τα ενδεχόμενα όρια του ποσού που μπορεί να προσφερθεί, όπως τα όρια αυτά προκύπτουν από τις προδιαγραφές του αντικειμένου της σύμβασης·
- γ) τα πληροφοριακά στοιχεία που θα τεθούν στη διάθεση των προσφερόντων κατά τη διάρκεια του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, καθώς και η χρονική στιγμή κατά την οποία θα συμβεί τούτο·

▼ M1

- δ) οι ενδεδειγμένες πληροφορίες ως προς τη διεξαγωγή του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού·
- ε) οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι προσφέροντες μπορούν να μειοδοτήσουν, και ιδίως οι κατ' ελάχιστον αποκλίσεις που, εφόσον συντρέχει περίπτωση, απαιτούνται προς τούτο·
- στ) οι ενδεδειγμένες πληροφορίες ως προς τον χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό μηχανισμό, καθώς και ως προς τις τεχνικές λεπτομέρειες και προδιαγραφές της σύνδεσης με αυτόν.

3. Πριν αρχίσει ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός, οι αναθέτουσες αρχές πραγματοποιούν μια πρώτη πλήρη αξιολόγηση των προσφορών σύμφωνα με τα κριτήρια ανάθεσης και τη στάθμισή τους, όπως έχουν καθορισθεί.

Όλοι οι προσφέροντες που έχουν υποβάλει παραδεκτές προσφορές καλούνται ταυτόχρονα, με ηλεκτρονικά μέσα, να υποβάλουν νέες τιμές ή/και νέες αξίες. Η πρόσκληση περιέχει κάθε ενδεδειγμένο πληροφοριακό στοιχείο για τη σύνδεση κάθε προσφέροντος με τον χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό σύστημα και προσδιορίζει την ημερομηνία και την ώρα έναρξης του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός μπορεί να διεξαχθεί σε πλείονες διαδοχικές φάσεις, δεν μπορεί όμως να αρχίσει πριν παρέλθουν δύο εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία αποστολής των προσκλήσεων.

4. Οσάκις η ανάθεση της σύμβασης γίνεται στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, η πρόσκληση συνοδεύεται από το αποτέλεσμα της πλήρους αξιολόγησης της προσφοράς του εκάστοτε προσφέροντος, η οποία πραγματοποιείται σύμφωνα με τη στάθμιση που προβλέπεται στο άρθρο 138 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο.

Στην πρόσκληση αναφέρεται και ο μαθηματικός τύπος που θα χρησιμοποιηθεί κατά τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό για την αυτόματη ανακατάταξη των προσφορών σε συνάρτηση με τις νέες τιμές ή/και τις νέες αξίες που θα υποβληθούν. Ο τύπος αυτός ενσωματώνει τη στάθμιση όλων των κριτηρίων που καθορίζονται για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, όπως αυτή η στάθμιση αναφέρεται στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων. Προς τούτο, τα ενδεχόμενα περιθώρια διακύμανσης πρέπει να καθορίζονται εκ των προτέρων με συγκεκριμένες τιμές.

Εφόσον επιτρέπονται οι εναλλακτικές προσφορές, για κάθε εναλλακτική προσφορά πρέπει να δίδεται χωριστός μαθηματικός τύπος.

5. Κατά τη διάρκεια κάθε φάσης του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, οι αναθέτουσες αρχές γνωστοποιούν αμέσως σε όλους τους προσφέροντες τουλάχιστον τα πληροφοριακά στοιχεία που τους επιτρέπουν να γνωρίζουν ανά πάσα στιγμή την κατάταξή τους. Ακόμη, μπορούν να τους γνωστοποιούν και άλλα πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με άλλες προσφερόμενες τιμές ή ποσά, υπό τον όρο ότι τούτο προβλέπεται στη συγγραφή υποχρεώσεων. Επίσης, μπορούν ανά πάσα στιγμή να ανακοινώσουν τον αριθμό των προσφερόντων που μετέχουν στην εκάστοτε φάση του πλειστηριασμού. Ωστόσο, σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να κοινολογήσουν την ταυτότητα των προσφερόντων κατά τη διάρκεια των φάσεων του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.

6. Οι αναθέτουσες αρχές περατώνουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό με έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους τρόπους:

- α) αναφέρουν στην πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό την προκαθορισμένη ημερομηνία και ώρα λήξης·
- β) όταν δεν δέχονται νέες τιμές ή νέες αξίες που να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις σχετικά με τις κατ' ελάχιστον αποκλίσεις. Για την περίπτωση αυτή, οι αναθέτουσες αρχές επισημαίνουν στην πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό την προθεσμία που θα τηρήσουν μετά τη λήψη της τελευταίας προσφοράς πριν κλείσουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό·

▼ M1

γ) όταν οι φάσεις του πλειστηριασμού που προβλέπονται στην πρόσκληση συμμετοχής έχουν όλες εξαντληθεί.

Οσάκις οι αναθέτουσες αρχές έχουν αποφασίσει να περατώσουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό σύμφωνα με το στοιχείο γ), ενδεχομένως σε συνδυασμό με τον τρόπο που προβλέπεται στο στοιχείο β), η πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό αναφέρει το χρονοδιάγραμμα κάθε φάσης του πλειστηριασμού.

7. Αφού περατώσουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, οι αναθέτουσες αρχές αναθέτουν τη σύμβαση σύμφωνα με το άρθρο 138 και σε συνάρτηση με τα αποτελέσματα του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.

Οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν να προσφεύγουν σε ηλεκτρονικό πλειστηριασμό κατά τρόπο καταχρηστικό ή συνεπαγόμενο την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού, ή την τροποποίηση του αντικειμένου της σύμβασης, όπως αυτό καθορίζεται στην προκήρυξη του διαγωνισμού και ορίζεται στη συγγραφή υποχρεώσεων.

▼ B*Άρθρο 139***Υπερβολικά χαμηλές προσφορές**

(Άρθρο 97 παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Εάν, για συγκεκριμένη σύμβαση, οι προσφορές φαίνονται υπερβολικά χαμηλές, η αναθέτουσα αρχή, πριν απορρίψει γι' αυτόν και μόνο τον λόγο τις προσφορές αυτές, ζητεί εγγράφως τις διευκρινίσεις που αυτή θεωρεί ενδεδειγμένες σχετικά με τα στοιχεία της προσφοράς και επαληθεύει, με την αυτοπρόσωπη παράσταση των προσφερόντων, τα στοιχεία αυτά λαμβάνοντας υπόψη και την παρεχόμενη από αυτούς τεκμηρίωση. ► **M1** Οι εν λόγω διευκρινίσεις μπορούν να αναφέρονται ιδίως στην τήρηση των διατάξεων σχετικά με την προστασία και τους όρους εργασίας που ισχύουν στον τόπο όπου θα εκτελεσθεί η σύμβαση. ◀

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, πιο συγκεκριμένα, να λάβει υπόψη της την τεκμηρίωση που αναφέρεται:

- α) στα οικονομικά χαρακτηριστικά της παραγωγικής διαδικασίας, της παροχής των ζητούμενων υπηρεσιών ή της κατασκευαστικής μεθόδου·
- β) στις εφαρμοζόμενες τεχνικές λύσεις και στους κατ' εξαίρεση ευνοϊκούς όρους που ισχύουν για τον προσφέροντα·
- γ) στην πρωτοτυπία της εκάστοτε προσφοράς του προσφέροντος.

2. Εάν η αναθέτουσα αρχή διαπιστώσει ότι μια υπερβολικά χαμηλή προσφορά προκύπτει από τη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης, μπορεί να απορρίψει γι' αυτόν και μόνο τον λόγο την προσφορά αυτή μόνο εάν ο υποψήφιος δεν μπορέσει να αποδείξει εντός εύλογης προθεσμίας καθοριζόμενης από την αναθέτουσα αρχή ότι αυτή η ενίσχυση έχει χορηγηθεί οριστικά και σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζονται στις κοινοτικές κανονιστικές ρυθμίσεις που διέπουν τις κρατικές ενισχύσεις.

*Άρθρο 140***Προθεσμίες παραλαβής των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής**

(Άρθρο 98 παράγραφος 1 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Οι προθεσμίες παραλαβής των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής, τις οποίες οι αναθέτουσες αρχές καθορίζουν σε ημερολογιακές ημέρες, είναι επαρκείς ώστε οι ενδιαφερόμενοι να διαθέτουν εύλογο και

▼ B

κατάλληλο χρονικό διάστημα για να συντάξουν και να καταθέσουν τις προσφορές τους, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της πολυπλοκότητας του αντικειμένου της σύμβασης ή της ανάγκης επιτόπιας επίσκεψης ή επιτόπιας εξέτασης των εγγράφων που προσαρτώνται στη συγγραφή υποχρεώσεων.

▼ M1

2. Στις ανοικτές διαδικασίες που αφορούν συμβάσεις με ύψος ίσο ή ανώτερο των κατώτατων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 158, η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών ανέρχεται σε πενήντα δύο ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης προς δημοσίευση.

3. ► **M3** Στις κλειστές διαδικασίες, στις περιπτώσεις εφαρμογής της διαδικασίας με ανταγωνιστικό διάλογο κατά το άρθρο 125β και στις διαδικασίες με διαπραγμάτευση αφού προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης της διαδικασίας σύναψης σύμβασης για συμβάσεις με ύψος που υπερβαίνει τα κατώτατα όρια του άρθρου 158, η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής ανέρχεται σε 37 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης της διαδικασίας σύναψης σύμβασης προς δημοσίευση. ◀

Στις κλειστές διαδικασίες που αφορούν συμβάσεις με ύψος ίσο ή ανώτερο των κατώτατων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 158, η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών ανέρχεται σε σαράντα ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφοράς.

Ωστόσο, στις κλειστές διαδικασίες μετά από πρόκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος που αναφέρονται στο άρθρο 128, η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών ανέρχεται σε είκοσι μία ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφοράς.

4. Στις περιπτώσεις όπου, σύμφωνα με το άρθρο 118 παράγραφος 2, οι αναθέτουσες αρχές έχουν αποστείλει προς δημοσίευση προκήρυξη προκαταρκτικής ενημέρωσης, ή έχουν δημοσιεύσει οι ίδιες προκήρυξη προκαταρκτικής ενημέρωσης σχετικά με τα χαρακτηριστικά του αγοραστή («προφίλ αγοραστή»), η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών μπορεί εν γένει να περιορίζεται σε τριάντα έξι ημέρες, σε καμία όμως περίπτωση κάτω των είκοσι δύο ημερών, από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης προς δημοσίευση ή της πρόσκλησης υποβολής προσφοράς.

Η σύντμηση της προθεσμίας που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο είναι δυνατή μόνο εφόσον η προκήρυξη προκαταρκτικής ενημέρωσης πληροί του ακόλουθους όρους:

- α) περιλαμβάνει όλα τα απαιτούμενα στην προκήρυξη πληροφοριακά στοιχεία, ενόσω τα στοιχεία αυτά είναι διαθέσιμα κατά τη δημοσίευση της προκήρυξης αυτής·
- β) έχει αποσταλεί προς δημοσίευση μεταξύ ενός ελάχιστου διαστήματος πενήντα δύο ημερών και ενός μέγιστου διαστήματος δώδεκα μηνών πριν από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης.

5. Οι προθεσμίες για την παραλαβή των προσφορών μπορούν να συντμηθούν κατά πέντε ημέρες εάν, αμέσως μετά τη δημοσίευση της προκήρυξης ή της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, όλα τα έγγραφα της πρόσκλησης σε διαδικασία ανταγωνισμού διατίθενται απευθείας και ελεύθερα μέσω ηλεκτρονικών μέσων.

▼ **B***Άρθρο 141***Προθεσμίες πρόσβασης στα έγγραφα πρόσκλησης σε διαδικασία ανταγωνισμού**

(Άρθρο 98 παράγραφος 1 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

▼ **M1**

1. Υπό την προϋπόθεση ότι έχουν ζητηθεί εγκαίρως, πριν από την εκπνοή της προθεσμίας υποβολής των προσφορών, οι συγγραφές υποχρεώσεων, τα περιγραφικά έγγραφα που αναφέρονται στο άρθρο 125β και τα συμπληρωματικά έγγραφα αποστέλλονται σε όλους τους οικονομικούς παράγοντες που έχουν ζητήσει κάποια συγγραφή υποχρεώσεων ή έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για να υποβάλουν προσφορά, και τούτο εντός των έξι ημερολογιακών ημερών που έπονται της παραλαβής της σχετικής αίτησης, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 4. Οι αναθέτουσες αρχές δεν είναι υποχρεωμένες να απαντήσουν στις αιτήσεις αποστολής που υποβάλλονται σε λιγότερο από πέντε εργάσιμες ημέρες πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής των προσφορών.

2. Υπό την προϋπόθεση ότι έχουν ζητηθεί εγκαίρως πριν από την εκπνοή της προθεσμίας υποβολής των προσφορών, οι συμπληρωματικές πληροφορίες για τις συγγραφές υποχρεώσεων, τα περιγραφικά έγγραφα ή τα συμπληρωματικά έγγραφα του διαγωνισμού γνωστοποιούνται ταυτόχρονα σε όλους τους οικονομικούς παράγοντες που έχουν ζητήσει κάποια συγγραφή υποχρεώσεων ή έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για να συμμετάσχουν σε ανταγωνιστικό διάλογο ή να υποβάλουν προσφορά, και τούτο το αργότερο έξι ημερολογιακές ημέρες πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας για την παραλαβή των προσφορών, ή για τις αιτήσεις πληροφοριών που έχουν ληφθεί σε λιγότερο από οκτώ ημερολογιακές ημέρες πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας για την παραλαβή των προσφορών, το ταχύτερο δυνατόν μετά την παραλαβή των αιτήσεων πληροφόρησης. Οι αναθέτουσες αρχές δεν είναι υποχρεωμένες να απαντήσουν στις αιτήσεις συμπληρωματικών πληροφοριών που υποβάλλονται σε λιγότερο από πέντε εργάσιμες ημέρες πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής των προσφορών.

▼ **B**

3. Οσάκις, για οποιονδήποτε λόγο, οι συγγραφές υποχρεώσεων και τα συμπληρωματικά έγγραφα ή πληροφορίες δεν μπορούν να δοθούν εντός των προθεσμιών που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2, ή οσάκις οι προσφορές δεν μπορούν να συνταχθούν παρά μόνο μετά από επιτόπια επίσκεψη ή επιτόπια εξέταση των εγγράφων που προσαρτώνται στη συγγραφή υποχρεώσεων, οι προθεσμίες για την παραλαβή των προσφορών που καθορίζονται στο άρθρο 140 παρατείνονται, έτσι ώστε όλοι οι οικονομικοί παράγοντες να μπορέσουν να λάβουν γνώση όλων των πληροφοριακών στοιχείων που είναι αναγκαία για τη σύνταξη των προσφορών, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 240. Η παράταση αυτή αποτελεί το αντικείμενο κατάλληλης δημοσίευσης, σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που προβλέπονται στα άρθρα 118 έως 121.

▼ **M1**

4. Κατά την ανοικτή διαδικασία, συμπεριλαμβανόμενων των δυναμικών συστημάτων αγορών που αναφέρονται στο άρθρο 125α, και εφόσον όλα τα έγγραφα της πρόσκλησης σε διαδικασία ανταγωνισμού και τα συμπληρωματικά έγγραφα διατίθενται ελεύθερα, πλήρως και απευθείας μέσω ηλεκτρονικών μέσων, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 1. Η προκήρυξη που προβλέπεται στο άρθρο 118 παρ. 3 αναφέρει τότε τη διεύθυνση του Διαδικτύου στην οποία μπορούν να εξετασθούν τα έγγραφα αυτά.

▼ M1*Άρθρο 142***Προθεσμίες σε επείγουσες περιπτώσεις**

(Άρθρο 98 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Στις περιπτώσεις των οποίων ο επείγων χαρακτήρας, δόντως αιτιολογημένος, καθιστά ανεφάρμοστες τις ελάχιστες προθεσμίες που προβλέπονται στο άρθρο 140 παράγραφος 3, για τις κλειστές διαδικασίες καθώς και για τις διαδικασίες με διαπραγμάτευση αφού προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να καθορίσουν, σε ημερολογιακές ημέρες, τις ακόλουθες προθεσμίες:

- α) για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής, προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δεκαπέντε ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης του διαγωνισμού στην ΥΕΕΕΚ προς δημοσίευση, ή των δέκα ημερών εάν η αποστολή αυτή γίνεται με ηλεκτρονικά μέσα·
- β) για την παραλαβή των προσφορών, προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα ημερών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής των προσφορών.

2. Στις κλειστές διαδικασίες και στις επισπευσμένες διαδικασίες με διαπραγμάτευση, και υπό την προϋπόθεση ότι έχουν ζητηθεί εγκαίρως, οι συμπληρωματικές πληροφορίες για τις συγγραφές υποχρεώσεων γνωστοποιούνται ταυτόχρονα σε όλους τους υποψήφιους και προσφέροντες, και τούτο το αργότερο τέσσερις ημερολογιακές ημέρες πριν από την καταληκτική ημερομηνία για την παραλαβή των προσφορών.

▼ B*Άρθρο 143***Λεπτομέρειες υποβολής**

(Άρθρο 98 παράγραφος 1 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

▼ M1

1. Οι τρόποι υποβολής των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής καθορίζονται από την αναθέτουσα αρχή, η οποία μπορεί να επιλέξει έναν αποκλειστικό για την περίπτωση τρόπο επικοινωνίας. Οι προσφορές και οι αιτήσεις συμμετοχής μπορούν να υποβάλλονται με επιστολή ή με ηλεκτρονικά μέσα. Εξάλλου, οι αιτήσεις συμμετοχής μπορούν να υποβάλλονται με τηλεομοιοτυπία (φαξ).

Τα επιλεγόμενα μέσα επικοινωνίας δεν δημιουργούν διακρίσεις και δεν μπορούν να έχουν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της πρόσβασης των οικονομικών παραγόντων στη διαδικασία ανάθεσης.

Τα επιλεγόμενα μέσα επικοινωνίας εγγυώνται την τήρηση των ακόλουθων όρων:

- α) κάθε υποβαλλόμενο έγγραφο περιέχει όλα τα πληροφοριακά στοιχεία που είναι αναγκαία για την αξιολόγησή του·
- β) διαφυλάσσεται η ακεραιότητα των δεδομένων·
- γ) διαφυλάσσεται ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των προσφορών και η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει γνώση των προσφορών αυτών μόνο μετά την εκπνοή της προβλεπόμενης προθεσμίας υποβολής τους.

Εάν είναι αναγκαίο για λόγους νομικής απόδειξης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτήσουν την επιβεβαίωση, με επιστολή ή με ηλεκτρονικό μέσο, των αιτήσεων συμμετοχής που διαβιβάζονται με φαξ, και τούτο το ταχύτερο δυνατόν, και εν πάση περιπτώσει πριν από την καταληκτική ημερομηνία που προβλέπεται στα άρθρα 140 και 251.

▼ M1

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτήσουν, οι προσφορές που αποστέλλονται με ηλεκτρονικά μέσα να συνοδεύονται από προηγμένης ηλεκτρονικής συγκρότησης υπογραφή κατά την έννοια της οδηγίας 1999/93/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (1).

1α. Οσάκις η αναθέτουσα αρχή επιτρέπει τη διαβίβαση των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής με ηλεκτρονικά μέσα, οι χρησιμοποιούμενοι μηχανισμοί και τα τεχνικά τους χαρακτηριστικά πρέπει να μη δημιουργούν διακρίσεις, να είναι ευχερώς προσιτά στο κοινό και να είναι συμβατά με τις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας που χρησιμοποιούνται ευρέως. Τα πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τις αναγκαίες προδιαγραφές για την υποβολή των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής, συμπεριλαμβανόμενης της κρυπτογράφησης τους, τίθενται στη διάθεση των προσφερόντων και των αιτούντων.

Εξάλλου, οι μηχανισμοί παραλαβής των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής πρέπει να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του παραρτήματος X της οδηγίας 2004/18/EK.

2. Η υποβολή των προσφορών με επιστολή γίνεται, κατά την επιλογή των προσφερόντων:

- α) είτε ταχυδρομικώς είτε μέσω υπηρεσίας ταχυμεταφοράς, οπότε τα έγγραφα πρόσκλησης σε διαδικασία ανταγωνισμού διευκρινίζουν ότι ισχύει η ημερομηνία αποστολής και ότι ως αποδεικτικό στοιχείο λαμβάνεται η ταχυδρομική σφραγίδα ή η ημερομηνία της απόδειξης κατάθεσης·
- β) είτε με κατάθεση στις υπηρεσίες του θεσμικού οργάνου, απευθείας ή μέσω εντολοδόχου του προσφέροντος, οπότε τα έγγραφα του διαγωνισμού διευκρινίζουν, πέρα από τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 130 παράγραφος 2 στοιχείο α), την υπηρεσία στην οποία πρέπει να κατατεθούν οι προσφορές έναντι απόδειξης παραλαβής με ημερομηνία και υπογραφή.

▼ B

3. Για να διαφυλάσσεται το απόρρητο και για να αποφεύγονται τυχόν δυσχέρειες κατά την αποστολή των προσφορών με επιστολή, στις προσκλήσεις υποβολής προσφορών περιλαμβάνεται και η ακόλουθη επισήμανση:

«Η αποστολή πρέπει να γίνει με διπλό φάκελο. Και οι δύο φάκελοι θα είναι κλειστοί, ο δε εσωτερικός θα φέρει, πέρα από τα στοιχεία του αποδέκτη, όπως αυτά αναφέρονται στην πρόσκληση υποβολής προσφορών, την ένδειξη Πρόσκληση υποβολής προσφορών — Να μην ανοιγεί από την υπηρεσία αλληλογραφίας. Εάν χρησιμοποιηθούν αυτοκόλλητοι φάκελοι, πρέπει να κλειστούν με κολλητική ταινία, η οποία πρέπει να φέρει εγκάρσια την υπογραφή του αποστολέα.»

*Άρθρο 144***Εγγυήσεις προσφοράς**

(Άρθρο 98 παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτήσει εγγύηση προσφοράς ανερχόμενη στο 1 έως 2 % του συνολικού ύψους της σύμβασης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 150.

Η ως άνω εγγύηση ελευθερώνεται κατά την κατακύρωση της σύμβασης. Καταπίπτει δε εφόσον δεν υποβληθεί προσφορά μέχρι την καταληκτική ημερομηνία που προβλέπεται προς τούτο, ή σε περίπτωση απόσυρσης προσφοράς που έχει ήδη υποβληθεί.

(1) EE L 13 της 19.1.2000, σ. 12.

▼ **B***Άρθρο 145***Αποσφράγιση των προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής**

(Άρθρο 98 παράγραφος 3 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

▼ **M1**

1. Όλες οι προσφορές και αιτήσεις συμμετοχής που τήρησαν τις διατάξεις του άρθρου 143 αποσφραγίζονται.

▼ **B**

2. ► **M2** Οσάκις το ύψος της σύμβασης υπερβαίνει το κατώτατο όριο που καθορίζεται στο άρθρο 129 παράγραφος 1, ο αρμόδιος διατάκτης διορίζει επιτροπή αποσφράγισης των προσφορών. ◀

▼ **M1**

Η εν λόγω επιτροπή συγκροτείται από τρία τουλάχιστον πρόσωπα, τα οποία ανήκουν σε δύο τουλάχιστον οργανικές οντότητες του εμπλεκόμενου θεσμικού οργάνου χωρίς μεταξύ τους ιεραρχική σχέση, και από τα οποία τουλάχιστον το ένα δεν εξαρτάται από τον αρμόδιο διατάκτη. Για να προλαμβάνεται κάθε κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων, τα πρόσωπα αυτά υπόκεινται στις υποχρεώσεις του άρθρου 52 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Στις αντιπροσωπείες και στις τοπικές διοικητικές μονάδες, που αναφέρονται στο άρθρο 254, ή είναι αυτοτελείς σε κράτος μέλος, και ελλείψει διακριτών οργανικών οντοτήτων, η υποχρέωση ύπαρξης οργανικών οντοτήτων χωρίς μεταξύ τους ιεραρχική σχέση δεν ισχύει.

▼ **M3**

Σε περίπτωση διαδικασίας σύναψης σύμβασης που προκηρύσσεται σε διοργανική βάση, η επιτροπή αποσφράγισης διορίζεται από τον αρμόδιο διατάκτη του θεσμικού οργάνου που είναι υπεύθυνο για τη διαδικασία σύναψης σύμβασης. Η σύνθεση της επιτροπής αποσφράγισης αντικατοπτρίζει, στο μέτρο του δυνατού, τον διοργανικό χαρακτήρα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης.

▼ **M1**

3. Σε περίπτωση αποστολής των προσφορών με επιστολή, ένα ή περισσότερα από τα μέλη της επιτροπής αποσφράγισης μονογραφούν τα έγγραφα που αποδεικνύουν την ημερομηνία και την ώρα αποστολής κάθε προσφοράς.

▼ **B**

Επιπλέον μονογραφούν:

- α) είτε κάθε σελίδα κάθε προσφοράς·
- β) είτε το εξώφυλλο και τις σελίδες της οικονομικής προσφοράς για κάθε προσφορά, την δε ακεραιότητα της πρωτότυπης προσφοράς εγγυάται κάθε κατάλληλη τεχνική εφαρμοζόμενη από υπηρεσία ανεξάρτητη της υπηρεσίας του διατάκτη, εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2.

Σε περίπτωση ανάθεσης με μειοδοτικό διαγωνισμό, σύμφωνα με το άρθρο 138 παράγραφος 1 στοιχείο α) οι τιμές που περιλαμβάνονται στις προσφορές δημοσιοποιούνται.

Τα μέλη της επιτροπής αποσφράγισης υπογράφουν το πρακτικό αποσφράγισης των παραληφθεισών προσφορών, το οποίο προσδιορίζει τις σύμφωνες και τις μη σύμφωνες προσφορές και αιτιολογεί την απόρριψη των μη σύμφωνων προσφορών με γνώμονα τις λεπτομέρειες υποβολής που προβλέπονται στο άρθρο 143.

▼ **B***Άρθρο 146***Επιτροπή αξιολόγησης των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής**

(Άρθρο 98 παράγραφος 4 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. ► **M1** Όλες οι προσφορές και αιτήσεις συμμετοχής που έχουν κριθεί σύμφωνες αξιολογούνται και κατατάσσονται από επιτροπή αξιολόγησης, η οποία συγκροτείται, για καθεμία από τις δύο φάσεις, βάσει των ήδη καθορισμένων κριτηρίων αποκλεισμού και επιλογής, αφενός, και των κριτηρίων ανάθεσης, αφετέρου. ◀

▼ **M2**

Η εν λόγω επιτροπή διορίζεται από τον αρμόδιο διατάκτη και έχει ως αποστολή τη διατύπωση συμβουλευτικής γνώμης σχετικά με τις συμβάσεις ύψους μεγαλύτερου του κατώτατου ορίου που προβλέπεται στο άρθρο 129 παράγραφος 1.

▼ **M3**

Ωστόσο, ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί να αποφασίσει ότι η επιτροπή αξιολόγησης πρέπει να αξιολογήσει και να κατατάξει τις προσφορές με βάση αποκλειστικά και μόνο τα κριτήρια ανάθεσης, καθώς και ότι τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής θα αξιολογηθούν με άλλα ενδεδειγμένα μέσα που εγγυώνται την αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων.

▼ **M1**

2. Η επιτροπή αξιολόγησης συγκροτείται από τρία τουλάχιστον πρόσωπα, τα οποία ανήκουν σε δύο τουλάχιστον οργανικές οντότητες του εμπλεκόμενου θεσμικού οργάνου χωρίς μεταξύ τους ιεραρχική σχέση, και από τα οποία τουλάχιστον το ένα δεν εξαρτάται από τον αρμόδιο διατάκτη. Για να προλαμβάνεται κάθε κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων, τα πρόσωπα αυτά υπόκεινται στις υποχρεώσεις του άρθρου 52 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Στις αντιπροσωπείες και στις τοπικές διοικητικές μονάδες που προβλέπονται στο άρθρο 254, ή είναι αυτοτελείς σε κράτος μέλος, και ελλείψει διακριτών οργανικών οντοτήτων, η υποχρέωση ύπαρξης οργανικών οντοτήτων χωρίς μεταξύ τους ιεραρχική σχέση δεν ισχύει.

▼ **B**

Η σύνθεση της επιτροπής αυτής μπορεί να είναι όμοια με τη σύνθεση της επιτροπής αποσφράγισης των προσφορών.

▼ **M1**

Μετά από απόφαση του αρμόδιου διατάκτη, την ως άνω επιτροπή μπορούν να συνδράμουν εξωτερικοί εμπειρογνώμονες. Ο αρμόδιος διατάκτης μεριμνά ώστε οι εμπειρογνώμονες αυτοί να τηρούν τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 52 του δημοσιονομικού κανονισμού.

▼ **M3**

Σε περίπτωση διαδικασίας σύναψης σύμβασης που προκηρύσσεται σε διοργανική βάση, η επιτροπή αξιολόγησης διορίζεται από τον αρμόδιο διατάκτη του θεσμικού οργάνου που είναι υπεύθυνος για τη διαδικασία σύναψης σύμβασης. Η σύνθεση της επιτροπής αξιολόγησης αντικατοπτρίζει, στο μέτρο του δυνατού, τον διοργανικό χαρακτήρα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης.

▼ **B**

3. Οι αιτήσεις συμμετοχής και οι προσφορές που δεν περιέχουν όλα τα ουσιώδη στοιχεία που απαιτούνται στα έγγραφα του διαγωνισμού, ή που δεν ανταποκρίνονται στις ειδικές απαιτήσεις που καθορίζονται σ' αυτά απορρίπτονται.

▼ **M1**

Ωστόσο, η επιτροπή αξιολόγησης ή η αναθέτουσα αρχή μπορούν να καλέσουν τον υποψήφιο ή τον προσφέροντα να συμπληρώσει ή να επεξηγήσει τα υποβληθέντα δικαιολογητικά που έχουν σχέση με τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής, και τούτο εντός προθεσμίας που καθορίζουν οι ίδιες.

Κρίνονται παραδεκτές οι προσφορές των προσφερόντων που δεν έχουν αποκλεισθεί και που πληρούν τα κριτήρια επιλογής.

▼B

4. Σε περίπτωση υπερβολικά χαμηλών προσφορών κατά το άρθρο 139 η επιτροπή αξιολόγησης ζητεί τις προσήκουσες διευκρινίσεις ως προς τη σύνθεση των προσφορών.

▼M1

Άρθρο 147

Αποτέλεσμα της αξιολόγησης

(Άρθρο 99 του δημοσιονομικού κανονισμού)

▼M3

1. Συντάσσεται και χρονολογείται πρακτικό αξιολόγησης και κατάταξης των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών που έχουν κριθεί σύμφωνες με τις απαιτήσεις.

Το πρακτικό υπογράφεται από όλα τα μέλη της επιτροπής αξιολόγησης.

Εάν η επιτροπή αξιολόγησης δεν έχει επιφορτισθεί με την αρμοδιότητα για την αξιολόγηση και την κατάταξη των προσφορών με βάση τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής, το πρακτικό αξιολόγησης υπογράφεται και από τα πρόσωπα που έχουν επιφορτισθεί με την αρμοδιότητα αυτή από τον αρμόδιο διατάκτη. Το πρακτικό τούτο φυλάσσεται για να χρησιμοποιείται στο μέλλον ως έγγραφο αναφοράς.

▼B

2. ►**M1** Το πρακτικό που αναφέρεται στη παράγραφο 1 περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- α) την ονομασία και τη διεύθυνση της αναθέτουσας αρχής, το αντικείμενο και το ποσό της σύμβασης, της σύμβασης-πλαισίου ή του δυναμικού συστήματος αγορών· ◀
- β) το όνομα ή την επωνυμία των αποκλεισθέντων υποψηφίων ή προσφερόντων και την αιτιολόγηση του αποκλεισμού τους·
- γ) το όνομα ή την επωνυμία των υποψηφίων ή προσφερόντων που προκρίθηκαν για εξέταση και την αιτιολόγηση της πρόκρισής τους·
- δ) τους λόγους απόρριψης των προσφορών που εκρίθησαν υπερβολικά χαμηλές·
- ε) το όνομα ή την επωνυμία των προκριθέντων υποψηφίων ή του προκριθέντος αναδόχου και την αιτιολόγηση της πρόκρισής τους, καθώς και, εφόσον είναι γνωστό, το τμήμα της σύμβασης ή της σύμβασης-πλαισίου που ο ανάδοχος προτίθεται να αναθέσει υπεργοληπτικά σε τρίτους·

3. Στη συνέχεια, η αναθέτουσα αρχή εκδίδει τη απόφασή της, η οποία περιλαμβάνει τουλάχιστον:

▼M1

- α) την ονομασία και τη διεύθυνση της αναθέτουσας αρχής, το αντικείμενο και το ύψος της σύμβασης, της σύμβασης-πλαισίου ή του δυναμικού συστήματος αγορών·

▼B

- β) το όνομα ή την επωνυμία των αποκλεισθέντων υποψηφίων ή προσφερόντων και την αιτιολόγηση του αποκλεισμού τους·
- γ) το όνομα ή την επωνυμία των υποψηφίων ή προσφερόντων που προκρίθηκαν για εξέταση και την αιτιολόγηση της πρόκρισής τους·
- δ) τους λόγους απόρριψης των προσφορών που εκρίθησαν υπερβολικά χαμηλές·
- ε) το όνομα ή την επωνυμία των επιλεγέντων υποψηφίων ή του επιλεγέντος αναδόχου και την αιτιολόγηση της επιλογής τους βάσει των ήδη καθορισμένων κριτηρίων επιλογής ή ανάθεσης, καθώς και, εφόσον είναι γνωστό, το τμήμα της σύμβασης ή της

▼ B

σύμβασης-πλαισίου που ο ανάδοχος προτίθεται να αναθέσει υπεργοληπτικά σε τρίτους·

▼ M1

στ) όσον αφορά τις διαδικασίες με διαπραγμάτευση και τον ανταγωνιστικό διάλογο, τις περιστάσεις που αναφέρονται στα άρθρα 125β, 126, 127, 242, 244, 246 και 247 που τις δικαιολογούν·

▼ B

ζ) εφόσον συντρέχει περίπτωση, τους λόγους για τους οποίους η αναθέτουσα αρχή εγκατέλειψε την ανάθεση της σύμβασης.

▼ M3

Στην περίπτωση διαδικασίας σύναψης σύμβασης που προκηρύσσεται σε διοργανική βάση, η απόφαση στην οποία αναφέρεται το πρώτο εδάφιο λαμβάνεται από την αναθέτουσα αρχή που είναι αρμόδια για τη διαδικασία σύναψης της σύμβασης.

▼ B*Άρθρο 148***Επαφές μεταξύ αναθετουσών αρχών και προσφερόντων**

(Άρθρο 99 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης, επιτρέπονται κατ' εξαίρεση οι επαφές μεταξύ κοινοτικών θεσμικών οργάνων και προσφερόντων υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3.

2. Πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής των προσφορών, για τα συμπληρωματικά έγγραφα και πληροφορίες που προβλέπονται στο άρθρο 141 η αναθέτουσα αρχή μπορεί:

α) με πρωτοβουλία των προσφερόντων, να παράσχει πρόσθετες πληροφορίες με αποκλειστικό σκοπό την αποσαφήνιση της φύσης της σύμβασης· οι πληροφορίες αυτές γνωστοποιούνται ταυτόχρονα σε όλους τους προσφέροντες που έχουν ζητήσει τη συγγραφή υποχρεώσεων·

β) με δική της πρωτοβουλία, και εφόσον διαπιστώσει σφάλμα, ανακρίβεια, παράλειψη ή οποιαδήποτε άλλη ουσιώδη ανεπάρκεια στο κείμενο της προκήρυξης του διαγωνισμού, της πρόσκλησης υποβολής προσφορών ή της συγγραφής υποχρεώσεων, να ενημερώσει τους ενδιαφερόμενους ταυτόχρονα και με όρους απολύτως ταυτόσημους με εκείνους της προκήρυξης της διαγωνιστικής διαδικασίας.

3. Μετά την αποσφράγιση των προσφορών, και σε περίπτωση που μια προσφορά προκαλέσει αιτήματα αποσαφήνισης ή που πρόκειται να διορθωθούν προφανή ουσιώδη σφάλματα στο κείμενο της προσφοράς, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να λάβει την πρωτοβουλία μιας επαφής με τον προσφέροντα, χωρίς η επαφή αυτή να μπορεί να οδηγήσει σε τροποποίηση του περιεχομένου της προσφοράς.

4. Σε όλες τις περιπτώσεις όπου πραγματοποιούνται τέτοιες επαφές, συντάσσεται «σημείωμα για τον φάκελο».

▼ M1

5. Στην περίπτωση των συμβάσεων νομικών υπηρεσιών κατά την έννοια του παραρτήματος ΙΙΒ της οδηγίας 2004/18/EK, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να έχει με τους προσφέροντες τις επαφές που είναι αναγκαίες για την επαλήθευση των κριτηρίων επιλογής ή/και ανάθεσης.

▼ **M3***Άρθρο 149***Ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων**

(άρθρα 100 παράγραφος 2, 101 και 105 του δημοσιονομικού κανονισμού).

▼ **M1**

1. Οι αναθέτουσες αρχές γνωστοποιούν το ταχύτερο δυνατόν στους υποψήφιους και στους προσφέροντες τις αποφάσεις που λαμβάνονται σχετικά με την ανάθεση της σύμβασης ή της σύμβασης-πλαίσιου, ή με την αποδοχή σε δυναμικό σύστημα αγορών, καθώς και τους λόγους για τους οποίους ενδεχομένως αποφάσισαν να μην αναθέσουν τη σύμβαση ή τη σύμβαση-πλαίσιο, ή να μη συστήσουν το δυναμικό σύστημα αγορών που αποτέλεσε το αντικείμενο διαγωνισμού, ή να αρχίσουν εκ νέου τη διαδικασία.

▼ **B**

2. Η αναθέτουσα αρχή γνωστοποιεί, εντός το πολύ δεκαπέντε ημερολογιακών ημερών από την παραλαβή σχετικής γραπτής αίτησης, τις πληροφορίες που προβλέπονται στο άρθρο 100 παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού.

▼ **M1**

3. ► **M3** Στην περίπτωση των συμβάσεων που ανατίθενται από τα κοινοτικά θεσμικά όργανα για ίδιο λογαριασμό αξίας τουλάχιστον ίσης με τα κατώτατα όρια που καθορίζονται στο άρθρο 158 και δεν εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2004/18/EK, η αναθέτουσα αρχή γνωστοποιεί σε όλους τους απορριφθέντες υποψήφιους και προσφέροντες, ταυτόχρονα και ατομικά, με το ταχυδρομείο, με φαξ ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ότι η αίτησή τους ή η προσφορά τους δεν έγιναν αποδεκτές σε ένα από τα ακόλουθα στάδια:

- α) σύντομα μετά τις αποφάσεις που ελήφθησαν με βάση τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής, και πριν εκδοθεί η απόφαση ανάθεσης, όταν πρόκειται για διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων που οργανώνονται σε δύο χωριστά στάδια·
- β) όσον αφορά τις αποφάσεις ανάθεσης και τις αποφάσεις απόρριψης προσφορών, το ταχύτερο δυνατόν μετά την απόφαση ανάθεσης, και το αργότερο εντός της επόμενης εβδομάδας.

Σε καθεμιά περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή αναφέρει τους λόγους για τους οποίους απορρίφθηκε η προσφορά ή η αίτηση, μαζί με τα διαθέσιμα μέσα προσφυγής κατά των σχετικών αποφάσεων. ◀

Οι αναθέτουσες αρχές ταυτόχρονα γνωστοποιούν με τη γνωστοποίηση της απόρριψης προς τους απορριφθέντες υποψήφιους ή προσφέροντες, την απόφαση ανάθεσης προς τον ανάδοχο, διευκρινίζοντας ότι η γνωστοποιούμενη απόφαση δεν αποτελεί δέσμευση της αντίστοιχης αναθέτουσας αρχής.

Οι απορριφθέντες υποψήφιοι ή προσφέροντες μπορούν να λάβουν επιπλέον πληροφορίες για τους λόγους της απόρριψής τους, υποβάλλοντας γραπτώς σχετικό αίτημα με επιστολή, φαξ ή ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, καθώς και, για κάθε προκρινθείσα προσφορά, πληροφορίες σχετικά με τα χαρακτηριστικά και τα σχετικά πλεονεκτήματα της προσφοράς, όπως και το όνομα του αναδόχου, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 100 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο του δημοσιονομικού κανονισμού. Οι αναθέτουσες αρχές απαντούν στα υποβαλλόμενα αιτήματα εντός το πολύ δεκαπέντε ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της σχετικής αίτησης.

▼ **M3**

▼ M3*Άρθρο 149α***Υπογραφή της σύμβασης**

(άρθρα 100 και 105 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Η εκτέλεση μιας σύμβασης δεν δύναται να αρχίσει πριν υπογραφεί η σύμβαση αυτή.

▼ B

Τμήμα 4

Εγγυήσεις και έλεγχος*Άρθρο 150***Χαρακτηριστικά των εκ των προτέρων εγγυήσεων**

(Άρθρο 102 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Οσάκις απαιτείται από τους προμηθευτές, εργολήπτες ή παρόχους υπηρεσιών η εκ των προτέρων κατάθεση εγγύησης, αυτή πρέπει να καλύπτει ποσό και περίοδο επαρκή για να είναι δυνατή η ενεργοποίησή της.
2. Η εγγύηση παρέχεται από εγκεκριμένη τράπεζα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό, μπορεί δε να αντικατασταθεί με από κοινού και εις ολόκληρον εγγύηση τρίτου προσώπου.

Το ποσό της εγγύησης αυτής αναγράφεται σε ευρώ.

Σκοπό δε έχει να καταστήσει την τράπεζα, τον χρηματοπιστωτικό οργανισμό ή το τρίτο πρόσωπο ανέκκλητους και αλληλέγγυους εγγυητές, ή εγγυητές σε πρώτη ζήτηση, της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του αντισυμβαλλόμενου.

*Άρθρο 151***Εγγύηση καλής εκτέλεσης**

(Άρθρο 102 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 250 μπορεί να ζητηθεί από τον διατάκτη εγγύηση καλής εκτέλεσης, σύμφωνα με τους συνήθεις εμπορικούς όρους, για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, και σύμφωνα με τις ειδικές συγγραφές υποχρεώσεων για τις συμβάσεις έργων.

Η εγγύηση αυτή είναι υποχρεωτική για συμβάσεις ύψους άνω των 345 000 ευρώ και για τις συμβάσεις έργων.

2. Είναι δυνατόν να συσταθεί σταδιακά, με παρακράτηση επί των πραγματοποιούμενων πληρωμών, εγγύηση ίση με το 10 % του συνολικού ποσού της σύμβασης.

Η ως άνω εγγύηση είναι δυνατόν να αντικατασταθεί με παρακράτηση επί της τελικής πληρωμής, με σκοπό τη σύσταση εγγύησης μέχρι την οριστική παραλαβή των υπηρεσιών, των προμηθειών ή των έργων.

3. Οι εγγυήσεις ελευθερώνονται υπό τους όρους που προβλέπονται στη σύμβαση, εκτός των περιπτώσεων μη εκτέλεσης, κακής εκτέλεσης ή καθυστέρησης στην εκτέλεση της σύμβασης. Στις περιπτώσεις αυτές καταπίπτουν κατ' αναλογία προς τη βαρύτητα της διαπιστωθείσας ζημίας.

▼ M2*Άρθρο 152***Εγγύηση προχρηματοδότησης**

(Άρθρο 102 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Έναντι της καταβολής προχρηματοδότησης που υπερβαίνει τα 150 000 ευρώ, καθώς και στην περίπτωση που προβλέπεται στο άρθρο 135 παράγραφος 6 δεύτερο εδάφιο, απαιτείται εγγύηση.

Ωστόσο, οσάκις ανάδοχος είναι δημόσιος οργανισμός, ο αρμόδιος διάτακτης είναι δυνατόν, βάσει της αξιολόγησης κινδύνων που πραγματοποιεί, να παραιτηθεί από την απαίτηση αυτή.

Η ως άνω εγγύηση ελευθερώνεται όταν και εφόσον η προχρηματοδότηση αφαιρείται από τις ενδιάμεσες πληρωμές ή τις πληρωμές υπολοίπου προς τον ανάδοχο σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης.

▼ B*Άρθρο 153***Αναστολή εκτέλεσης σε περίπτωση σφαλμάτων ή παρατυπιών**

(Άρθρο 103 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Η αναστολή της εκτέλεσης σύμβασης κατά το άρθρο 103 του Δημοσιονομικού Κανονισμού σκοπό έχει την επαλήθευση της υπόστασης των εικαζόμενων ουσιωδών σφαλμάτων και παρατυπιών, ή απατών. Εάν δεν επιβεβαιωθούν οι εικασίες, η εκτέλεση της σύμβασης συνεχίζεται μόλις ολοκληρωθεί η ως άνω επαλήθευση.

2. Συνιστά ουσιώδη παρατυπία ή ουσιώδες σφάλμα κάθε παραβίαση συμβατικής ή κανονιστικής διάταξης που απορρέει από πράξη ή παράλειψη η οποία έχει, ή θα μπορούσε να έχει, ως αποτέλεσμα ζημία του κοινοτικού προϋπολογισμού.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2***Διατάξεις εφαρμοζόμενες στις συμβάσεις που συνάπτονται από τα κοινοτικά θεσμικά όργανα για ίδιο λογαριασμό****▼ M1***Άρθρο 154***Προσδιορισμός του προσήκοντος επιπέδου για τον υπολογισμό των κατώτατων ορίων**

(Άρθρα 104 και 105 του δημοσιονομικού κανονισμού)

▼ B

Εναπόκειται σε κάθε διατάκτη κύριας ή δευτερεύουσας μεταβίβασης αρμοδιοτήτων σε καθένα από τα θεσμικά όργανα να εκτιμά αν τα κατώτατα όρια που προβλέπονται στο άρθρο 105 του Δημοσιονομικού Κανονισμού έχουν καλυφθεί.

▼ M2*Άρθρο 155***Αυτοτελείς συμβάσεις και συμβάσεις υποδιαιρούμενες σε μέρη**

(Άρθρα 91 και 105 του δημοσιονομικού κανονισμού)

▼ B

1. Το προεκτιμώμενο ύψος μιας σύμβασης δεν μπορεί να προκύπτει από πρόθεση μη υπαγωγής της σύμβασης στις υποχρεώσεις που καθο-

▼ B

ρίζονται στον παρόντα κανονισμό. Καμία σύμβαση δεν μπορεί να υποδιαιρεθεί σε μέρη με την ίδια ως άνω πρόθεση.

▼ M3

Όπου είναι ενδεδειγμένο, τεχνικά εφικτό και οικονομικά συμφέρον, η ανάθεση συμβάσεων ποσού ίσου ή μεγαλύτερου των κατώτατων ορίων που καθορίζονται στο άρθρο 158 γίνεται ταυτόχρονα και με τη μορφή αυτοτελών παρτίδων.

▼ M1

2. Οσάκις το αντικείμενο μιας σύμβασης προμηθειών, υπηρεσιών ή έργων υποδιαιρείται σε περισσότερα του ενός μέρη, καθένα από τα οποία αποτελεί το αντικείμενο χωριστής σύμβασης, το ποσό κάθε μέρους πρέπει να συνυπολογίζεται κατά τον συνολικό προσδιορισμό του εφαρμοστέου κατώτατου ορίου.

Οσάκις το συνολικό ποσό των μερών είναι ίσο ή μεγαλύτερο των κατώτατων ορίων που καθορίζονται στο άρθρο 158, οι διατάξεις του άρθρου 90 παράγραφος 1 και του άρθρου 91 παράγραφοι 1 και 2 του δημοσιονομικού κανονισμού εφαρμόζονται για καθένα από τα μέρη, εκτός από τα μέρη των οποίων το εκτιμώμενο ύψος είναι μικρότερο των 80 000 ευρώ, για τις συμβάσεις υπηρεσιών και προμηθειών, ή του ενός εκατομμυρίου ευρώ για τις συμβάσεις έργων, αρκεί το άθροισμα των ποσών των μερών αυτών να μην υπερβαίνει το 20 % του αθροίσματος των ποσών όλων των μερών της εκάστοτε σύμβασης.

▼ B

3. Οσάκις σκοπούμενη αγορά ομοιογενών προμηθειών μπορεί να οδηγήσει στην ταυτόχρονη ανάθεση χωριστών μερών, ως βάση για τον προσδιορισμό του εφαρμοστέου κατώτατου ορίου λαμβάνεται το προεκτιμώμενο ποσό όλων μαζί των μερών.

▼ M3

4. Όταν η ανάθεση μιας σύμβασης πρόκειται να γίνει σε χωριστές παρτίδες, οι προσφορές αξιολογούνται χωριστά για κάθε παρτίδα. Εάν στον ίδιο προσφέροντα ανατεθούν περισσότερες της μιας παρτίδες, δυνατόν να υπογραφεί μία ενιαία σύμβαση για τις εν λόγω παρτίδες.

▼ B*Άρθρο 156***Λεπτομέρειες αξιολόγησης του ύψους ορισμένων συμβάσεων**

(Άρθρο 105 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

▼ M1

1. Κατά τον υπολογισμό του προεκτιμώμενου ύψους μιας σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή συμπεριλαμβάνει τις συνολικές εκτιμώμενες απολαβές του αναδόχου.

Οσάκις μια σύμβαση προβλέπει δικαιώματα προαίρεσης ή την πιθανότητα ανανέωσης της, ως βάση υπολογισμού λαμβάνεται το μέγιστο ποσό που επιτρέπεται, συμπεριλαμβανόμενης της άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης και της ανανέωσης.

Η εκτίμηση αυτή πραγματοποιείται κατά την αποστολή της προκήρυξης προς δημοσίευση ή, οσάκις δεν προβλέπεται δημοσίευση, κατά τη στιγμή που η αναθέτουσα αρχή αρχίζει τη διαδικασία ανάθεσης.

1α. Για τις συμβάσεις-πλαίσια και τα δυναμικά συστήματα αγορών λαμβάνεται υπόψη το μέγιστο ποσό όλων των συμβάσεων που προβλέπεται να ανατεθούν κατά τη συνολική διάρκεια ισχύος της σύμβασης-πλαισίου ή του δυναμικού συστήματος αγορών.

▼ B

2. Για τις συμβάσεις υπηρεσιών, συνυπολογίζονται:

▼ M1

α) για τις ασφαλίσεις, τα καταβλητέα ασφάλιστρα και οι άλλες μορφές ανταπόδοσης·

▼ B

- β) για τις τραπεζικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, οι αμοιβές, οι προμήθειες, οι τόκοι και οι άλλες μορφές ανταπόδοσης·

▼ M1

- γ) για τις συμβάσεις που συνεπάγονται μελέτη, οι αμοιβές, οι προμήθειες και οι και οι άλλες μορφές ανταπόδοσης.

▼ B

3. Για συμβάσεις υπηρεσιών που δεν αναφέρουν συνολικό ύψος ή για συμβάσεις προμηθειών που έχουν ως αντικείμενο χρηματοδοτική μίσθωση, απλή μίσθωση ή μίσθωση-πώληση, ως βάση για τον υπολογισμό του προεκτιμώμενου ύψους τους λαμβάνεται:

α) για τις συμβάσεις ορισμένου χρόνου:

- i) διάρκειας ίσης ή κατώτερης των σαράντα οκτώ μηνών, για τις συμβάσεις υπηρεσιών, ή των δώδεκα μηνών για τις συμβάσεις προμηθειών: το συνολικό ποσό για όλη τη διάρκεια αυτή·
- ii) διάρκειας ανώτερης των δώδεκα μηνών, για τις συμβάσεις προμηθειών: το συνολικό ποσό, συμπεριλαμβανόμενης της προεκτιμώμενης υπολειμματικής αξίας·

β) για τις συμβάσεις αορίστου χρόνου ή, όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών, ανώτερου των σαράντα οκτώ μηνών, το μηνιαίο ποσό επί σαράντα οκτώ.

4. Για τις συμβάσεις υπηρεσιών ή προμηθειών που παρουσιάζουν επαναληπτικότητα ή που πρόκειται να ανανεωθούν εντός συγκεκριμένης χρονικής περιόδου, λαμβάνεται ως βάση υπολογισμού:

α) είτε το συνολικό πραγματικό ύψος των διαδοχικών παρεμφερών συμβάσεων που συνήφθησαν, για την ίδια κατηγορία υπηρεσιών ή προμηθειών, κατά τους προηγούμενους δώδεκα μήνες ή το προηγούμενο οικονομικό έτος, διορθωμένο, ει δυνατόν, για να ληφθούν υπόψη οι μεταβολές των ποσοτήτων ή των τιμών που τυχόν επήλθαν κατά τη διάρκεια των δώδεκα μηνών μετά τη σύναψη της αρχικής σύμβασης·

β) είτε το συνολικό προεκτιμώμενο ποσό των διαδοχικών συμβάσεων που πρόκειται να συναφθούν κατά τους δώδεκα μήνες μετά την πρώτη παροχή υπηρεσιών ή παράδοση, ή κατά τη διάρκεια της σύμβασης, εφόσον αυτή υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες.

5. Για τις συμβάσεις έργων, λαμβάνεται υπόψη, πέρα από την αξία των έργων, η συνολική προεκτιμώμενη αξία των προμηθειών που είναι αναγκαίες για την εκτέλεση των εργασιών και παραδίδονται στον εργολήπτη από την αναθέτουσα αρχή.

▼ M1*Άρθρο 157***Κατώτατα όρια για τις προκηρύξεις προκαταρκτικής ενημέρωσης**

(Άρθρο 105 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Τα κατώτατα όρια που προβλέπονται στο άρθρο 118 για τη δημοσίευση προκήρυξης προκαταρκτικής ενημέρωσης καθορίζονται σε:

- α) 750 000 ευρώ για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών του παραρτήματος ΙΑ της οδηγίας 2004/18/ΕΚ·

▼ M2

β) 5 278 000 ευρώ, για τις συμβάσεις έργων.

▼ M1

Άρθρο 158

Κατώτατα όρια για την εφαρμογή των διαδικασιών της οδηγίας 2004/18/EK

(Άρθρο 105 του δημοσιονομικού κανονισμού)

▼ M2

1. Τα κατώτατα όρια που προβλέπονται στο άρθρο 105 του δημοσιονομικού κανονισμού καθορίζονται σε:

- α) 137 000 ευρώ, για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που απαριθμούνται στο παράρτημα II Α της οδηγίας 2004/18/EK, εξαιρουμένων των συμβάσεων έρευνας και ανάπτυξης που απαριθμούνται στην κατηγορία 8 του ίδιου παραρτήματος·
- β) 211 000 ευρώ, για τις συμβάσεις υπηρεσιών που απαριθμούνται στο παράρτημα II Β της οδηγίας 2004/18/EK, καθώς και για τις συμβάσεις έρευνας και ανάπτυξης που απαριθμούνται στην κατηγορία 8 του παραρτήματος II Α της οδηγίας 2004/18/EK·
- γ) 5 278 000 ευρώ, για τις συμβάσεις έργων.

▼ B

2. Οι προθεσμίες που προβλέπονται στο άρθρο 105 του Δημοσιονομικού Κανονισμού συγκεκριμενοποιούνται στα άρθρα 140, 141 και 142.

▼ M3

Άρθρο 158α

Περίοδος αναμονής πριν από την υπογραφή σύμβασης

(άρθρο 105 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Η αναθέτουσα αρχή δεν υπογράφει σύμβαση ή σύμβαση-πλαίσιο υπαγόμενη στην οδηγία 2004/18/EK με τον επιτυχόντα υποψήφιο προτού παρέλθουν 14 ημερολογιακές ημέρες.

Έναρξη της προθεσμίας αυτής αποτελεί μια από τις δύο πιο κάτω ημερομηνίες:

- α) ημέρα που έπεται της ταυτόχρονης αποστολής των αποφάσεων ανάθεσης και των αποφάσεων απόρριψης·
- β) όταν η σύμβαση ή η σύμβαση-πλαίσιο ανατίθεται με διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς να προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης διαδικασίας σύναψης σύμβασης, ημέρα που έπεται της δημοσίευσης της ανάθεσης σύμφωνα με το άρθρο 118 στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εάν είναι αναγκαίο, η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν να αναστείλει την υπογραφή της σύμβασης με σκοπό την πρόσθετη εξέτασή της, εάν τούτο δικαιολογείται από τις αιτήσεις ή τις παρατηρήσεις εκ μέρους απορριφθέντων ή ζημιωθέντων προσφερόντων ή υποψηφίων, ή από οποιαδήποτε άλλη πληροφορία που έλαβε η αναθέτουσα αρχή. Οι αιτήσεις, οι παρατηρήσεις και οι πληροφορίες πρέπει να λαμβάνονται εντός της οριζόμενης στο πρώτο εδάφιο προθεσμίας. Σε περίπτωση αναστολής, όλοι οι υποψήφιοι και προσφέροντες ενημερώνονται εντός τριών εργάσιμων ημερών από την έκδοση της απόφασης αναστολής.

Εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 2, οποιαδήποτε σύμβαση υπογράφεται πριν από την εκπνοή της οριζόμενης στο πρώτο εδάφιο προθεσμίας θεωρείται άκυρη.

Όταν η σύμβαση ή η σύμβαση-πλαίσιο δεν μπορεί να ανατεθεί στον επιτυχόντα υποψήφιο, η αναθέτουσα αρχή δύναται να την αναθέσει στον επόμενο υποψήφιο με την καλύτερη προσφορά.

▼ M3

2. Η οριζόμενη στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 προθεσμία δεν ισχύει στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) σε ανοικτές διαδικασίες, όταν έχει υποβληθεί μία μόνο προσφορά·
- β) σε κλειστές διαδικασίες ή διαδικασίες με διαπραγμάτευση αφού προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης διαδικασίας σύναψης σύμβασης, όταν ο προσφέρων στον οποίο πρόκειται να ανατεθεί η σύμβαση ήταν ο μόνος που πληροί τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής, υπό τον όρο ότι, σύμφωνα με το άρθρο 149 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο στοιχείο α), οι λοιποί υποψήφιοι ή προσφέροντες έχουν ενημερωθεί για τους λόγους αποκλεισμού ή απόρριψής τους σύντομα μετά την έκδοση των σχετικών αποφάσεων βάσει των κριτηρίων αποκλεισμού και επιλογής·
- γ) σε επιμέρους συμβάσεις βασιζόμενες σε σύμβαση-πλαίσιο και με εφαρμογή των όρων αυτής της σύμβασης-πλαισίου, χωρίς να κινηθεί νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης·
- δ) σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις κατά το άρθρο 126 παράγραφος 1 στοιχείο γ).

▼ B*Άρθρο 159***Αποδεικτικά στοιχεία ως προς την πρόσβαση στις αγορές**

(Άρθρα 106 και 107 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Οι συγγραφές υποχρεώσεων επιβάλλουν στους υποψήφιους να αναφέρουν το κράτος όπου έχουν την έδρα ή τον τόπο διαμονής τους, υποβάλλοντας τα αποδεικτικά που απαιτεί σχετικά η οικεία νομοθεσία.

ΤΙΤΛΟΣ VI

ΕΠΙΛΟΤΗΣΕΙΣ*ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1***Πεδίο εφαρμογής***Άρθρο 160***Πεδίο εφαρμογής**

(Άρθρο 108 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Η διαδικασία ανάθεσης και σύναψης συμβάσεων και συμφωνιών από την Επιτροπή με τους οργανισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 54 του Δημοσιονομικού Κανονισμού, στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησης των δαπανών τους διοικητικής λειτουργίας και με σκοπό τη διάθεση των επιχειρησιακών πιστώσεων των οποίων τους έχει ανατεθεί η διαχείριση, καθώς και με τους δικαιούχους του άρθρου 166 του ίδιου κανονισμού δεν υπάγεται στις διατάξεις του παρόντος τίτλου.

▼ M3

▼ **M3***Άρθρο 160α***Συνδρομές**

(άρθρο 108 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι συνδρομές στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 108 παράγραφος 2 στοιχείο δ) του δημοσιονομικού κανονισμού είναι τα ποσά που καταβάλλονται στους οργανισμούς των οποίων η Κοινότητα είναι μέλος, σύμφωνα με τις αποφάσεις προϋπολογισμού και τους όρους πληρωμής που τίθενται από τον ενδιαφερόμενο οργανισμό.

*Άρθρο 160β***Συμμετοχές**

(άρθρο 108 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Για τους σκοπούς του άρθρου 108 παράγραφοι 2 και 3 του δημοσιονομικού κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) ως «συμμετοχή μετοχικού κεφαλαίου» νοείται μερίδιο ιδιοκτησίας σε οργανισμό ή σε επιχείρηση, το οποίο αποκτάται μέσω επένδυσης και επί του οποίου η απόδοση της επένδυσης εξαρτάται από την κερδοφορία του εκάστοτε οργανισμού ή επιχείρησης·
- β) ως «κατοχή μετοχών» νοείται η συμμετοχή σε μετοχικό κεφάλαιο με τη μορφή μετοχών οργανισμού ή επιχείρησης·
- γ) ως «επένδυση μετοχικού κεφαλαίου» νοείται η παροχή κεφαλαίων σε επιχείρηση από επενδυτή έναντι ποσοστών ιδιοκτησίας στην επιχείρηση αυτή, στην οποία, επιπρόσθετα, ο επενδυτής είναι δυνατόν να αναλάβει εν μέρει τον διαχειριστικό έλεγχο της και να συμμετέχει στα μελλοντικά κέρδη·
- δ) ως «χρηματοδότηση έναντι κεφαλαιακών συμμετοχών» νοείται το είδος χρηματοδότησης το οποίο εν γένει συνεπάγεται συνδυασμό ιδίων κεφαλαίων και απαιτήσεων, και κατά το οποίο τα κεφάλαια επιτρέπουν στους επενδυτές την επίτευξη υψηλών αποδόσεων σε περίπτωση επιτυχούς έκβασης, ή/και η κάλυψη των απαιτήσεων συνεπάγεται πρόσθετη απόδοση για τους επενδυτές·
- ε) ως «χρηματοδοτικό μέσο κάλυψης κινδύνου» νοείται χρηματοδοτικό μέσο το οποίο εγγυάται την πλήρη ή μερική κάλυψη συγκεκριμένου κινδύνου, έναντι συμφωνημένου τιμήματος, εφόσον αυτό είναι δυνατόν.

*Άρθρο 160γ***Ειδικό κανόνες**

(άρθρο 108 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Όταν επιδοτήσεις, αναφερόμενες στο άρθρο 108 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού, χορηγούνται από την Επιτροπή στο πλαίσιο άμεσης κεντρικής διαχείρισης, αυτές υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος τίτλου, εξαιρουμένων των ακόλουθων διατάξεων:

- α) του κανόνα της μη αποκόμισης κέρδους, όπως αναφέρεται στο άρθρο 165 του παρόντος κανονισμού·
- β) της απαίτησης για συγχρηματοδότηση, κατά το άρθρο 172 του παρόντος κανονισμού·
- γ) της αξιολόγησης της οικονομικής βιωσιμότητας του δικαιούχου κατά το άρθρο 173 παράγραφος 4 του παρόντος κανονισμού, για τις ενέργειες που αποσκοπούν στην ενίσχυση της χρηματοπιστωτικής ικανότητας του δικαιούχου ή στη δημιουργία εισοδήματος·

▼ **M3**

δ) της απαίτησης εκ των προτέρων κατάθεσης εγγύησης, κατά το άρθρο 182 του παρόντος κανονισμού.

Το πρώτο εδάφιο ισχύει με την επιφύλαξη της λογιστικής επεξεργασίας των αντίστοιχων επιδοτήσεων, την οποία καθορίζει ο υπόλογος σύμφωνα με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα.

2. Σε κάθε περίπτωση που πραγματοποιείται χρηματοδοτική συνεισφορά, ο αρμόδιος διατάκτης βεβαιώνεται ότι έχουν συμφωνηθεί οι ενδεδειγμένες ρυθμίσεις με τον αποδέκτη της συνεισφοράς, με καθορισμό των τρόπων πληρωμής και ελέγχου.

*Άρθρο 160δ***Βραβεία**

[άρθρο 109 παράγραφος 3 στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού]

Για τους σκοπούς του άρθρου 109 παράγραφος 3 στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού, βραβείο είναι η ανταμοιβή για συμμετοχή σε διαγωνισμό.

Τα βραβεία απονέμονται από κριτική επιτροπή, τα μέλη της οποίας είναι ελεύθερα να αποφασίσουν για την απονομή ή μη βραβείων, ανάλογα με την αρτιότητα των συμμετοχών, την οποία αξιολογούν με βάση τους κανόνες του διαγωνισμού.

Το χρηματικό ποσό του βραβείου δεν συναρτάται με τα έξοδα στα οποία έχει υποβληθεί ο βραβευόμενος.

Οι κανόνες διεξαγωγής του διαγωνισμού καθορίζουν τους όρους απονομής, τα κριτήρια και το χρηματικό ποσό του βραβείου.

*Άρθρο 160ε***Συμφωνίες και αποφάσεις επιδοτήσεων**

(άρθρο 108 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Για κάθε κοινοτικό πρόγραμμα ή ενέργεια, το ετήσιο πρόγραμμα εργασίας προσδιορίζει αν οι επιδοτήσεις θα καλύπτονται είτε από απόφαση είτε από γραπτή συμφωνία.

2. Για να προσδιοριστεί ποια από τις πράξεις θα χρησιμοποιηθεί, λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) η ίση και μη διακριτική μεταχείριση μεταξύ των δικαιούχων, ιδίως με γνώμονα την ιθαγένεια και τη γεωγραφική θέση·
- β) η σχέση συνοχής της πράξης που θα επιλεγεί με άλλες πράξεις που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο του ίδιου κοινοτικού προγράμματος ή ενέργειας·
- γ) η πολυπλοκότητα και η τυποποίηση του περιεχομένου των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων εργασίας ή ενεργειών.

3. Στην περίπτωση προγραμμάτων ευρισκομένων υπό τη διαχείριση πλειόνων διατακτών, η πράξη που θα χρησιμοποιηθεί προσδιορίζεται μέσω διαβουλεύσεων μεταξύ των εν λόγω των διατακτών.

▼ M3*Άρθρο 160στ***Δαπάνες για τα μέλη των θεσμικών οργάνων**

[άρθρο 108 παράγραφος 2 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού]

Οι δαπάνες για τα μέλη των θεσμικών οργάνων όπως αναφέρονται στο άρθρο 108 παράγραφος 2 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού περιλαμβάνουν εισφορές σε ενώσεις παρόντων και πρώην μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Οι εν λόγω εισφορές διενεργούνται σύμφωνα με τους εσωτερικούς διοικητικούς κανόνες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

▼ B*Άρθρο 161***Ενέργειες δυνάμενες να επιδοτηθούν**

(Άρθρο 108 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Μια ενέργεια που είναι δυνατόν να επιδοτηθεί κατά την έννοια του άρθρου 108 του Δημοσιονομικού Κανονισμού πρέπει να είναι σαφώς προσδιορισμένη.

Καμία ενέργεια δεν είναι δυνατόν να υποδιαιρείται σε μέρη με πρόθεση την μη υπαγωγή της στους κανόνες χρηματοδότησης που θεσπίζονται με τον παρόντα κανονισμό.

*Άρθρο 162***Οργανισμοί που επιδιώκουν σκοπούς γενικού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος**

(Άρθρο 108 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Οργανισμός που επιδιώκει σκοπούς γενικού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος είναι:

▼ M2

α) είτε ένας ευρωπαϊκός οργανισμός με αποστολή την εκπαίδευση, την κατάρτιση, την ενημέρωση, την καινοτομία ή την έρευνα και τη μελέτη των ευρωπαϊκών πολιτικών, καθώς και κάθε δραστηριότητα που συμβάλλει στην προώθηση της ιθαγένειας ή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, είτε ένας ευρωπαϊκός οργανισμός τυποποίησης;

▼ B

β) είτε ένα ευρωπαϊκό δίκτυο που εκπροσωπεί οργανισμούς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που δραστηριοποιούνται στα κράτη μέλη ή σε υποψήφιες τρίτες χώρες και προωθούν αρχές και πολιτικές σύμφωνες με τους στόχους των Συνθηκών.

▼ M3*Άρθρο 163***Εταιρικές σχέσεις**

(άρθρο 108 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Επιμέρους επιδοτήσεις είναι δυνατόν να εντάσσονται σε εταιρική σχέση.

2. Η εταιρική σχέση-πλαίσιο είναι δυνατόν να ιδρύεται ως ένας μακροπρόθεσμος μηχανισμός συνεργασίας μεταξύ της Επιτροπής και των δικαιούχων επιδοτήσεων. Δύναται να λαμβάνει τη μορφή συμφωνίας ή απόφασης.

Στη συμφωνία εταιρικής σχέσης-πλαισίου ή στην αντίστοιχη απόφαση εξειδικεύονται οι κοινοί στόχοι, η φύση των σχεδιαζόμενων ενεργειών,

▼ M3

κατά περίπτωση ή στο πλαίσιο εγκεκριμένου ετήσιου προγράμματος εργασίας, η διαδικασία χορήγησης των επιμέρους επιδοτήσεων, με τήρηση των αρχών και των διαδικαστικών κανόνων του παρόντος τίτλου, καθώς και τα γενικά δικαιώματα και υποχρεώσεις κάθε μέρους στο πλαίσιο των επιμέρους συμβάσεων ή αποφάσεων.

Η διάρκεια της εταιρικής σχέσης δεν είναι δυνατόν να υπερβαίνει τα τέσσερα έτη, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένες, ιδίως ως εκ του αντικειμένου της εταιρικής σχέσης-πλασίου.

Οι διατάξεις δεν δύνανται να κάνουν αδικαιολόγητη χρήση των συμφωνιών ή των αποφάσεων-πλασίων ή να τις χρησιμοποιούν κατά τέτοιο τρόπο που αυτές να έχουν ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα την παραβίαση των αρχών της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των αιτούντων.

3. Οι συμφωνίες ή αποφάσεις-πλαίσια εταιρικής σχέσης λογίζονται ως επιδοτήσεις για τους σκοπούς της διαδικασίας χορήγησης. Αποτελούν το αντικείμενο των κατά το άρθρο 167 διαδικασιών εκ των προτέρων δημοσιότητας.

4. Οι επιμέρους επιδοτήσεις που βασίζονται σε συμφωνίες ή αποφάσεις-πλαίσια εταιρικής σχέσης χορηγούνται με τις διαδικασίες που προβλέπονται στις εν λόγω συμφωνίες ή αποφάσεις, και με τήρηση των αρχών του παρόντος τίτλου.

Αποτελούν το αντικείμενο της εκ των υστέρων δημοσιότητας που προβλέπεται από το άρθρο 169.

▼ B*Άρθρο 164***Περιεχόμενο των συμβάσεων επιδότησης**

(Άρθρο 108 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. ► **M3** Η συμφωνία επιδότησης προσδιορίζει τα εξής τουλάχιστον: ◀

- α) το αντικείμενό της·
- β) τον δικαιούχο·
- γ) τη διάρκειά της, και συγκεκριμένα:
 - i) την ημερομηνία έναρξης και λήξης της ισχύος της,
 - ii) την ημερομηνία έναρξης και τη διάρκεια της επιδοτούμενης ενέργειας ή οικονομικού έτους·

▼ M3

δ) το προεκτιμώμενο συνολικό κόστος της ενέργειας και την αντίστοιχη κοινοτική χρηματοδότηση ως συνολικό ανώτατο όριο εκφραζόμενο σε απόλυτες τιμές, μαζί με την κατά περίπτωση αναφορά:

- i) του μέγιστου ποσοστού χρηματοδότησης των δαπανών της ενέργειας ή του εγκεκριμένου προγράμματος εργασίας στην περίπτωση που προβλέπεται στο άρθρο 108α παράγραφος 1 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού,
- ii) των κατ' αποκοπή ποσών ή/και της χρηματοδότησης ενιαίου ποσοστού που προβλέπονται στο άρθρο 108α παράγραφος 1 στοιχεία β) και γ) του δημοσιονομικού κανονισμού,
- iii) των στοιχείων που αναφέρονται στις περιπτώσεις i) και ii) του παρόντος στοιχείου, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 108α παράγραφος 1 στοιχείο δ) του δημοσιονομικού κανονισμού·

▼ B

- ε) την αναλυτική περιγραφή της ενέργειας ή, εφόσον πρόκειται για λειτουργική επιδότηση, του προγράμματος εργασίας που έχει εγκρίνει ο διατάκτης για το αντίστοιχο οικονομικό έτος·

▼ M3

- στ) τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις που ισχύουν για όλες τις συμβάσεις του είδους αυτού, όπως την αποδοχή από τον δικαιούχο των ελέγχων της Επιτροπής, της Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθώς και των κανόνων εκ των υστέρων δημοσιότητας που αναφέρονται στο άρθρο 169, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001· κατ' ελάχιστο, οι ακόλουθοι γενικοί όροι:

- ι) αναφέρουν ότι το κοινοτικό δίκαιο αποτελεί το εφαρμοστέο δίκαιο για τις συμφωνίες επιδότησης, συμπληρούμενο, όπου είναι αναγκαίο, από την προσδιοριζόμενη στη σύμβαση επιδότησης εθνική νομοθεσία,
- ii) ορίζουν τα αρμόδια δικαστήρια εκδίκασης των διαφορών·

- ζ) τον εκτιμώμενο συνολικό προϋπολογισμό·

▼ B

- η) εφόσον η υλοποίηση της ενέργειας απαιτεί την ανάθεση συμβάσεων, τις αρχές που προβλέπονται στο άρθρο 184 ή τους κανόνες ανάθεσης συμβάσεων που οφείλει να τηρεί ο δικαιούχος·

▼ M3

- θ) τις ευθύνες του δικαιούχου, τουλάχιστον σε θέματα χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και υποβολής των εκθέσεων δραστηριότητας και των δημοσιονομικών εκθέσεων· όποτε κρίνεται σκόπιμο, θα καθορίζονται ενδιάμεσοι στόχοι, τους οποίους θα καλύπτουν οι εν λόγω εκθέσεις·

▼ B

- ι) τις λεπτομέρειες της διαδικασίας έγκρισης των εκθέσεων αυτών και πληρωμής εκ μέρους της Επιτροπής·

▼ M3

- ια) κατά περίπτωση, λεπτομέρειες για τις επιλέξιμες δαπάνες της ενέργειας ή του εγκεκριμένου προγράμματος εργασίας, καθώς ή/και για τα κατ' αποκοπή ποσά ή/και τη χρηματοδότηση ενιαίου ποσοστού που προβλέπονται στο άρθρο 108α παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού·

- ιβ) διατάξεις που διέπουν τη δημόσια προβολή της υποστήριξης από τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκτός εάν αυτό δεν είναι δυνατό ή σκόπιμο σύμφωνα με αιτιολογημένη απόφαση του διατάκτη.

▼ M2

- 1α. Η σύμβαση επιδότησης είναι δυνατόν να προβλέπει τους κανόνες και τις προθεσμίες αναστολής κατά το άρθρο 183.

▼ M3

2. Στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 163, η συμφωνία-πλαίσιο ή η απόφαση-πλαίσιο εταιρικής σχέσης εξειδικεύει τις πληροφορίες που προβλέπονται στην παράγραφο 1 στοιχεία α), β), γ) περίπτωση ι), δ) περίπτωση ι), στ) και η) έως ια) του παρόντος άρθρου.

Η κάθε επιμέρους σύμβαση ή απόφαση περιλαμβάνει τις πληροφορίες που προβλέπονται στην παράγραφο 1 στοιχεία α) έως ε), ζ) και ια) και, εφόσον είναι αναγκαίο, στοιχείο θ).

▼ B

3. Οι συμβάσεις επιδότησης μπορούν να τροποποιηθούν μόνο με γραπτές τροποποιητικές ρήτρες. Οι ρήτρες αυτές δεν μπορούν να έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα τροποποιήσεις της σύμβασης δυνάμεις να θέσουν εν αμφιβόλω την απόφαση χορήγησης της επιδότησης, ούτε να παραβιάζουν την ίση μεταχείριση των υποβαλλόντων σχετική αίτηση.

▼ M3

4. Οι παράγραφοι 1 έως 3 ισχύουν, τηρουμένων των αναλογιών, για τις αποφάσεις επιδότησης.

Ορισμένες από τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορούν να δίδονται στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων ή σε οιοδήποτε συναφές έγγραφο, αντί στην απόφαση επιδότησης.

▼ B

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Αρχές χορήγησης

Άρθρο 165

Ο κανόνας της μη παροχής κέρδους

(Άρθρο 109 παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

▼ M3

1. Για τους σκοπούς του παρόντος τίτλου, το κέρδος ορίζεται ως εξής:

- α) στην περίπτωση επιδότησης ενέργειας, κέρδος σημαίνει το πλεόνασμα των εσόδων έναντι των δαπανών του δικαιούχου κατά την υποβολή της αίτησης τελικής πληρωμής·
- β) στην περίπτωση λειτουργικής επιδότησης, κέρδος σημαίνει το πλεόνασμα στο ισοζύγιο του προϋπολογισμού λειτουργίας του δικαιούχου.

2. Τα κατ' αποκοπή ποσά και οι χρηματοδοτήσεις ενιαίου ποσοστού προσδιορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 181 βάσει των εξόδων ή της κατηγορίας εξόδων στα οποία αναφέρονται, που υπολογίζονται με βάση στατιστικά δεδομένα ή άλλα αντικειμενικά μέσα, κατά τρόπο τέτοιο που να αποκλείει εκ των προτέρων το κέρδος. Με τους ίδιους όρους, τα εν λόγω ποσά επανεξετάζονται και, κατά περίπτωση, αναπροσαρμόζονται από την Επιτροπή ανά διετία.

Στην περίπτωση αυτή, και για κάθε επιδότηση, κατά τον προσδιορισμό των ποσών επαληθεύεται η μη αποκόμιση κέρδους.

Όταν από τον εκ των υστέρων έλεγχο του γενεσιουργού γεγονότος προκύπτει ότι το γεγονός αυτό δεν έχει λάβει χώρα και ότι έχουν καταβληθεί στον δικαιούχο αδικαιολογήτως κατ' αποκοπή ποσά ή χρηματοδοτήσεις ενιαίου ποσοστού, η Επιτροπή δικαιούται να ανακτήσει έως και ολόκληρο το ποσό του κατ' αποκοπή ποσού ή της χρηματοδότησης ενιαίου ποσοστού και, στην περίπτωση ψευδούς δήλωσης σε σχέση με τα κατ' αποκοπή ποσά ή τη χρηματοδότηση ενιαίου ποσοστού, να επιβάλει χρηματικές ποινές ποσοστού μέχρι και του 50 % του συνολικού ύψους των κατ' αποκοπή ποσών ή της χρηματοδότησης ενιαίου ποσοστού.

Οι ως άνω έλεγχοι διενεργούνται με την επιφύλαξη της επαλήθευσης και της πιστοποίησης των πραγματικών δαπανών που απαιτούνται για την καταβολή των επιδοτήσεων ή για επιδοτήσεις που συνίστανται στην επιστροφή συγκεκριμένου ποσοστού των επιλέξιμων δαπανών.

▼ M2

3. Στην περίπτωση των λειτουργικών επιδοτήσεων προς οργανισμούς που επιδιώκουν σκοπούς γενικού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, η Επιτροπή έχει το δικαίωμα να ανακτήσει το ποσοστό επί των ετήσιων κερδών που αντιστοιχεί στην κοινοτική συνεισφορά στον προϋπολογισμό λειτουργίας του εκάστοτε οργανισμού οσάκις ο οργανισμός αυτός χρηματοδοτείται και από δημόσιους φορείς, οι οποίοι επίσης πρέπει να ανακτούν το ποσοστό επί των ετήσιων κερδών που αντιστοιχεί στη συνεισφορά τους. Για τους σκοπούς του υπολογισμού του προς ανάκτηση ποσού, δεν λαμβάνεται υπόψη το ποσοστό που αντιστοιχεί στις συνεισφορές σε είδος στον προϋπολογισμό λειτουργίας.

▼ **M3***Άρθρο 165α***Αρχή της συγχρηματοδότησης**

(άρθρο 109 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Η συγχρηματοδότηση απαιτεί, μέρος των δαπανών μιας ενέργειας ή των λειτουργικών εξόδων μιας οντότητας να αναλαμβάνεται από τον δικαιούχο της επιδότησης ή να καλύπτεται με συνεισφορές άλλες πέραν της κοινοτικής.
2. Στην περίπτωση των επιδοτήσεων που λαμβάνουν τις μορφές που προβλέπονται στο άρθρο 108α παράγραφος 1 στοιχεία β) ή γ) του δημοσιονομικού κανονισμού, ή τη μορφή συνδυασμού τους, η συγχρηματοδότηση αξιολογείται μόνο κατά το στάδιο της αξιολόγησης της αίτησης επιδότησης.

▼ **M1***Άρθρο 166***Ετήσιος προγραμματισμός**

(Άρθρο 110 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. ► **M3** Κάθε αρμόδιος διατάκτης καταρτίζει ετήσιο πρόγραμμα εργασίας για τις επιδοτήσεις. Το πρόγραμμα αυτό εγκρίνεται από το οικείο θεσμικό όργανο και δημοσιεύεται στον δικτυακό του τόπο που αναφέρεται στις επιδοτήσεις το ταχύτερο δυνατόν, εν ανάγκη εντός του έτους που προηγείται αυτού της εκτέλεσης του προϋπολογισμού, και το αργότερο στις 31 Μαρτίου του έτους εκτέλεσης. ◀

Το πρόγραμμα εργασίας συγκεκριμενοποιεί τη βασική πράξη, τους στόχους, το χρονοδιάγραμμα των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων, με το αντίστοιχο ενδεικτικό ποσό, και τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

2. Κάθε ουσιαστική τροποποίηση του προγράμματος εργασίας κατά τη διάρκεια του αντίστοιχου οικονομικού έτους αποτελεί το αντικείμενο συμπληρωματικής έγκρισης και δημοσίευσης, υπό τους όρους της παραγράφου 1.

▼ **B***Άρθρο 167***Περιεχόμενο των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων**

(Άρθρο 110 παράγραφος 1 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων προσδιορίζουν:

α) τους επιδιωκόμενους στόχους

▼ **M3**

β) τα κριτήρια επιλεξιμότητας, αποκλεισμού, επιλογής και ανάθεσης, όπως αυτά προβλέπονται στα άρθρα 114 και 115 του δημοσιονομικού κανονισμού, καθώς και τα αντίστοιχα δικαιολογητικά

▼ **B**

γ) τις λεπτομέρειες της κοινοτικής χρηματοδότησης

δ) τις λεπτομέρειες και την καταληκτική ημερομηνία για την κατάθεση των προτάσεων, την ημερομηνία πιθανής έναρξης των ενεργειών καθώς και την προβλεπόμενη ημερομηνία περαίωσης της διαδικασίας κατακύρωσης.

▼ **M3**

2. Οι ως άνω προσκλήσεις δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων και, ενδεχομένως, σε κάθε άλλο ενδεδειγμένο μέσο, όπως είναι η *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η ευρύτερη δυνατή δημοσιότητα για

▼ M3

τους δυνητικούς δικαιούχους. Μπορούν να δημοσιεύονται το έτος που προηγείται της εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Κάθε τροποποίηση του περιεχομένου των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων υπόκειται και αυτή σε δημοσίευση υπό τους ίδιους ως άνω όρους.

▼ B*Άρθρο 168***Εξαιρέσεις από τις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων**

(Άρθρο 110 παράγραφος 1 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Είναι δυνατή η χορήγηση επιδοτήσεων χωρίς να προηγηθεί πρόσκληση υποβολής προτάσεων μόνο στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) στο πλαίσιο ανθρωπιστικής βοήθειας, κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/96 του Συμβουλίου ⁽¹⁾, και βοήθειας σε καταστάσεις κρίσης, κατά την έννοια της παραγράφου 2·
- β) σε άλλες εξαιρετικές και επείγουσες περιπτώσεις, δεόντως αιτιολογημένες·

▼ M2

- γ) προς όφελος οργανισμών που κατέχουν θέση μονοπωλίου, εκ των πραγμάτων ή εκ του νόμου, με τη δέουσα αιτιολόγηση στην αντίστοιχη απόφαση χρηματοδότησης·

▼ M3

- δ) προς όφελος οργανισμών που προσδιορίζονται σε βασική πράξη, κατά την έννοια του άρθρου 49 του δημοσιονομικού κανονισμού, ως δικαιούχοι επιδότησης·
- ε) στην περίπτωση της έρευνα και τεχνολογικής ανάπτυξης, προς όφελος οργανισμών που προσδιορίζονται στο ετήσιο πρόγραμμα εργασίας του άρθρου 110 του δημοσιονομικού κανονισμού, οσάκις η βασική πράξη ρητά προβλέπει τη δυνατότητα αυτή και υπό τον όρο ότι το αντίστοιχο σχέδιο δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής πρόσκλησης υποβολής προτάσεων·
- στ) για ενέργειες με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που απαιτούν ιδιαίτερο είδος οργανισμών, με τα απαιτούμενα τεχνικά προσόντα, υψηλό βαθμό εξειδίκευσης ή διοικητικές εξουσίες, υπό τον όρο ότι οι αντίστοιχες ενέργειες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής πρόσκλησης υποβολής προτάσεων.

οι περιπτώσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, στοιχείο στ) τεκμηριώνονται δεόντως στη απόφαση ανάθεσης.

▼ B

2. Ως καταστάσεις κρίσης, για τρίτες χώρες, νοούνται καταστάσεις που απειλούν τη δημόσια τάξη και την ασφάλεια των προσώπων, υπάρχει κίνδυνος να καταλήξουν σε ένοπλη σύγκρουση ή απειλούν να αποσταθεροποιήσουν ν την αντίστοιχη χώρα και θα μπορούσαν να βλάψουν σοβαρά:

- α) τη διαφύλαξη των κοινών αξιών, των θεμελιωδών συμφερόντων, της ανεξαρτησίας και της ακεραιότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- β) την ασφάλεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, την προώθηση της διεθνούς συνεργασίας και την ανάπτυξη και ενίσχυση της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, κατά την έννοια του άρθρου 11 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 381/2000 του Συμβουλίου ⁽²⁾.

⁽¹⁾ ΕΕ L 163 της 2.7.1996, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 57 της 27.2.2001, σ. 5.

▼ B*Άρθρο 169***Δημοσιότητα εκ των υστέρων**

(Άρθρο 110 παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

▼ M3

1. Όλες οι επιδοτήσεις που χορηγούνται κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού έτους, εξαιρουμένων των υποτροφιών που χορηγούνται σε φυσικά πρόσωπα, δημοσιεύονται, σε τυποποιημένη μορφή, σε ειδικά αφιερωμένη και ευπρόσιτη θέση στον δικτυακό τόπο των οικείων κοινοτικών οργάνων κατά το πρώτο εξάμηνο μετά την περάτωση του οικονομικού έτους στο πλαίσιο του οποίου χορηγήθηκαν.

Στις περιπτώσεις που η διαχείριση έχει ανατεθεί στους οργανισμούς του άρθρου 54 του δημοσιονομικού κανονισμού, υπάρχει τουλάχιστον παραπομπή στη διεύθυνση του δικτυακού τόπου όπου περιλαμβάνονται οι σχετικές πληροφορίες, εφόσον αυτές δεν δημοσιεύονται απευθείας στην ειδική προς τούτο θέση του δικτυακού τόπου των κοινοτικών θεσμικών οργάνων.

Μπορούν επίσης να δημοσιευθούν, σε τυποποιημένη μορφή, και σε κάθε άλλο κατάλληλο μέσο, όπως είναι η *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

▼ B

2. Δημοσιεύονται, με τη συγκατάθεση του εκάστοτε δικαιούχου, κατά το άρθρο 164 παράγραφος 1, στοιχείο στ):

- α) το όνομα ή η επωνυμία και η διεύθυνση των δικαιούχων·
- β) το αντικείμενο της επιδότησης·

▼ M3

γ) το χορηγούμενο ποσό και, εκτός από τις περιπτώσεις κατ' αποκοπή ποσών ή χρηματοδότησης ενιαίου ποσοστού που προβλέπονται στο άρθρο 108α παράγραφος 1 στοιχεία β) και γ) του δημοσιονομικού κανονισμού, το ποσοστό χρηματοδότησης των δαπανών της ενέργειας ή του εγκεκριμένου προγράμματος εργασίας.

▼ B

Είναι δυνατή παρέκκλιση από την υποχρέωση που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο, εάν η κοινολόγηση των πληροφοριακών στοιχείων υπάρχει κίνδυνος να βλάψει την ασφάλεια των δικαιούχων ή να ζημιώσει τα επαγγελματικά τους συμφέροντα.

▼ M3

3. Μετά τη δημοσίευση σύμφωνα με την παράγραφο 2, και εφόσον τούτο ζητηθεί από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή, η Επιτροπή διαβιβάζει στην εν λόγω αρχή έκθεση σχετικά με:

- α) τον αριθμό των αιτούντων του προηγούμενου έτους·
- β) τον αριθμό και το ποσοστό των επιτυχών αιτήσεων ανά πρόσκληση υποβολής προτάσεων·
- γ) τη μέση διάρκεια της διαδικασίας από την ημερομηνία κλεισίματος της πρόσκλησης για την υποβολή προτάσεων έως τη χορήγηση της επιδότησης·
- δ) τον αριθμό και το ποσό των επιδοτήσεων σε περίπτωση εξαίρεσης από την υποχρέωση εκ των υστέρων δημοσίευσης το περασμένο έτος για λόγους ασφάλειας των δικαιούχων ή προστασίας των επιχειρηματικών τους συμφερόντων.

▼ M3*Άρθρο 169α***Ενημέρωση των αιτούντων**

(άρθρο 110 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Η Επιτροπή παρέχει στους αιτούντες πληροφορίες και συμβουλές, με τους ακόλουθους τρόπους:

- α) με τη θέσπιση κοινών προτύπων για το έντυπο της αίτησης για τις παρόμοιες επιδοτήσεις και με την παρακολούθηση του μεγέθους και του ευανάγνωστου των εντύπων αίτησης·
- β) με την παροχή πληροφοριών στους δυνητικούς αιτούντες, ιδίως με τη διοργάνωση σεμιναρίων και εγχειριδίων·
- γ) με την τήρηση μόνιμων στοιχείων για τους δικαιούχους στο δελτίο νομικών οντοτήτων που προβλέπεται στο άρθρο 64.

▼ B*Άρθρο 170***Από κοινού χρηματοδοτήσεις**

(Άρθρο 111 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Μια ενέργεια μπορεί να αποτελέσει το αντικείμενο από κοινού χρηματοδότησης εκ μέρους πολλών διατακτών και από χωριστές γραμμές του προϋπολογισμού.

*Άρθρο 171***Αναδρομικότητα για τη διαχείριση της ανθρωπιστικής βοήθειας και της βοήθειας σε καταστάσεις κρίσης**

(Άρθρο 112 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Για την εξασφάλιση της καλής διεξαγωγής των επιχειρήσεων ανθρωπιστικής βοήθειας, ή των επιχειρήσεων σε καταστάσεις κρίσης κατά την έννοια του άρθρου 168, παράγραφος 2, οι δαπάνες στις οποίες υποβάλλεται ένας δικαιούχος πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης είναι επιλέξιμες για κοινοτική χρηματοδότηση μόνο στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) οσάκις οι δαπάνες σχετίζονται με τη σύσταση, εκ μέρους του αιτούντος, αποθεμάτων προς χρήση στο πλαίσιο της επιδοτούμενης ενέργειας·
- β) κατ' εξαίρεση, και για λόγους δεόντως αιτιολογημένους, οσάκις η απόφαση χρηματοδότησης και η σύμβαση επιδότησης το προβλέπουν ρητά, καθορίζοντας ημερομηνία επιλεξιμότητας προγενέστερη της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης.

*Άρθρο 172***Εξωτερικές συγχρηματοδοτήσεις**

(Άρθρο 113 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

▼ M1

1. Ο δικαιούχος της επιδότησης τεκμηριώνει το ύψος της εκ μέρους του συγχρηματοδότησης, με τη μορφή είτε ιδίων πόρων είτε χρηματοοικονομικών μεταφορών εκ μέρους τρίτων, είτε και σε είδος, εκτός από τις περιπτώσεις κατ' αποκοπή χρηματοδότησης και πινάκων κόστους ανά μονάδα που αναφέρονται στο άρθρο 181 παράγραφος 1.

▼ B

2. ► **M2** Ο αρμόδιος διατάκτης είναι δυνατόν να αποδεχθεί και συγχρηματοδότηση σε είδος, εάν τούτο κρίνεται ενδεδειγμένο ή αναγκαίο ◀. Στις περιπτώσεις αυτές, η αξία της συνεισφοράς δεν πρέπει να υπερβαίνει:

- α) είτε τα πραγματικά έξοδα, δεόντως τεκμηριωμένα με λογιστικά παραστατικά·
- β) είτε τα έξοδα που γίνονται εν γένει αποδεκτά στην αντίστοιχη αγορά.

Αποκλείονται από τον υπολογισμό του ύψους της συγχρηματοδότησης οι συνεισφορές σε ακίνητα, που αναφέρονται στο άρθρο 116 παράγραφος 1.

▼ M2

3. Για επιδοτήσεις με συνολικό ύψος κατώτερο ή ίσο των 25 000 ευρώ, ο αρμόδιος διατάκτης είναι δυνατόν, ανάλογα με την αξιολόγηση κινδύνων που πραγματοποιεί, να παραιτηθεί από την απαίτηση τεκμηρίωσης της συγχρηματοδότησης σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Σε περίπτωση πολλαπλών επιδοτήσεων προς τον ίδιο δικαιούχο κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού έτους, το όριο των 25 000 ευρώ ισχύει για το συνολικό ύψος των επιδοτήσεων.

▼ M3

4. Η αρχή της συγχρηματοδότησης λογίζεται ως τηρηθείσα οσάκις η κοινοτική συνεισφορά προορίζεται για την κάλυψη ορισμένων διοικητικών δαπανών χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, συμπεριλαμβανόμενου, εφόσον συντρέχει περίπτωση, ενός κυμαινόμενου ποσού, το οποίο επέχει θέση κινήτρου απόδοσης, σε σχέση με τη διαχείριση ενός σχεδίου ή προγράμματος που αποτελεί αδιαίρετο σύνολο.

*Άρθρο 172α***Επιλέξιμες δαπάνες**

(άρθρο 113 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Είναι επιλέξιμες οι δαπάνες τις οποίες πραγματικά αναλαμβάνει ο δικαιούχος επιδότησης και ικανοποιούν τα ακόλουθα κριτήρια:

- α) πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας, με εξαίρεση τις δαπάνες που αφορούν τελικές εκθέσεις και πιστοποιητικά ελέγχου·
- β) εμφανίζονται στον εκτιμώμενο συνολικό προϋπολογισμό της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας·
- γ) είναι αναγκαίες για την υλοποίηση της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας που αποτελεί το αντικείμενο της επιδότησης·
- δ) είναι αναγνωρίσιμες και επαληθεύσιμες, ιδίως με την εγγραφή τους στα λογιστικά βιβλία του δικαιούχου, προσδιοριζόμενες σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα της χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένος ο δικαιούχος και σύμφωνα με τις συνήθεις πρακτικές κοστολόγησης που αυτός εφαρμόζει·
- ε) συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας περί φόρων και κοινωνικών εισφορών·
- στ) είναι εύλογες, δικαιολογημένες και συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, ιδίως σε ότι αφορά την οικονομία και την αποδοτικότητα.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 και της βασικής πράξης, οι ακόλουθες δαπάνες μπορούν να θεωρηθούν από τον αρμόδιο διατάκτη ως επιλέξιμες:

- α) δαπάνες που σχετίζονται με τραπεζική εγγύηση ή παρεμφερή ασφάλεια, που καταθέτει ο δικαιούχος δυνάμει του άρθρου 118 του δημοσιονομικού κανονισμού·

▼ **M3**

- β) οι δαπάνες που σχετίζονται με εξωτερικό λογιστικό έλεγχο ο οποίος απαιτείται από τον αρμόδιο διατάκτη σε σχέση με την αίτηση χρηματοδότησης ή με την αίτηση πληρωμής·
- γ) ο καταβεβλημένος φόρος προστιθέμενης αξίας ο οποίος δεν είναι επιστρεπτέος στον δικαιούχο σύμφωνα με την κείμενη εθνική νομοθεσία·
- δ) τα έξοδα απόσβεσης, υπό τον όρο ότι αναλαμβάνονται πράγματι από τον δικαιούχο·
- ε) οι δαπάνες διοικητικής λειτουργίας, προσωπικού και εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών μισθοδοσίας του προσωπικού των εθνικών δημόσιων υπηρεσιών κατά το μέτρο που σχετίζονται με τις δαπάνες δραστηριοτήτων τις οποίες η οικεία δημόσια αρχή δεν θα διεκπεραιώνει εάν δεν είχε αναληφθεί το χρηματοδοτούμενο σχέδιο.

*Άρθρο 172β***Αρχή της βαθμιαίας μείωσης των λειτουργικών επιδοτήσεων**

(άρθρο 113 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Όταν μειώνονται οι λειτουργικές επιδοτήσεις, η μείωση τους γίνεται με τρόπο αναλογικό και δίκαιο.

*Άρθρο 172γ***Αιτήσεις χρηματοδότησης**

(άρθρο 114 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι κανόνες υποβολής των αιτήσεων επιδότησης προσδιορίζονται από τον αρμόδιο διατάκτη, ο οποίος δύναται να επιλέξει και τη μέθοδο υποβολής. Οι αιτήσεις επιδότησης μπορούν να υποβάλλονται με επιστολή ή με ηλεκτρονικά μέσα.

Τα επιλεγέντα μέσα επικοινωνίας δεν πρέπει να δημιουργούν διακρίσεις ούτε να έχουν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της πρόσβασης των αιτούντων στη διαδικασία επιλογής.

Τα επιλεγόμενα μέσα επικοινωνίας πρέπει να είναι τέτοια ώστε να εξασφαλίζουν την εκπλήρωση των ακόλουθων προϋποθέσεων:

- α) κάθε υποβαλλόμενη αίτηση πρέπει να περιέχει όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για την αξιολόγησή της·
- β) πρέπει να διαφυλάσσεται η αξιοπιστία των δεδομένων·
- γ) πρέπει να διαφυλάσσεται ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των προτάσεων.

Για τους σκοπούς του στοιχείου γ), ο αρμόδιος διατάκτης εξετάζει το περιεχόμενο των αιτήσεων μόνον αφού εκπνεύσει η ταχθείσα προθεσμία για την υποβολή τους.

Ο αρμόδιος διατάκτης είναι δυνατόν να ζητήσει, η ηλεκτρονική υποβολή να συνοδεύεται από ηλεκτρονική υπογραφή προηγμένης τεχνολογίας, κατά την έννοια της οδηγίας 1999/93/ΕΚ.

2. Οσάκις ο αρμόδιος διατάκτης επιτρέπει την υποβολή των αιτήσεων με ηλεκτρονικά μέσα, ο χρησιμοποιούμενος εξοπλισμός και τα τεχνικά του χαρακτηριστικά δεν είναι φύσεως τέτοιας που να δημιουργούν διακρίσεις, είναι δε εν γένει διαθέσιμα και συμβατά με τα ευρέως χρησιμοποιούμενα προϊόντα τεχνολογίας της πληροφορίας και επικοινωνίας. Οι πληροφορίες σχετικά με τις τεχνικές προδιαγραφές που απαιτούνται για την υποβολή των αιτήσεων, συμπεριλαμβανομένης της κρυπτογράφησης, τίθενται στη διάθεση των αιτούντων.

▼ M3

Επιπλέον, οι συσκευές ηλεκτρονικής παραλαβής των αιτήσεων εγγυώνται την ασφάλεια και την εμπιστευτικότητα.

3. Όταν η υποβολή γίνεται με επιστολή, οι αιτούντες δύνανται να επιλέξουν να υποβάλουν την αίτησή τους με έναν από τους παρακάτω τρόπους:

- α) ταχυδρομικώς ή μέσω υπηρεσίας ταχυαποστολών, οπότε η πρόσκληση υποβολής προτάσεων διευκρινίζει ότι ως αποδεικτικό στοιχείο θεωρείται η ημερομηνία αποστολής, η ταχυδρομική σφραγίδα ή η ημερομηνία της απόδειξης παράδοσης·
- β) με απευθείας παράδοση στα γραφεία του θεσμικού οργάνου εκ μέρους του αιτούντος αυτοπροσώπως ή μέσω εκπροσώπου του, οπότε η πρόσκληση υποβολής προτάσεων προσδιορίζει την υπηρεσία στην οποία πρέπει να παραδοθούν οι αιτήσεις έναντι απόδειξης με ημερομηνία και υπογραφή.

▼ B

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

*Διαδικασία χορήγησης**Άρθρο 173***Αιτήσεις χρηματοδότησης**

(Άρθρο 114 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

▼ M3

1. Οι αιτήσεις υποβάλλονται με το έντυπο που καταρτίζεται σύμφωνα με τα κοινά πρότυπα που ορίζονται δυνάμει του άρθρου 169α στοιχείο α), τα οποία θέτουν στη διάθεση των ενδιαφερομένων οι αρμόδιοι διατάκτες, και σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζει η βασική πράξη και η πρόσκληση υποβολής προτάσεων.

▼ M2

2. Η αίτηση καταδεικνύει τη νομική υπόσταση και τη χρηματοδοτική και επιχειρησιακή ικανότητα του αιτούντος να φέρει σε πέρας την προτεινόμενη ενέργεια ή πρόγραμμα εργασίας, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 176 παράγραφος 4.

Προς τούτο, ο αιτών υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση και, για τις αιτήσεις επιδότησης ύψους ανώτερου των 25 000 ευρώ, κάθε άλλο δικαιολογητικό που ζητείται από τον αρμόδιο διατάκτη, ανάλογα με την ανάλυση κινδύνων που πραγματοποιεί ο ίδιος. Η απαίτηση αυτών των εγγράφων επισημαίνεται στην πρόσκληση υποβολής προσφορών.

Στα δικαιολογητικά μπορεί να περιλαμβάνεται ιδίως ο λογαριασμός εσόδων/εξόδων και ο ισολογισμός του τελευταίου οικονομικού έτους που έκλεισε.

▼ M3

3. Ο προϋπολογισμός της ενέργειας ή ο λειτουργικός προϋπολογισμός που επισυνάπτεται στην αίτηση πρέπει να είναι ισοσκελισμένοι κατά τα έσοδα και τις δαπάνες, με την επιφύλαξη των προβλέψεων για πιθανές διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών, και να εμφανίζουν τις δαπάνες που είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από τον κοινοτικό προϋπολογισμό.

▼ B

4. ► **M2** Οσάκις η αίτηση αναφέρεται σε επιδότηση ενέργειας που υπερβαίνει τα 500 000 ευρώ, ή λειτουργική επιδότηση που υπερβαίνει τα 100 000 ευρώ, υποβάλλεται έκθεση λογιστικού ελέγχου εκ μέρους εγκεκριμένου εξωτερικού λογιστή. Η έκθεση αυτή πιστοποιεί τους λογαριασμούς του τελευταίου οικονομικού έτους για το οποίο υπάρχουν στοιχεία. ◀

Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου εφαρμόζονται μόνο για την πρώτη αίτηση που υποβάλλεται από έναν και τον αυτό δικαιούχο στον αρμόδιο διατάκτη κατά τη διάρκεια ενός και του αυτού οικονομικού έτους.

▼ B

Στην περίπτωση συμβάσεων μεταξύ Επιτροπής και πλειόνων δικαιούχων, τα ως άνω κατώτατα όρια πρέπει να εφαρμόζονται για καθένα από τους δικαιούχους.

▼ M2

Σε περίπτωση εταιρικής σχέσης κατά το άρθρο 163, η έκθεση λογιστικού ελέγχου στην οποία αναφέρεται το πρώτο εδάφιο, και η οποία καλύπτει τα δύο τελευταία οικονομικά έτη για τα οποία υπάρχουν στοιχεία, πρέπει να υποβάλλεται πριν συναφθεί η συμφωνία-πλαίσιο.

Ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί, ανάλογα με την αξιολόγηση κινδύνων που πραγματοποιεί ο ίδιος, να παραιτηθεί από την απαίτηση του λογιστικού ελέγχου που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο έναντι των ιδρυμάτων δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των δικαιούχων που έχουν αναλάβει από κοινού και εις ολόκληρο ευθύνες, στην περίπτωση συμβάσεων με περισσότερους του ενός δικαιούχους.

Το πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζεται για τους δημόσιους και τους διεθνείς οργανισμούς στους οποίους αναφέρεται το άρθρο 43 παράγραφος 2.

▼ B

5. Ο αιτών αναφέρει τις λουπές χρηματοδοτήσεις τις οποίες έχει λάβει ή έχει ζητήσει κατά τη διάρκεια του ίδιου οικονομικού έτους, και για την ίδια ή άλλες ενέργειες, ή στο πλαίσιο των τρεχουσών δραστηριοτήτων του.

▼ M3*Άρθρο 174***Αποδείξεις περί μη αποκλεισμού**

(άρθρο 114 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι αιτούντες βεβαιώνουν υπεύθυνα ότι δεν εμπίπτουν σε καμία από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 93 παράγραφος 1 και στο άρθρο 94 του δημοσιονομικού κανονισμού. Ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να ζητήσει, βάσει της ανάλυσης κινδύνων που πραγματοποιεί, τα αποδεικτικά στοιχεία που προβλέπονται στο άρθρο 134. Οι αιτούντες οφείλουν να καταθέσουν τα στοιχεία αυτά, εκτός εάν υφίσταται υλική αδυναμία αναγνωριζόμενη από τον αρμόδιο διατάκτη.

*Άρθρο 174α***Αιτούντες στερούμενοι νομικής προσωπικότητας**

(άρθρο 114 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οσάκις αίτηση επιδότησης υποβάλλεται από αιτούντα που δεν διαθέτει νομική προσωπικότητα, σύμφωνα με το άρθρο 114 παράγραφος 2 στοιχείο α), δεύτερο εδάφιο του δημοσιονομικού κανονισμού, οι εκπρόσωποι του αιτούντος αυτού αποδεικνύουν ότι έχουν την ικανότητα να αναλαμβάνουν νομικές υποχρεώσεις εκ μέρους του αιτούντος και προσφέρουν οικονομικές εγγυήσεις ισοδύναμες με εκείνες των νομικών προσώπων.

*Άρθρο 175***Οικονομικές και διοικητικές κυρώσεις**

(άρθρο 114 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Είναι δυνατόν να επιβάλλονται οικονομικές ή διοικητικές κυρώσεις, ή και τα δύο, στους αιτούντες που έχουν προβεί σε ψευδή δήλωση, ή έχουν διαπράξει ουσιώδη σφάλματα, παρατυπίες ή απάτη, σύμφωνα με τους όρους που τίθενται στο άρθρο 134β και κατ' αναλογία του ύψους της εκάστοτε επιδότησης.

▼ M3

Οι ως άνω οικονομικές ή διοικητικές κυρώσεις, ή και οι δύο, μπορούν να επιβάλλονται και στους δικαιούχους που έχει κριθεί ότι διέπραξαν σοβαρή παράβαση των συμβατικών τους υποχρεώσεων.

Άρθρο 175α

Κριτήρια επιλεξιμότητας

(άρθρο 114 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Τα κριτήρια επιλεξιμότητας δημοσιεύονται στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων.
2. Τα κριτήρια επιλεξιμότητας προσδιορίζουν τους όρους συμμετοχής στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων. Τα κριτήρια αυτά τίθενται λαμβανομένων δεόντως υπόψη των στόχων της ενέργειας και συνάδουν με τις αρχές της διαφάνειας και της αποφυγής διακρίσεων.

Άρθρο 175β

Επιδότησεις πολύ μικρού ποσού

(άρθρο 114 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Ως επιδοτήσεις πολύ μικρού ποσού θεωρούνται εκείνες που δεν υπερβαίνουν τα 5 000 ευρώ.

▼ B

Άρθρο 176

Κριτήρια επιλογής

(Άρθρο 115, παράγραφος 1 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Τα κριτήρια επιλογής δημοσιεύονται στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων και επιτρέπουν την αξιολόγηση της χρηματοδοτικής και επιχειρησιακής ικανότητας του αιτούντος να φέρει σε πέρας την προτεινόμενη ενέργεια ή πρόγραμμα εργασίας.
2. Ο αιτών πρέπει απαραίτητα να διαθέτει σταθερές και επαρκείς πηγές χρηματοδότησης έτσι ώστε να είναι σε θέση να ασκεί τις δραστηριότητές τους καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης της επιδοτούμενης ενέργειας ή του οικονομικού έτους της επιδότησης, και ώστε να μπορεί να συμβάλει στη χρηματοδότησή της. Οφείλει να διαθέτει τις ικανότητες και τα επαγγελματικά προσόντα που είναι αναγκαία για να φέρει σε πέρας την προτεινόμενη ενέργεια ή το προτεινόμενο πρόγραμμα εργασίας, εκτός εάν η βασική πράξη περιλαμβάνει συγκεκριμένες διατάξεις σχετικά.

▼ M2

3. Η χρηματοδοτική και η επιχειρησιακή ικανότητα επαληθεύονται βάσει ανάλυσης των δικαιολογητικών στα οποία αναφέρεται το άρθρο 173 και τα οποία ζητούνται από τον αρμόδιο διατάκτη στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων.

▼ M3

Εάν στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων δεν ζητούνται δικαιολογητικά, ο δε αρμόδιος διατάκτης έχει αμφιβολίες ως προς τη χρηματοδοτική και επιχειρησιακή ικανότητα των αιτούντων, τους ζητεί να υποβάλουν κάθε ενδεικνυόμενο έγγραφο.

▼ B

4. ► **M2** Η επαλήθευση της χρηματοδοτικής ικανότητας σύμφωνα με την παράγραφο 3 δεν εφαρμόζεται για τα φυσικά πρόσωπα που λαμβάνουν υποτροφία σπουδών, για τους δημόσιους και για τους διεθνείς οργανισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 43 παράγραφος 2. ◀

▼ B

Στην περίπτωση εταιρικής σχέσης που αναφέρεται στο άρθρο 163, η ως άνω επαλήθευση πραγματοποιείται πριν από τη σύναψη της συμφωνίας-πλαisiού.

*Άρθρο 177***Κριτήρια χορήγησης**

(Άρθρο 115, παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Τα κριτήρια χορήγησης δημοσιεύονται στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων.
2. Τα κριτήρια χορήγησης επιτρέπουν τη χορήγηση των επιδοτήσεων είτε για ενέργειες που μεγιστοποιούν τη συνολική αποτελεσματικότητα του κοινοτικού προγράμματος των οποίων εξασφαλίζουν την υλοποίηση, είτε για οργανισμούς των οποίων το πρόγραμμα εργασίας επιδιώκει την επίτευξη του ίδιου αποτελέσματος. Τα κριτήρια αυτά καθορίζονται κατά τρόπο που να εξασφαλίζει και τη χρηστή διαχείριση των κοινοτικών κονδυλίων.

Η εφαρμογή των ως άνω κριτηρίων επιτρέπει την επιλογή των σχεδίων ενεργειών ή προγραμμάτων εργασίας που εξασφαλίζουν στην Επιτροπή την τήρηση των στόχων και προτεραιοτήτων της και εγγυώνται την αναγνωρισσιμότητα της κοινοτικής χρηματοδότησης.

3. Τα κριτήρια χορήγησης καθορίζονται κατά τρόπο που να επιτρέπει τη μεταγενέστερη αξιολόγησή τους.

*Άρθρο 178***Αξιολόγηση των αιτήσεων και χορήγηση**

(Άρθρο 116 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. ► **M3** Ο αρμόδιος διατάκτης διορίζει επιτροπή αξιολόγησης των προτάσεων, εκτός εάν η Επιτροπή λάβει διαφορετική απόφαση στο πλαίσιο συγκεκριμένου τομεακού προγράμματος. Ο διατάκτης δύναται να διορίσει μια τέτοια επιτροπή πριν από την τελική ημερομηνία υποβολής προτάσεων που προβλέπεται στο στοιχείο δ) του άρθρου 167. ◀

Η επιτροπή συγκροτείται από τουλάχιστον τρία πρόσωπα, τα οποία εκπροσωπούν τουλάχιστον δύο οργανικές οντότητες της Επιτροπής χωρίς ιεραρχική σχέση μεταξύ τους. Για να προλαμβάνονται καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων, τα πρόσωπα αυτά υπόκεινται στις υποχρεώσεις του άρθρου 52 του Δημοσιονομικού Κανονισμού.

Στις αντιπροσωπείες και στις τοπικές μονάδες που προβλέπονται στο άρθρο 254, καθώς και στους εξουσιοδοτούμενους οργανισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 160 παράγραφος 1, ελλείψει διακριτών οντοτήτων, δεν εφαρμόζεται η υποχρέωση ύπαρξης οργανικών οντοτήτων χωρίς ιεραρχική σχέση μεταξύ τους.

Στην επιτροπή αυτή μπορούν να συμμετέχουν και εξωτερικοί εμπειρογνώμονες, μετά από σχετική απόφαση του αρμόδιου διατάκτη.

▼ M3

- 1α. Ο αρμόδιος διατάκτης, εφόσον συντρέχει περίπτωση, υποδιαιρεί τη διαδικασία σε πολλά διαδικαστικά στάδια. Οι κανόνες που διέπουν τη διαδικασία ανακοινώνονται στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων.

Οσάκις πρόσκληση υποβολής προτάσεων καθορίζει δύο στάδια για τη διαδικασία υποβολής, μόνον οι αιτούντες των οποίων οι προτάσεις ικανοποιούν τα κριτήρια αξιολόγησης του πρώτου σταδίου καλούνται να υποβάλουν πλήρη πρόταση στο δεύτερο στάδιο.

Οσάκις πρόσκληση υποβολής προτάσεων καθορίζει δύο στάδια για τη διαδικασία αξιολόγησης, γίνονται δεκτές στο δεύτερο στάδιο αξιολόγη-

▼ M3

σης μόνον οι προτάσεις που περνούν επιτυχώς το πρώτο στάδιο με αξιολόγηση βάσει περιορισμένου αριθμού κριτηρίων.

Οι αιτούντες των οποίων οι προτάσεις απορρίπτονται σε οποιοδήποτε στάδιο ενημερώνονται σχετικά, σύμφωνα με το άρθρο 116 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Κάθε επόμενο στάδιο της διαδικασίας πρέπει να είναι σαφώς διακριτό από το προηγούμενο.

Τα ίδια έγγραφα και πληροφορίες ζητούνται να υποβληθούν μόνο μία φορά κατά τη διάρκεια της ίδιας διαδικασίας.

2. Η επιτροπή αξιολόγησης ή, κατά περίπτωση, ο αρμόδιος διατάκτης μπορούν να ζητήσουν από αιτούντα να υποβάλει πρόσθετες πληροφορίες ή να διευκρινίσει τα δικαιολογητικά που έχει υποβάλει σε σχέση με την αίτησή του, ιδίως στην περίπτωση σφαλμάτων εμφανώς εκ παραδρομής.

Ο αρμόδιος διατάκτης τηρεί τα ενδεικνύμενα πρακτικά των επαφών του με τους αιτούντες κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

▼ B

3. Μετά το πέρας των εργασιών της επιτροπής αξιολόγησης, ο πρόεδρος της συντάσσει πρακτικό, στο οποίο περιλαμβάνονται όλες οι εξετασθείσες προτάσεις, αξιολογείται η ποιότητά τους και προσδιορίζονται εκείνες που είναι δυνατόν να τύχουν χρηματοδότησης. Εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο, το πρακτικό αυτό περιλαμβάνει και κατάταξη των εξετασθεισών προτάσεων.

Το πρακτικό φυλάσσεται, για να χρησιμεύει μεταγενέστερα ως έγγραφο αναφοράς.

4. Ο αρμόδιος διατάκτης εκδίδει στην συνέχεια την απόφασή του, η οποία περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- α) το αντικείμενο και το συνολικό ποσό της απόφασης χρηματοδότησης·
- β) το όνομα/επωνυμία των δικαιούχων, τον τίτλο των ενεργειών, τα εγκριθέντα ποσά και τους λόγους της έγκρισης, ακόμη και στην περίπτωση που αυτοί αποκλίνουν από τη γνώμη της επιτροπής αξιολόγησης·
- γ) το όνομα/επωνυμία των αποκλεισθέντων αιτούντων και τους λόγους του αποκλεισμού τους.

5. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως 4 δεν εφαρμόζονται για τους δικαιούχους επιδοτήσεων οι οποίοι προσδιορίζονται στη βασική πράξη.

▼ M2*Άρθρο 179***Ενημέρωση των αιτούντων**

(Άρθρο 116 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Η ενημέρωση των αιτούντων γίνεται το ταχύτερο δυνατόν, και σε κάθε περίπτωση εντός 15 ημερολογιακών ημερών από την κοινοποίηση στους δικαιούχους της απόφασης χρηματοδότησης.

▼ **B**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4
Πληρωμή και έλεγχος

Άρθρο 180

Αιτιολόγηση των αιτήσεων πληρωμής

(Άρθρο 117 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

▼ **M2**

1. Για κάθε επιδότηση, η προχρηματοδότηση είναι δυνατόν να υποδιαιρείται σε δόσεις.

Η πλήρης καταβολή νέας προχρηματοδότησης υπόκειται στον όρο της απορρόφησης τουλάχιστον του 70 % του συνολικού ποσού κάθε προηγούμενης προχρηματοδότησης.

Οσάκις η απορρόφηση προηγούμενης προχρηματοδότησης υπολείπεται του 70 %, το ύψος της νέας πληρωμής προχρηματοδότησης μειώνεται κατά το μη απορροφηθέν μέρος της προηγούμενης προχρηματοδότησης.

Μαζί με την αίτησή του για νέα πληρωμή, ο δικαιούχος υποβάλλει αναλυτικό λογαριασμό των εξόδων στα οποία έχει υποβληθεί.

▼ **M1**

1α. Ο δικαιούχος δηλώνει υπεύθυνα τον πλήρη, αξιόπιστο και ειλικρινή χαρακτήρα των πληροφοριακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στις αιτήσεις του πληρωμής, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 104. Ακόμη, πιστοποιεί ότι οι δαπάνες στις οποίες έχει υποβληθεί μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες σύμφωνα με τις διατάξεις της σύμβασης επιδότησης, καθώς και ότι οι αιτήσεις πληρωμής συνοδεύονται από τα κατάλληλα δικαιολογητικά, τα οποία είναι δυνατόν να υποβληθούν σε έλεγχο.

2. ► **M2** Ο αρμόδιος διατάκτης είναι δυνατόν να ζητήσει, ως συνοδευτικό κάθε πληρωμής και βάσει της αξιολόγησης κινδύνων που πραγματοποιεί ο ίδιος, πιστοποιητικό των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και των υποκείμενων λογαριασμών εκ μέρους εγκεκριμένου ελεγκτή ή, σε περίπτωση δημόσιου οργανισμού, εκ μέρους αρμόδιου και ανεξάρτητου δημόσιου λειτουργού. Στην περίπτωση των επιδοτήσεων συγκεκριμένης ενέργειας και των λειτουργικών επιδοτήσεων, το ως άνω πιστοποιητικό επισυνάπτεται στην αίτηση πληρωμής. Το πιστοποιητικό αυτό βεβαιώνει, σύμφωνα με μέθοδο εγκεκριμένη από τον αρμόδιο, ότι τα έξοδα που δηλώνονται από τον δικαιούχο στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και στα οποία βασίζεται η αίτηση πληρωμής είναι πραγματικά, ακριβή και επιλέξιμα σύμφωνα με τη σύμβαση επιδότησης. ◀

▼ **M2**

Εκτός από την περίπτωση των κατ' αποκοπή ποσών και των χρηματοδοτήσεων ενιαίου συντελεστή, το πιστοποιητικό των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και των υποκείμενων λογαριασμών είναι υποχρεωτικό για τις ενδιάμεσες πληρωμές ανά οικονομικό έτος και για τις πληρωμές υπολοίπου στις ακόλουθες περιπτώσεις:

▼ **M3**

α) επιδότησης για ενέργεια με δαπάνες 750 000 ευρώ ή μεγαλύτερες, όταν το άθροισμα των ποσών των αιτήσεων πληρωμής ανέρχεται τουλάχιστον σε 325 000 ευρώ

▼ **M1**

β) επιδότησης λειτουργίας ύψους 100 000 ευρώ και άνω.

▼ **M2**

Ανάλογα με την αξιολόγηση κινδύνων που πραγματοποιεί ο ίδιος, ο αρμόδιος διατάκτης είναι δυνατόν και να παραιτηθεί από την απαίτηση υποβολής πιστοποιητικού για τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και τους υποκείμενους λογαριασμούς στην περίπτωση:

▼ M1

- α) τους δημόσιους οργανισμούς και τους διεθνείς οργανισμούς του άρθρου 43·
- β) τους δικαιούχους επιδοτήσεων στους τομείς της ανθρωπιστικής βοήθειας και της διαχείρισης των καταστάσεων κρίσης, εκτός της περίπτωσης πληρωμών υπολοίπων·
- γ) σε περίπτωση πληρωμών υπολοίπων, τους δικαιούχους επιδοτήσεων στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας οι οποίοι έχουν υπογράψει συμφωνία-πλαίσιο εταιρικής σχέσης που αναφέρεται στο άρθρο 163, και διαθέτουν σύστημα ελέγχου που να παρέχει ισοδύναμες εγγυήσεις για τις πληρωμές αυτές·

▼ M3

- δ) τους δικαιούχους πολλαπλών επιδοτήσεων οι οποίοι έχουν υποβάλει ανεξάρτητη πιστοποίηση με ισοδύναμες εγγυήσεις για τα συστήματα ελέγχου και τη μεθοδολογία που χρησιμοποιούν για την κατάρτιση των απαιτήσεών τους.

▼ B

Σε περίπτωση σύμβασης μεταξύ Επιτροπής και πλειόνων δικαιούχων, τα κατώτατα όρια που προβλέπονται στο δεύτερο εδάφιο, στοιχεία α) και β) πρέπει να εφαρμόζονται ανά δικαιούχο.

▼ M3*Άρθρο 180α***Μορφές επιδοτήσεων**

(άρθρο 108α του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι κοινοτικές επιδοτήσεις με τη μορφή που προβλέπεται στο άρθρο 108α παράγραφος 1 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού υπολογίζονται βάσει των επιλέξιμων δαπανών, οι οποίες ορίζονται ως οι δαπάνες που πράγματι αναλαμβάνονται από τον δικαιούχο και υπόκεινται σε μια πρώτη εκτίμηση κατά την υποβολή τους μαζί με την πρόταση και την ένταξή τους στην απόφαση ή στη συμφωνία επιδότησης.
2. Τα κατ' αποκοπή ποσά που προβλέπονται στο άρθρο 108α παράγραφος 1 στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού καλύπτουν συνολικά ορισμένες δαπάνες που είναι αναγκαίες για την υλοποίηση της ενέργειας, ή για την ετήσια λειτουργία της επιχείρησης του δικαιούχου, σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης και βάσει εκτίμησης.
3. Η χρηματοδότηση ενιαίου ποσοστού που προβλέπεται στο άρθρο 108α παράγραφος 1 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού καλύπτει συγκεκριμένες κατηγορίες δαπανών, οι οποίες προσδιορίζονται σαφώς εκ των προτέρων είτε με την εφαρμογή ποσοστού καθοριζόμενου εκ των προτέρων, είτε με την εφαρμογή τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίου κόστους.

*Άρθρο 181***Κατ' αποκοπή ποσά και χρηματοδοτήσεις ενιαίου ποσοστού**

(άρθρο 108α του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Η Επιτροπή δύναται, εκδίδοντας απόφαση, να επιτρέψει τη χρήση:
 - α) ενός ή περισσότερων κατ' αποκοπή ποσών με ύψος ανά μονάδα ίσο ή μικρότερο των 25 000 ευρώ, για την κάλυψη μιας ή περισσότερων κατηγοριών επιλέξιμων δαπανών·
 - β) χρηματοδότησης ενιαίου ποσοστού, ιδίως βάσει της κλίμακας που προσαρτάται στον Κανονισμό Υπηρεσιακής Κατάστασης, ή όπως εγκρίνεται κατ' έτος από την Επιτροπή για τα έξοδα διαμονής και τις ημερησίες αποζημιώσεις για τις δαπάνες αποστολής.

▼ M3

Η εν λόγω απόφαση προσδιορίζει το μέγιστο ποσό που εγκρίνεται συνολικά για αυτή τη χρηματοδότηση, ανά επιδότηση ή είδος επιδότησης.

2. Τα κατ' αποκοπή ποσά, τα οποία, κατά περίπτωση, υπερβαίνουν τα 25 000 ευρώ ανά μονάδα επιτρέπονται στη βασική πράξη, η οποία καθορίζει τους όρους χορήγησης και τα μέγιστα ποσά.

Τα ως άνω ποσά αναπροσαρμόζονται ανά διετία από την Επιτροπή βάσει στατιστικών και παρεμφερών αντικειμενικών δεδομένων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 165 παράγραφος 2.

3. Η απόφαση ή συμφωνία επιδότησης μπορούν να επιτρέπουν τη χρηματοδότηση, με ενιαίο ποσοστό, των έμμεσων εξόδων του δικαιούχου, και με μέγιστο όριο το 7 % των συνολικών επιλέξιμων άμεσων δαπανών της ενέργειας, εκτός εάν ο δικαιούχος λαμβάνει λειτουργική επιδότηση χρηματοδοτούμενη από τον κοινοτικό προϋπολογισμό. Αυτό το ανώτατο όριο 7 % είναι δυνατόν να υπερβληθεί με αιτιολογημένη απόφαση της Επιτροπής.

4. Η απόφαση ή συμφωνία επιδότησης περιέχει όλες τις διατάξεις που είναι αναγκαίες για την επαλήθευση της τήρησης των όρων χορήγησης των κατ' αποκοπή ποσών και της χρηματοδότησης ενιαίου ποσοστού.

▼ B*Άρθρο 182***Προκαταρκτικές εγγυήσεις**

(Άρθρο 118 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

▼ M2

1. Με σκοπό τον περιορισμό των χρηματοδοτικών κινδύνων που συνδέονται με την καταβολή προχρηματοδότησης, ο αρμόδιος διατάκτης είναι δυνατόν, βάσει της αξιολόγησης κινδύνων που πραγματοποιεί ο ίδιος, είτε να ζητήσει από τον δικαιούχο να καταθέσει εκ των προτέρων εγγύηση καλύπτουσα έως το ποσό της προχρηματοδότησης, είτε να υποδιαιρέσει τις πληρωμές σε δόσεις.

Ωστόσο, για τις επιδοτήσεις με ύψος ίσο ή μικρότερο των 10 000 ευρώ, ο αρμόδιος διατάκτης είναι δυνατόν να ζητήσει από τον δικαιούχο να καταθέσει εκ των προτέρων εγγύηση μόνο σε δεόντως τεκμηριωμένες περιπτώσεις.

Τέτοια εγγύηση είναι δυνατόν να ζητηθεί από τον αρμόδιο διατάκτη, βάσει της αξιολόγησης κινδύνων που πραγματοποιεί ο ίδιος, υπό το φως της μεθόδου χρηματοδότησης που προβλέπεται στη σύμβαση επιδότησης.

Οσάκις ζητείται εγγύηση, αυτή υπόκειται στην αξιολόγηση και στην αποδοχή εκ μέρους του αρμόδιου διατάκτη.

▼ B

2. ► **M2** Οσάκις η προχρηματοδότηση υπερβαίνει το 80 % του συνολικού ύψους της επιδότησης, και εάν υπερβαίνει και τα 60 000 ευρώ, απαιτείται η κατάθεση εγγύησης. ◀

Για τις μη κυβερνητικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα των εξωτερικών ενεργειών, η ως άνω εγγύηση απαιτείται για τις προχρηματοδοτήσεις που υπερβαίνουν το ένα εκατομμύριο ευρώ, ή αντιστοιχούν σε άνω του 90 % του συνολικού ποσού της επιδότησης.

Η εγγύηση πρέπει να καλύπτει περίοδο επαρκή για να είναι δυνατή η ενεργοποίησή της.

▼ M1

3. Η εγγύηση παρέχεται από τραπεζικό ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό εγκεκριμένο και εγκατεστημένο σε κράτος μέλος. Οσάκις ο δικαιούχος είναι εγκατεστημένος σε τρίτη χώρα, ο αρμόδιος διατάκτης

▼ M1

μπορεί να αποδεχθεί, ένας τραπεζικός ή χρηματοπιστωτικός οργανισμός εγκατεστημένος σε αυτή την τρίτη χώρα να παράσχει την εγγύηση αυτή, εάν κρίνει ότι η παρεχόμενη εγγύηση παρέχει εξασφαλίσεις και διαθέτει χαρακτηριστικά ισοδύναμα με εκείνα εγγύησης τραπεζικού ή χρηματοπιστωτικού οργανισμού εγκατεστημένου σε κράτος μέλος.

Κατόπιν αιτήματος του δικαιούχου, η εγγύηση μπορεί να αντικατασταθεί με από κοινού και εις ολόκληρον εγγύηση τρίτου προσώπου, ή με από κοινού ανέκκλητη και σε πρώτη ζήτηση εγγύηση των αλληλέγγυων δικαιούχων μιας ενέργειας που είναι συμβαλλόμενα μέρη στην ίδια σύμβασης επιδότησης, αφού τούτο τύχει της έγκρισης του αρμόδιου διατάκτη.

▼ B

Το ποσό της εγγύησης αναγράφεται σε ευρώ.

Σκοπό δε έχει να καταστήσει την τράπεζα, τον χρηματοπιστωτικό οργανισμό ή το τρίτο πρόσωπο ανέκκλητους και αλληλέγγυους εγγυητές, ή εγγυητές σε πρώτη ζήτηση, της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του αντισυμβαλλόμενου.

4. Η εγγύηση αποδεσμεύεται σταδιακά, ανάλογα με την πορεία της εκκαθάρισης της προχρηματοδότησης, με αφαίρεση των ενδιαμέσων και των τελικών πληρωμών προς τον δικαιούχο, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στη σύμβαση επιδότησης.

▼ M1

Στις περιπτώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 1 δεύτερο εδάφιο, η εγγύηση αποδεσμεύεται μόνο κατά την πληρωμή του υπολοίπου.

▼ B

5. Ο διατάκτης μπορεί να παρεκκλίνει από την υποχρέωση της παραγράφου 2 υπέρ των δημοσίων οργανισμών και των διεθνών οργανισμών του άρθρου 43.

Επίσης, ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί να εξαιρέσει από την υποχρέωση αυτή τους δικαιούχους που έχουν συνάψει συμφωνία-πλαίσιο εταιρικής σχέσης, σύμφωνα με το άρθρο 163.

▼ M1*Άρθρο 183***Αναστολή και μείωση των επιδοτήσεων**

(Άρθρο 119 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Ο αρμόδιος διατάκτης αναστέλλει τις πληρωμές στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) σε περίπτωση μη εκτέλεσης, κακής εκτέλεσης, μερικής εκτέλεσης ή καθυστερημένης εκτέλεσης της ενέργειας ή του εγκεκριμένου προγράμματος εργασίας·
- β) οσάκις έχουν καταβληθεί ποσά που υπερβαίνουν τα καθοριζόμενα στη σύμβαση ανώτατα όρια χρηματοδότησης·
- γ) οσάκις τα ποσά που έχουν καταβληθεί βάσει της σύμβασης επιδότησης υπερβαίνουν τα πραγματικά έξοδα που έχουν αναληφθεί από τον δικαιούχο για την ενέργεια, ή ο προϋπολογισμός λειτουργίας παρουσιάζει εκ των υστέρων πλεόνασμα.

Ανάλογα με την πρόοδο της διαδικασίας και αφού δώσει στον ή στους δικαιούχους τη δυνατότητα να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, ο διατάκτης είτε μειώνει την επιδότηση είτε ζητεί την επιστροφή της κατά το οφειλόμενο ποσό από τον ή τους δικαιούχους.

▼ B*ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5**Υλοποίηση***▼ M3***Άρθρο 184***Συμβάσεις υλοποίησης**

(άρθρο 120 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Με την επιφύλαξη εφαρμογής της οδηγίας 2004/18/EK, οσάκις η υλοποίηση των χρηματοδοτούμενων ενεργειών απαιτεί την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων, οι δικαιούχοι επιδοτήσεων αναθέτουν τις συμβάσεις αυτές στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, δηλαδή στην προσφορά με την καλύτερη σχέση ποιότητας-τιμής, ενώ μεριμνούν για την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων.

2. Οσάκις η υλοποίηση των χρηματοδοτούμενων ενεργειών απαιτεί την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων με ύψος ανώτερο των 60 000 ευρώ, ο αρμόδιος διατάκτης είναι δυνατόν να ζητήσει από τους δικαιούχους να ακολουθήσουν ειδικούς κανόνες πέραν εκείνων της παραγράφου 1.

Οι εν λόγω ειδικοί κανόνες βασίζονται στους κανόνες που περιλαμβάνονται στον δημοσιονομικό κανονισμό και προσδιορίζονται με τη δέουσα συνεκτίμηση του ύψους της εκάστοτε σύμβασης, του σχετικού ύψους της κοινοτικής συνεισφοράς σε σχέση με τις συνολικές δαπάνες της ενέργειας, και του αντίστοιχου κινδύνου. Οι ειδικοί αυτοί κανόνες ενσωματώνονται στην απόφαση ή τη συμφωνία επιδότησης.

*Άρθρο 184α***Οικονομική στήριξη σε τρίτους**

(άρθρο 120 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Υπό τον όρο ότι οι επιδιωκόμενοι στόχοι και αποτελέσματα προσδιορίζονται αρκετά λεπτομερώς στους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 120 παράγραφος 2 στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού, είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι εξαντλήθηκε το περιθώριο διακριτικής ευχέρειας εάν η απόφαση ή συμφωνία επιδότησης προσδιορίζουν επίσης:

α) το ελάχιστο και το μέγιστο ποσό της οικονομικής στήριξης που μπορεί να καταβληθεί σε τρίτον, καθώς και τα κριτήρια επακριβούς υπολογισμού των ποσών αυτών·

β) τις διάφορες κατηγορίες δραστηριότητας που είναι δυνατόν να λάβουν τέτοια οικονομική στήριξη, βάσει αναλυτικού καταλόγου.

2. Για τους σκοπούς του άρθρου 120 παράγραφος 2 στοιχείο γ), το μέγιστο ποσό της οικονομικής υποστήριξης που είναι δυνατόν να καταβληθεί σε τρίτους από δικαιούχο ανέρχεται σε 100 000 ευρώ, με μέγιστο ύψος τα 10 000 ευρώ ανά τρίτο δικαιούχο.

▼B

ΤΙΤΛΟΣ VII
ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I
Απόδοση των λογαριασμών

Άρθρο 185

**Έκθεση για τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση
του οικονομικού έτους**

(Άρθρο 122 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Η έκθεση για τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση του οικονομικού έτους παρέχει πιστή εικόνα:

- α) της επίτευξης των στόχων του οικονομικού έτους, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης·
- β) της χρηματοοικονομικής κατάστασης και των γεγονότων που επηρέασαν σημαντικά τις δραστηριότητες του οικονομικού έτους.

▼M3

Η έκθεση επί της δημοσιονομικής και χρηματοοικονομικής διαχείρισης είναι χωριστή από τις καταστάσεις για την εκτέλεση του προϋπολογισμού που προβλέπονται στο άρθρο 121 του δημοσιονομικού κανονισμού.

▼B

Άρθρο 186

Παρέκκλιση από τις λογιστικές αρχές

(Άρθρο 124 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Οσάκις σε συγκεκριμένη περίπτωση ο υπόλογος θεωρεί ότι συντρέχει λόγος παρέκκλισης από τις λογιστικές αρχές που προβλέπονται στα άρθρα 187 έως 194, η παρέκκλιση αυτή πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένη και να επισημαίνεται στο παράρτημα που προβλέπεται στο άρθρο 203.

Άρθρο 187

Η αρχή της συνέχειας των δράσεων

(Άρθρο 124 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Η αρχή της συνέχειας των δράσεων ή δραστηριοτήτων σημαίνει ότι, για την κατάρτιση των δημοσιονομικών καταστάσεων, τα κοινοτικά όργανα και οργανισμοί που αναφέρονται στο ►**M3** άρθρο 121 ◄ του Δημοσιονομικού Κανονισμού τεκμαίρεται ότι έχουν απεριόριστη διάρκεια ζωής.

2. Οσάκις από αντικειμενικά στοιχεία προκύπτει ότι ένα κοινοτικό όργανο ή οργανισμός που αναφέρεται στο ►**M3** άρθρο 121 ◄ του Δημοσιονομικού Κανονισμού πρόκειται να παύσει τις δραστηριότητές του, ο υπόλογος παρουσιάζει τα σχετικά στοιχεία στο παράρτημα, με μνεία των σχετικών λόγων. Ακόμη, εφαρμόζει τους λογιστικούς κανόνες με σκοπό τον προσδιορισμό της προς εκκαθάριση αξίας του κοινοτικού οργάνου ή οργανισμού.

▼B*Άρθρο 188***Η αρχή της σύνεσης**

(Άρθρο 124 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Η αρχή της σύνεσης σημαίνει ότι τα στοιχεία του ενεργητικού και τα έσοδα δεν υπερεκτιμώνται, ενώ τα στοιχεία του παθητικού και τα έξοδα δεν υποεκτιμώνται. Ωστόσο, η αρχή της σύνεσης δεν επιτρέπει τη σύσταση αφανών αποθεματικών ή υπερβολικών προβλέψεων.

*Άρθρο 189***Η αρχή της σταθερής εφαρμογής των λογιστικών μεθόδων**

(Άρθρο 124 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Η αρχή της σταθερής εφαρμογής των λογιστικών μεθόδων σημαίνει ότι η διάρθρωση των στοιχείων που απαρτίζουν τις δημοσιονομικές καταστάσεις, καθώς και οι μέθοδοι λογιστικής καταχώρησης και οι κανόνες αποτίμησης δεν μπορούν να τροποποιηθούν από το ένα οικονομικό έτος στο άλλο.

2. Ο υπόλογος της Επιτροπής δεν μπορεί να παρεκκλίνει από την αρχή αυτή παρά μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και ιδίως:

- α) σε περίπτωση σημαντικής μεταβολής της φύσης των πράξεων της εμπλεκόμενης οντότητας·
- β) όταν η πραγματοποιούμενη τροποποίηση οδηγεί σε καταλληλότερη παρουσίαση των λογιστικών πράξεων.

*Άρθρο 190***Η αρχή της συγκρισιμότητας των πληροφοριών**

(Άρθρο 124 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Η αρχή της συγκρισιμότητας των πληροφοριών σημαίνει ότι κάθε θέση των δημοσιονομικών καταστάσεων πρέπει να περιλαμβάνει ένδειξη του ποσού της αντίστοιχης θέσης του προηγούμενου οικονομικού έτους.

2. Οσάκις, κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1, η παρουσίαση ή η κατάταξη ενός από τα στοιχεία των δημοσιονομικών καταστάσεων τροποποιείται, τα αντίστοιχα ποσά του προηγούμενου οικονομικού έτους πρέπει να καθίστανται συγκρίσιμα και να εντάσσονται στη νέα κατάταξη.

Εάν είναι αδύνατη η ανακατάταξη, συντρέχει λόγος σχετικής μνείας στο παράρτημα που αναφέρεται στο άρθρο 203.

*Άρθρο 191***Η αρχή της σχετικής σημασίας**

(Άρθρο 124 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Η αρχή της σχετικής σημασίας σημαίνει ότι όλες οι πράξεις που είναι σημαντικές για την επιδιωκόμενη ενημέρωση λαμβάνονται υπόψη στις δημοσιονομικές καταστάσεις. Η σχετική σημασία εκτιμάται ιδίως σε σχέση με τη φύση της εκάστοτε πράξης ή του αντίστοιχου ποσού.

2. Ομαδοποιήσεις πράξεων μπορούν να πραγματοποιηθούν ενόσω:

- α) η φύση των πράξεων είναι πανομοιότυπη, ακόμη και αν αυτές αφορούν σημαντικά ποσά·
- β) το ποσό των πράξεων είναι αμελητέο·

▼ B

γ) οι εν λόγω ομαδοποιήσεις ευνοούν τη σαφήνεια των δημοσιονομικών καταστάσεων.

*Άρθρο 192***Η αρχή του μη συμψηφισμού**

(Άρθρο 124 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Η αρχή του μη συμψηφισμού σημαίνει ότι κανένας συμψηφισμός δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί μεταξύ απαιτήσεων και υποχρεώσεων ή μεταξύ εσόδων και εξόδων, εκτός από την περίπτωση εσόδων και εξόδων που προκύπτουν από την ίδια πράξη, από παρόμοιες πράξεις ή από πράξεις διασφάλισης έναντι κινδύνων, και εφόσον κάθε ποσό χωριστά δεν είναι σημαντικό.

*Άρθρο 193***Αρχή της υπεροχής της πραγματικότητας έναντι των φαινομένων**

(Άρθρο 124 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Η αρχή της υπεροχής της πραγματικότητας έναντι των φαινομένων σημαίνει ότι τα λογιστικά γεγονότα που περιλαμβάνονται στις δημοσιονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε συνάρτηση με την οικονομική τους φύση.

*Άρθρο 194***Η αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων**

(Άρθρο 125 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Η αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων σημαίνει ότι οι πράξεις και τα συμβάντα καταχωρούνται κατά τη χρονική στιγμή κατά την οποία λαμβάνουν χώρα, και όχι κατά την πραγματική καταβολή ή είσπραξη. Εγγράφονται δε στους λογαριασμούς των οικονομικών ετών στα οποία αναφέρονται.

2. Οι λογιστικές μέθοδοι που προβλέπονται στο άρθρο 133 του Δημοσιονομικού Κανονισμού προσδιορίζουν τη γενεσιουργό αιτία της λογιστικής καταχώρησης κάθε πράξης.

▼ M2**▼ B***Άρθρο 199***Λογαριασμός οικονομικού αποτελέσματος**

(Άρθρο 126 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Ο λογαριασμός οικονομικού αποτελέσματος αποδίδει τα έσοδα και τα έξοδα του οικονομικού έτους, τα οποία πρέπει να κατατάσσονται ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τους.

▼ M2

▼ **B***Άρθρο 201***Πίνακες ταμειακών ροών**

(Άρθρο 126 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Ο πίνακας ταμειακών ροών αποδίδει τις κινήσεις των ταμειακών διαθέσιμων.

Τα ταμειακά διαθέσιμα περιλαμβάνουν:

- α) τα ρευστά διαθέσιμα,
- β) τους λογαριασμούς και τις τραπεζικές καταθέσεις όψεως, και
- γ) τις λοιπές διαθέσιμες αξίες οι οποίες μπορούν ταχέως να μετασχηματισθούν σε χρηματικά ποσά και έχουν σταθερή αξία.

▼ **M2**▼ **B***Άρθρο 203***Παράρτημα των δημοσιονομικών καταστάσεων**

(Άρθρο 126 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Το παράρτημα που προβλέπεται στο άρθρο 126 του Δημοσιονομικού Κανονισμού αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των δημοσιονομικών καταστάσεων και πρέπει να περιλαμβάνονται σ' αυτό τουλάχιστον τα ακόλουθα πληροφοριακά στοιχεία:

- α) οι λογιστικές αρχές, κανόνες και μέθοδοι·
- β) οι επεξηγηματικές σημειώσεις, οι οποίες παρέχουν επιπλέον πληροφοριακά στοιχεία, τα οποία δεν περιλαμβάνονται μεν στον κορμό των δημοσιονομικών καταστάσεων αλλά είναι αναγκαία για την επίτευξη μιας πιστής εικόνας·
- γ) οι εκτός ισολογισμού δεσμεύσεις, οι οποίες αναφέρουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που δεν περιλαμβάνονται μεν στον ισολογισμό αλλά είναι δυνατόν να έχουν σημαντική επίδραση στην περιουσιακή κατάσταση, στη χρηματοοικονομική κατάσταση ή στο οικονομικό αποτέλεσμα της αντίστοιχης οντότητας.

*Άρθρο 204***Επεξηγηματικές σημειώσεις**

(Άρθρο 126 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Οι επεξηγηματικές σημειώσεις πρέπει να παρουσιάζονται με αντιστοίχιση προς τις θέσεις των δημοσιονομικών καταστάσεων στις οποίες αναφέρονται, και με την ίδια σειρά παρουσίασης.

*Άρθρο 205***Ο λογαριασμός δημοσιονομικού αποτελέσματος**

(Άρθρο 127 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Ο λογαριασμός δημοσιονομικού αποτελέσματος περιλαμβάνει:

- α) πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τα έσοδα, με:
 - i) την εξέλιξη των προβλέψεων του τμήματος εσόδων του προϋπολογισμού·
 - ii) τη διαχείριση του τμήματος εσόδων του προϋπολογισμού·

▼ **B**

- iii) την εξέλιξη των βεβαιωμένων δικαιωμάτων είσπραξης·
 - β) πληροφοριακά στοιχεία που εμφανίζουν την εξέλιξη όλων των διαθέσιμων πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων και πληρωμών·
 - γ) πληροφοριακά στοιχεία που εμφανίζουν τη χρησιμοποίηση όλων των διαθέσιμων πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων και πληρωμών·
 - δ) πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με την εξέλιξη των υποχρεώσεων που μένουν προς εκπλήρωση, αφού έχουν μεταφερθεί από το προηγούμενο οικονομικό έτος ή έχουν αναληφθεί κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους αναφοράς.
2. Όσον αφορά τα πληροφοριακά στοιχεία για τα έσοδα, επισυνάπτεται και κατάσταση στην οποία εμφανίζεται, ανά κράτος μέλος, η κατανομή των ποσών που απομένουν προς είσπραξη κατά τη λήξη του οικονομικού έτους και τα οποία αντιστοιχούν σε ιδίους πόρους για τους οποίους έχει εκδοθεί ένταλμα είσπραξης.

*Άρθρο 206***Παράρτημα του λογαριασμού αποτελέσματος της εκτέλεσης του προϋπολογισμού**

(Άρθρο 127 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Το παράρτημα του λογαριασμού αποτελέσματος της εκτέλεσης του προϋπολογισμού, το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 127 του Δημοσιονομικού Κανονισμού, περιλαμβάνει, κατ' ελάχιστον:

- α) τα πληροφοριακά στοιχεία που αφορούν τις δημοσιονομικές αρχές, τα είδη των πιστώσεων και τη διάρθρωση του προϋπολογισμού·
- β) τα πληροφοριακά στοιχεία που αφορούν τις δημοσιονομικές δεσμεύσεις που μένουν προς εκκαθάριση·
- γ) τα πληροφοριακά στοιχεία που είναι αναγκαία για την πλήρη κατανόηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2***(Κεφάλαιο 3 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)***Λογιστική*

Τμήμα 1

Οργάνωση της λογιστικής*Άρθρο 207***Οργάνωση της λογιστικής**

(Άρθρο 132 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Ο υπόλογος κάθε κοινοτικού οργάνου και οργανισμού του ► **M3** άρθρο 121 ◀ του Δημοσιονομικού Κανονισμού συντάσσει και ενημερώνει έγγραφα που περιγράφουν την οργάνωση και τις διαδικασίες της λογιστικής που αυτός εφαρμόζει.
2. Για την κατάρτιση των δημοσιονομικών καταστάσεων, η προσφυγή σε εξωλογιστικά πληροφοριακά στοιχεία περιορίζεται κατά το μέγιστο δυνατόν.
3. Τα έσοδα και οι δαπάνες του προϋπολογισμού εγγράφονται στο μηχανογραφικό σύστημα του άρθρου 208 ανάλογα με την οικονομική φύση της πράξης, στα τρέχοντα έσοδα ή δαπάνες, ή στα κεφάλαια.

Άρθρο 208

Μηχανογραφικά συστήματα

(Άρθρο 132 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Η λογιστική τηρείται με τη βοήθεια ενός ολοκληρωμένου μηχανογραφικού συστήματος.
2. Η οργάνωση της λογιστικής που τηρείται με τη βοήθεια μηχανογραφικών συστημάτων και υποσυστημάτων απαιτεί πλήρη περιγραφή αυτών των συστημάτων και υποσυστημάτων.

Η περιγραφή αυτή ορίζει το περιεχόμενο όλων των πεδίων δεδομένων και περιγράφει επακριβώς τον τρόπο με τον οποίο το σύστημα επεξεργάζεται τις επιμέρους πράξεις. Αναφέρει, ακόμη, πώς το σύστημα εγγυάται την ύπαρξη πλήρους διαδρομής ελέγχου για κάθε πράξη, καθώς και για κάθε τροποποίηση των μηχανογραφικών συστημάτων και υποσυστημάτων, έτσι ώστε να είναι δυνατός ανά πάσα στιγμή ο εντοπισμός της φύσης των τροποποιήσεων και του προσώπου που τις επέφερε.

Οι περιγραφές των μηχανογραφικών λογιστικών συστημάτων και υποσυστημάτων μνημονεύουν, εφόσον συντρέχει περίπτωση, τους δεσμούς που υφίστανται μεταξύ αυτών και του κεντρικού λογιστικού συστήματος, ιδίως ως προς τη μεταβίβαση δεδομένων και τη συμφωνία των λογιστικών υπολοίπων.

3. Πρόσβαση στα μηχανογραφικά συστήματα και υποσυστήματα έχουν μόνο τα πρόσωπα που περιλαμβάνονται σε κατάλογο εξουσιοδοτημένων χρηστών, ο οποίος συντάσσεται και ενημερώνεται από κάθε θεσμικό όργανο.

Τμήμα 2

Λογιστικά βιβλία

Άρθρο 209

Λογιστικά βιβλία

(Άρθρο 135 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Κάθε θεσμικό όργανο και οργανισμός που αναφέρεται στο ►**M3** άρθρο 121 ◀ του Δημοσιονομικού Κανονισμού τηρεί ημερολόγιο, καθολικό και βιβλίο απογραφής.
2. Το ημερολόγιο αποτελείται από μηχανογραφικά έγγραφα πλήρως προσδιορισμένα από τον υπόλογο και παρέχοντα κάθε εγγύηση ως αποδεικτικά στοιχεία.
3. Οι εγγραφές του ημερολογίου μεταφέρονται στους λογαριασμούς του καθολικού, οι οποίοι διαρθρώνονται σύμφωνα με το λογιστικό σχέδιο του άρθρου 212.
4. Το ημερολόγιο και το καθολικό μπορούν να υποδιαιρούνται σε τόσα βοηθητικά ημερολόγια και βιβλία όσα απαιτούνται από τον όγκο τους και από τις ανάγκες.
5. Οι εγγραφές στα βοηθητικά ημερολόγια και βιβλία συγκεντρώνονται τουλάχιστον μηνιαίως στο ημερολόγιο και στο καθολικό.

▼ B*Άρθρο 210***Ισοζύγιο καθολικού**

(Άρθρο 135 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Κάθε θεσμικό όργανο και οργανισμός που αναφέρεται στο ► **M3** άρθρο 121 ◀ του Δημοσιονομικού Κανονισμού καταρτίζει ισοζύγιο των λογαριασμών του καθολικού· το ισοζύγιο αυτό παρουσιάζει όλους τους λογαριασμούς της γενικής λογιστικής, συμπεριλαμβανόμενων των λογαριασμών που εκκαθαρίζονται κατά το οικονομικό έτος αναφοράς, αναφέροντας, για καθέναν από αυτούς:

- α) τον αριθμό του λογαριασμού,
- β) την περιγραφή του,
- γ) το σύνολο των χρεώσεων,
- δ) το σύνολο των πιστώσεων,
- ε) το υπόλοιπο.

▼ M2*Άρθρο 211***Συμφωνία λογαριασμών**

(Άρθρο 135 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Τα δεδομένα του γενικού καθολικού τηρούνται και οργανώνονται κατά τρόπο που να τεκμηριώνει το περιεχόμενο κάθε λογαριασμού που περιλαμβάνεται στο ισοζύγιο του καθολικού.
2. Όσον αφορά το βιβλίο απογραφής των παγίων στοιχείων του ενεργητικού, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 220 έως 227.

▼ B

Τμήμα 3

Λογιστικό σχέδιο**▼ M2****▼ B**

Τμήμα 4

Καταχώρηση*Άρθρο 213***Λογιστικές εγγραφές**

(Άρθρο 135 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Οι λογιστικές εγγραφές πραγματοποιούνται σύμφωνα με τη διπλή λογιστική μέθοδο, δηλαδή κάθε κίνηση ή μεταβολή στη λογιστική αποδίδεται με εγγραφή η οποία δημιουργεί αντιστοιχία μεταξύ χρέωσης και πίστωσης των διαφόρων λογαριασμών που επηρεάζονται από την εγγραφή αυτή.

2. Το ισόποσο σε ευρώ μιας πράξης σε νόμισμα άλλο από το ευρώ υπολογίζεται και εγγράφεται λογιστικά.

Οι πράξεις σε συνάλλαγμα των λογαριασμών που υπόκεινται σε επανεκτίμηση αποτελούν το αντικείμενο νομισματικής επανεκτίμησης τουλάχιστον κατά το κλείσιμο των λογαριασμών.

▼ B

Αυτή η επανεκτίμηση πραγματοποιείται βάσει των ισοτιμιών που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 8.

▼ M2

Η συναλλαγματική ισοτιμία που χρησιμοποιείται για τη μετατροπή μεταξύ ευρώ και ενός άλλου νομίσματος με σκοπό την κατάρτιση του ισολογισμού της 31ης Δεκεμβρίου του έτους N είναι εκείνη της τελευταίας εργάσιμης ημέρας του έτους N.

3. Οι λογιστικοί κανόνες που θεσπίζονται δυνάμει του άρθρου 133 του δημοσιονομικού κανονισμού εξειδικεύουν τους κανόνες μετατροπής και επανεκτίμησης που είναι αναγκαίοι για τους σκοπούς της λογιστικής βάσει της αυτοτέλειας των οικονομικών ετών.

▼ B*Άρθρο 214***Λογιστική καταχώρηση**

(Άρθρο 135 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Κάθε λογιστική καταχώρηση διευκρινίζει την προέλευση, το περιεχόμενο και τον καταλογισμό κάθε δεδομένου, καθώς και τα στοιχεία αναφοράς του σχετικού δικαιολογητικού.

*Άρθρο 215***Δικαιολογητικά έγγραφα**

(Άρθρο 135 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Κάθε έγγραφη βασίζεται σε δικαιολογητικό με ημερομηνία και αρίθμηση, το οποίο συντάσσεται σε χαρτί ή σε άλλο μέσο που εξασφαλίζει την αξιοπιστία και τη διατήρηση του περιεχομένου του κατά τα χρονικά διαστήματα που καθορίζονται στο άρθρο 49.

2. Οι πράξεις της ίδιας φύσης που πραγματοποιούνται στον ίδιο τόπο και κατά την ίδια ημέρα μπορούν να ανακεφαλαιώνονται σε ένα και το αυτό δικαιολογητικό.

*Άρθρο 216***Καταχώρηση στο ημερολόγιο**

(Άρθρο 135 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Οι λογιστικές πράξεις καταχωρούνται στο ημερολόγιο με μία από τις εξής μεθόδους, οι οποίες δεν αποκλείουν η μία την άλλη:

- α) είτε ανά ημέρα και ανά πράξη,
- β) είτε με μηνιαία ανακεφαλαίωση των συνολικών ποσών των πράξεων, υπό τον όρο να διατηρούνται όλα τα έγγραφα που επιτρέπουν την επαλήθευση των πράξεων αυτών ανά ημέρα και ανά πράξη.

*Άρθρο 217***Επικύρωση της καταχώρησης**

(Άρθρο 135 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Ο οριστικός χαρακτήρας των καταχωρήσεων στο ημερολόγιο και στο βιβλίο απογραφής επέρχεται μέσω διαδικασίας επικύρωσης, η οποία απαγορεύει κάθε τροποποίηση ή διαγραφή της καταχώρησης.

2. Το αργότερο πριν από την παρουσίαση των οριστικών δημοσιονομικών καταστάσεων, εφαρμόζεται μια διαδικασία κλεισίματος, η

▼B

οποία οριστικοποιεί τις ημερομηνίες και εγγυάται το αμετάβλητο των καταχωρήσεων.

Τμήμα 5

Συμφωνία και επαλήθευση*Άρθρο 218***Συμφωνία των λογαριασμών**

(Άρθρο 135 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Τα υπόλοιπα των λογαριασμών του ισοζυγίου του καθολικού πρέπει να συμφωνούνται περιοδικά, και τουλάχιστον κατά το ετήσιο κλείσιμο των λογαριασμών, με τα δεδομένα των διαχειριστικών συστημάτων που χρησιμοποιούνται από τους διατάκτες για τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων και για την ημερήσια τροφοδότηση του λογιστικού συστήματος.

2. Κατά διαστήματα, και τουλάχιστον κατά το κλείσιμο των λογαριασμών, ο υπόλογος επαληθεύει ότι τα δεδομένα του βιβλίου απογραφής του άρθρου 209 αντιστοιχούν στην πραγματικότητα, και ιδίως ελέγχει:

- α) τις τραπεζικές καταθέσεις, με συμφωνία των αποσπασμάτων λογαριασμού που κοινοποιούνται από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα·
- β) τα μετρητά που διατηρούνται στο ταμείο, με συμφωνία με τα δεδομένα του βιβλίου ταμείου.

Όσον αφορά τους λογαριασμούς των παγίων στοιχείων ενεργητικού, ο ως άνω έλεγχος πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 224.

3. Οι διοργανικοί λογαριασμοί ανταλλαγής συμφωνούνται και εκκαθαρίζονται σε μηνιαία βάση.

4. Οι εκκρεμείς λογαριασμοί εξετάζονται ετησίως από τον υπόλογο, έτσι ώστε να εκκαθαρίζονται το ταχύτερο δυνατόν.

Τμήμα 6

Λογιστική του προϋπολογισμού*Άρθρο 219***Περιεχόμενο και τήρηση της λογιστικής του προϋπολογισμού**

(Άρθρο 137 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Στη λογιστική του προϋπολογισμού καταχωρούνται για κάθε υποδιαίρεσή του:

- α) όσον αφορά τις δαπάνες:
 - i) οι εγκεκριμένες πιστώσεις του αρχικού προϋπολογισμού, οι πιστώσεις των διορθωτικών προϋπολογισμών, οι εκ μεταφοράς πιστώσεις, οι πιστώσεις που καθίστανται διαθέσιμες μετά την είσπραξη εσόδων με συγκεκριμένο προορισμό, οι πιστώσεις που προκύπτουν από μεταφορές και το άθροισμα των πιστώσεων που καθίστανται έτσι διαθέσιμες·
 - ii) οι αναλήψεις υποχρεώσεων και οι πληρωμές του οικονομικού έτους·
- β) όσον αφορά τα έσοδα:

▼ B

- i) οι προβλέψεις του αρχικού προϋπολογισμού, οι προβλέψεις των διορθωτικών προϋπολογισμών, τα έσοδα με συγκεκριμένο προορισμό και το άθροισμα των προβλέψεων αυτών·
 - ii) τα βεβαιωμένα δικαιώματα είσπραξης και οι εισπράξεις του οικονομικού έτους·
- γ) υπολογισμός των υποχρεώσεων που μένουν προς πληρωμή και των εσόδων που μένουν προς είσπραξη, εκ μεταφοράς από προγενέστερα οικονομικά έτη.

Οι πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και οι πιστώσεις πληρωμών που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, στοιχείο α) καταχωρούνται και παρακολουθούνται χωριστά.

Στη λογιστική του προϋπολογισμού καταχωρούνται και οι συνολικές προσωρινές αναλήψεις υποχρεώσεων ► **M3** του ΕΤΓΕ ◀ και οι αντίστοιχες πληρωμές.

Οι ως άνω αναλήψεις υποχρεώσεων παρουσιάζονται έναντι του συνόλου των πιστώσεων ► **M3** του ΕΤΓΕ. ◀

2. Η λογιστική του προϋπολογισμού επιτρέπει τη χωριστή παρακολούθηση:

- α) της χρησιμοποίησης των μεταφερόμενων πιστώσεων και των πιστώσεων του οικονομικού έτους,
- β) της εκκαθάρισης των υποχρεώσεων που μένουν προς εκκαθάριση.

Όσον αφορά τα έσοδα, παρακολουθούνται χωριστά οι προς είσπραξη απαιτήσεις προγενέστερων οικονομικών ετών.

3. Η λογιστική του προϋπολογισμού μπορεί να οργανωθεί κατά τρόπο που να δημιουργεί αναλυτική λογιστική.

4. Η λογιστική του προϋπολογισμού τηρείται σε μηχανογραφικά συστήματα, σε βιβλία ή σε δελτία (καρτέλες).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

(Κεφάλαιο 4 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Απογραφή των ακινητοποιήσεων

Άρθρο 220

Απογραφή των παγίων στοιχείων ενεργητικού (ακινητοποιήσεων)

(Άρθρο 138 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Το σύστημα απογραφής των ακινητοποιήσεων (παγίων στοιχείων ενεργητικού) καταρτίζεται από τον διατάκτη, με τη συνδρομή του υπολόγου. Το εν λόγω σύστημα πρέπει να παρέχει όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την τήρηση της λογιστικής και για τη διαφύλαξη των στοιχείων ενεργητικού.

Άρθρο 221

Διαφύλαξη των περιουσιακών στοιχείων

(Άρθρο 138 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Τα θεσμικά όργανα θεσπίζουν, το καθένα σε ό,τι το αφορά, τις διατάξεις που διέπουν τη διαφύλαξη των περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στους ισολογισμούς τους, και προσδιορίζουν τις διοικητικές υπηρεσίες που είναι υπεύθυνες για το ως άνω σύστημα απογραφής.

▼ M2*Άρθρο 222***Εγγραφές των περιουσιακών στοιχείων στο βιβλίο απογραφής**

(Άρθρο 138 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Εγγράφονται στο βιβλίο απογραφής και καταχωρούνται στους λογαριασμούς παγίων στοιχείων ενεργητικού όλα τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αγοράζονται για περίοδο χρήσης μεγαλύτερη του έτους, δεν είναι αναλώσιμα και των οποίων η τιμή κτήσης ή κόστους είναι μεγαλύτερη εκείνης που προσδιορίζεται με τους λογιστικούς κανόνες του άρθρου 133 του δημοσιονομικού κανονισμού.

▼ B*Άρθρο 223***Αναφορά του βιβλίου απογραφής στα περιουσιακά στοιχεία**

(Άρθρο 138 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Το βιβλίο απογραφής περιλαμβάνει κατάλληλη περιγραφή των περιουσιακών στοιχείων, προσδιορίζει τη θέση τους, την ημερομηνία αγοράς και το μοναδιαίο κόστος τους.

*Άρθρο 224***Έλεγχοι του βιβλίου απογραφής**

(Άρθρο 138 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Οι έλεγχοι του βιβλίου απογραφής από τα κοινοτικά θεσμικά όργανα διενεργούνται κατά τρόπο που να επιβεβαιώνει τη φυσική ύπαρξη κάθε περιουσιακού στοιχείου και την αντιστοίχισή του με την εγγραφή στο βιβλίο απογραφής. Οι έλεγχοι αυτοί πραγματοποιούνται στο πλαίσιο ετήσιου προγράμματος επαληθεύσεων, εκτός εάν πρόκειται για τα ενσώματα και τα άυλα στοιχεία ενεργητικού, των οποίων ο έλεγχος πραγματοποιείται, κατ' ελάχιστον, ανά τριετία.

*Άρθρο 225***Μεταπώληση περιουσιακών στοιχείων**

(Άρθρο 138 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Τα μέλη, οι υπάλληλοι και το λοιπό προσωπικό των κοινοτικών οργάνων και οργανισμών του ► **M3** άρθρο 121 ◀ του Δημοσιονομικού Κανονισμού δεν μπορούν να εμφανισθούν ως αγοραστές περιουσιακών στοιχείων που μεταπωλούνται από τα ως άνω κοινοτικά όργανα και οργανισμούς, εκτός εάν μεταπωλούνται στο πλαίσιο δημοπρασίας.

*Άρθρο 226***Διαδικασία πώλησης παγίων περιουσιακών στοιχείων**

(Άρθρο 138 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Οι πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων, οσάκις η μοναδιαία αξία αγοράς των στοιχείων αυτών είναι ίση ή μεγαλύτερη των 8 100 ευρώ, δημοσιοποιούνται με τα κατάλληλα μέσα σε τοπικό επίπεδο. Η περίοδος μεταξύ της δημοσίευσης της τελευταίας αγγελίας και της σύναψης της σύμβασης πώλησης πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον σε δεκατέσσερις ημερολογιακές ημέρες·

Οσάκις η μοναδιαία αξία αγοράς των στοιχείων αυτών είναι ίση ή μεγαλύτερη των 391 100 ευρώ, οι πωλήσεις τους αποτελούν το αντικείμενο προκήρυξης πώλησης η οποία δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφη-*

▼B

μερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Ακόμη, μπορεί να γίνει κατάλληλη δημοσίευση στον Τύπο των κρατών μελών. Η περίοδος μεταξύ της δημοσίευσης της προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* και της σύναψης της σύμβασης πώλησης πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον σε ένα μήνα.

2. Οσάκις το κόστος δημοσίευσης υπερβαίνει το αναμενόμενο από την πράξη οικονομικό όφελος, μπορεί να μην γίνει δημοσίευση.

3. Τα κοινοτικά θεσμικά όργανα οφείλουν να αναζητούν κάθε φορά τις καλύτερες τιμές για τις πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων τους.

*Άρθρο 227***Διαδικασία εκχώρησης παγίων περιουσιακών στοιχείων**

(Άρθρο 138 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Η εκχώρηση επί πληρωμή ή δωρεάν, η θέση σε αχρηστία, η μίσθωση και η εξαφάνιση λόγω απώλειας, κλοπής ή οποιασδήποτε άλλης αιτίας, των απογραφέντων περιουσιακών στοιχείων συνεπάγεται τη σύνταξη σχετικής δήλωσης ή πρακτικού εκ μέρους του διατάκτη.

Η δήλωση ή το πρακτικό αναφέρει ειδικότερα την ενδεχόμενη υποχρέωση αντικατάστασης, εκ μέρους υπαλλήλου ή μέλους του λοιπού προσωπικού των Κοινοτήτων, ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου.

Η δωρεάν διάθεση ακινήτων ή μεγάλων εγκαταστάσεων απαιτεί την κατάρτιση συμβάσεων και αποτελεί το αντικείμενο ετήσιας ανακοίνωσης προς το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, στο πλαίσιο της παρουσίασης του προσχεδίου του προϋπολογισμού.

ΜΕΡΟΣ II

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**▼M3**

ΤΙΤΛΟΣ I

(ΤΙΤΛΟΣ II ΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ II ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ)

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ, ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

▼B*Άρθρο 228***Επιστροφή των προπληρωμών**

(Άρθρο 157 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Σύμφωνα με τις κανονιστικές διατάξεις ►**M3** περί Διαρθρωτικών Ταμείων, Ταμείου Συνοχής, Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας και Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης, ◀ η επιστροφή, εν όλω ή εν μέρει, των προπληρωμών που καταβάλλονται στο πλαίσιο μιας παρέμβασης δεν έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της συμμετοχής των εν λόγω ταμείων στην εκάστοτε παρέμβαση.

Τα επιστρεφόμενα ποσά συναπαρτίζουν έσοδα με συγκεκριμένο προορισμό, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο στ) του Δημοσιονομικού Κανονισμού.

ΤΙΤΛΟΣ II
(ΤΙΤΛΟΣ III ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ)

ΕΡΕΥΝΑ

Άρθρο 229

Τυπολογία των ενεργειών

(Άρθρο 160 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Οι πιστώσεις έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης απορροφώνται μέσω της εκτέλεσης άμεσων ενεργειών, έμμεσων ενεργειών στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος-πλαίσιου που προβλέπεται στο άρθρο 166 της Συνθήκης ΕΚ, καθώς και των ενεργειών που προβλέπονται στο άρθρο 165 της ίδιας συνθήκης, με τη συμμετοχή σε προγράμματα και με δραστηριότητες ανταγωνιστικού χαρακτήρα που ασκεί το Κοινό Κέντρο Έρευνας (ΚΚΕρ).

2. Οι άμεσες ενέργειες υλοποιούνται στις εγκαταστάσεις του ΚΚΕρ και χρηματοδοτούνται κατ' αρχήν εξ ολοκλήρου από τον προϋπολογισμό, συνίστανται δε σε:

α) ερευνητικά προγράμματα·

β) διερευνητικές δραστηριότητες έρευνας·

γ) δραστηριότητες επιστημονικής και ερευνητικής υποστήριξης, θεσμικού χαρακτήρα.

3. Οι έμμεσες ενέργειες συνίστανται σε προγράμματα εκτελούμενα στο πλαίσιο συμβάσεων συναπτόμενων με τρίτους. Το ΚΚΕρ μπορεί να συμμετέχει στις συμβάσεις αυτές με τους ίδιους όρους όπως και οι τρίτοι.

4. Με σκοπό την εξασφάλιση της αμοιβαίας συνεκτικότητας των εθνικών πολιτικών και της κοινοτικής ερευνητικής πολιτικής, η Επιτροπή μπορεί να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 165 της Συνθήκης ΕΚ και να καταλογίζει στον προϋπολογισμό τις δαπάνες με αποκλειστικά και μόνο διοικητικό χαρακτήρα.

5. Πέρα από τα συγκεκριμένα προγράμματα που προβλέπονται στο άρθρο 166 παράγραφος 3 της Συνθήκης ΕΚ, η Κοινότητα μπορεί να εγκρίνει:

α) συμπληρωματικά προγράμματα στα οποία συμμετέχουν ορισμένα μόνο κράτη μέλη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 168 της Συνθήκης ΕΚ·

β) προγράμματα που αναλαμβάνονται από πλείονα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανόμενης της συμμετοχής στις δομές που δημιουργούνται για την εκτέλεση των προγραμμάτων αυτών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 169 της Συνθήκης ΕΚ·

γ) ενέργειες συνεργασίας με τρίτες χώρες ή με διεθνείς οργανισμούς, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 170 της Συνθήκης ΕΚ·

δ) κοινές επιχειρήσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 171 της Συνθήκης ΕΚ.

6. Οι δραστηριότητες ανταγωνιστικού χαρακτήρα οι οποίες ασκούνται από το ΚΚΕρ συνίστανται σε:

α) δραστηριότητες επιστημονικής και ερευνητικής υποστήριξης σε προγράμματα-πλαίσια έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, οι οποίες χρηματοδοτούνται κατ' αρχήν εξ ολοκλήρου από τον προϋπολογισμό·

β) δραστηριότητες για λογαριασμό τρίτων.

▼ M3

7. Οι προβλέψεις απαιτήσεων που προβλέπονται στο άρθρο 160 παράγραφος 1α του δημοσιονομικού κανονισμού διαβιβάζονται στον υπόλογο προς καταχώρηση.

▼ B*Άρθρο 230***Κανόνες εφαρμοστέοι στο ΚΚΕρ**

(Άρθρο 161 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Οι προβλέψεις απαιτήσεων που αναφέρονται στο άρθρο 161 παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού διαβιβάζονται στον υπόλογο με σκοπό την καταχώρησή τους.

2. Οσάκις οι δραστηριότητες που ασκεί το ΚΚΕρ για λογαριασμό τρίτων συνεπάγονται την ανάθεση σύμβασης, η διαδικασία ανάθεσης ακολουθεί τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης.

ΤΙΤΛΟΣ III

(ΤΙΤΛΟΣ IV ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ)

ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ*ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1**Γενικές διατάξεις**Άρθρο 231***Ενέργειες επιδεχόμενες χρηματοδότηση**

(Άρθρο 162 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Οι πιστώσεις που αφορούν τις ενέργειες που προβλέπονται στον τίτλο IV κεφάλαιο 1 του μέρους II του Δημοσιονομικού Κανονισμού μπορούν να χρησιμοποιηθούν ιδίως για την κάλυψη συμβάσεων, επιδοτήσεων —συμπεριλαμβανόμενων των επιδοτήσεων επιτοκίου—, ειδικών δανείων, εγγυήσεων δανείων και ενεργειών για χρηματοδοτική συνδρομή, ενισχύσεων προϋπολογισμού και άλλων συγκεκριμένων μορφών δημοσιονομικής υποστήριξης.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2**Υλοποίηση των ενεργειών**Άρθρο 232***Συμβάσεις χρηματοδότησης κατά την αποκεντρωμένη διαχείριση**

(Άρθρο 166 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

▼ M3

1. Πριν από τη σύναψη μιας σύμβασης χρηματοδότησης για την υλοποίηση ενέργειας η οποία πρόκειται να τύχει αποκεντρωμένης διαχείρισης, ο αρμόδιος διατάκτης βεβαιώνεται, μέσω εξέτασης των δικαιολογητικών και επιτόπιων ελέγχων, ότι το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου που έχει δημιουργήσει η δικαιούχος τρίτη χώρα για τη διαχείριση των κοινοτικών κονδυλίων είναι σύμφωνο με το άρθρο 56 του δημοσιονομικού κανονισμού.

▼ B

2. Κάθε σύμβαση χρηματοδότησης που συνάπτεται στο πλαίσιο αποκεντρωμένης διαχείρισης προβλέπει ρητά, εν όλω ή εν μέρει, ανάλογα με τον συμφωνημένο βαθμό αποκέντρωσης, διατάξεις οι οποίες:

▼ M3

- α) εγγυώνται τη συμμόρφωση με τα κριτήρια που προβλέπονται στο άρθρο 56 παράγραφοι 1 και 2 του δημοσιονομικού κανονισμού·
- β) αναφέρουν ότι, εάν τα ελάχιστα κριτήρια του άρθρου 56 παράγραφος 1, παράγραφοι 1 και 2 του δημοσιονομικού κανονισμού παύσουν να πληρούνται, η Επιτροπή δύναται να αναστείλει την εκτέλεση της συμφωνίας ή να την καταγγείλει·

▼ B

- γ) καθορίζουν τη διαδικασία εκκαθάρισης των λογαριασμών με την αυτοπρόσωπη παράσταση των ενδιαφερομένων, διαδικασία η οποία είναι δυνατόν να οδηγήσει σε επίκληση της ευθύνης της τρίτης χώρας, όπως αυτή προβλέπεται στο ►**M3** άρθρο 53γ ◀ του Δημοσιονομικού Κανονισμού·

▼ M3

- δ) καθορίζουν τους μηχανισμούς δημοσιονομικής διόρθωσης που προβλέπονται στο άρθρο 53γ του δημοσιονομικού κανονισμού και εξειδικεύονται στο άρθρο 42 του παρόντος κανονισμού, ιδίως δε την προσφυγή σε είσπραξη μέσω συμψηφισμού οσάκις η ενέργεια είναι πλήρως αποκεντρωμένη·
- ε) διατάξεις σχετικά με τη δημοσίευση των ονομάτων των δικαιούχων χρηματοδότησης από τον προϋπολογισμό.

3. Οι διατάξεις που αναφέρονται στο στοιχείο ε) της παραγράφου 2 απαιτούν από την τρίτη χώρα να δημοσιεύει τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 169 παράγραφος 2, με τυποποιημένη μορφή, σε ειδικά αφιερωμένη και ευπρόσιτη θέση στον δικτυακό τόπο της. Εάν είναι αδύνατη η δημοσίευση στο Διαδίκτυο, τα στοιχεία δημοσιεύονται με άλλο κατάλληλο μέσο, περιλαμβανομένης της εθνικής επίσημης εφημερίδας.

Η δημοσίευση πραγματοποιείται κατά το πρώτο εξάμηνο μετά την περάτωση του οικονομικού έτους για το οποίο τα κεφάλαια τέθηκαν στη διάθεση της τρίτης χώρας.

Η τρίτη χώρα κοινοποιεί στην Επιτροπή τη διεύθυνση του τόπου δημοσίευσης των στοιχείων, και αναφορά της διεύθυνσης αυτής περιλαμβάνεται στην ειδικά προβλεπόμενη θέση στον δικτυακό τόπο των κοινοτικών θεσμικών οργάνων που αναφέρονται στο άρθρο 169 παράγραφος 1. Εάν τα στοιχεία δημοσιεύθηκαν με άλλο τρόπο, η τρίτη χώρα παρέχει στην Επιτροπή όλες τις λεπτομέρειες ως προς το χρησιμοποιηθέν μέσο δημοσίευσης.

▼ B*Άρθρο 233***Ειδικά δάνεια**

(Άρθρο 166 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Κάθε επενδυτικό σχέδιο που χρηματοδοτείται με ειδικό δάνειο συνεπάγεται τη σύναψη δανειακής σύμβασης μεταξύ της Επιτροπής, η οποία ενεργεί εξ ονόματος των Κοινοτήτων, και του δανειολήπτη.

▼ **M3***Άρθρο 233α***Αυτόματη αποδέσμευση υποδιαιεμένων δεσμεύσεων που χρησιμοποιούνται σε πολυετή προγράμματα**

(άρθρο 166 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Τα ακόλουθα στοιχεία δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό της αυτόματης αποδέσμευσης που προβλέπεται στο άρθρο 166 παράγραφος 3 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού:

- α) το τμήμα των δημοσιονομικών δεσμεύσεων για το οποίο έχει υποβληθεί δήλωση δαπανών, αλλά του οποίου η επιστροφή διεκόπη ή ανεστάλη από την Επιτροπή στις 31 Δεκεμβρίου του έτους $v + 3$.
- β) το τμήμα των δημοσιονομικών δεσμεύσεων του οποίου δεν κατέστη δυνατή η εκταμίευση ούτε η δήλωση δαπανών για λόγους ανωτέρας βίας, με σοβαρές συνέπειες για την εφαρμογή του προγράμματος.

Οι εθνικές αρχές που επικαλούνται ανωτέρα βία σύμφωνα με το στοιχείο β) της παραγράφου 1, οφείλουν να αποδεικνύουν τις άμεσες συνέπειές της για την υλοποίηση του συνόλου ή μέρους του προγράμματος.

2. Η Επιτροπή ενημερώνει εγκαίρως τις δικαιούχους χώρες και τις εμπλεκόμενες αρχές για την ύπαρξη κινδύνου αυτόματης αποδέσμευσης. Τις ενημερώνει για το επίμαχο ποσό, όπως αυτό προκύπτει από τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της. Δίδεται στις δικαιούχους χώρες προθεσμία δύο μηνών από την παραλαβή της εν λόγω γνωστοποίησης για να συμφωνήσουν στο σχετικό ποσό ή να διατυπώσουν τις παρατηρήσεις τους. Η Επιτροπή προβαίνει στην αυτόματη αποδέσμευση το αργότερο εννέα μήνες μετά από τις διορίες που προβλέπονται στα αντίστοιχα στοιχεία α) και β) του άρθρου 166 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού.

3. Σε περίπτωση αυτόματης αποδέσμευσης, η χρηματοδοτική συμμετοχή της Κοινότητας στα σχετικά προγράμματα μειώνεται για το συγκεκριμένο έτος κατά το ποσό της αυτόματης αποδέσμευσης. Η δικαιούχος χώρα καταρτίζει αναθεωρημένο σχέδιο χρηματοδότησης, για να καταλείψει το ποσό κατά το οποίο μειώνεται η χρηματοδότηση μεταξύ των προτεραιοτήτων και μέτρων, εφόσον συντρέχει περίπτωση. Εάν δεν το πράξει, η Επιτροπή μειώνει κατ' αναλογία τα ποσά που διατίθενται για κάθε προτεραιότητα ή μέτρο, εφόσον συντρέχει περίπτωση.

▼ **B***Άρθρο 234***Τραπεζικοί λογαριασμοί**

(Άρθρο 166 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. ► **M1** Για την εκτέλεση των πληρωμών στο νόμισμα της δικαιούχου χώρας, ανοίγονται σε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα της χώρας αυτής ή ενός από τα κράτη μέλη λογαριασμοί σε ευρώ, στο όνομα της Επιτροπής ή, κοινή συναίνεση, στο όνομα του δικαιούχου. ◀ Οι τίτλοι των λογαριασμών αυτών επιτρέπουν την αναγνώριση των αντίστοιχων κονδυλίων.

2. Οι λογαριασμοί που αναφέρονται στην παράγραφο 1 τροφοδοτούνται ανάλογα με τις πραγματικές ταμειακές ανάγκες. Οι μεταφορές ποσών γίνονται σε ευρώ, τα οποία, εφόσον απαιτείται, μετατρέπονται στο νόμισμα της δικαιούχου χώρας, σταδιακά και ανάλογα με το απαιτητό των προς εκτέλεση πληρωμών, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 7 και 8.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Σύναμη/Ανάθεση των συμβάσεων

Άρθρο 235

Μίσθωση ακινήτων

(Άρθρο 167 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Με επιχειρησιακές πιστώσεις προοριζόμενες για τις εξωτερικές ενέργειες μπορούν να χρηματοδοτηθούν μόνο οι συμβάσεις ακινήτων που αφορούν τη μίσθωση κτιρίων ήδη κατασκευασμένων κατά την υπογραφή του μισθωτηρίου. Οι συμβάσεις αυτές αποτελούν αντικείμενο δημοσίευσης κατά το άρθρο 119.

Άρθρο 236

Ορισμοί

(Άρθρο 167 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Οι συμβάσεις υπηρεσιών περιλαμβάνουν τις συμβάσεις μελέτης και τις συμβάσεις τεχνικής βοήθειας.

Πρόκειται περί σύμβασης μελέτης εάν η σύμβαση υπηρεσιών που συνάπτεται μεταξύ ενός παρόχου υπηρεσιών και της αναθέτουσας αρχής αφορά, μεταξύ άλλων, τις μελέτες για τον προσδιορισμό των χαρακτηριστικών και την προετοιμασία των έργων, τις μελέτες σκοπιμότητας, τις οικονομικές μελέτες και τις έρευνες αγοράς, τις τεχνικές μελέτες, τις αξιολογήσεις και τους λογιστικούς ελέγχους.

Πρόκειται περί σύμβασης τεχνικής βοήθειας στις περιπτώσεις όπου ο πάροχος υπηρεσιών αναλαμβάνει να ασκήσει καθήκοντα συμβούλου, καθώς και στις περιπτώσεις όπου καλείται να αναλάβει τη διεύθυνση ή την εποπτεία ενός έργου, ή να διαθέσει τους εμπειρογνώμονες που προσδιορίζονται στη σύμβαση.

2. Οσάκις τρίτη χώρα διαθέτει στις υπηρεσίες της ή σε οντότητες του ευρύτερου δημόσιου τομέα ειδικευμένο προσωπικό διαχείρισης, οι συμβάσεις μπορούν να εκτελούνται απ' ευθείας από αυτές τις υπηρεσίες και οντότητες με αυτεπιστασία.

Άρθρο 237

Συγκεκριμένες διατάξεις για τα κατώτατα όρια και τις λεπτομέρειες ανάθεσης των εξωτερικών συμβάσεων

(Άρθρο 167 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β) του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. ► **M3** Τα άρθρα 118 έως 121, εξαιρουμένων των ορισμών, το άρθρο 122 παράγραφοι 3 και 4, τα άρθρα 123, 126 έως 129, 131 παράγραφοι 3 έως 6, το άρθρο 139 παράγραφος 2, τα άρθρα 140 έως 146, το άρθρο 148 και τα άρθρα 151, 152 και 158α του παρόντος κανονισμού δεν εφαρμόζονται στις συμβάσεις που συνάπτονται από ή για λογαριασμό των αναθετουσών αρχών στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 167 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β) του δημοσιονομικού κανονισμού. ◀

Η εφαρμογή των διατάξεων περί συμβάσεων που εμπίπτουν στο παρόν κεφάλαιο αποτελεί το αντικείμενο απόφασης της Επιτροπής.

2. Σε περίπτωση μη τήρησης των διαδικασιών που προβλέπονται από τις διατάξεις της παραγράφου 1, οι δαπάνες των αντίστοιχων πράξεων δεν είναι επιλέξιμες για κοινοτική χρηματοδότηση.

▼ M3▼ B

4. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται για τις αναθέτουσες αρχές του άρθρου 167 παράγραφος 1 στοιχείο β) του Δημοσιονομικού Κανονισμού εφόσον, μετά από τους ελέγχους που προβλέπονται στο άρθρο 35, η Επιτροπή τις έχει εξουσιοδοτήσει να χρησιμοποιήσουν τις δικές τους διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων, στο πλαίσιο αποκεντρωμένης διαχείρισης.

*Άρθρο 238***Συμβάσεις προς ανάθεση από αναθέτουσες αρχές του άρθρου 167 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του Δημοσιονομικού Κανονισμού**

(Άρθρο 167 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν εφαρμόζονται στις συμβάσεις προς ανάθεση από τις αναθέτουσες αρχές που προβλέπονται στο άρθρο 167 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του Δημοσιονομικού Κανονισμού.
2. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν εφαρμόζονται στις ενέργειες που υλοποιούνται στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/96.
3. Οι συγκεκριμένες διαδικασίες ανάθεσης των συμβάσεων που εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου αποτελούν το αντικείμενο απόφασης της Επιτροπής, με τήρηση των αρχών που αναφέρονται στο άρθρο 184.
4. Σε περίπτωση μη τήρησης των διαδικασιών της παραγράφου 3, οι δαπάνες των αντίστοιχων πράξεων δεν είναι επιλέξιμες για κοινοτική χρηματοδότηση.

*Άρθρο 239***Δημοσιότητα και μη εφαρμογή διακρίσεων**

(Άρθρα 167 και 168 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Η Επιτροπή λαμβάνει τα μέτρα που είναι σε θέση να εξασφαλίσουν, επί ίσοις όροις, την ευρύτερη δυνατή συμμετοχή στις διαδικασίες πρόσκλησης σε ανταγωνισμό που έχουν ως αντικείμενο χρηματοδοτούμενες από την Κοινότητα συμβάσεις. Προς τούτο, μεριμνά ιδίως για:

- α) την εξασφάλιση, με τον ενδεδειγμένο τρόπο, της δημοσίευσης των προκηρύξεων προκαταρκτικής ενημέρωσης, των προκηρύξεων των διαγωνισμών και των προκηρύξεων ανάθεσης, και τούτο εντός επαρκών προθεσμιών·
- β) την αποφυγή κάθε πρακτικής που δημιουργεί διακρίσεις και κάθε τεχνικής προδιαγραφής που είναι δυνατόν να παρεμποδίσει την ευρεία και επί ίσοις όροις συμμετοχή όλων των φυσικών και νομικών προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 168 του Δημοσιονομικού Κανονισμού.

*Άρθρο 240***Μέτρα δημοσιότητας**

(Άρθρο 167 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

▼ M2

1. Η προκήρυξη προκαταρκτικής ενημέρωσης για τις διεθνείς προσκλήσεις υποβολής προσφορών αποστέλλεται στην Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων το ταχύτερο δυνατόν,

▼ M2

για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, και τα ταχύτερο δυνατόν μετά την απόφαση έγκρισης του προγράμματος για τις συμβάσεις έργων.

▼ B

2. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, η προκήρυξη διαγωνισμού δημοσιεύεται:

- α) τουλάχιστον στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* και στο Διαδίκτυο (Internet), για τις διεθνείς προσκλήσεις υποβολής προσφορών·
- β) τουλάχιστον στην *Επίσημη Εφημερίδα της δικαιούχου χώρας*, ή σε κάθε άλλο ισοδύναμο μέσον, για τις τοπικές προσκλήσεις υποβολής προσφορών.

Στην περίπτωση όπου η προκήρυξη διαγωνισμού δημοσιεύεται και σε τοπικό επίπεδο, πρέπει να είναι πανομοιότυπη με εκείνη που δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* και στο Διαδίκτυο, και να δημοσιεύεται ταυτόχρονα. Για τη δημοσίευση στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* και στο Διαδίκτυο φροντίζει η Επιτροπή. Για την ενδεχόμενη δημοσίευση σε τοπικό επίπεδο φροντίζει ο δικαιούχος.

▼ M3

3. Με την υπογραφή της σύμβασης, η ανακοίνωση της ανάθεσης αποστέλλεται προς δημοσίευση, εκτός των περιπτώσεων που η σύμβαση, εφόσον εξακολουθεί να είναι αναγκαίο, έχει χαρακτηριστεί απόρρητη, ή των περιπτώσεων που η εκτέλεση της σύμβασης πρέπει να συνοδεύεται από ειδικά μέτρα ασφαλείας, ή όταν τούτο απαιτείται για την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της δικαιούχου χώρας και όταν κρίνεται ότι δεν ενδείκνυται η δημοσίευση της ανακοίνωσης της ανάθεσης.

▼ B*Άρθρο 241***Κατώτατα όρια και διαδικασίες ανάθεσης των συμβάσεων υπηρεσιών**

(Άρθρο 167 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Τα κατώτατα όρια και οι διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 167 του Δημοσιονομικού Κανονισμού καθορίζονται ως ακολούθως, για τις συμβάσεις υπηρεσιών:

▼ M2

α) συμβάσεις ύψους ίσου ή μεγαλύτερου των 200 000 ευρώ: διεθνής πρόσκληση υποβολής προσφορών, κλειστής διαδικασίας, κατά την έννοια του άρθρου 122 παράγραφος 2 και του άρθρου 240 παράγραφος 2 στοιχείο α)·

▼ B

β) συμβάσεις ύψους κατώτερου των 200 000 ευρώ: διαδικασία με διαπραγμάτευση ανταγωνιστικού χαρακτήρα, κατά την έννοια της παραγράφου 3, υπό τον όρο ότι η προσφυγή σε υφιστάμενη σύμβαση-πλαίσιο είναι αδύνατη ή απέβη άκαρπη·

▼ M3

Η ανάθεση των συμβάσεων ποσού το πολύ μέχρι 10 000 ευρώ δυνατόν να γίνεται βάσει μιας και μόνο προσφοράς.

▼ B

2. Στη διεθνή κλειστή διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 1, στοιχείο α), η προκήρυξη διαγωνισμού αναφέρει τον αριθμό των υποψηφίων που θα κληθούν να υποβάλουν προσφορά. Για τις συμβάσεις υπηρεσιών, ο αριθμός των προσφερόντων τοποθετείται στο εύρος μεταξύ τεσσάρων και οκτώ υποψηφίων. Ο αριθμός των υποψηφίων που

▼B

καλούνται να υποβάλουν προσφορά πρέπει να είναι επαρκής για την εξασφάλιση πραγματικού ανταγωνισμού.

Ο κατάλογος των υποψηφίων που επιλέγονται δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής.

▼M2

Εάν ο αριθμός των υποψηφίων που ικανοποιούν τα κριτήρια επιλογής ή τις ελάχιστες ικανότητες είναι μικρότερος του ελάχιστου αριθμού, η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν να καλέσει να υποβάλουν προσφορά μόνο εκείνους τους υποψήφιους που ικανοποιούν τα ως άνω κριτήρια.

3. Στη διαδικασία στην οποία αναφέρεται το στοιχείο β) της παραγράφου 1, η αναθέτουσα αρχή καταρτίζει κατάλογο με τουλάχιστον τρεις προσφέροντες, της επιλογής της. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει και περιορισμένο ανταγωνισμό, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, αποκαλείται δε διαδικασία με διαπραγμάτευση ανταγωνιστικού χαρακτήρα και δεν εμπίπτει στο άρθρο 124.

Η αποσφράγιση και η αξιολόγηση των προσφορών γίνεται από κριτική επιτροπή, η οποία διαθέτει την αναγκαία τεχνική και διοικητική εμπειρογνομosύνη. Τα μέλη της επιτροπής αυτής οφείλουν να υπογράψουν δήλωση αμεροληψίας.

Εάν, μετά τις διαπραγματεύσεις με τους προσφέροντες, η αναθέτουσα αρχή λάβει μόνο μία προσφορά, έγκυρη από διοικητική και τεχνική άποψη, η σύμβαση είναι δυνατόν να ανατεθεί στον αντίστοιχο προσφέροντα, υπό τον όρο ότι ικανοποιούνται τα κριτήρια ανάθεσης.

▼B

4. Οι προσφορές αποστέλλονται μέσα σε διπλό φάκελο, δηλαδή μέσα σε έναν εξωτερικό φάκελο ή δέμα όπου περιέχονται δύο ξεχωριστοί και σφραγισμένοι φάκελοι, με τις ενδείξεις: Φάκελος Α «Τεχνική προσφορά», και Φάκελος Β «Οικονομική προσφορά». Ο εξωτερικός φάκελος φέρει:

- α) τη διεύθυνση που αναφέρεται στον φάκελο της πρόσκλησης υποβολής προσφορών για την κατάθεση των προσφορών·
- β) τα στοιχεία αναφοράς της πρόσκλησης υποβολής προσφορών στην οποία απαντά ο προσφέρων·
- γ) εφόσον συντρέχει περίπτωση, τους αριθμούς των μερών της σύμβασης για τα οποία υποβάλλεται προσφορά·
- δ) την ένδειξη «Να μην ανοιγεί πριν από τη συνεδρίαση αποσφράγισης των προσφορών», στη γλώσσα του φακέλου της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.

▼C1

Εάν στον φάκελο της πρόσκλησης υποβολής προσφορών προβλέπονται συνεντεύξεις, η επιτροπή αξιολόγησης μπορεί να προβεί σε συνεντεύξεις με το κύριο προσωπικό της ομάδας εμπειρογνομώνων που προτείνεται από κάθε προσφέροντα του οποίου η προσφορά εκρίθη τεχνικώς αποδεκτή μετά τη συναγωγή των προσωρινών γραπτών συμπερασμάτων της επιτροπής και πριν από την οριστική ολοκλήρωση της αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών. Στην περίπτωση αυτή, οι εμπειρογνώμονες, κατά προτίμηση από κοινού εάν πρόκειται για ομάδα, ερωτώνται από την επιτροπή αξιολόγησης, και τούτο με μικρή χρονική διαφορά, για να είναι δυνατές οι συγκρίσεις. Οι συνεντεύξεις διεξάγονται βάσει σχεδιασματος συνέντευξης που έχει εκ των προτέρων συμφωνηθεί από την επιτροπή αξιολόγησης και εφαρμόζεται για τους διάφορους εμπειρογνώμονες ή ομάδες που καλούνται. Η ημέρα και η ώρα της συνέντευξης γνωστοποιούνται στους προσφέροντες τουλάχιστον δέκα ημερολογιακές ημέρες νωρίτερα. Σε περίπτωση ανωτέρας βίας, η οποία δεν επιτρέπει στον προσφέροντα να παραστεί στη συνέντευξη, αποστέλλεται νέα κλήση.

▼B

5. Τα κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης συμβάλλουν στον εντοπισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς.

▼ B

Η επιλογή της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς γίνεται μετά από στάθμιση μεταξύ των τεχνικών πλεονεκτημάτων και της τιμής των προσφορών, σύμφωνα με την αναλογία 80/20. Προς τούτο:

- α) οι βαθμοί που δίδονται στις τεχνικές προσφορές πολλαπλασιάζονται με τον συντελεστή 0,80·
- β) οι βαθμοί που δίδονται στις οικονομικές προσφορές πολλαπλασιάζονται με τον συντελεστή 0,20.

*Άρθρο 242***Προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση για τις συμβάσεις υπηρεσιών**

(Άρθρο 167 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. ► **M2** Για τις συμβάσεις υπηρεσιών, οι αναθέτουσες αρχές είναι δυνατόν να προσφύγουν στη διαδικασία με διαπραγμάτευση βάσει μιας και μόνης προσφοράς στις ακόλουθες περιπτώσεις: ◀

- α) οσάκις επείγουσα επιτακτική ανάγκη, οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα για τις εμπλεκόμενες αναθέτουσες αρχές και μη δυνάμενα επ' ουδενί να αποδοθούν σ' αυτές, δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που προβλέπονται για τις διαδικασίες του άρθρου 91 παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και γ) του Δημοσιονομικού Κανονισμού·
- β) οσάκις η παροχή των υπηρεσιών ανατίθεται σε δημόσιους οργανισμούς ή σε ιδρύματα ή ενώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και έχει ως αντικείμενο ενέργειες θεσμικού χαρακτήρα ή αποσκοπούσες στη χορήγηση βοήθειας κοινωνικού χαρακτήρα σε πληθυσμούς·
- γ) οσάκις πρόκειται για παροχή υπηρεσιών κατ' επέκταση άλλων, υπό τους όρους της παραγράφου 2·
- δ) εφόσον πρόσκληση υποβολής προσφορών απέβη άκαρπη, δηλαδή δεν ανέδειξε καμία προσφορά που να αξίζει να επιλεγεί από άποψη ποιότητας ή/και οικονομική· στην περίπτωση αυτή, και μετά την ακύρωση της πρόσκλησης υποβολής προσφορών, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αρχίσει διαπραγματεύσεις με τον ή τους υποψήφιους της επιλογής της μεταξύ εκείνων που έλαβαν μέρος στη διαδικασία υποβολής προσφορών, αρκεί οι αρχικοί όροι της σύμβασης να μην μεταβληθούν ουσιωδώς·
- ε) οσάκις η εκάστοτε σύμβαση έπεται διαγωνισμού και, σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες, πρέπει να ανατεθεί στον επιτυχόντα ή σε έναν από τους επιτυχόντες του διαγωνισμού· στην τελευταία περίπτωση, πρέπει να κληθούν να συμμετάσχουν στις διαπραγματεύσεις όλοι οι επιτυχόντες του διαγωνισμού·
- στ) για τις υπηρεσίες των οποίων η παροχή, για λόγους τεχνικούς ή απτόμενους της προστασίας δικαιωμάτων αποκλειστικότητας, μπορεί να ανατεθεί μόνο σε συγκεκριμένο ανάδοχο·

▼ M2

- ζ) οσάκις έχει αποτύχει απόπειρα εφαρμογής της διαδικασίας με διαπραγμάτευση ανταγωνιστικού χαρακτήρα μετά την άκαρπη χρήση σύμβασης-πλαisiού. Στην περίπτωση αυτή, και αφού ακυρωθεί η διαδικασία με διαπραγμάτευση ανταγωνιστικού χαρακτήρα, η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν να διαπραγματευθεί με ένα ή περισσότερους προσφέροντες της επιλογής της, μεταξύ εκείνων που ανταποκρίθηκαν στην πρόσκληση υποβολής προσφορών, αρκεί να μη μεταβληθούν ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης·

▼ M3

- η) για τις συμβάσεις που έχουν χαρακτηριστεί απόρρητες, και για τις συμβάσεις των οποίων η εκτέλεση πρέπει να συνοδεύεται από ειδικά μέτρα ασφαλείας, ή όταν τούτο επιβάλλεται για λόγους προ-

▼ M3

στασίας των ουσιωδών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της δικαιούχου χώρας.

▼ B

Για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου, στοιχείο α) εξομοιώνονται με περιστάσεις επείγουσας επιτακτικής ανάγκης οι παρεμβάσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο καταστάσεων κρίσης κατά το άρθρο 168 παράγραφος 2. Ο εντολοδόχος διατάκτης, σε συνεργασία με τους λοιπούς εντολοδόχους διατάκτες, εφόσον συντρέχει περίπτωση, διαπιστώνει την κατάσταση επείγουσας επιτακτικής ανάγκης και επανεξετάζει την απόφασή του τακτικά και με γνώμονα την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

▼ M2

Οσάκις αναθέτουσα αρχή δεν είναι η Επιτροπή, η διαδικασία με διαπραγμάτευση υπόκειται στην εκ των προτέρων συγκατάθεση του αρμόδιου διατάκτη.

▼ B

2. Οι υπηρεσίες που παρέχονται κατ' επέκταση άλλων, κατά την παράγραφο 1, στοιχείο γ), έχουν ως εξής:

α) συμπληρωματικές υπηρεσίες οι οποίες δεν εμφανίζονταν μεν στην κύρια σύμβαση αλλά, λόγω απρόβλεπτης περίπτωσης, κατέστησαν αναγκαίες για την εκτέλεση της σύμβασης, υπό τον όρο ότι η κάθε συμπληρωματική υπηρεσία δεν μπορεί, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωρισθεί από την κύρια σύμβαση χωρίς να προκύψει μείζων δυσχέρεια για την αναθέτουσα αρχή, και ότι το σωρευτικό ποσό των συμπληρωματικών υπηρεσιών δεν υπερβαίνει το 50 % του ποσού της κύριας σύμβασης·

▼ M2

β) πρόσθετες υπηρεσίες που συνίστανται στην επανάληψη παρόμοιων υπηρεσιών που είχαν ανατεθεί στον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης, υπό τον όρο ότι:

- i) η ανάθεση της αρχικής σύμβασης είχε αποτελέσει το αντικείμενο προκήρυξης διαγωνισμού, και ότι η δυνατότητα προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση για τις νέες προς παροχή υπηρεσίες και το προεκτιμώμενο κόστος τους αναφέρονταν σαφώς στη δημοσιευθείσα προκήρυξη της αρχικής σύμβασης·
- ii) η επέκταση της σύμβασης γίνεται μία και μοναδική φορά, και τούτο για ποσό και για διάρκεια που δεν υπερβαίνουν το ποσό και τη διάρκεια της αρχικής σύμβασης.

Άρθρο 243

Κατώτατα όρια και διαδικασίες ανάθεσης των συμβάσεων προμηθειών

(Άρθρο 167 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Τα κατώτατα όρια και οι διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 167 του Δημοσιονομικού Κανονισμού καθορίζονται ως ακολούθως, για τις συμβάσεις προμηθειών:

▼ M2

- α) συμβάσεις ύψους ίσου ή ανώτερου των 150 000 ευρώ: διεθνής πρόσκληση υποβολής προσφορών, ανοικτής διαδικασίας, κατά την έννοια του άρθρου 122 παράγραφος 2 και του άρθρου 240 παράγραφος 2 στοιχείο α)·
- β) συμβάσεις ύψους ίσου ή ανώτερου των ► M3 60 000 ευρώ, ◀ αλλά κατώτερου των 150 000 ευρώ: ανοικτή πρόσκληση υποβολής προσφορών, σε τοπικό επίπεδο, κατά την έννοια του άρθρου 122 παράγραφος 2 και του άρθρου 240 παράγραφος 2 στοιχείο β)·

▼ M3

- γ) συμβάσεις ποσού κάτω των 60 000 ευρώ: διαδικασία με διαπραγμάτευση ανταγωνιστικού χαρακτήρα, κατά την έννοια της παραγράφου 2.

Η ανάθεση των συμβάσεων ποσού το πολύ μέχρι 10 000 ευρώ δυνατόν να γίνεται βάσει μιας και μόνο προσφοράς.

▼ M2

2. Στη διαδικασία στην οποία αναφέρεται το στοιχείο γ) της παραγράφου 1, η αναθέτουσα αρχή καταρτίζει κατάλογο με τουλάχιστον τρεις προσφέροντες, της επιλογής της. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει και περιορισμένο ανταγωνισμό, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, αποκαλείται δε διαδικασία με διαπραγμάτευση ανταγωνιστικού χαρακτήρα που δεν εμπίπτει στο άρθρο 124.

Η αποσφράγιση και η αξιολόγηση των προσφορών γίνεται από κριτική επιτροπή, η οποία διαθέτει την αναγκαία τεχνική και διοικητική εμπειρογνωμοσύνη. Τα μέλη της επιτροπής αυτής οφείλουν να υπογράψουν δήλωση αμεροληψίας.

Εάν, μετά τις διαπραγματεύσεις με τους προμηθευτές, η αναθέτουσα αρχή λάβει μόνο μία προσφορά, έγκυρη από διοικητική και τεχνική άποψη, η σύμβαση είναι δυνατόν να ανατεθεί στον αντίστοιχο προμηθευτή, υπό τον όρο ότι ικανοποιούνται τα κριτήρια ανάθεσης.

▼ B

3. Κάθε τεχνική και οικονομική προσφορά τοποθετείται, στο εσωτερικό δέματος ή εξωτερικού φακέλου, εντός ενιαίου και σφραγισμένου φακέλου, ο οποίος φέρει:

- α) τη διεύθυνση που αναφέρεται στον φάκελο της πρόσκλησης υποβολής προσφορών για την κατάθεση των προσφορών·
β) τα στοιχεία αναφοράς της πρόσκλησης υποβολής προσφορών στην οποία απαντά ο προσφέρων·
γ) εφόσον συντρέχει περίπτωση, τους αριθμούς των μερών της σύμβασης για τα οποία υποβάλλεται προσφορά·
δ) την ένδειξη «Να μην ανοιγεί πριν από τη συνεδρίαση αποσφράγισης των προσφορών», στη γλώσσα του φακέλου της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.

Στον τόπο και την ώρα που καθορίζονται στον φάκελο του διαγωνισμού, και σε δημόσια συνεδρίαση, οι προσφορές αποσφραγίζονται από την επιτροπή αξιολόγησης. Κατά τη δημόσια αποσφράγιση των προσφορών πρέπει να αναγγέλλονται τα ονόματα/επωνυμίες των προσφερόντων, οι προσφερόμενες τιμές, η ύπαρξη της απαιτούμενης για την υποβολή προσφοράς εγγύησης και κάθε άλλο τυπικό στοιχείο που η αναθέτουσα αρχή κρίνει κατάλληλο.

4. Στην περίπτωση σύμβασης προμηθειών χωρίς εξυπηρέτηση μετά την πώληση, μόνο κριτήριο ανάθεσης είναι η τιμή.

Στην περίπτωση όπου προτάσεις για εξυπηρέτηση μετά την πώληση ή για κατάρτιση προσωπικού παρουσιάζουν ιδιαίτερη σημασία, επιλέγεται η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά σε συνδυασμό με τα τεχνικά πλεονεκτήματα της προσφερόμενης εξυπηρέτησης και με την προσφερόμενη τιμή.

*Άρθρο 244***Προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση για τις συμβάσεις προμηθειών**

(Άρθρο 167 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. ► **M2** Οι συμβάσεις προμηθειών είναι δυνατόν να ανατίθενται με διαδικασία με διαπραγμάτευση βάσει μιας και μόνης προσφοράς στις ακόλουθες περιπτώσεις: ◀

▼ B

- α) οσάκις επείγουσα επιτακτική ανάγκη, οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα για τις εμπλεκόμενες αναθέτουσες αρχές και μη δυνάμενα επ' ουδενί να αποδοθούν σ' αυτές, δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που προβλέπονται για τις διαδικασίες του άρθρου 91 παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και γ) του Δημοσιονομικού Κανονισμού·
- β) οσάκις η φύση ή τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ορισμένων προμηθειών το δικαιολογούν, π.χ. οσάκις η εκτέλεση της σύμβασης επιφυλάσσεται αποκλειστικά στους κατόχους διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ή αδειών που διέπουν τη χρησιμοποίησή τους·
- γ) για συμπληρωματικές παραδόσεις εκ μέρους του αρχικού προμηθευτή, με σκοπό είτε τη μερική ανανέωση προμηθειών ή εγκαταστάσεων τρέχουσας χρήσης είτε την επέκταση υφιστάμενων προμηθειών ή εγκαταστάσεων, και εφόσον η αλλαγή προμηθευτή θα υποχρέωνε την αναθέτουσα αρχή να προμηθευθεί υλικό διαφορετικών τεχνικών χαρακτηριστικών, με αποτέλεσμα ασυμβατότητα ή δυσανάλογες τεχνικές δυσχέρειες χρήσης ή συντήρησης·
- δ) εφόσον πρόσκληση υποβολής προσφορών απέβη άκαρπη, δηλαδή δεν ανέδειξε καμία προσφορά που να αξίζει να επιλεγεί από άποψη ποιότητας ή/και οικονομική· στην περίπτωση αυτή, και μετά την ακύρωση της πρόσκλησης υποβολής προσφορών, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αρχίσει διαπραγματεύσεις με τον ή τους υποψήφιους της επιλογής της μεταξύ εκείνων που έλαβαν μέρος στη διαδικασία υποβολής προσφορών, αρκεί οι αρχικοί όροι της σύμβασης να μην μεταβληθούν ουσιωδώς·

▼ M2

- ε) οσάκις απέτυχαν δύο απόπειρες εφαρμογής της διαδικασίας με διαπραγμάτευση ανταγωνιστικού χαρακτήρα, δηλαδή οσάκις δεν υπεβλήθη καμία προσφορά έγκυρη από άποψη διοικητική και τεχνική, ή που να αξίζει να επιλεγεί από άποψη ποιότητας ή/και οικονομική. Στην περίπτωση αυτή, και αφού ακυρωθεί η διαδικασία με διαπραγμάτευση ανταγωνιστικού χαρακτήρα, η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν να διαπραγματευθεί με ένα ή περισσότερους προσφέροντες της επιλογής της, μεταξύ εκείνων που ανταποκρίθηκαν στην πρόσκληση υποβολής προσφορών, αρκεί να μη μεταβληθούν ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης·

▼ M3

- στ) για τις συμβάσεις που έχουν χαρακτηριστεί απόρρητες, και για τις συμβάσεις των οποίων η εκτέλεση πρέπει να συνοδεύεται από ειδικά μέτρα ασφαλείας, ή όταν τούτο επιβάλλεται για λόγους προστασίας των ουσιωδών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της δικαιούχου χώρας·
- ζ) για τις συμβάσεις προμήθειας προϊόντων η τιμή των οποίων διαμορφώνεται χρηματιστηριακά, και για τις αγορές σε χρηματιστήριο βασικών προϊόντων·
- η) για τις συμβάσεις αγοράς υπό ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, είτε από προμηθευτή ο οποίος περατώνει τις επιχειρηματικές εργασίες του, είτε από τους συνδίκους ή τους εκκαθαριστές πτώχευσης, μέσω διακανονισμού με πιστωτές ή άλλης παρόμοιας διαδικασίας προβλεπόμενης στην οικεία εθνική νομοθεσία.

▼ M2

Οσάκις αναθέτουσα αρχή δεν είναι η Επιτροπή, η προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση υπόκειται στην εκ των προτέρων συγκατάθεση του αρμόδιου διατάκτη.

▼ B

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, στοιχείο α) εξομοιώνονται με περιστάσεις επείγουσας επιτακτικής ανάγκης οι παρεμβάσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο καταστάσεων κρίσης κατά το άρθρο 168 παράγραφος 2. Ο εντολοδόχος διατάκτης, σε συνεργασία με τους λοιπούς εντολοδόχους διατάκτες, εφόσον συντρέχει περίπτωση, διαπιστώνει την κατάσταση επείγουσας επιτακτικής ανάγκης και επανεξετάζει την απόφασή του τακτικά και με γνώμονα την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

▼ B*Άρθρο 245***Κατώτατα όρια και διαδικασίες ανάθεσης των συμβάσεων έργων**

(Άρθρο 167 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Τα κατώτατα όρια και οι διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 167 του Δημοσιονομικού Κανονισμού καθορίζονται ως ακολούθως, για τις συμβάσεις έργων:

▼ M2

- α) συμβάσεις ύψους ίσου ή ανώτερου των 5 000 000 ευρώ:
- i) κατ' αρχήν, διεθνής πρόσκληση υποβολής προσφορών, ανοικτής διαδικασίας, κατά την έννοια του άρθρου 122 παράγραφος 2 και του άρθρου 240 παράγραφος 2 στοιχείο α)·
 - ii) κατ' εξαίρεση, λαμβανομένης υπόψη της ιδιαιτερότητας ορισμένων εργασιών και αφού προηγηθεί η συγκατάθεση του αρμόδιου διατάκτη, εφόσον αναθέτουσα αρχή δεν είναι η Επιτροπή, διεθνής πρόσκληση υποβολής προσφορών, κλειστής διαδικασίας, κατά την έννοια του άρθρου 122 παράγραφος 2 και του άρθρου 240 παράγραφος 2 στοιχείο α)·
- β) συμβάσεις ύψους ίσου ή ανώτερου των 300 000 ευρώ, αλλά κατώτερου των 5 000 000 ευρώ: ανοικτή πρόσκληση υποβολής προσφορών, σε τοπικό επίπεδο, κατά την έννοια του άρθρου 122 παράγραφος 2 και του άρθρου 240 παράγραφος 2 στοιχείο β)·

▼ B

γ) συμβάσεις ύψους κατώτερου των 300 000 ευρώ: διαδικασία με διαπραγμάτευση με ανταγωνιστικό χαρακτήρα, κατά την έννοια της παραγράφου 2·

▼ M3

Η ανάθεση των συμβάσεων ποσού το πολύ μέχρι 10 000 ευρώ δύναται να γίνεται βάσει μιας και μόνο προσφοράς.

▼ M2

2. Στην διαδικασία στην οποία αναφέρεται το στοιχείο γ) της παραγράφου 1, η αναθέτουσα αρχή καταρτίζει κατάλογο με τουλάχιστον τρεις εργολήπτες, της επιλογής της. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει και περιορισμένο ανταγωνισμό, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, αποκαλείται δε διαδικασία με διαπραγμάτευση ανταγωνιστικού χαρακτήρα και δεν εμπίπτει στο άρθρο 124.

Η αποσφράγιση και η αξιολόγηση των προσφορών γίνεται από κριτική επιτροπή, η οποία διαθέτει την αναγκαία τεχνική και διοικητική εμπειρογνομosύνη. Τα μέλη της επιτροπής αυτής οφείλουν να υπογράψουν δήλωση αμεροληψίας.

Εάν, μετά τις διαπραγματεύσεις με τους εργολήπτες, η αναθέτουσα αρχή λάβει μόνο μία προσφορά, έγκυρη από διοικητική και τεχνική άποψη, η σύμβαση είναι δυνατόν να ανατεθεί στον αντίστοιχο εργολήπτη, υπό τον όρο ότι ικανοποιούνται τα κριτήρια ανάθεσης.

▼ B

3. Τα κριτήρια επιλογής αφορούν την ικανότητα του προσφέροντος να εκτελεί παρόμοιες συμβάσεις, ιδίως με αναφορά σε έργα εκτελεσθέντα κατά τα τελευταία έτη. Αφού πραγματοποιηθεί η επιλογή κατ' αυτόν τον τρόπο και μετά την απόρριψη των μη σύμφωνων προσφορών, το μόνο κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης είναι η προσφερόμενη τιμή.

4. Κάθε τεχνική και οικονομική προσφορά τοποθετείται, στο εσωτερικό δέματος ή εξωτερικού φακέλου, εντός ενιαίου και σφραγισμένου φακέλου, ο οποίος φέρει:

- α) τη διεύθυνση που αναφέρεται στον φάκελο της πρόσκλησης υποβολής προσφορών για την κατάθεση των προσφορών·
- β) τα στοιχεία αναφοράς της πρόσκλησης υποβολής προσφορών στην οποία απαντά ο προσφέρων·

▼ B

- γ) εφόσον συντρέχει περίπτωση, τους αριθμούς των μερών της σύμβασης για τα οποία υποβάλλεται προσφορά·
- δ) την ένδειξη «Να μην ανοιγεί πριν από τη συνεδρίαση αποσφράγισης των προσφορών», στη γλώσσα του φακέλου της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.

Στον τόπο και την ώρα που καθορίζονται στον φάκελο του διαγωνισμού, και σε δημόσια συνεδρίαση, οι προσφορές αποσφραγίζονται από την επιτροπή αξιολόγησης. Κατά τη δημόσια αποσφράγιση των προσφορών πρέπει να αναγγέλλονται τα ονόματα/επωνυμίες των προσφερόντων, οι προσφερόμενες τιμές, η ύπαρξη της απαιτούμενης για την υποβολή προσφοράς εγγύησης και κάθε άλλο τυπικό στοιχείο που η αναθέτουσα αρχή κρίνει κατάλληλο.

*Άρθρο 246***Προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση για τις συμβάσεις έργων**

(Άρθρο 167 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. ► **M2** Οι συμβάσεις έργων είναι δυνατόν να ανατίθενται με διαδικασία με διαπραγμάτευση βάσει μιας και μοναδικής προσφοράς στις ακόλουθες περιπτώσεις: ◀

- α) οσάκις επείγουσα επιτακτική ανάγκη, οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα για τις εμπλεκόμενες αναθέτουσες αρχές και μη δυνάμενα επ' ουδενί να αποδοθούν σ' αυτές, δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που προβλέπονται για τις διαδικασίες του άρθρου 91 παράγραφος 1, στοιχεία α), β) και γ) του Δημοσιονομικού Κανονισμού·
- β) για συμπληρωματικές εργασίες που δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική σύμβαση και οι οποίες, λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων, κατέστησαν αναγκαίες για την εκτέλεση του τεχνικού έργου, υπό τους όρους που προβλέπονται στην παράγραφο 2·
- γ) εφόσον πρόσκληση υποβολής προσφορών απέβη άκαρπη, δηλαδή δεν ανέδειξε καμία προσφορά που να αξίζει να επιλεγεί από άποψη ποιότητας ή/και οικονομική· στην περίπτωση αυτή, και μετά την ακύρωση της πρόσκλησης υποβολής προσφορών, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αρχίσει διαπραγματεύσεις με τον ή τους υποψήφιους της επιλογής της μεταξύ εκείνων που έλαβαν μέρος στη διαδικασία υποβολής προσφορών, αρκεί οι αρχικοί όροι της σύμβασης να μην μεταβληθούν ουσιωδώς·

▼ M2

- δ) οσάκις απέτυχαν δύο απόπειρες εφαρμογής της διαδικασίας με διαπραγμάτευση ανταγωνιστικού χαρακτήρα, δηλαδή οσάκις δεν υπεβλήθη καμία προσφορά έγκυρη από άποψη διοικητική και τεχνική, ή που να αξίζει να επιλεγεί από άποψη ποιότητας ή/και οικονομική. Στην περίπτωση αυτή, και αφού ακυρωθεί η διαδικασία με διαπραγμάτευση ανταγωνιστικού χαρακτήρα, η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν να διαπραγματευθεί με ένα ή περισσότερους προσφέροντες της επιλογής της, μεταξύ εκείνων που ανταποκρίθηκαν στην πρόσκληση υποβολής προσφορών, αρκεί να μη μεταβληθούν ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης·

▼ M3

- ε) για τις συμβάσεις που έχουν χαρακτηριστεί απόρρητες, και για τις συμβάσεις των οποίων η εκτέλεση πρέπει να συνοδεύεται από ειδικά μέτρα ασφαλείας, ή όταν τούτο επιβάλλεται για λόγους προστασίας των ουσιωδών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της δικαιούχου χώρας.

▼ B

Για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου, στοιχείο α) εξομοιώνονται με περιστάσεις επείγουσας επιτακτικής ανάγκης οι παρεμβάσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο καταστάσεων κρίσης κατά το άρθρο 168 παράγραφος 2. Ο εντολοδόχος διατάκτης, σε συνεργασία με τους λοι-

▼ B

πούς εντολοδόχους διατάκτες, εφόσον συντρέχει περίπτωση, διαπιστώνει την κατάσταση επείγουσας επιτακτικής ανάγκης και επανεξετάζει την απόφασή του τακτικά και με γνώμονα την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

▼ M2

Οσάκις αναθέτουσα αρχή δεν είναι η Επιτροπή, η προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση υπόκειται στην εκ των προτέρων συγκατάθεση του αρμόδιου διατάκτη.

▼ B

2. Οι συμπληρωματικές εργασίες που προβλέπονται στην παράγραφο 1, στοιχείο β) ανατίθενται στον εργολήπτη που εκτελεί ήδη το αντίστοιχο τεχνικό έργο, υπό τον όρο ότι:

- α) οι εργασίες αυτές δεν μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωρισθούν από την κύρια σύμβαση χωρίς να προκύψει μείζων δυσχέρεια για την αναθέτουσα αρχή·
- β) οι εργασίες αυτές, αν και είναι δυνατόν να διαχωρισθούν από την κύρια σύμβαση, είναι απολύτως αναγκαίες για την ολοκλήρωσή της·
- γ) το άθροισμα των ποσών των συμβάσεων που ανατίθενται με αντικείμενο συμπληρωματικές εργασίες δεν υπερβαίνει το 50 % του ύψους της αρχικής σύμβασης.

*Άρθρο 247***Προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση για τις συμβάσεις ακινήτων**

(Άρθρο 167 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Οι συμβάσεις ακινήτων του άρθρου 235 είναι δυνατόν να ανατίθενται με διαδικασία με διαπραγμάτευση μετά από διερεύνηση της αγοράς, και αφού προηγηθεί η συγκατάθεση της Επιτροπής, εφόσον αυτή δεν είναι η αναθέτουσα αρχή.

*Άρθρο 248***Επιλογή της διαδικασίας ανάθεσης για τις μεικτές συμβάσεις**

(Άρθρο 167 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Στην περίπτωση των συμβάσεων που αφορούν ταυτόχρονα την παροχή υπηρεσιών και την προμήθεια αγαθών ή την εκτέλεση έργων, η αναθέτουσα αρχή, με τη συγκατάθεση της Επιτροπής, εφόσον αυτή δεν είναι η αναθέτουσα αρχή, προσδιορίζει τα εφαρμοστέα κατώτατα όρια και διαδικασίες σε συνάρτηση με τον κυρίαρχο χαρακτήρα της σύμβασης, ο οποίος σταθμίζεται βάσει της σχετικής αξίας και της επιχειρησιακής σημασίας των διαφόρων συνιστωσών της σύμβασης.

*Άρθρο 249***Έγγραφα πρόσκλησης σε διαδικασία ανταγωνισμού**

(Άρθρο 167 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Τα έγγραφα πρόσκλησης σε διαδικασία ανταγωνισμού που αναφέρονται στο άρθρο 130 καταρτίζονται σύμφωνα με τις καλύτερες διεθνείς πρακτικές και με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, όσον αφορά τα μέτρα δημοσιότητας και τις επαφές μεταξύ αναθέτουσας αρχής και διαγωνιζομένων.

2. Για τις συμβάσεις υπηρεσιών, στον φάκελο πρόσκλησης για την υποβολή προσφορών περιέχονται τα ακόλουθα έγγραφα:

▼ B

- α) οδηγίες προς τους διαγωνιζόμενους, οι οποίες πρέπει να αναφέρουν, μεταξύ άλλων:
- i) το είδος της σύμβασης,
 - ii) τα κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης και την αντίστοιχη στάθμιση,
 - iii) τη δυνατότητα και το πρόγραμμα των ενδεχόμενων συνεντεύξεων,
 - iv) το αν, ενδεχομένως, επιτρέπονται οι εναλλακτικές προσφορές,
 - v) το ποσοστό της σύμβασης που ενδεχομένως επιτρέπεται να εκτελεσθεί υπεργοληπτικά,
 - vi) το μέγιστο ύψος του προϋπολογισμού της σύμβασης,
 - vii) το νόμισμα στο οποίο πρέπει να συνταχθεί η προσφορά·
- β) κατάλογος επιλέκτων προκριθέντων υποψηφίων (ο οποίος αναφέρει ότι απαγορεύεται η συνεργασία τους)·
- γ) γενικές διατάξεις περί συμβάσεων υπηρεσιών·
- δ) ειδικές διατάξεις, οι οποίες εξειδικεύουν, συμπληρώνουν ή αποκλίνουν από τις γενικές διατάξεις·
- ε) στοιχεία αναφοράς της σύμβασης, με το χρονοδιάγραμμα του προγράμματος εργασιών και τις προβλεπόμενες ημερομηνίες μετά τις οποίες πρέπει να είναι διαθέσιμοι οι κύριοι εμπειρογνώμονες·
- στ) πίνακας τιμών (προς συμπλήρωση από τον προσφέροντα)·
- ζ) έντυπο προσφοράς·
- η) έντυπο σύμβασης·
- θ) έντυπα εγγυήσεων τραπεζικού ή παρόμοιου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, για τις πληρωμές προχρηματοδότησης.
3. Για τις συμβάσεις προμηθειών, στον φάκελο πρόσκλησης για την υποβολή προσφορών περιέχονται τα ακόλουθα έγγραφα:
- α) οδηγίες προς τους διαγωνιζόμενους, οι οποίες πρέπει να αναφέρουν, μεταξύ άλλων:
- i) τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης της σύμβασης,
 - ii) το αν, ενδεχομένως, επιτρέπονται οι εναλλακτικές προσφορές,
 - iii) το νόμισμα στο οποίο πρέπει να συνταχθεί η προσφορά·
- β) γενικές διατάξεις περί συμβάσεων προμηθειών·
- γ) ειδικές διατάξεις, οι οποίες εξειδικεύουν, συμπληρώνουν ή αποκλίνουν από τις γενικές διατάξεις·
- δ) τεχνικό παράρτημα, το οποίο περιλαμβάνει τυχόν σχέδια, τις τεχνικές προδιαγραφές και το προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα της προς εκτέλεση σύμβασης·
- ε) πίνακας τιμών (προς συμπλήρωση από τον προσφέροντα)·
- στ) έντυπο προσφοράς·
- ζ) έντυπο σύμβασης·
- η) έντυπα εγγυήσεων τραπεζικού ή παρόμοιου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, για:
- i) την προσφορά,
 - ii) ► **C1** την πληρωμή προχρηματοδοτήσεων, ◀
 - iii) την καλή εκτέλεση της σύμβασης.

▼ B

4. Για τις συμβάσεις έργων, στον φάκελο της πρόσκλησης για την υποβολή προσφορών περιέχονται τα ακόλουθα έγγραφα:
- α) οδηγίες προς τους διαγωνιζόμενους, οι οποίες πρέπει να αναφέρονται, μεταξύ άλλων:
 - i) τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης της σύμβασης,
 - ii) το αν, ενδεχομένως, επιτρέπονται οι εναλλακτικές προσφορές,
 - iii) το νόμισμα στο οποίο πρέπει να συνταχθεί η προσφορά·
 - β) γενικές διατάξεις περί συμβάσεων έργων·
 - γ) ειδικές διατάξεις, οι οποίες εξειδικεύουν, συμπληρώνουν ή αποκλίνουν από τις γενικές διατάξεις·
 - δ) τεχνικά παραρτήματα, τα οποία περιλαμβάνουν τυχόν σχέδια, τις τεχνικές προδιαγραφές και το προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα της προς εκτέλεση σύμβασης·
 - ε) πίνακας τιμών (προς συμπλήρωση από τον προσφέροντα), με ανάλυση των τιμών·
 - στ) έντυπο προσφοράς·
 - ζ) έντυπο σύμβασης·
 - η) έντυπα εγγυήσεων τραπεζικού ή παρόμοιου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, για:
 - i) την προσφορά,
 - ii) ► **C1** την πληρωμή προχρηματοδοτήσεων, ◀
 - iii) την καλή εκτέλεση της σύμβασης.
5. Σε περίπτωση αντιφάσεων, οι ειδικές διατάξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2, στοιχείο δ), στην παράγραφο 3, στοιχείο γ) και στην παράγραφο 4, στοιχείο γ) υπερισχύουν των γενικών διατάξεων.

*Άρθρο 250***Εγγυήσεις**

(Άρθρα 102 και 167 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 150 οι προκαταρκτικές εγγυήσεις αναφέρουν τα ποσά σε ευρώ ή στο νόμισμα της σύμβασης την οποία καλύπτουν.
2. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτήσει εγγύηση υποβολής προσφοράς, κατά την έννοια του παρόντος κεφαλαίου, ύψους 1 έως 2 % του συνολικού ποσού της σύμβασης, για τις συμβάσεις προμηθειών ή έργων. Η εγγύηση αυτή είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του άρθρου 150 και ελευθερώνεται με την κατακύρωση της σύμβασης, καταπίπτει δε σε περίπτωση απόσυρσης εκ των υστέρων της υποβληθείσας προσφοράς, μετά την ημερομηνία υποβολής άλλης προσφοράς εντός της καταληκτικής προθεσμίας υποβολής.

▼ M2

3. Οσάκις η προχρηματοδότηση υπερβαίνει τα 150 000 ευρώ, απαιτείται η κατάθεση εγγύησης. Ωστόσο, οσάκις ο αντισυμβαλλόμενος είναι δημόσια οντότητα, ο αρμόδιος διατάκτης είναι δυνατόν να παραιτηθεί από την απαίτηση εγγύησης, ανάλογα με την αξιολόγηση κινδύνων που πραγματοποιεί ο ίδιος.

Η εγγύηση ελευθερώνεται όταν και εφόσον η προχρηματοδότηση αφαιρεθεί από τις ενδιάμεσες πληρωμές ή τις πληρωμές υπολοίπου προς τον ανάδοχο σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης.

▼ **M2**

4. Εγγύηση καλής εκτέλεσης είναι δυνατόν να απαιτείται από την αναθέτουσα αρχή για ποσό που καθορίζεται στον φάκελο του διαγωνισμού και αντιστοιχεί σε ποσοστό μεταξύ 5 % και 10 % του συνολικού ύψους της σύμβασης. Η εγγύηση αυτή προσδιορίζεται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, όπως είναι το είδος και το ύψος της σύμβασης.

Ωστόσο, η εγγύηση απαιτείται οσάκις σημειώνεται υπέρβαση των ακόλουθων ορίων:

- i) 345 000 ευρώ, για τις συμβάσεις έργων,
- ii) 150 000 ευρώ, για τις συμβάσεις προμηθειών.

Η ως άνω εγγύηση ισχύει τουλάχιστον μέχρι την οριστική παραλαβή των προμηθειών ή των έργων. Σε περίπτωση κακής εκτέλεσης της σύμβασης, καταπίπτει ολόκληρη η εγγύηση αυτή.

▼ **B***Άρθρο 251***Προθεσμίες των διαδικασιών**

(Άρθρο 167 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Οι προσφορές πρέπει να φθάνουν στην αναθέτουσα αρχή στη διεύθυνση και, το αργότερο, κατά την ημέρα και την ώρα που αναφέρονται στην πρόσκληση υποβολής προσφορών. Οι προθεσμίες παραλαβής των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής, οι οποίες καθορίζονται από την αναθέτουσα αρχή, είναι επαρκείς για να διαθέτουν οι ενδιαφερόμενοι εύλογο και κατάλληλο χρονικό διάστημα για την κατάρτιση και υποβολή των προσφορών τους.

Για τις συμβάσεις υπηρεσιών, η ελάχιστη προθεσμία μεταξύ της ημερομηνίας αποστολής της γραπτής πρόσκλησης και της καταληκτικής ημερομηνίας για την παραλαβή των προσφορών ανέρχεται σε πενήντα ημέρες. Ωστόσο, σε επείγουσες περιπτώσεις, και αφού προηγηθεί η συγκατάθεση της Επιτροπής, είναι δυνατόν να επιτραπούν διαφορετικές προθεσμίες.

2. Οι προσφέροντες μπορούν να υποβάλουν τα ερωτήματά τους γραπτώς και το αργότερο είκοσι μία ημέρες πριν από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών. Η αναθέτουσα αρχή παρέχει τις απαντήσεις στα ερωτήματα των διαγωνιζομένων το αργότερο έντεκα ημέρες πριν από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών.

3. Στις διεθνείς κλειστές διαδικασίες, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ανέρχεται σε τριάντα ημέρες από τη δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης. Η ελάχιστη προθεσμία μεταξύ της ημερομηνίας αποστολής της γραπτής πρόσκλησης υποβολής προσφορών και της καταληκτικής ημερομηνίας για την παραλαβή των προσφορών ανέρχεται σε πενήντα ημέρες. Ωστόσο, σε ορισμένες επείγουσες περιπτώσεις, και αφού προηγηθεί η συγκατάθεση της Επιτροπής, είναι δυνατόν να επιτραπούν διαφορετικές προθεσμίες.

4. Στις διεθνείς ανοικτές διαδικασίες, οι ελάχιστες προθεσμίες παραλαβής των προσφορών, από την ημερομηνία αποστολής προς δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης, έχουν ως εξής:

- α) ενενήντα ημέρες, για τις συμβάσεις έργων·
- β) εξήντα ημέρες, για τις συμβάσεις προμηθειών.

Ωστόσο, σε ορισμένες επείγουσες περιπτώσεις, και αφού προηγηθεί η συγκατάθεση της Επιτροπής, είναι δυνατόν να επιτραπούν διαφορετικές προθεσμίες.

5. Στις τοπικές ανοικτές διαδικασίες, οι ελάχιστες προθεσμίες παραλαβής των προσφορών, από την ημερομηνία δημοσίευσης της σχετικής προκήρυξης, έχουν ως εξής:

▼B

- α) εξήντα ημέρες, για τις συμβάσεις έργων·
β) τριάντα ημέρες, για τις συμβάσεις προμηθειών.

Ωστόσο, σε ορισμένες επείγουσες περιπτώσεις, και αφού προηγηθεί η συγκατάθεση της Επιτροπής, είναι δυνατόν να επιτραπούν διαφορετικές προθεσμίες.

6. Για τις διαδικασίες με διαπραγμάτευση και με ανταγωνιστικό χαρακτήρα, κατά το άρθρο 241 παράγραφος 1, στοιχείο β), το άρθρο 243, παράγραφος 1 στοιχείο γ) και το άρθρο 245 παράγραφος 1 στοιχείο γ), στους προκρινόμενους υποψήφιους παρέχεται προθεσμία τουλάχιστον τριάντα ημερών από την ημερομηνία αποστολής της γραπτής πρόσκλησης, για να υποβάλουν τις προσφορές τους.

7. Για τις συμβάσεις υπηρεσιών, η περίοδος ισχύος των προσφορών καθορίζεται σε ενενήντα ημέρες από την καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή των προσφορών. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και πριν από τη λήξη της περιόδου ισχύος των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητήσει από τους προσφέροντες συγκεκριμένη παράταση της περιόδου αυτής, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τις σαράντα ημέρες. Τέλος, ο προσφέρων του οποίου η προσφορά προκρίνεται οφείλει, επιπλέον, να διατηρήσει την προσφορά του σε ισχύ επί εξήντα επιπλέον ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της κατακύρωσης της σύμβασης.

8. Για τις συμβάσεις προμηθειών, η περίοδος ισχύος των προσφορών καθορίζεται σε ενενήντα ημέρες από την καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή των προσφορών. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και πριν από τη λήξη της περιόδου ισχύος των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητήσει από τους προσφέροντες συγκεκριμένη παράταση της περιόδου αυτής, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τις σαράντα ημέρες. Τέλος, ο προσφέρων του οποίου η προσφορά προκρίνεται οφείλει, επιπλέον, να διατηρήσει την προσφορά του σε ισχύ επί εξήντα επιπλέον ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της κατακύρωσης της σύμβασης.

9. Για τις συμβάσεις έργων, η περίοδος ισχύος των προσφορών καθορίζεται σε ενενήντα ημέρες από την καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή των προσφορών. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και πριν από τη λήξη της περιόδου ισχύος των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητήσει από τους προσφέροντες συγκεκριμένη παράταση της περιόδου αυτής, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τις σαράντα ημέρες. Τέλος, ο προσφέρων του οποίου η προσφορά προκρίνεται οφείλει, επιπλέον, να διατηρήσει την προσφορά του σε ισχύ επί εξήντα επιπλέον ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της κατακύρωσης της σύμβασης.

10. Οι προθεσμίες που προβλέπονται στις παραγράφους 1 έως 9 καθορίζονται σε ημερολογιακές ημέρες.

Άρθρο 252

Επιτροπή αξιολόγησης

(Άρθρο 167 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Όλες οι προσφορές και αιτήσεις συμμετοχής που έχουν κριθεί σύμφωνες αξιολογούνται και κατατάσσονται από επιτροπή αξιολόγησης βάσει των ήδη καθορισμένων κριτηρίων αποκλεισμού, επιλογής και κατακύρωσης. Η ως άνω επιτροπή αποτελείται από περιττό αριθμό μελών, τουλάχιστον τρία, τα οποία διαθέτουν κάθε τεχνική και διοικητική εμπειρογνομosύνη που είναι αναγκαία για την έγκυρη αξιολόγηση των προσφορών.

2. Εάν η Επιτροπή δεν είναι η αναθέτουσα αρχή, πρέπει να τηρείται συστηματικά ενήμερη. Πάντοτε δε καλείται, ως παρατηρητής, στην αποσφράγιση και ανάλυση των προσφορών και λαμβάνει αντίγραφο καθεμιάς από αυτές. Η αναθέτουσα αρχή διαβιβάζει προς έγκριση

▼ B

στην Επιτροπή το αποτέλεσμα της διαλογής των προσφορών μαζί με πρόταση κατακύρωσης της σύμβασης. Αφού ληφθεί η έγκριση αυτή, υπογράφει τη σύμβαση και την κοινοποιεί στην Επιτροπή.

3. Οι προσφορές που δεν περιέχουν όλα τα ουσιώδη στοιχεία που απαιτούνται στα έγγραφα του διαγωνισμού, ή που δεν ανταποκρίνονται στις ειδικές απαιτήσεις που καθορίζονται σ' αυτά απορρίπτονται.

▼ M2

Ωστόσο, η επιτροπή αξιολόγησης ή η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν να ζητήσει από τους υποψήφιους ή προσφέροντες την υποβολή πρόσθετων στοιχείων ή τη διευκρίνιση των δικαιολογητικών που έχουν υποβληθεί σύμφωνα με τα κριτήρια επίλογής και αποκλεισμού, και τούτο εντός προθεσμίας που αυτές καθορίζουν τηρώντας και την αρχή της ίσης μεταχείρισης.

▼ B

4. Σε περίπτωση υπερβολικά χαμηλών προσφορών κατά το άρθρο 139, η επιτροπή αξιολόγησης ζητεί τις προσήκουσες διευκρινίσεις ως προς τη σύνθεση των προσφορών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

*Χορήγηση των επιδοτήσεων**Άρθρο 253***Χρηματοδότηση εξ ολοκλήρου**

(Άρθρο 169 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Κατά παρέκκλιση από την υποχρέωση συγχρηματοδότησης σε περίπτωση επιδοτήσεων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 109 του Δημοσιονομικού Κανονισμού, η εξ ολοκλήρου χρηματοδότηση μιας ενέργειας είναι δυνατόν να επιτραπεί στις ακόλουθες περιπτώσεις, αρκεί να μην απαγορεύεται τούτο από τη βασική πράξη:

- α) ανθρωπιστική βοήθεια, συμπεριλαμβανόμενης της βοήθειας προς τους πρόσφυγες, προς τους εκτοπισμένους, για την αποκατάσταση τους και για την εξουδετέρωση ναρκών·
- β) ενισχύσεις σε περιπτώσεις κρίσης, κατά την έννοια του άρθρου 168 παράγραφος 2·
- γ) ενέργειες για την προστασία της υγείας και των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πληθυσμών·
- δ) ενέργειες που προκύπτουν από την υλοποίηση συμβάσεων χρηματοδότησης με τρίτες χώρες, ή ενέργειες από κοινού με διεθνείς οργανισμούς κατά την έννοια του άρθρου 43·

▼ M3

ε) Όταν είναι προς το συμφέρον της Κοινότητας να αποτελεί τον μοναδικό δωρητή σε μιαν ενέργεια, και ιδίως για να εξασφαλίσει την προβολή της κοινοτικής ενέργειας.

▼ B

2. Οι παρεκκλίσεις από την υποχρέωση συγχρηματοδότησης κατά την παράγραφο 1 αποτελούν το αντικείμενο αιτιολόγησης στο πλαίσιο των αποφάσεων χορήγησης για τις αντίστοιχες ενέργειες.

Ο διατάκτης οφείλει να είναι σε θέση να αιτιολογήσει το ότι η εξ ολοκλήρου χρηματοδότηση είναι αναγκαία για την υλοποίηση της αντίστοιχης ενέργειας.

▼ M3

Ωστόσο, στην περίπτωση του στοιχείου ε) της παραγράφου 1 οι σχετικοί λόγοι διατυπώνονται στην απόφαση χρηματοδότησης της Επιτροπής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Πάγια προκαταβολές και βιβλία απογραφής

Άρθρο 254

Σύσταση παγίων προκαταβολών

(Άρθρο 63 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Κατ' εφαρμογή του άρθρου 63 του Δημοσιονομικού Κανονισμού, και για την πληρωμή ορισμένων κατηγοριών δαπανών, είναι δυνατόν να συσταθεί πάγια προκαταβολή για κάθε τοπική διοικητική μονάδα εκτός Κοινότητας. Τοπική διοικητική μονάδα είναι κατά κύριον λόγο ένα γραφείο, μια αντιπροσωπεία ή ένας περιφερειακός σταθμός της Κοινότητας σε τρίτη χώρα.

Η απόφαση για τη σύσταση των ως άνω παγίων προκαταβολών καθορίζει τους σχετικούς όρους λειτουργίας βάσει των συγκεκριμένων αναγκών κάθε τοπικής διοικητικής μονάδας και με τήρηση των διατάξεων του άρθρου 67.

Άρθρο 255

Πρόσωπα με δικαίωμα διαχείρισης λογαριασμών

(Άρθρο 62 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Κάθε θεσμικό όργανο καθορίζει τους όρους υπό τους οποίους οι υπάλληλοι τους οποίους αυτή ορίζει και οι οποίοι αποκτούν το δικαίωμα να διαχειρίζονται τους λογαριασμούς των τοπικών διοικητικών μονάδων του άρθρου 254 επιτρέπεται να γνωστοποιούν τα ονοματεπώνυμα και τα δείγματα υπογραφής τους στους τοπικούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.

Άρθρο 256

Βιβλία απογραφής και δημοσιότητας των πωλήσεων

(Άρθρο 138 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

1. Τα διαρκή βιβλία απογραφής των κινητών αγαθών που αποτελούν την περιουσία των Κοινοτήτων τηρούνται, όσον αφορά τις αντιπροσωπείες, επιτόπου. Κοινοποιούνται κατά τακτά διαστήματα στις κεντρικές υπηρεσίες, σύμφωνα με λεπτομερείς κανόνες που αποφασίζονται από το εκάστοτε θεσμικό όργανο.

Τα κινητά αγαθά που προωθούνται προς τις αντιπροσωπείες αποτελούν το αντικείμενο εγγραφής σε προσωρινή κατάσταση, εν αναμονή της ένταξης τους στα διαρκή βιβλία απογραφής.

2. Η δημοσιότητα των πωλήσεων κινητών αγαθών των αντιπροσωπειών πραγματοποιείται σύμφωνα με τις τοπικές πρακτικές.

▼B

ΤΙΤΛΟΣ IV
(ΤΙΤΛΟΣ V ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ)
ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

*Άρθρο 257***Πεδίο εφαρμογής**

(Άρθρο 171 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Οι υπηρεσίες στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 171 του Δημοσιονομικού Κανονισμού είναι οι εξής:

- α) η Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων·
- β) η Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF)·

▼M2

- γ) η Υπηρεσία Επιλογής Προσωπικού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και η Ευρωπαϊκή Σχολή Δημόσιας Διοίκησης, η οποία υπάγεται διοικητικά σε αυτήν·

▼B

- δ) η Υπηρεσία Διαχείρισης και Εκκαθάρισης Ατομικών Δικαιωμάτων·
- ε) η Υπηρεσία Υποδομής και Επιμελητείας στις Βρυξέλλες, και η Υπηρεσία Υποδομής και Επιμελητείας στο Λουξεμβούργο.

Ένα ή περισσότερα θεσμικά όργανα μπορούν να συστήσουν και επιπλέον υπηρεσίες, αρκεί τούτο να αιτιολογείται με μελέτη κόστους-οφέλους και να εγγυάται την αναγνωρισιμότητα της κοινοτικής ενέργειας.

▼M3*Άρθρο 258*

Αναθέσεις αρμοδιοτήτων από τα θεσμικά όργανα στους διοργανικούς ευρωπαϊκούς οργανισμούς

(άρθρα 171 και 174α του δημοσιονομικού κανονισμού)

Κάθε θεσμικό όργανο είναι υπεύθυνο για τις δημοσιονομικές δεσμεύσεις. Τα θεσμικά όργανα δύνανται να αναθέτουν στους διευθυντές των διοργανικών ευρωπαϊκών οργανισμών την αρμοδιότητα για όλες τις μεταγενέστερες πράξεις, ειδικότερα για τις αναλήψεις νομικών υποχρεώσεων, την επικύρωση των δαπανών, την έγκριση των πληρωμών και τη χρησιμοποίηση των εσόδων, θέτουν δε τα όρια και τις προϋποθέσεις ανάθεσης τέτοιων εξουσιών.

Άρθρο 258α

Ειδικοί κανόνες για την Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων

(άρθρα 171 και 174α του δημοσιονομικού κανονισμού)

Όσον αφορά την Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΥΕΕΕΚ), κάθε θεσμικό όργανο αποφασίζει την πολιτική δημοσιεύσεών του.

Σύμφωνα με το άρθρο 18 του δημοσιονομικού κανονισμού, τα καθαρά έσοδα από τις πωλήσεις των εκδόσεων χρησιμοποιούνται εκ νέου από το θεσμικό όργανο που έχει εκπονήσει τις εκδόσεις αυτές ως έσοδα ειδικού προορισμού.

▼B*Άρθρο 259***Μεταβίβαση ορισμένων αρμοδιοτήτων από τον υπόλογο**

(Άρθρο 172 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Ο υπόλογος της Επιτροπής, μετά από πρόταση της επιτροπής διευθύνσεως της εκάστοτε υπηρεσίας, μπορεί να μεταβιβάσει σε υπάλληλο της υπηρεσίας αυτής τις αρμοδιότητες για την είσπραξη εσόδων και την πληρωμή δαπανών που πραγματοποιούνται απευθείας από την εν λόγω υπηρεσία.

*Άρθρο 260***Ταμείο — Τραπεζικοί λογαριασμοί**

(Άρθρο 172 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Για τις ίδιες ταμειακές ανάγκες μιας διοργανικής υπηρεσίας, ανοίγονται από την Επιτροπή στο όνομα της υπηρεσίας αυτής, τραπεζικοί λογαριασμοί ή τρεχούμενοι ταχυδρομικοί λογαριασμοί, μετά από πρόταση της επιτροπής διευθύνσεως της υπηρεσίας αυτής.

▼M2

▼B

Το ετήσιο ταμειακό υπόλοιπο συμφωνείται και τακτοποιείται μεταξύ εμπλεκόμενης υπηρεσίας και Επιτροπής κατά τη λήξη του οικονομικού έτους.

▼M3

▼B

ΤΙΤΛΟΣ V

(ΤΙΤΛΟΣ VI ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ)**ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ***Άρθρο 262***Πεδίο εφαρμογής**

(Άρθρο 177 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Οι πιστώσεις διοικητικής λειτουργίας που καλύπτονται από τον παρόντα τίτλο είναι αυτές που ορίζονται στο άρθρο 27.

▼M2

Οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις που αντιστοιχούν σε διοικητικές πιστώσεις κατηγορίας κοινής σε όλους τους τίτλους, και οι οποίες υπόκεινται σε συνολική διαχείριση, είναι δυνατόν να εγγράφονται συνολικά στη λογιστική του προϋπολογισμού βάσει της συνοπτικής ταξινόμησης ανά κατηγορία που αναφέρεται στο άρθρο 27.

Οι αντίστοιχες δαπάνες εγγράφονται στις γραμμές κάθε τίτλου του προϋπολογισμού σύμφωνα με την κατανομή που ισχύει και για τις πιστώσεις.

▼B*Άρθρο 263***Πράξεις ακινήτων**

(Άρθρο 179 παράγραφος 3 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Πριν από τη σύναψη των συμβάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 179 παράγραφος 3 του Δημοσιονομικού Κανονισμού, κάθε κοινοτικό θεσμικό όργανο υποβάλλει στην αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή ανακοίνωση με την οποία παρουσιάζει όλα τα προσήκοντα πληροφοριακά στοιχεία για την σχεδιαζόμενη πράξη, το κόστος της για τον προϋπολογισμό του οικείου οικονομικού έτους και των επομένων, την αιτιολόγησή της από την άποψη της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, καθώς και τις επιπτώσεις της στις δημοσιονομικές προοπτικές.

Το εμπλεκόμενο θεσμικό όργανο ενημερώνει με την ευκαιρία αυτή την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή για τον προγραμματισμό του στον τομέα των ακινήτων.

*Άρθρο 264***Εγγυήσεις μίσθωσης**

(Άρθρο 177 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Οι εγγυήσεις μίσθωσης που καταθέτει η Επιτροπή έχουν τη μορφή τραπεζικής εγγύησης ή κατάθεσης σε δεσμευμένο τραπεζικό λογαριασμό, σε ευρώ, στο όνομα της Επιτροπής και του εκμισθωτή, εκτός από περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένες.

▼M2

Ωστόσο, οσάκις για τις πράξεις σε τρίτες χώρες δεν είναι δυνατή η χρήση καμιάς από τις μορφές εγγύησης μίσθωσης, ο αρμόδιος διατάκτης είναι δυνατόν να αποδεχθεί άλλη μορφή εγγύησης, υπό τον όρο ότι αυτή εξασφαλίζει ισοδύναμη προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Κοινοτήτων.

▼B*Άρθρο 265***Προκαταβολές προς το προσωπικό και τα μέλη των θεσμικών οργάνων**

(Άρθρο 177 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Είναι δυνατόν να καταβάλλονται, υπό τους όρους που προβλέπονται στον Κανονισμό Υπηρεσιακής Καταστάσεως, προκαταβολές προς το προσωπικό, καθώς και προκαταβολές προς τα μέλη των θεσμικών οργάνων.

▼M3

ΤΙΤΛΟΣ VI

(ΤΙΤΛΟΣ VII ΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ II ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ)

ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΕΣ

▼ **M3***Άρθρο 265α***Εξωτερικοί εμπειρογνώμονες**

(Άρθρο 179α του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Για ποσά κάτω των κατώτατων ορίων που προβλέπονται στο άρθρο 158 παράγραφος 1 στοιχείο α), είναι δυνατόν να επιλέγονται εξωτερικοί εμπειρογνώμονες με τη διαδικασία της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου και με ειδικότερα καθήκοντα την αξιολόγηση των προτάσεων και την τεχνική συνδρομή.

2. Στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή στον δικτυακό τόπο του ενδιαφερόμενου θεσμικού οργάνου δημοσιεύεται πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή δημοσιότητα μεταξύ των δυνητικών υποψηφίων, με σκοπό την κατάρτιση καταλόγου εμπειρογνομόνων.

Η διάρκεια ισχύος του καταλόγου που καταρτίζεται μετά την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος δεν υπερβαίνει τη διάρκεια ενός πολυετούς προγράμματος.

Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να υποβάλει υποψηφιότητα ανά πάσα στιγμή κατά την περίοδο ισχύος του ως άνω πίνακα, εξαιρουμένων των τριών τελευταίων μηνών της περιόδου αυτής.

3. Οι εξωτερικοί εμπειρογνώμονες δεν εμφανίζονται στον κατάλογο της παραγράφου 2 εάν εμπίπτουν σε κάποια από τις περιπτώσεις αποκλεισμού που προβλέπονται στο άρθρο 93 του δημοσιονομικού κανονισμού.

4. Οι εξωτερικοί εμπειρογνώμονες που εντάσσονται στον κατάλογο της παραγράφου 2 επιλέγονται βάσει της ικανότητάς τους να εκτελούν τα καθήκοντα που προβλέπονται στην παράγραφο 1, και σύμφωνα με τις αρχές της μη εφαρμογής διακρίσεων, της ίσης μεταχείρισης και της απουσίας σύγκρουσης συμφερόντων.

▼ **B**

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ*Άρθρο 266***Μεταφορές πιστώσεων έρευνας**

(Άρθρο 160 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Για τις άμεσες και έμμεσες ενέργειες που προβλέπονται στο άρθρο 229 παράγραφοι 2 έως 5 για τον τομέα της έρευνας, η διαδικασία μεταφοράς πιστώσεων του οικονομικού έτους 2003 διέπεται από το άρθρο 95 παράγραφοι 1 και 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού της 21ης Δεκεμβρίου 1977.

*Άρθρο 267***Εκκαθάριση των εγγυητικών λογαριασμών**

1. Το πιστωτικό υπόλοιπο του εγγυητικού λογαριασμού που ανοίγεται στη γενική λογιστική στο όνομα κάθε υπολόγου ή βοηθού υπολόγου και πιστώνεται με το ποσό των ειδικών αποζημιώσεων που εισπράττονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 75 του Δημοσιονομικού Κανονισμού, της 21ης Δεκεμβρίου 1977, καταβάλλεται στους ενδιαφερόμενους ή

▼B

στους εξ αυτών έλκοντες δικαιώματα, βάσει απόφασης των θεσμικών οργάνων και αφού χορηγηθεί απαλλαγή για τα οικονομικά έτη 2001 και 2002 βάσει γνωμοδότησης του υπολόγου, εφόσον δεν εμπλέκεται ο ίδιος προσωπικά.

2. Το πιστωτικό υπόλοιπο του εγγυητικού λογαριασμού που ανοίγεται στη γενική λογιστική στο όνομα κάθε υπολόγου παγίων προκαταβολών και πιστώνεται με το ποσό των ειδικών αποζημιώσεων που εισπράττονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 75 του Δημοσιονομικού Κανονισμού, της 21ης Δεκεμβρίου 1977, καταβάλλεται στους ενδιαφερόμενους ή στους εξ αυτών έλκοντες δικαιώματα, αφού προηγηθεί έγκριση και επαλήθευση εκ μέρους του υπολόγου και του αντίστοιχου διατάκτη.

3. Ο εγγυητικός λογαριασμός πιστώνεται με τόκο που αντιστοιχεί στον ετήσιο μέσον όρο των μηνιαίων επιτοκίων που εφαρμόζονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα κατά τις κύριες πράξεις επαναχρηματοδότησης σε ευρώ, όπως αυτά δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, σειρά C, και τούτο μέχρι την ημερομηνία εκκαθάρισής του.

*Άρθρο 268***Μετατροπή σε ευρώ δεσμεύσεων ή προβλέψεων απαιτήσεων προγενέστερων της 1ης Ιανουαρίου 2003**

(Άρθρο 16 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις και οι προβλέψεις απαιτήσεων του άρθρου 161 παράγραφος 2 του Δημοσιονομικού Κανονισμού που έχουν πραγματοποιηθεί πριν από την 1η Ιανουαρίου 2003 σε νόμισμα άλλο από το ευρώ υπολογίζονται σε ευρώ το αργότερο στις 30 Ιουνίου 2003, και τούτο βάσει της ισοτιμίας που προβλέπεται στο άρθρο 7 και τίθεται σε εφαρμογή την 1η Ιανουαρίου 2003.

▼M3*Άρθρο 269***Αποκεντρωμένη διαχείριση των προενταξιακών ενισχύσεων**

(άρθρο 53γ του δημοσιονομικού κανονισμού)

Στο πλαίσιο των προενταξιακών ενισχύσεων που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 3906/89 του Συμβουλίου⁽¹⁾ και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 555/2000 του Συμβουλίου⁽²⁾, οι κανόνες που τίθενται στο άρθρο 35 για τους ελέγχους δεν επηρεάζουν την αποκεντρωμένη διαχείριση που έχει ήδη τεθεί σε εφαρμογή από κοινού με τις αντίστοιχες υποψήφιες προς ένταξη χώρες.

▼B

ΤΙΤΛΟΣ II

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

*Άρθρο 270***Οργανισμοί του άρθρου 185 του Δημοσιονομικού Κανονισμού**

(Άρθρο 185 του Δημοσιονομικού Κανονισμού)

Υπόκεινται στις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 14 παράγραφος 2 στο άρθρο 46 παράγραφος 1 στοιχείο 3 σημείο δ) και στο άρθρο 185 του Δημοσιονομικού Κανονισμού, οι οργανισμοί που λαμ-

⁽¹⁾ ΕΕ L 375 της 23.12.1989, σ. 11.

⁽²⁾ ΕΕ L 68 της 16.3.2000, σ. 3.

▼ B

βάνουν πράγματι επιδότηση από τον κοινοτικό προϋπολογισμό, και οι οποίοι απαριθμούνται σε κατάλογο που συντάσσεται από την Επιτροπή και επισυνάπτεται στο προσχέδιο προϋπολογισμού για κάθε οικονομικό έτος.

*Άρθρο 271***Αναπροσαρμογή των κατώτατων ορίων και ποσών****▼ M3**

1. Τα κατώτατα όρια και τα ποσά που καθορίζονται στα άρθρα 54, 67, 119, 126, 128, 129, 130, 135, 151, 152, 164, 172, 173, 175β, 180, 181, 182, 226, 241, 243, 245 και 250 αναπροσαρμόζονται ανά τριετία και σύμφωνα με τις διακυμάνσεις του δείκτη τιμών καταναλωτή στην Κοινότητα.

▼ M2

2. Τα κατώτατα όρια στα οποία αναφέρεται το άρθρο 157 στοιχείο β) και το άρθρο 158 παράγραφος 1, σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις, αναπροσαρμόζονται ανά διετία δυνάμει του άρθρου 78 παράγραφος 1 της οδηγίας 2004/18/ΕΚ.

▼ B

3. Η Επιτροπή, η οποία καθορίζει τα νέα ποσά και κατώτατα όρια σύμφωνα με τους χρονικούς όρους και τα κριτήρια που προαναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, τα γνωστοποιεί στα λοιπά θεσμικά όργανα και φροντίζει για τη δημοσίευσή τους στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

*Άρθρο 272***Κατάργηση**

Ο κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΚ) αριθ. 3418/93 καταργείται.

Οι παραπομπές στον καταργούμενο κανονισμό νοούνται ως παραπομπές στον παρόντα κανονισμό.

*Άρθρο 273***Έναρξη ισχύος**

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 2003.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.